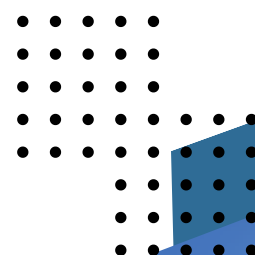

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ

HÂRLĂU 2023-2027

VERSIUNE ACTUALIZATĂ 2024

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ

HÂRLĂU 2023-2027

UAT Orașul Hârlău

CUPRINS

Partea I. SCOPUL STRATEGIEI, METODOLOGIA ȘI ARIA DE APLICARE.....	4
I. Scopul și necesitatea strategiei.....	5
II. Metodologia de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială	6
III. Principalele etape abordate în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială	7
IV. Contextul strategic.....	12
Strategii relevante la nivel național.....	12
Strategii sectoriale naționale	18
Strategii relevante la nivel regional.....	22
Strategii relevante la nivel județean.....	24
Strategii relevante la nivel local.....	26
PARTEA II – ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE.....	28
I. Structura demografică.....	29
1. Evoluția populației din orașul Hârlău.....	29
2. Structura etnică și confesională a populației.....	32
3. Mișcarea naturală și migratorie a populației.....	33
II. Profil economic	45
1. Context economic național, regional și județean	45
2. Profilul economic al orașului Hârlău	56
3. Motoare economice și potențial de specializare	61
4. Mediul și dinamica antreprenorială.....	68
5. Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare	73
6. Cercetare-dezvoltare-inovare.....	73
7. Piața forței de muncă	75
III. Profil spațial și funcțional	82
1. Rețeaua de localități	82
2. Relații teritoriale și navetism	84
3. Zonificare funcțională și identificarea zonelor de dezvoltare	87
IV. Infrastructura de transport și mobilitate.....	91
1. Conectare la coridoarele majore de transport existente și propuse	91
2. Accesibilitate rutieră.....	92
3. Accesibilitate ferată.....	93
4. Accesibilitate aeriană.....	93

5.	Infrastructura pentru deplasări nemotorizate	93
6.	Transportul cu autobuzul.....	95
V.	Echiparea tehnico-edilitară	96
1.	Alimentare cu apă potabilă și rețeaua de canalizare	96
2.	Managementul deșeurilor	97
3.	Infrastructura de producere, transport și distribuție a energiei electrice și a gazului natural 100	
4.	Iluminatul public	101
5.	Infrastructura de telecomunicații și telefonie.....	101
VI.	Servicii publice.....	104
1.	Infrastructura și serviciile de educație.....	104
2.	Infrastructura de sănătate și serviciile medicale.....	111
3.	Infrastructura și serviciile de asistență socială.....	117
4.	Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială.....	121
5.	Infrastructura și serviciile culturale.....	124
6.	Infrastructura și serviciile pentru tineret, sport și agrement	129
7.	Infrastructura și serviciile pentru turism.....	131
VII.	Mediu și schimbări climatice.....	146
1.	Caracterizarea capitalului natural.....	146
2.	Rezervații naturale și arii protejate	148
3.	Calitatea factorilor de mediu și poluarea (apă, aer, sol)	153
4.	Schimbări climatice și riscuri de mediu	161
VIII.	Profil și capacitate administrativă.....	164
1.	Administrația publică locală și structurile asociative existente	164
2.	Bugete locale (execuție bugetară, bugete operaționale, fonduri atrase).....	165
3.	Resurse umane și materiale	173
4.	Servicii publice digitale și relația cu cetățenii.....	178
IX.	Consultarea publică.....	181
X.	Analiza SWOT	189
XI.	Prioritizarea nevoilor și a problemelor identificate în cadrul analizei:	202
	PARTEA III – STRATEGIA DE DEZVOLTARE	209
I.	Strategia de Dezvoltare.....	210
1.	Viziunea de dezvoltare integrată.....	210
2.	Stabilirea obiectivului general și a obiectivelor strategice	212
3.	Stabilirea domeniilor de intervenție și a proiectelor de dezvoltare	221

Acțiuni principale și recomandări pentru implementarea strategiei:.....	237
II. Cadrul pentru implementarea strategiei. Procedura pentru prioritizarea proiectelor pentru perioada 2023-2027.....	240
1. Procesul de prioritizare a proiectelor de dezvoltare teritorială	240
2. Lista de proiecte prioritare.....	254
PARTEA IV – IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ.....	303
I. Implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială.....	304
1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială.....	304
2. Indicatorii de monitorizare și evaluare a implementării SDT	305
3. Riscuri în implementarea SDT. Măsuri de atenuare	316
4. Cadrul partenerial pentru elaborarea și implementarea SDT	317
Anexe:	318

Partea I. SCOPUL STRATEGIEI, **METODOLOGIA ȘI ARIA DE** **APLICARE**

I. Scopul și necesitatea strategiei

Scopul principal al strategiei de dezvoltare teritorială Hârlău 2023-2027 este fundamentarea teoretică, validarea publică și expunerea sistematică a etapelor procesului de transformare a orașului Hârlău într-un centru urban modern, durabil și inovativ, care promovează calitatea vieții, dezvoltarea economică echilibrată și protejarea patrimoniului cultural și natural. Acest lucru se va realiza prin implicarea și sprijinul acordat mediului de afaceri, dezvoltarea turismului, îmbunătățirea infrastructurii, promovarea energiei verzi, încurajarea industriei construcțiilor, extinderea serviciilor publice și colaborarea cu mediul academic și instituțiile de cercetare.

Elaborarea acestei strategii este esențială pentru a răspunde provocărilor și oportunităților actuale și viitoare cu care se confruntă orașul Hârlău. Fără o viziune clară și măsuri concrete, orașul riscă să rămână în urmă față de alte comunități în ceea ce privește dezvoltarea și modernizarea. În acest context, strategia de dezvoltare teritorială Hârlău 2023-2027 vine în întâmpinarea următoarelor nevoi specifice:

- Nevoile locuitorilor pentru servicii publice de calitate.
- Necesitatea de a atrage investiții și de a sprijini dezvoltarea afacerilor locale.
- Urgența de a proteja și valorifica patrimoniul cultural și natural al orașului.
- Imperativul unei dezvoltări urbane durabile și respectuoase față de mediu.

Strategia de dezvoltare teritorială Hârlău 2023-2027 se raportează la teritoriul UAT Orașul Hârlău și constituie un instrument esențial care va permite orașului să navigheze cu încredere către un viitor prosper, echilibrat și durabil. Dezvoltarea durabilă a comunității este parte integrantă și imperativă din strategiile de creștere și de dezvoltare a comunităților, fiind în conformitate cu prevederile și strategiile Uniunii Europene și ale Comisiei Europene, așa cum se va detalia în cadrul prezentului studiu la capitolele de referință.

În contextul socio-economic european, corelat cu realitatea de la nivelul comunității, devine imperativă realizarea unui studiu comprehensiv care să prezinte, pe lângă situația reală existentă, și identificarea necesităților reale ale comunității, precum și identificarea de pârgii de soluționare a acestora.

Condiția de bază care se impune este ca aceste necesități ale comunității să poată fi corelate cu prioritățile și cu obiectivele urmărite în domeniu de către Uniunea Europeană, pentru a putea astfel găsi surse de finanțare prin proiecte care sunt corelate și care răspund acestor obiective.

Rezultatul acestui proces - Strategia de Dezvoltare Teritorială - reprezintă un document cu valențe multiple:

- constituie un document programatic privind obiectivele strategice de atins prin dezvoltare, în perioada de planificare vizată;

- este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;
- reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate;
- reprezintă un ghid de orientare unitară a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- acționează ca un garant al dezvoltării optime prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;
- prin punerea în aplicare, acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru întărirea potențialului economic al localității, îmbunătățirea climatului investițional și creșterea nivelului general de competitivitate;
- reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă.

II. Metodologia de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială

Elaborarea strategiei s-a întocmit conform structurii propuse de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației – MDLPA în Metodologia de Elaborare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială (Zonală Periurbană / Metropolitană), a Anexei 2 din DCIDU - PR Nord-Est 2021-2027 – „Elemente de conținut orientative pentru SDT” și a OUG 183/2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană.

Planificarea strategică este un proces laborios, constituit din mai multe etape de consultare și analiză. Astfel, rezultatul final este stabilit prin participarea activă a comunității la crearea unei imagini a propriului viitor și dezvoltarea durabilă a condițiilor prezente, participare care ajută la identificarea și definirea direcțiilor de dezvoltare și obiectivelor de atins pentru următorul orizont: 2027.

Elaborarea strategiei a debutat prin definirea etapelor de lucru și evaluarea situației curente de dezvoltare a comunității din Hârlău, organizată în 10 domenii operaționale esențiale pentru dezvoltarea unei comunități cu trăsăturile specifice orașului. Pentru fiecare din aceste domenii, expertul a formulat concluzii preliminare privind acțiunile recomandate, care vor fi ulterior examinate în contextul priorităților de investiții stabilite de comunitatea implicată. Se formează astfel imaginea de ansamblu asupra condițiilor actuale socio-economice și de mediu la un nou set de proiecte de dezvoltare, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și ale altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Setul de proiecte de dezvoltare propuse este stabilit în corelare cu programele și strategiile de dezvoltare de la nivel european-național și regional, calibrând astfel strategia de dezvoltare de la nivel local.

Pe scurt, prezenta strategie are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- › Analiza de conținut;
- › Analiza datelor statistice din surse organizate și realizate de expert;
- › Interviu în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate în cadrul studiului;
- › Analiza SWOT;
- › Interpretări aferente unor studii, rapoarte, cercetări, documente de politică, strategie și norme europene, naționale, regionale, județene și locale.

Realizarea procesului de planificare strategică prin actorii implicați

- › Realizarea procesului de planificare strategică urmărește punctual etapele cuprinse în metodologia cadru de realizare a studiului la nivel local.
- › Etapa de identificare și de definire a contextului general de realizare a strategiei;
- › Analiza situației și oportunităților la nivel european și național corelate cu posibilitatea de fructificare a acestora la nivel local;
- › Analiza necesităților acoperite de către UAT precum și a nevoilor reale ale zonei;
- › Identificarea beneficiarilor strategiei la nivelul comunității în prezent și previziunile pe orizontul de planificare 2027;
- › Identificarea actorilor implicați în mecanismele socio-economice;
- › Identificarea mecanismelor sociale necesare pentru nevoile actuale și viitoare ale comunității.

Pentru ca acest document strategic să servească cu succes drept ghid în dezvoltarea localității Hârlău, s-a urmărit ca acesta să aibă o structură bine definită și să fie orientat spre acțiune, având direcții și obiective de dezvoltare precise, care să răspundă domeniilor operaționale evaluate în cadrul primei etape și țintele stabilite după finalizarea analizei.

III. Principalele etape abordate în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială

Strategia se fundamentează pe date și informații obținute atât de la Institutul Național de Statistică, date și informații statistice disponibile la nivelul Comisiei Europene, cât și informații obținute în urma unor studii, rapoarte, cercetări, strategii și norme locale, județene, regionale, naționale. În obținerea acestor informații, au fost de asemenea implicați angajații din cadrul Primăriei Hârlău și populația locală.

Strategia de dezvoltare teritorială s-a realizat la **inițiativa orașului Hârlău**. Prin intermediul prezentei Strategii se permite administrației publice și celorlalți actori locali (cetățeni, societăți comerciale etc.) să își planifice acțiunile, dezvoltarea și afacerile, astfel încât să răspundă nevoilor locale și să valorifice oportunitățile de dezvoltare identificate de Strategie.

Pentru a asigura eficiența eforturilor de elaborare a Strategiei, dar și pentru a se asigura caracterul integrat al intervențiilor, s-a optat pentru o metodologie precisă, care a inclus elemente importante de **implicare directă a comunității locale**, prin solicitarea de puncte de vedere, interviuri, plecând de la ipoteza că reprezentanții și liderii locali au interesul, bazele și cunoștințele necesare pentru a reprezenta diversele interese locale.

Condiții de implementare a strategiei:

- › acordul și susținerea planului de către cetățeni;
- › susținerea din partea sectorului privat a strategiei dezvoltării economice a serviciilor;
- › informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Implementarea exercițiului democratic de implicare constructivă în viața comunității și unicitatea acestui gen de activitate în mediul local a dus la dezvoltarea acestui aspect metodologic:

Procesul de elaborare a strategiei a cuprins următoarele etape:

I. Analiza situației actuale în baza domeniilor operaționale identificate

Această etapă incipientă a debutat cu realizarea unei analize a situației actuale în domeniile relevante la nivelul UAT: profilul socio-demografic, profilul economic, profilul și capacitatea administrativă, profilul spațial și funcțional, infrastructura de transport și mobilitatea, locuirea, serviciile publice, echiparea tehnico-edilă, dinamica dezvoltării urbane cu accent pe densitatea și structura urbană, piața imobiliară, piața funciară, precum și mediul și schimbările climatice.

Aceste informații au fost obținute fie direct de la beneficiarii strategiei (angajații Primăriei și locuitorii orașului) și din surse statistice oficiale. Pentru această etapă, principalul tip de activitate este culegerea datelor care să permită o diagnoză cât mai clară a spațiului pentru care s-a elaborat planul de dezvoltare locală.

De asemenea, s-a avut în vedere realizarea unei analize a elementelor fizico-geografice (forme de relief, plasare geografică, factori de risc natural, zone naturale protejate etc.), populația (mărimea populației, densitatea, evoluția și factori de creștere ai populației), **locuințele** (dotarea locuințelor cu apă și gaze naturale, vechimea și siguranța locuințelor, materialele de construcție folosite etc.), **echiparea localității în sistem centralizat** (apă, iluminat public, gaze naturale, racordarea la rețele de telefonie, acces la căile de transport publice sau private), **sociale** (învățământ, comunicații, mortalitate infantilă etc.), **mediu** și ecologie (apă, aer, sol, păduri). S-a urmărit, de asemenea, și identificarea atractivității localității din punct de vedere al **turismului**, al posibilităților de petrecere a timpului liber, s-au identificat **spațiile verzi** și **evenimentele culturale** specifice zonei.

Această cercetare s-a realizat cu aportul susținut al întregii echipe locale, constatându-se dificultăți, în principal, datorită lipsei de integrare și coordonare a informațiilor locale, precum și lipsei unui mod sistematic și computerizat de arhivare a datelor care să faciliteze sortarea și aranjarea multicriterială a acestora.

Tot în această etapă se urmărește și **analiza și monitorizarea agenților de dezvoltare locală** (instituții publice, organizații non-guvernamentale, întreprinzători privați, biserică, școală etc.).

Tehnica folosită a fost aceea a analizei datelor, dar și ancheta sociologică, sub aspect cantitativ (chestionare) sau calitativ (interviuri, discuții telefonice). Astfel, aflăm atât gradul de implicare a agenților enumerați pentru bunul mers al localității, dar și imaginea pe care aceștia o au la nivelul localității și în exteriorul ei. De asemenea, culegerea datelor s-a făcut prin observații pe teren, interviuri, chestionare.

Un element deosebit de important în realizarea analizei, în special în ce privește consultarea publică, l-a constituit faptul că UAT Hârlău deja deține un document strategic în vigoare, respectiv **Strategia de dezvoltare Locală a orașului Hârlău pentru perioada 2021-2027, aprobată prin HCL nr. 115 / 29.09.2022**. În elaborarea Strategiei de dezvoltare Teritorială a fost avut în vedere cuprinsul SDL 2021-2027, în vederea unei armonizări a celor două documente strategice, iar pe de altă parte, a fost urmărită completarea acesteia cu o abordare integrată, specifică Strategiei de dezvoltare Teritorială în corelare cu datele și informațiile actualizate obținute pe parcursul elaborării prezentului document strategic.

II. Elaborarea analizei SWOT și stabilirea obiectivelor și direcțiilor pentru Strategia de Dezvoltare Teritorială

La finalul primei etape s-a elaborat analiza SWOT a localității, piatra de temelie pentru elaborarea strategiei viitoare a localității. Analiza SWOT evidențiază punctele forte (Strengths), slabe (Weaknesses), oportunitățile (Opportunities) și amenințările (Threats) existente la nivelul comunității. Au fost de asemenea identificate forțele externe ce ar putea avea fie un efect pozitiv, fie mai puțin favorabil în ce privește dezvoltarea ulterioară a localității.

În baza analizelor anterioare, s-a realizat **identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare** care vor dirija procesul de implementare a strategiei, cu implicarea activă a agenților de dezvoltare locală implicați în procesul elaborării strategiei de dezvoltare, în corelare directă cu **domeniile de intervenție pentru dezvoltare**. Aceste domenii vor fi utilizate cu prioritate și în enunțarea **proiectelor propuse spre prioritizare**, respectiv **implementare**.

III. Selectarea proiectelor de regenerare urbană și dezvoltare durabilă a comunității

În această etapă se analizează posibilele proiecte de regenerare urbană ce vor fi incluse în strategia de dezvoltare teritorială. Astfel, au fost purtate mai multe runde de discuții și o analiză constructivă cu autoritățile publice locale, deoarece ele sunt cele care pot da răspuns privitor la fondurile disponibile în bugetul local pentru inițierea și finalizarea proiectelor propuse.

S-au consultat, de asemenea, serviciile deconcentrate ale ministerelor, autorități județene, companiile naționale care activează pe raza județului Iași și în orașul Hârlău, cu scopul de a alege eventuale propuneri de proiecte ce pot contribui într-un efort sinergic la dezvoltarea localității.

Selectarea proiectelor de dezvoltare s-a făcut cu o deosebită atenție la **caracterul integrat** al acestora, în corelare cu viziunea de dezvoltare a orașului Hârlău ca model de dezvoltare echilibrată, care integrează cerințele moderne ale urbanismului cu specificul local și cu nevoile reale ale comunității. Fiecare acțiune și proiect va fi gândit astfel încât să contribuie la crearea unui mediu de viață mai bun pentru toți locuitorii. Astfel, s-au avut în vedere prevederile OUG 183/2022 conform căreia „categoriile de intervenții generate de regenerarea urbană a zonelor degradate și care sunt derulate de unitățile administrativ-teritoriale sunt de importanță strategică în conceptul de optimizare, conservare și valorificare a întregului capital urban existent, față de alte forme de intervenție generate de comunitate și mediul privat, astfel încât să poată contribui la îmbunătățirea calității vieții și la creșterea economică a orașului.”

IV. Aplicarea procedurii de prioritizare a proiectelor

Pentru a realiza prioritizarea preliminară a intervențiilor incluse în cadrul portofoliului de proiecte al Strategiei de Dezvoltare Teritorială, a fost constituită o analiză multicriterială, bazată pe indicatori de măsurare a performanței, aceștia constituind variabilele în funcție de care s-a realizat evaluarea și departajarea proiectelor. S-a urmărit ca fiecare variabilă să fie independentă și să măsoare aspecte relevante, fiind în concordanță cu obiectivele, misiunea și viziunea stabilite în cadrul strategiei.

Astfel, această procedură a presupus parcurgerea mai multe sub-etape precum:

- Consultarea cetățenilor și a stakeholderilor interesați la nivel local
- Consultarea experților externi / aparatului tehnic din cadrul UAT
- Analiza disponibilității surselor de finanțare
- Acordarea unui punctaj pe baza raportării proiectelor la o serie de criterii secundare.

V. Construcția planului de acțiune în baza proiectelor prioritizate: fișele de proiect

Această etapă centralizează informațiile obținute în primele trei etape, acestea fiind mai mult corelate cu partea de documentare și pregătire a documentului strategic. Construcția planului de acțiune se fundamentează pe prezentarea detaliată a proiectelor prioritizate, în corelare cu toate resursele financiare sau de alt tip ce sunt necesare pentru finalizarea fiecărui proiect, fie că este vorba de resurse din bugetul local, bugetul județean, național sau european sau surse financiare externe ale agenților economici. Deși în faza inițială pot fi identificate mai multe posibile scenarii de dezvoltare, în această etapă sunt alese acelea care asigură orașului cele mai mari posibilități de progres și de creștere a nivelului de trai la nivelul populației.

În vederea atragerii de finanțări nerambursabile, după etapa de prioritizare a nevoilor locale se va analiza modul în care obiectivele propuse se corelează cu obiectivele existente la nivelul programelor europene. Proiectul reprezintă un instrument sau oferă mijloacele necesare pentru atingerea unor obiective strategice.

În continuarea acestei etape, după finalizarea procesului de consultare publică și aprobare a strategiei, va avea loc definitivarea documentațiilor tehnice ale proiectelor (studii ce sunt necesare pentru fiecare proiect – de fezabilitate, proiecte tehnice etc., graficul pentru implementarea proiectelor, derularea programului financiar).

IV. Contextul strategic

Prezenta Strategie de Dezvoltare Teritorială reprezintă un instrument flexibil, capabil să se adapteze dinamic la evoluțiile și necesitățile orașului Hârlău. Aceasta vizează consolidarea competitivității locale pe termen lung și diminuarea inegalităților existente. Documentul a fost conceput ținând cont de strategiile și politici sectoriale la nivel local, județean, regional și național, având ca scop principal o creștere integrată și sustenabilă a orașului.

Strategii relevante la nivel național

Principalele documente strategice elaborate la nivel național, cu care s-a urmărit corelarea și armonizarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială Hârlău 2023-2027 sunt următoarele:

1. Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 - Politica Urbană a României reprezintă primul document strategic la nivel național dedicat dezvoltării urbane.

Politica Urbană a României identifică o paletă largă de probleme urbane pe care orașele trebuie să le ia în considerare pentru a deveni în mod efectiv

- a) verzi și reziliente,
- b) productive și competitive,
- c) echitabile și incluzive, și
- d) bine guvernate.

Obiectivele prioritare reprezintă nucleul politicii naționale urbane din România, fiind direcțiile esențiale ale politicii pentru a aduce beneficii integrate și contribuții simultane la obiectivele și viziunea politicii.

Obiectivele prioritare ale acestui document strategic sunt următoarele:

OP 1: Sustenabilitatea spațială, care este alcătuit din patru obiective specifice ale politicii care articulează centralitatea dimensiunii spațiale.

1. Consolidarea mediului favorabil pentru sustenabilitatea spațială
2. Limitarea și controlul expansiunii urbane
3. Revitalizarea zonelor urbane
4. Cartiere complete și conectivitate îmbunătățită

OP 2: Crearea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic prin intensificarea infrastructurii verzi și albastre pentru a atenua și a se adapta la pericolele urbane, care cuprinde trei obiective specifice ale politicii, care articulează consacrarea scopului de orașe verzi și reziliente.

1. Atenuarea și adaptarea la riscurile urbane
2. Reducerea poluării aerului

3. Îmbunătățirea mobilității urbane durabile

OP 3: Intensificarea activității economice prin furnizarea de medii de viață de calitate, îmbunătățirea oportunităților de muncă și a locațiilor de afaceri bine deservite, care este alcătuit din trei obiective specifice ale politicii care sunt orientate spre consacrarea scopului de orașe competitive și productive.

- I. Încurajarea parteneriatelor pentru creșterea forței de muncă calificate și promovarea inovației
- II. Eliberarea de terenuri adecvate, clădiri și infrastructură conectivă, pentru spații de afaceri bine deservite
- III. Asigurarea infrastructurii sociale și fizice pentru îmbunătățirea calității vieții

OP 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, în special prin extinderea accesului la locuințe și servicii publice, care este alcătuit din trei obiective specifice ale politicii care fac ca scopul de orașe echitabile și incluzive să se materializeze.

1. Creșterea accesibilității suportabilității financiare a locuințelor și utilităților publice de calitate
2. Reducerea decalajului digital
3. Absorbția proactivă a noilor rezidenți urbani
4. Sprijin pentru ONG-uri

OP 5: Îmbunătățirea capacității publice și a cooperării între jurisdicții și sectoare, care este alcătuit din patru obiective specifice ale politicii, care operaționalizează scopul de orașe bine guvernate.

1. Creșterea eficienței guvernării prin capital uman și instrumente adecvate
2. Finanțare durabilă pentru stimularea investițiilor de capital
3. Integrare pe orizontală și verticală a planificării strategice și investițiilor
4. Consolidarea guvernantei participative

2. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include **17 obiective de dezvoltare durabilă**, care transpun obiectivele **Agendei 2030** pentru dezvoltare durabilă asumată de statele membre ONU, cu țintele aferente:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă;
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate;
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți;
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți;

9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări;
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile;
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv:

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

Mediul – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – social, economic și de mediu – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

3. Strategia de Dezvoltare Teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035 și sunt **stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial**. Strategia de dezvoltare teritorială a României reprezintă viziunea asumată a Guvernului și Parlamentului României privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035: *România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei.*

În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale și obiectivele specifice aferente:

1. Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband

- Dezvoltarea unei rețele de transport eficientă și diversificată capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european;

- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii portuare și aeroportuare, precum și a legăturii acestora cu centrele urbane naționale în scopul consolidării poziției României de nod logistic regional;

- Consolidarea infrastructurii de transport a energiei și conectarea acesteia la proiectele paneuropene cu impact regional și național.

2. Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive

- Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale;

- Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zona urbană funcțională;

- Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local;

- Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.

3. Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane

- Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționale și racordarea lor eficientă la rețeaua urbană europeană;

- Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului;

- Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general;

- Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și a axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial.

4. Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială

- Protejarea patrimoniului și promovarea măsurilor de regenerare a capitalului natural;
- Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit;
- Reducerea vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale;
- Asigurarea echilibrului în dezvoltarea mediului rural și urban prin protejarea resurselor funciare agricole și limitarea extinderii intravilanului localităților.

5. Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială

- Consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice;
 - Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (sau de amenajare a teritoriului);
 - Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.
- De asemenea, au fost definite măsuri, acțiuni și exemple de proiecte pentru zone urbane, zone rurale, zone montane, zone transfrontaliere și zona costieră.

SDTR instituie următoarele linii directoare de planificare:

- Încurajarea concentrării locuirii în interiorul intravilanului localităților și limitarea dezvoltării urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructura tehnico-edilitară;
- Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice din exteriorul localităților și limitarea amplasării lor în intravilanul localităților;
- Încurajarea construirii în zone industriale deja utilizate (brownfields) și interzicerea construirii în zone verzi;
- Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localităților orașelor;
- Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale;
- Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili;
- Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale;
- Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate;
- Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare;
- Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.

4. Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani se bazează pe 11 proiecte interdisciplinare:

Proiect 1: Școala și educația în viziunea Academiei Române;

Proiect 2: Resursele naturale – rezerve strategice, ce folosim și ce lăsăm generațiilor viitoare;

Proiect 3: Securitatea și eficiența energetică. Alocarea resurselor energetice necesare în evoluția și dezvoltarea sistemului energetic pentru dezvoltarea României în perioada 2017 – 2037;

Proiect 4: Siguranța informatică – protecția cibernetică, protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică;

Proiect 5: Securitate și siguranță alimentară;

Proiect 6: Economia și calitatea vieții;

Proiect 7: Sănătatea – de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România – repere pentru următoarele decenii;

Proiect 8: Proiectul european al Dunării / Strategia Națională a Dunării;

Proiect 9: Cultura românească între național, localizare în zona proximă și universal – Europa multilingvistică, cultura electronică;

Proiect 10: România – societate a cunoașterii și a valorii adăugate la ceea ce are;

Proiect 11: România în era globalizării – spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație;

6. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) din România urmărește obiectivele generale ale Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR), mecanism creat la nivelul Uniunii Europene (UE) ca instrument financiar temporar pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Regulile și principiile pe care se fundamentează implementarea PNRR sunt stabilite în Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de Redresare și reziliență 2021-2027, precum și în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării Planului de Redresare și Reziliență.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) din România cuprinde un pachet de reforme și investiții publice care trebuie implementate până în anul 2026. Alocarea financiară totală pentru România, este de 29,2 mld euro, din care 14,24 mld euro sub forma de granturi și 14.94 mld euro sub formă de împrumuturi.

Mecanismul este gândit pe șase piloni („cei șase piloni”), și anume:

1. Tranziția verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice;
4. Coeziune socială și teritorială;
5. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză;
6. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

7. Politica de coeziune 2021-2027. Implementarea politicii de coeziune 2021-2027 la nivel național se va realiza prin intermediul a 16 programe, 8 naționale și 8 regionale, respectiv:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
2. Programul Operațional Transport (POT);
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
4. Programul Operațional Sănătate (POS);
5. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
6. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
7. Programele Operaționale Regionale (POR);
8. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT);
9. Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ).

Strategii sectoriale naționale

1. **Masterplanul General de Transport (MPGT)** este un document strategic care definește prioritățile din punct de vedere al infrastructurii de transport din România, urmărind direcțiile și obiectivele trasate de Uniunea Europeană în ceea ce privește transportul. MPGT se încadrează în orizontul de timp 2016-2030, conturând intervenții cu orizont 2020, cât și baza pentru intervențiile post 2020 și se concentrează pe următoarele teme generale și obiective strategice:

- 1. **Eficiență economică** – sistemul de transport trebuie să fie eficient în ce privește operațiunile de transport și utilizatorii acestuia. În mod specific, beneficiile sistemului de transport ar trebui să depășească costurile;
- 2. **Sustenabilitate** – acest concept include sustenabilitatea financiară, economică și de mediu. Modurile de transport așa numite durabile – feroviar, transport cu autobuzul și transport naval – care sunt mai eficiente energetic și cu un grad mai scăzut de emisii trebuie dezvoltate în mod prioritar;
- 3. **Siguranța** – investițiile în transporturi ar trebui să producă un sistem de transport mai sigur;
- 4. **Impactul asupra mediului** – sistemul de transport nu trebuie să aibă un impact negativ asupra mediului;
- 5. **Dezvoltarea economică** – sistemul de transport trebuie configurat astfel încât să permită dezvoltarea economică atât la nivel național, cât și la nivel regional. Investițiile în transporturi trebuie, de asemenea, să favorizeze echitatea față de cetățenii României;
- 6. **Finanțarea** - există un deficit substanțial de finanțare a transporturilor în România. La nivelul proiectelor, disponibilitatea fondurilor europene prin intermediul Fondurilor Structurale (FC, FEDR, Connecting Europe Facility (CEF) și PPP) vor afecta oportunitatea implementării acestora dar și prioritizarea lor. Programul general va trebui să se încadreze în limita unor estimări realiste a fondurilor naționale și internaționale disponibile pe perioada planificată.¹

MPGT prezintă 5 coridoare-cheie la nivel național, definite pe baza legăturilor între principalele regiuni de dezvoltare, poli de creștere economică și centre industriale. Totodată, acestea urmăresc conectarea principalelor puncte de trecere a frontierei cu rețeaua TEN-T (Core și Comprehensive). Dintre acestea, **județul Iași este conectat la următoarele coridoare:**

Coridorul 3 – București – Regiunea NE (Moldova), care conectează sudul țării cu regiunea NE, regiunile istorice Moldova și Bucovina dar și cu Ucraina și Republica Moldova. Regiunea NE se caracterizează cu un potențial economic mare ce poate fi valorificat prin investiții în ramuri industriale, agricole sau servicii. Coridorul tranzitează axa urbană cu o densitate mare a populației Ploiești – Buzău – Focșani – Bacău – Suceava cu ramuri spre Vaslui, Piatra Neamț, Iași sau Botoșani. Coridorul

¹ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2016

unește centre- economice importante, generatoare de trafic care justifică proiecte de infrastructură rutieră modernă.

Coridorul 5 – Regiunea NE (Moldova) – Granița de Vest a României constituie legătura Moldovei cu Transilvania și Europa peste Carpații Orientali. Reprezintă conexiunea est-vest a României și se racordează la sectoare de autostradă construite deja sau aflate în diverse faze de implementare. Conectează centre economice importante din Moldova (Iași, Pașcani, Bacău, Suceava) cu cele din Transilvania (Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Zalău, Oradea) și mai departe, prin vama Borș, cu rețeaua de autostrăzi europeană.

2. **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027** prezintă o viziune generală pentru anul 2027, urmărindu-se ca la nivelul acestui an creșterea ocupării de calitate, în condiții de sustenabilitate, astfel încât, până la sfârșitul anului 2027, rata de ocupare a populației 20-64 ani să fie de 75%. Atingerea obiectivului general se va realiza prin măsuri de activare a persoanelor inactive apte de muncă, a șomerilor, în special a celor de lungă durată, a tinerilor, inclusiv NEETs, prin asigurarea unor tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru tinerii absolvenți, prin dezvoltarea resurselor umane, prin stimularea culturii și a inițiativei antreprenoriale și prin stimularea creării de noi oportunități și locuri de muncă.

Obiectivele specifice ale strategiei sunt:

1. Integrarea durabilă pe piața muncii a forței de muncă disponibile;
2. Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv a tinerilor NEET);
3. Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii în vederea creării unui mediu care să conducă la susținerea unei piețe a muncii flexibile, funcționale și reziliente;
4. Consolidarea sistemului de formare profesională a adulților pentru o mai bună conectare la cerințele pieței muncii.

3. **Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome, 2022-2027**, prezintă modalitatea de continuare a eforturilor Guvernului României în vederea incluziunii populației aflată în situația de sărăcie și excludere socială și care să răspundă provocărilor actuale. În cadrul acesteia sunt evidențiate cinci obiective:

1. Îmbunătățirea condițiilor de locuire și a infrastructurii în comunitățile vulnerabile cu rome;
2. Asigurarea accesului cetățenilor români de etnie romă la educație inclusivă de calitate;
3. Impulsionarea gradului de ocupare a romilor în concordanță cu cerințele pieței, astfel încât să se evite segmentarea competențelor și a oportunităților și să se permită evoluția profesională a acestora;
4. Îmbunătățirea stării de sănătate a membrilor comunităților vulnerabile de rome;
5. Susținerea cercetării, conservării și promovării patrimoniului cultural rom și al identității rome.

4. **Strategia Națională de Sănătate, 2023-2030** este constituită din trei arii strategice de intervenție care acoperă holistic protecția, promovarea sănătății și prevenția bolilor cetățenilor și a populației în ansamblu (sănătatea publică), furnizarea adecvată a serviciilor de îngrijiri de sănătate de calitate înaltă și a tehnologiilor medicale inovative, sigure și accesibile pacienților (servicii de sănătate) și funcționarea optimă și coordonată a tuturor componentelor sistemului de sănătate (sistem de sănătate inteligent, sustenabil și predictibil).

În cadrul acesteia sunt evidențiate 11 obiective generale:

- OG.1. Asigurarea sustenabilității și a rezilienței sistemului de sănătate publică
- OG.2. Creșterea numărului de ani de viață sănătoși și creșterea calității vieții
- OG.3. Reducerea mortalității și morbidității asociate bolilor transmisibile cu impact individual și societal major
- OG.4. Îmbunătățirea disponibilității, accesului echitabil și în timp util la servicii de sănătate și tehnologii medicale sigure și cost-eficace
- OG.5. Guvernanța sistemului de sănătate
- OG.6. Asigurarea sustenabilității și a rezilienței financiare a sistemului de sănătate
- OG.7. Asigurarea unei resurse umane adecvate, retenția și profesionalizarea acesteia
- OG.8. Creșterea obiectivării, transparenței și responsabilizării sistemului de sănătate
- OG.9. Coordonarea îngrijirii și integrarea serviciilor de sănătate
- OG.10. Integrarea adecvată a cercetării și inovării pentru îmbunătățirea stării de sănătate
- OG.11. Îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate prin investiții în infrastructura de sănătate

5. Master plan pentru dezvoltarea turismului național 2007-2026

Obiectivul Master Planului pentru dezvoltarea turismului din România este de a identifica punctele slabe din industria turistică din România și de a trasa direcțiile strategice privind modul în care aceasta poate fi restructurată și în care pot fi asigurate resursele necesare, precum și modul în care poate fi regenerată pentru a putea concura în mod eficient pe piața mondială.

În Master plan au fost prezentate componentele din sistemul turistic care trebuie luate în considerare pentru investiții, cum ar fi: Tururi și geoturism, Turism balnear, Turism activ și turism de tineret, Turism cultural, Turism de afaceri, Turism rural și ecoturism, Educație și pregătire în turism, Cazare, Atracții, Transport, Informare turistică, Marketingul destinațiilor, Controlul calității, Planificare, Mediu, Cadrul juridic, Promovarea investițiilor și servicii de consultanță.

6. Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă (SNIA) vizează reducerea îmbătrânirii fizice premature și încurajarea populației vârstnice de a participa activ în societate până la o vârstă cât mai înaintată. Astfel, Strategia promovează principiile acceptate de ONU și de Comisia Europeană, respectiv autoîmplinirea, participarea, independența, îngrijirea și demnitatea.

Totodată, această se bazează pe 3 obiective strategice, după cum urmează:

- Prelungirea și îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice;
- Promovarea participării sociale active și demne a persoanelor vârstnice;
- Obținerea unui grad mai ridicat de independență și siguranță pentru persoanele cu nevoi de îngrijire de lungă durată.

Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă se află în strânsă legătură cu Strategia Națională de Sănătate, fiind necesare pregătirea sistemului medical pentru deservirea populației vârstnice, cât și întârzierea îmbătrânirii fizice și a apariției bolilor cronice.

7. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 reprezintă un factor catalizator al eforturilor și angajamentului Guvernului României asumate pentru dezvoltarea durabilă a României în orizontul 2030 și totodată, pentru asigurarea unei vieți echitabile, demne și prospere locuitorilor săi, oferind cadrul general de intervenție pentru atingerea

coeziunii sociale și combaterea provocărilor complexe generate de sărăcie și excluziune socială și accentuate de criza economică ce se întrevăde în contextul pandemiei de SARS-CoV-2, acordând o atenție specială incluziunii grupurilor vulnerabile.

8. Strategia Națională privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2021-2027 Această strategie își propune să contribuie la ameliorarea condițiilor de viață pentru beneficiari - persoane cu dizabilități, copii și adulți - și să susțină toți factorii implicați în acest demers: membri ai familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanți legali, personal implicat în această activitate, cadre didactice, profesioniști în domeniu, reprezentanți ai mediului academic, ai instituțiilor pentru drepturile omului, autorități centrale și locale. Obiectivul general al Strategiei este de a asigura participarea deplină și efectivă a persoanelor cu dizabilități, bazată pe libertatea de decizie, în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient

9. Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 exprimă opțiunea fermă de a susține, de a recunoaște și de a recompensa excelența în cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă, de a stimula dezvoltarea colaborării între mediul public și cel privat, pentru a adresa provocările economice și societale, de a face știința, inovarea și antreprenoriatul de inovare modele de succes pentru dezvoltarea sustenabilă a României în context local, național și internațional.

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă este structurată pe patru obiective generale:

OG1. Dezvoltarea sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare;

OG2. Susținerea ecosistemelor de inovare asociate specializărilor inteligente;

OG3. Mobilizare către inovare;

OG4. Creșterea colaborării europene și internaționale.

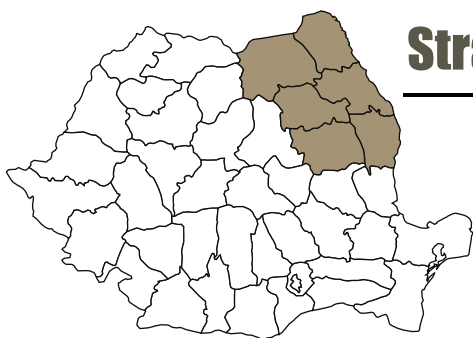
Fiecărui obiectiv general îi corespund mai multe obiective specifice și direcții de acțiune.

Specializarea inteligentă pornește de la premisa că nici o regiune nu are suficiente resurse pentru a putea fi competitivă în toate domeniile și de aceea este mult mai eficient să își identifice ariile în care excelează și să își focalizeze atenția pe acestea în efortul de a promova soluții inovatoare. În acest sens, fiecare regiune are un potențial unic, ancorat în specificul local, care poate fi propulsat prin anumite măsuri care să își aducă contribuția la creșterea competitivității prin inovare. Inovarea se desfășoară la nivelul regiunilor prin intermediul ecosistemului existent în domeniu, format din universități, institute de cercetare, companii private care desfășoară activități de CDI, ONG-uri cu preocupări în acest sector, centre de transfer tehnologic, parcuri industriale și high-tech, centre de excelență.

10. Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar (SNIT) contribuie la eforturile României de a se alătura până în anul 2030 statelor europene cu economii avansate, acesta reprezentând obiectivul principal al viziunii de dezvoltare al învățământului terțiar din România. Astfel, viziunea strategiei este ca „în anul 2020, învățământul terțiar foarte performant va constitui motorul creșterii economice, va contribui la creșterea productivității și va promova coeziunea socială, punând astfel fundamentele unei economii bazate pe cunoaștere. Învățământul superior va pregăti specialiști care pot să dezvolte o societate competitivă într-o economie globală. Instituțiile de învățământ superior vor putea să

catalizeze creativitatea și inovarea în întreaga societate din România și, în special, să susțină economia în dezvoltarea de produse și servicii”.

11. **Strategia privind Digitalizarea Educației din România 2021 - 2027** În contextul obiectivelor europene de digitalizare și specializare inteligentă, această strategie națională cuprinde domenii de interes precum dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și studenților; curriculum școlar pentru meserii emergente; educația digitală pe tot parcursul vieții; formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educație digitală; infrastructură și resurse tehnologice digitale; conectivitate; crearea de resurse educaționale deschise; securitatea cibernetică, protecția datelor, siguranța online și etica IT.
12. **Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050.** Viziunea acestei strategii își propune modernizarea sectorului energetic în condiții de sustenabilitate și creștere economică prin implementarea unui sistem de măsuri eficiente: construirea de noi capacități de producție bazate pe tehnologii nepoluante; re tehnologizarea și modernizarea capacităților de producție existente și încadrarea lor în normele de mediu, transport și distribuție de energie; încurajarea creșterii consumului intern în condiții de eficiență energetică; stimularea capacităților de export.

Strategii relevante la nivel regional

1. **Programul Regional Nord-Est 2021-2027:** este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural.

Strategia prezintă 7 axe prioritare, anume:

- Axa prioritară 1 - O regiune competitivă, mai inovativă
- Axa prioritară 2 - O regiune mai digitalizată
- Axa prioritară 3 - O regiune durabilă, prietenoasă cu mediul
- Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă
- Axa prioritară 5 - O regiune educată
- Axa prioritară 6 - O regiune mai atractivă
- Axa prioritară 7 - Asistență tehnică

2. **Planul de Dezvoltare Regională Nord Est 2021-2027** reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de priorizare a investițiilor în regiune.

Obiectivul general al Planului de Dezvoltare Regională Nord Est 2021-2027 în reprezintă derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională sunt:

1. Dezvoltarea unei economii competitive
2. Dezvoltarea capitalului uman
3. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor
4. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile.

3. **Planul Regional de Acțiune pentru Turism Nord – Est 2017 - 2023 (PRAT Nord-Est)** elaborat de către Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord – Est, este un document care asigură cadrul strategic necesar dezvoltării turismului în Regiunea Nord-Est.

Obiectivul PRAT Nord-Est 2017-2023 îl constituie Dezvoltarea turistică durabilă, creșterea competitivității și atractivității turistice a Regiunii Nord-Est prin valorificarea patrimoniului natural și antropoc și creșterea calității produselor și serviciilor turistice.

Direcțiile strategice de dezvoltare a turismului în Regiunea Nord-Est pentru perioada 2017-2023 sunt susținute prin punctele tari ale acestei zone și sunt propuse pentru a ameliora punctele slabe ale regiunii în vederea creșterii competitivității pe piața turismului:

1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice
2. Dezvoltarea produselor turistice
3. Promovarea turistică
4. Dezvoltarea resurselor umane în sectorul turistic
5. Susținerea dezvoltării turismului durabil

4. **Planul Regional de Acțiune pentru Cultură și Turism (PRACT) Nord-Est 2021 – 2027** analizează la nivel regional și local nevoile, provocările și oportunitățile existente, propunând direcții strategice de dezvoltare pentru cultură și turism în perioada de programare 2021-2027. Totodată, documentul conține și portofoliul de proiecte propuse de partenerii locali și regionali.

5. **Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 NORD-EST**, actualizată în luna august 2020, are rolul de coordonare a politicilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării în regiune pentru perioada 2021-2027.

Strategia a fost elaborată de către ADR Nord-Est într-un larg parteneriat regional cu actorii relevanți din mediul academic, institute de cercetare, mediul de afaceri, administrație publică locală și societate civilă utilizând mecanismul de descoperire antreprenorială. Scopul acestei strategii este de a stabili domeniile în care se vor concentra investițiile aferente Obiectivului de Politică 1 al politicii de coeziune “O Europă mai competitivă și inteligentă”, respectiv îndeplinirea condiției favorizante pentru alocarea FEDR în cadrul Programului Operațional Regional 2021-2027.

Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii Nord-Est stabilește un număr de 6 domenii de specializare inteligentă ale regiunii, respectiv:

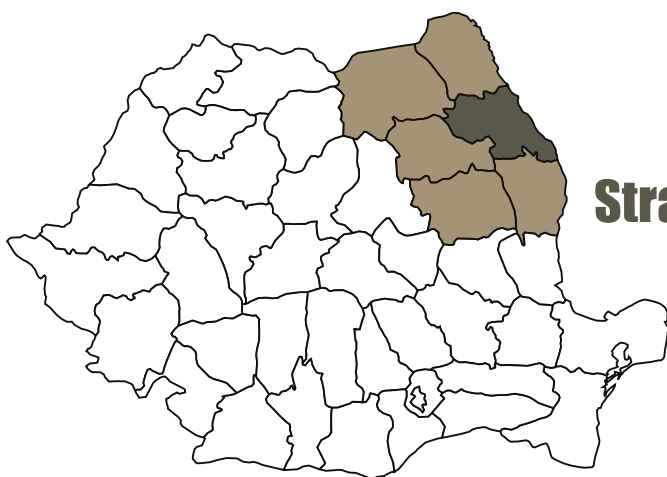
- Agro-alimentar
- Textile și noi materiale avansate
- Biotehnologii
- Mediu și Energie
- Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (IT&C)
- Turism pentru stil de viață sănătos

Prioritățile orizontale pentru specializarea regională sunt:

- P.1. Dezvoltarea competențelor de inovare în rândul noilor generații
- P.2. Sprijinirea întreprinderilor inovative din Regiunea Nord-Est
- P.3 Sprijinirea inițiativelor de clusterizare și internaționalizare.

6. **Planul General Regional de Servicii Sanitare 2021-2027** Regiunea Nord Est este un document strategic, ce trasează liniile directe de optimizare a serviciilor medicale, pe termen mediu, în scopul asigurării accesului populației la serviciile medicale necesare și a sustenabilității financiare. Pentru sprijinirea implementării, în perioada 2020-2027, se vor derula de către Ministerul Sănătății acțiuni în scopul pregătirii planurilor de reorganizare locală, elaborării modelului de organizare și finanțare a serviciilor medicale de spitalizare continuă, inclusiv pentru spitalele regionale de urgență, actualizarea legislației în vigoare pentru aplicarea tarifelor pentru servicii medicale la nivelul costurilor reale în spitalizarea continuă, ambulatorie și spitalizarea de zi.

În cadrul documentului programatic, sunt regăsite o serie de scenarii propuse pentru restructurarea sectorului spitalicesc din județul Iași, care vizează mai multe instituții sanitare, printre care și Spitalul Orășenesc Hârlău.

Strategii relevante la nivel județean

1. **Strategia de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027** reprezintă un instrument de planificare strategică, pe termen mediu și lung, care are ca scop identificarea direcțiilor prioritare de intervenție pentru o perioadă delimitată de timp, 2021-2027, și urmărește utilizarea și alocarea optimă a resurselor disponibile pentru a asigura coeziunea la nivel local și pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare.

Obiectele strategice de dezvoltare a județului Iași sunt:

OSD1: Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere și pe stimularea antreprenoriatului (economic, social și cultural) la nivel local și regional

OSD2: Creșterea calității vieții

OSD3: Dezvoltarea turismului sustenabil, al sectorului cultural și industriilor creative în conexiune cu valorificarea patrimoniului cultural

OSD4: Dezvoltarea teritorială echilibrată, coordonată și sustenabilă la nivel de județ

OSD5: Creșterea capacității administrative la nivelul administrațiilor publice locale și a administrației județene.

Totodată, în cadrul Strategiei de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027 s-a avut în vedere constituirea portofoliului de proiecte prioritare, prin consultarea autorităților publice locale și a altor actori județeni asupra proiectelor propuse spre implementare în perioada de programare 2021-2027.

Pentru orașul Hârlău, următoarele proiecte sunt cuprinse în cadrul Strategiei de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027:

Tabel 1: Portofoliul de proiecte prioritare aferente Strategiei de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027 pentru orașul Hârlău (Sursa: Strategia de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027)

Beneficiar	Titlu Proiect	Prioritate	Obiectiv strategic	Surse de finanțare
CONSILIUL JUDEȚEAN IAȘI	Reabilitarea și conservarea obiectivelor turistice din neolitic (Cucuteni) – epoca antică (cetatea geto-dacică existentă din secolul IV – III î.H - Cotnari) – evul mediu (Curtea domnească și biserica din Hârlău)	Prioritatea 1 - Dezvoltarea unei economii competitive	Obiectiv strategic 1.7 - Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	PNRR POR Nord-Est 2021- 2027 Buget local
CONSILIUL JUDEȚEAN IAȘI	Înființare de parcuri tematice, prin reconstituiri: - parcul arheologic Cucuteni (reconstituirea unui sat neolitic); - parcul arheologic Cotnari (reconstituirea cetății dacice de pe dealul Cătălina); - Curtea domnească de la Hârlău; - Parcul WW2 (reconstituirea liniei frontului de la Heleșteni; Dealul Mare – Dumești, etc); - Muzeul satului Moldovenesc	Prioritatea 1 - Dezvoltarea unei economii competitive	Obiectiv strategic 1.7 - Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	PNRR POR Nord-Est 2021- 2027 Buget local
HÂRLĂU	Consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a ansamblului Curții Domnești din Hârlău str. Logofăt Tăutu nr. 8-10 , localitatea Hârlău	Prioritatea 1 - Dezvoltarea unei economii competitive	Obiectiv strategic 1.7 - Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	POR Nord-Est 2021- 2027 PNDL II Buget local
HÂRLĂU	Realizarea unui centru de primiri urgențe și dotarea cu aparatură medicală performantă la spitalul Orașenesc Hârlău	Prioritatea 2 - Dezvoltarea capitalului uman	Obiectiv strategic 2.4 - Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate eficient, modern	PNRR POS 2021- 2027 POR Nord-Est 2021- 2027 PNDL II
HÂRLĂU	Reabilitarea bisericii Sf. Dumitru localitatea Hârlău, Jud. Iași	Prioritatea 1 - Dezvoltarea unei economii competitive	Obiectiv strategic 1.7 - Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	POR Nord-Est 2021- 2027 PNDL II Buget local

HÂRLĂU	Reabilitarea și consolidarea corpului administrativ cât și a secției de interne și chirurgie a spitalului Orășenesc Hârlău (monument istoric categorie B, construit în anul 1858)	Prioritatea 2 - Dezvoltarea capitalului uman	Obiectiv strategic 2.4 - Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate eficient, modern	PNRR POS 2021-2027 POR Nord-Est 2021-2027 PNDL II CNI Buget local
HÂRLĂU	Reabilitarea clădirilor publice din Orașul Hârlău și satul Pârcovaci - biblioteca, sediul primăriei Orașului Hârlău, grădinițe, școli gimnaziale, Colegiul Național Stefan cel Mare și Liceul Tehnologic	Prioritatea 3 - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	Obiectiv strategic 3.1 - Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	POR Nord-Est 2021-2027 PNDL II Buget local
HÂRLĂU	Reabilitarea și modernizarea drumurilor locale din satul Pârcovaci, Orașul Hârlău	Prioritatea 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente și reziliente și durabile	Obiectiv strategic 4.1 - Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	PNDL II POR Nord-Est 2021-2027 POT 2021-2027 Programul Anghel Saligny CNI Buget local
HÂRLĂU	Reabilitarea și modernizarea străzilor din Orașul Hârlău, Jud. Iași	Prioritatea 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente și reziliente și durabile	Obiectiv strategic 4.5 - Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	PNDL II POR Nord-Est 2021-2027 POT 2021-2027
HÂRLĂU	Extinderea rețelelor de utilități publice de pe raza UAT Hârlău (alimentare cu apă, energie electrică și gaze naturale în satul Pârcovaci, Orașul Hârlău)	Prioritatea 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente și reziliente și durabile	Obiectiv strategic 4.5 - Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	PNRR PNS 2023-2027 Programul Anghel Saligny PODD 2021-2027 POR Nord-Est 2021-2027 CNI PNDL II Buget local

Strategii relevante la nivel local

Strategia de Dezvoltare Teritorială a orașului Hârlău 2023-2027 are în vedere viziunea de dezvoltare definită la nivel județean și regional, cu accent pe dezvoltarea locală bazată pe cunoaștere, protecția mediului și incluziunea socială.

La momentul elaborării SDT, este în vigoare Strategia de dezvoltare Locală a orașului Hârlău pentru perioada 2021-2027, aprobată prin HCL nr. 115 / 29.09.2022.

Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Hârlău pentru perioada 2023-2027 este documentul principal care stabilește obiectivele pentru perioada 2023-2027, la nivelul orașului Hârlău și prezintă acțiunile pe care administrația locală le va iniția pentru a crea condițiile necesare dezvoltării viitoare a orașului, precum și proiectele și oportunitățile pe care ni le oferă integrarea României în Uniunea Europeană.

SDL a orașului Hârlău propune un număr de 13 Obiective specifice stabilite pentru a asigura dezvoltarea durabilă pentru perioada 2023-2027 la nivelul Orașului Hârlău, având ca obiectiv general:

„Crearea unei comunități urbane dinamice și orientate către progres economic și social, urmărind dezvoltarea durabilă și creșterea nivelului general de trai prin creșterea calității serviciilor locale și atragerea de fonduri europene.”

Cele 13 obiective specifice ale SDL Hârlău, sunt:

- ✓ *Obiectivul specific 1: Transformarea Orașului Hârlău într-un Smart City atractiv deopotrivă pentru cetățeni și pentru mediul de afaceri*
- ✓ *Obiectivul specific 2: Dezvoltarea mediului de afaceri la nivelul orașului Hârlău în vederea creșterii numărului de locuri de muncă*
- ✓ *Obiectivul specific 4: Sprijinirea dezvoltării sectorului nonguvernamental pentru dezvoltarea societății civile în vederea creșterii numărului de locuri de muncă*
- ✓ *Obiectivul specific 5: Sprijinirea dezvoltării utilizării energiilor regenerabile și creșterea eficienței energetice*
- ✓ *Obiectivul specific 6: Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii*
- ✓ *Obiectivul specific 7: Investiția verde pentru un oraș de viitor*
- ✓ *Obiectivul specific 8: Investiții durabile pentru cultură și sănătate*
- ✓ *Obiectivul specific 9: Campanie integrată de promovare a orașului și atragere de investiții străine*
- ✓ *Obiectivul specific 10: Dezvoltarea structurii de educație și de învățământ precum și creșterea numărului de tineri care termină școala și creșterea nivelului academic al acestora*
- ✓ *Obiectivul specific 11: Reducerea sărăciei și a excluziunii sociale*
- ✓ *Obiectivul specific 12: Creșterea nivelului cercetării în științele sociale și economice, precum și la nivel de industrie*
- ✓ *Obiectivul specific 13: Crearea unei Strategii Integrate Interdisciplinare de Gestionare Rapidă a Situațiilor de Criză*

În elaborarea Strategiei de dezvoltare Teritorială Hârlău 2023-2027 s-a ținut cont de cuprinsul SDL 2021-2027, în vederea unei armonizări a celor două documente strategice, iar pe de altă parte, a fost urmărită completarea acestuia cu o abordare integrată, focalizată pe implementarea conceptului de regenerare urbană, specifică metodologiei de elaborare a Strategiei de dezvoltare Teritorială, în corelare cu datele și informațiile actualizate obținute pe parcursul elaborării prezentului document strategic.

PARTEA II – ANALIZA SITUAȚIEI **EXISTENTE**

I. Structura demografică

1. Evoluția populației din orașul Hârlău

Populația ce are domiciliul în orașul Hârlău **era la 1 Ianuarie 2022 de 15.946 de locuitori**, conform celor mai recente date puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică. Raportată la populația totală a județului Iași, de 983.506 locuitori, aceasta reprezintă un procent de **1,62% din populația județului și 0,7% din populația României**. Potrivit datelor statistice, orașul Hârlău este al treilea oraș ca mărime a populației din județ, situându-se între municipiul Pașcani și orașul Târgu Frumos, după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Tabel 2: Ierarhia orașelor din județul Iași după numărul total de locuitori (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

1	Municipiul Iași	393.818
2	Municipiul Pașcani	45.202
3	Orașul Hârlău	15.946
4	Orașul Târgu Frumos	14.045
5	Orașul Podu Iloaiei	11.523

Populația orașului Hârlău a înregistrat o creștere demografică constantă în intervalul 2015-2022, mai accelerată față de creșterea înregistrată la nivelul județului, datele indicând o creștere a populației cu domiciliul de 27,47% în anul 2022 față de anul 2015 și în același timp contrastează tendinței generale de scădere a populației la nivel național (în același interval populația României a scăzut cu 1,36%).

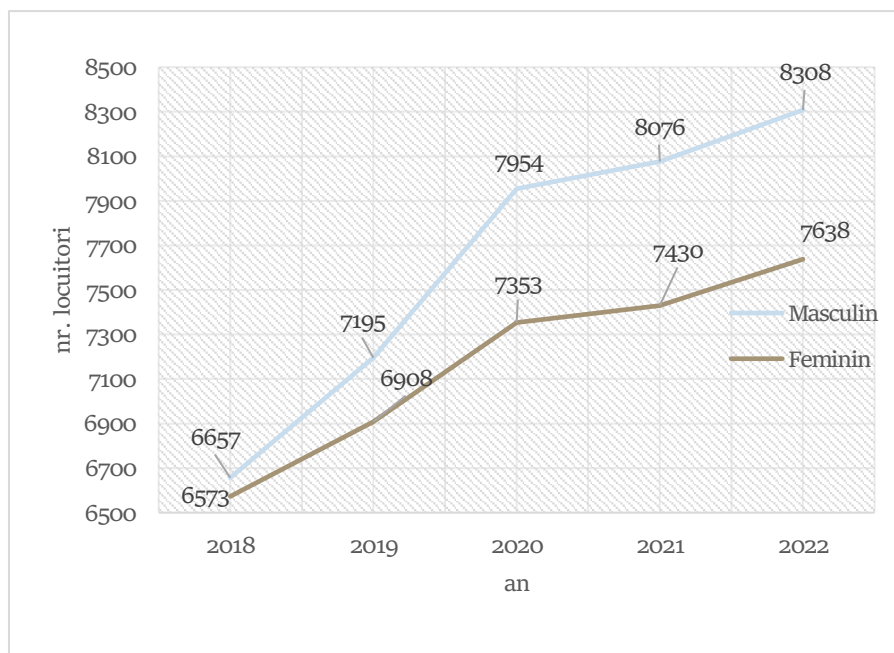

Figura 1: Evoluția numărului de locuitori pentru orașul Hârlău și Județul Iași, în perioada 2015-2022 (Sursa date: INSSE)

Creșterea numărului populației este o urmare, în principal, a solicitărilor cetățenilor români originari din Republica Moldova pentru eliberarea unui act de identitate și stabilirea domiciliului pe raza administrativ teritorială a orașului Hârlău, situații juridice monitorizate atent prin serviciile de specialitate ale Primarului orașului Hârlău, cu referire la Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Hârlău.

Tabel 3: Numărul de locuitori pentru orașul Hârlău și Județul Iași, în perioada 2015-2022 (Sursa date: INSSE)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Evoluție 2015-2022
Județul Iași	910984	922198	931085	942360	954165	968978	974823	983506	+7,96%
Orașul Hârlău	12509	12453	12697	13230	14103	15307	15506	15946	+27,47%

În privința structurii de gen a populației orașului Hârlău, la 1 ianuarie 2022, din totalul populației după domiciliu, **52,1% sunt bărbați (8.308 persoane) și 47,9% sunt femei (7.638 persoane)**. Comparând populația orașului Hârlău cu populația urbană din Regiunea Nord-Est, se observă că distribuția pe sexe este relativ similară – 51,57%/48,43% (bărbați/femei) în mediul urban din regiune, respectiv 51,40%/48,60% (bărbați/femei) în județ, ceea ce poate conduce la observația că o pondere mai mare a populației masculine este o caracteristică a mediilor urbane din regiune, inclusiv a orașului Hârlău.

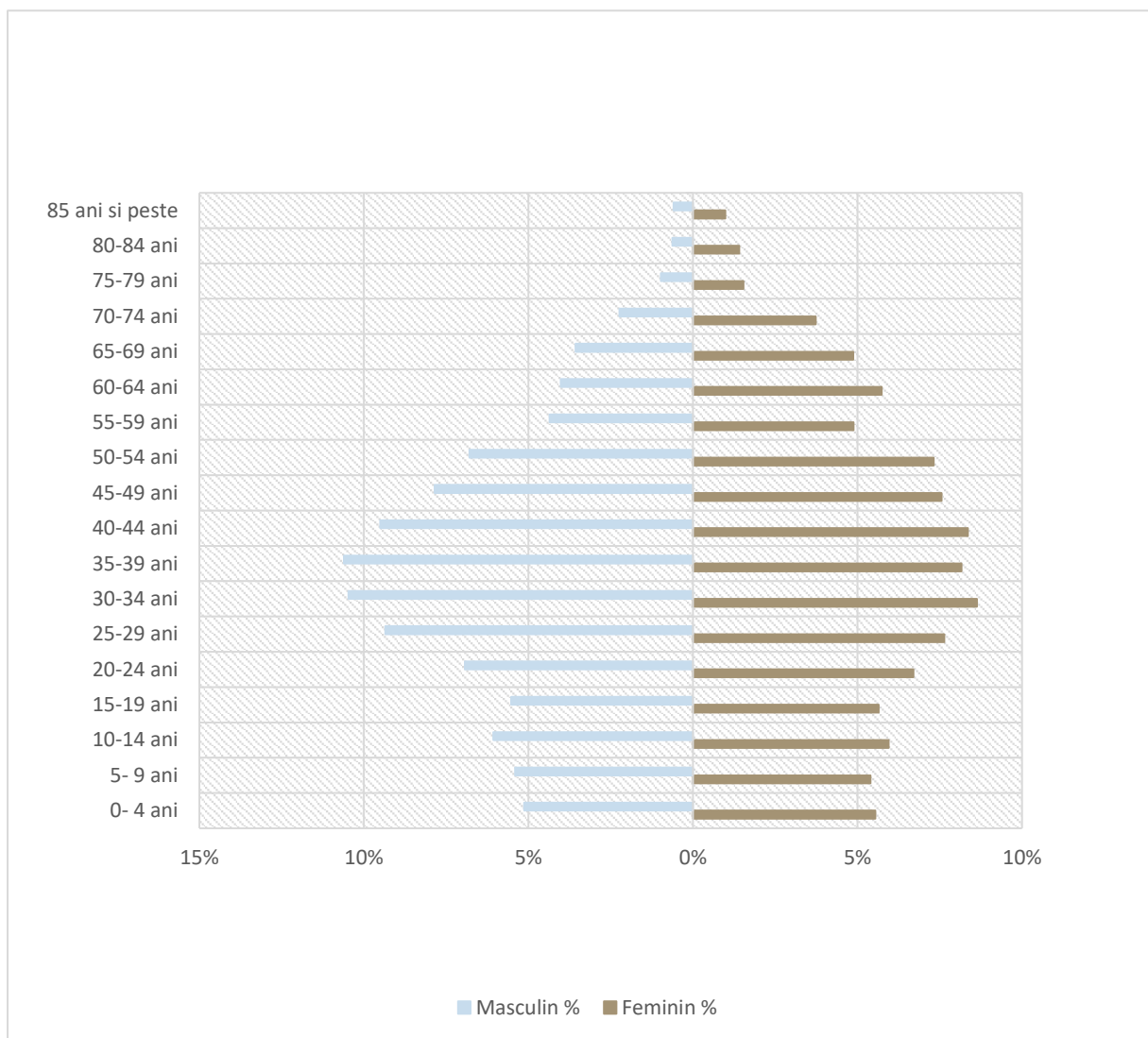

Figura 2: Piramida pe grupe de vârstă și sexe a populației din orașul Hârlău, din anul 2022

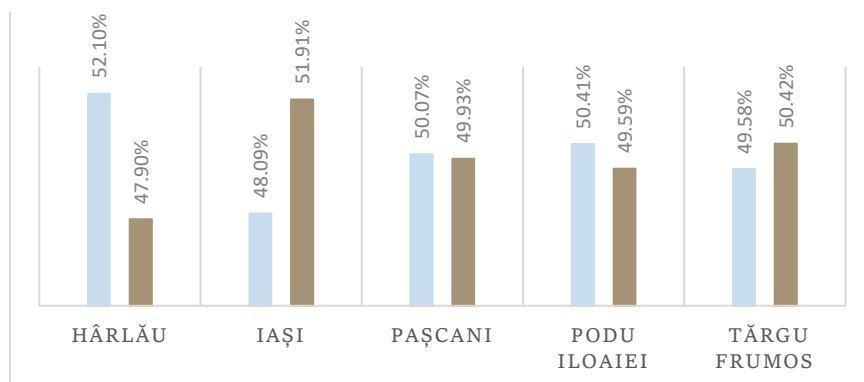

Figura 3: Evoluția populației în perioada 2018-2022 pentru orașul Hârlău, jud. Iași (interogare bază de date: INSSE)

Piramida pe grupe de vârstă și sexe reflectă o situație a unei regiuni dezvoltate, cu o populație adultă numeroasă, urmată de o populație tânără. Populația celor în vârstă este scăzută, în comparație cu celelalte grupe demografice. Graficul piramidei de vârstă reflectă perioada politicilor pronataliste din anii 1967-1989, cea mai numeroasă categorie de vârstă fiind cea a persoanelor de 55-35 de ani.

Conform Eurostat, creșterea ponderii relative a persoanelor vârstnice poate fi explicată prin sporirea longevității, tendință care a devenit vizibilă de câteva decenii, pe măsură ce speranța de viață a crescut; această evoluție este deseori numită „îmbătrânirea vârfului” piramidei demografice. Pe de altă parte, nivelurile constant scăzute ale fertilității de-a lungul mai multor ani au contribuit la îmbătrânirea populației, numărul din ce în ce mai mic de nașteri ducând la o scădere a procentului de tineri din totalul. Acest proces este cunoscut sub denumirea de „îmbătrânirea bazei” piramidei demografice, putându-se observa îngustarea bazei piramidelor demografice.

2. Structura etnică și confesională a populației

Structura etnică

Structura etnică a populației orașului Hârlău este dominată de către etnia română. Alături de populația românească se detașează etnia rromă.

Tabel 4: Structura etnică a populației orașului Hârlău

UAT	Populația totală	Români	Rromi	Germani	Maghiari	Evreii	Ruși, lipoveni	Moldoveni	Alte
Orașul Hârlău	11268	10761	484	1	2	10	2	2	6
Zona Periurbană	41696	41145	521	1	5	10	2	4	8

Structura confesională

Tabel 5: Structura confesională a populației orașului Hârlău

Unitatea administrativă	Populația totală	Ortodoxă	Romano-catolică	Greco-catolică	Reformată	Creștină de rit vechi
Orașul Hârlău	11268	11143	50	1	1	0

Zona Periurbană	41696	40669	502	1	2	34
-----------------	-------	-------	-----	---	---	----

Sursa: P.A.T.Z. Hârlău

Se constată faptul că sub aspectul structurii confesionale, populația este foarte omogenă, cu o largă majoritate a ortodocșilor, urmat de credincioșii romano-catolici.

De remarcă, de asemenea, și lipsa din această structură a credincioșilor religiei mozaice, care în trecut aveau o pondere importantă, dar care, după evenimentele din timpul celui de Al Doilea Război Mondial a scăzut dramatic. În prezent, această comunitate nu se regăsește în structura confesională a populației.

3. Mișcarea naturală și migratorie a populației

Pentru analiza evoluției unei populații dintr-un spațiu dat, este necesar să-i cunoaștem structura, dar mai ales mișcarea ei, ce cuprinde două componente: mișcarea naturală și mișcarea migratorie. Principalii indicatori ai mișcării naturale sunt natalitatea și mortalitatea, pe baza cărora se calculează sporul natural, iar indicatorii mișcării migratorii sunt ratele de sosiri și plecări la mia de locuitori, dintr-un teritoriu dat, pe baza cărora se calculează sporul migrator. Prin însumarea celor două sporuri aflăm cum se modifică volumul populației respective la momentul de referință ales, obținând sporul demografic, fie pozitiv, fie negativ.

Natalitatea

Natalitatea este măsurată prin rata natalității care reprezintă numărul de copii născuți vii la 1000 locuitori într-o perioadă determinată (1 an calendaristic, de regulă).

În orașul Hârlău, pe baza datelor puse la dispoziție de INS, în anul 2021, **numărul născuților-vii a fost 161**, ceea ce înseamnă aproximativ 1,53% din totalul județului (10.512 născuți-vii) și aproximativ 0,41% din totalul Regiunii Nord-Est.

În perioada 2011-2021, numărul născuților-vii a oscilat atât la nivel local, cât și la nivel județean și regional. **Orașul Hârlău a înregistrat o creștere de 15%** de la începutul perioadei de referință (140 născuți) la sfârșitul acesteia (161 născuți). La nivelul județului Iași, creșterea a fost de 22%, la nivelul regiunii, creșterea e de 7,9%, iar la nivel național, s-a înregistrat o creștere de doar 0,3%. **Numărul mediu de născuți vii din ultimii 30 de ani este de 171, situația anului în studiu fiind situată nu cu mult sub această medie: 161 născuți vii.**

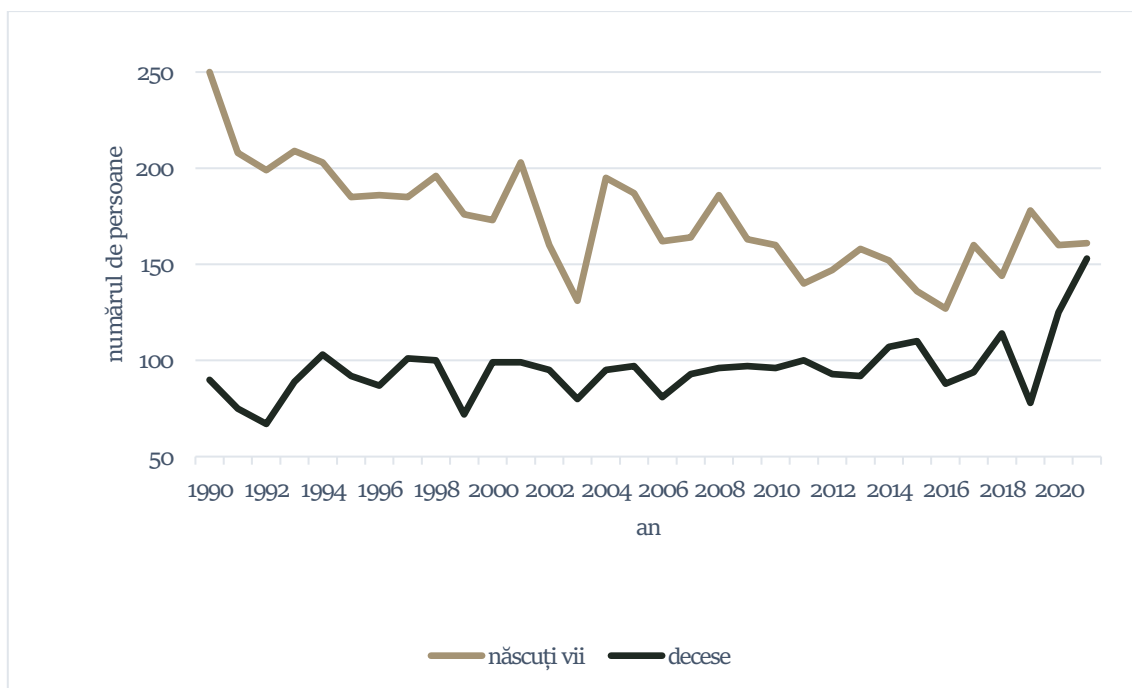

Figura 4: Evoluția numărului de născuți-vii și decedați – oraș Hârlău, județul Iași între anii 1990-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Dinamica numărului de născuți vii, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean și regional, este prezentată în figura de mai jos:

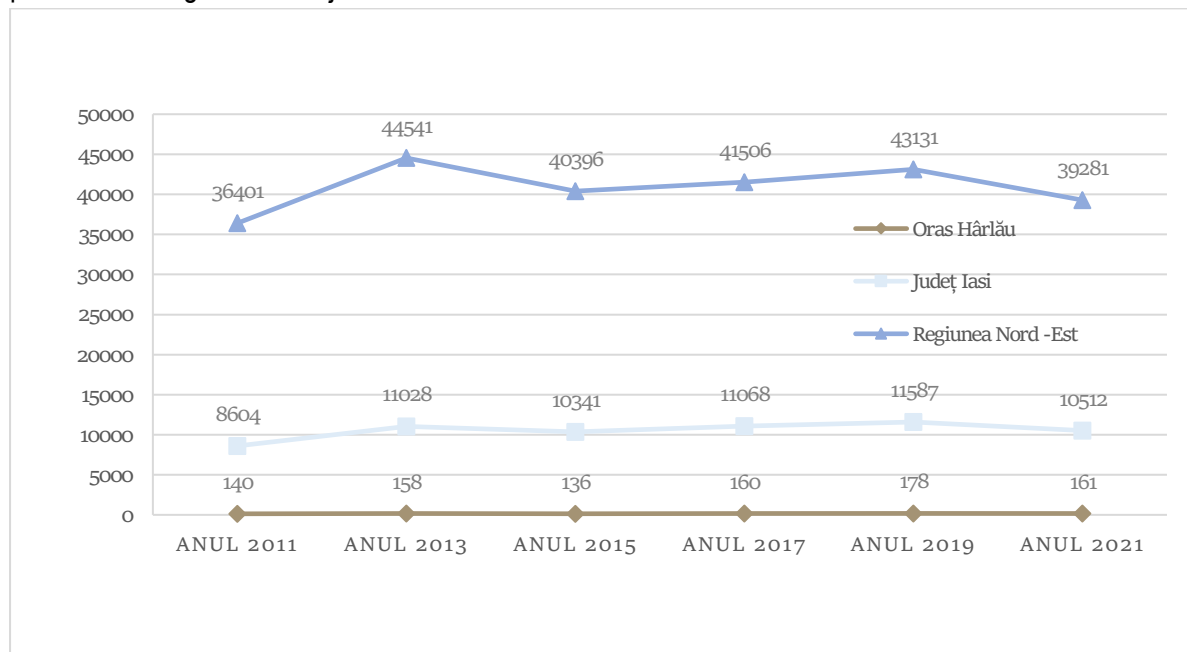

Figura 5: Evoluția numărului născuți vii 2011-2021 – oraș, regiune, județ (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Rata natalității

Rata natalității reprezintă numărul de născuți-vii dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de născuți-vii la 1000 locuitori. În 2021, rata natalității în orașul Hârlău a fost de 10,25‰, valoarea fiind inferioară valorii județului Iași, însă superioară mediei regionale

și naționale. În perioada 2011-2021, rata natalității în orașul Hârlău, are o evoluție oscilantă, valoarea din 2021 fiind mai scăzută decât valoarea din anul 2011, deși natalitatea este în creștere, în aceeași perioadă de referință. Aceasta se datorează faptului că, numărul locuitorilor cu domiciliu a crescut cu un procent mai mare decât numărul născuților-vii.

Situația comparativă, la nivel local, județean, regional și național, este prezentată în următoarea figură:

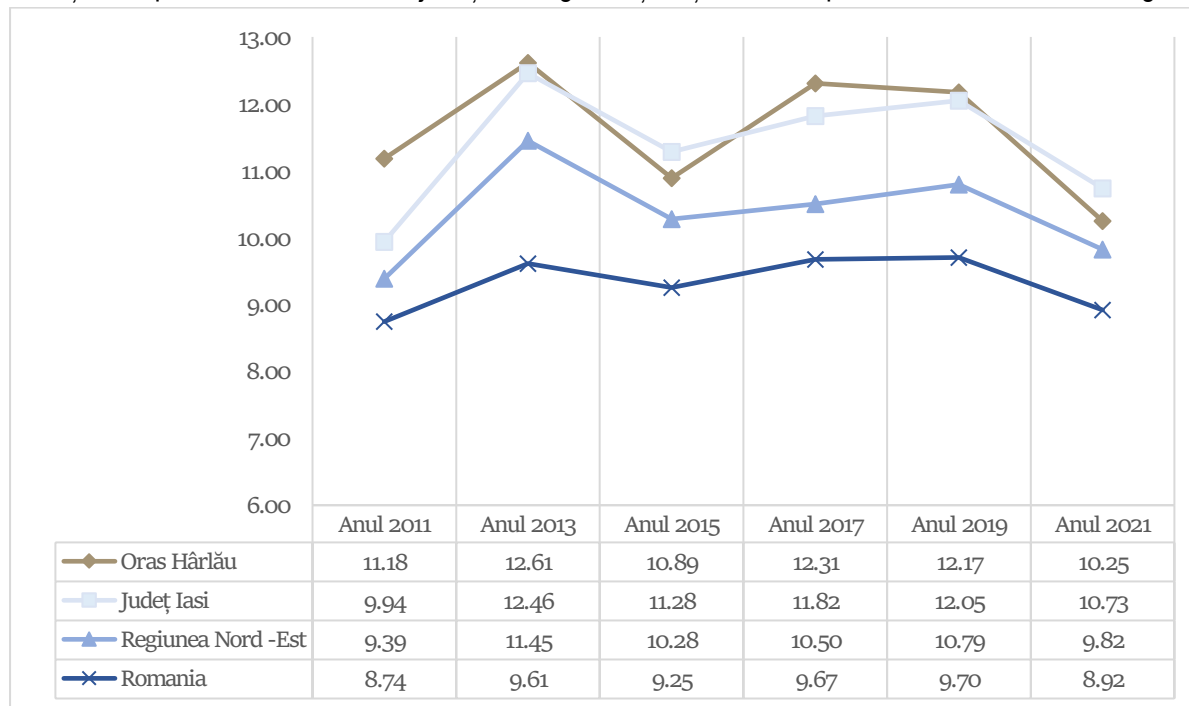

Figura 6: Evoluția ratei natalității (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Mortalitatea

În anul 2021, în orașul Hârlău s-au înregistrat 153 de decese (reprezentând aproximativ 1,32% din totalul județean (11.587 persoane)) – numărul maxim de decese înregistrate în ultimii 30 de ani, suprapus peste pandemia de Covid-19, și mult peste media ultimilor 30 de ani (perioada 1991-2021) de 96 decese.

Situația comparativă, la nivel local, județean, regional și național, este prezentată în tabelul următor:

Tabel 6: Evoluția numărului deceselor 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021	Evoluție 2021/2011
Oras Hârlău	100	92	110	94	78	153	+53%
Județ Iasi	8146	8300	9123	9133	9051	11587	+42,24%
Regiunea Nord - Est	40996	41873	44136	44189	44294	55799	+36,10%
Romania	251439	250466	262981	262811	261445	336063	+33,66%

Rata mortalității

Reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori. În perioada 2011 – 2019, rata mortalității nu a oscilat foarte mult, în 2019, orașul Hârlău înregistrând valori mai scăzute (5,33‰) față de anul 2011 (7,99‰).

În 2021, rata mortalității în orașul Hârlău a fost de 9,74 decese la 1000 locuitori, fiind sub valorile înregistrate la nivel județean, regional sau național. Creșterea numărului de decese din anul 2021, generată de pandemia COVID-19, a determinat creșterea ratei mortalității generale cu 21,9% față de anul 2011.

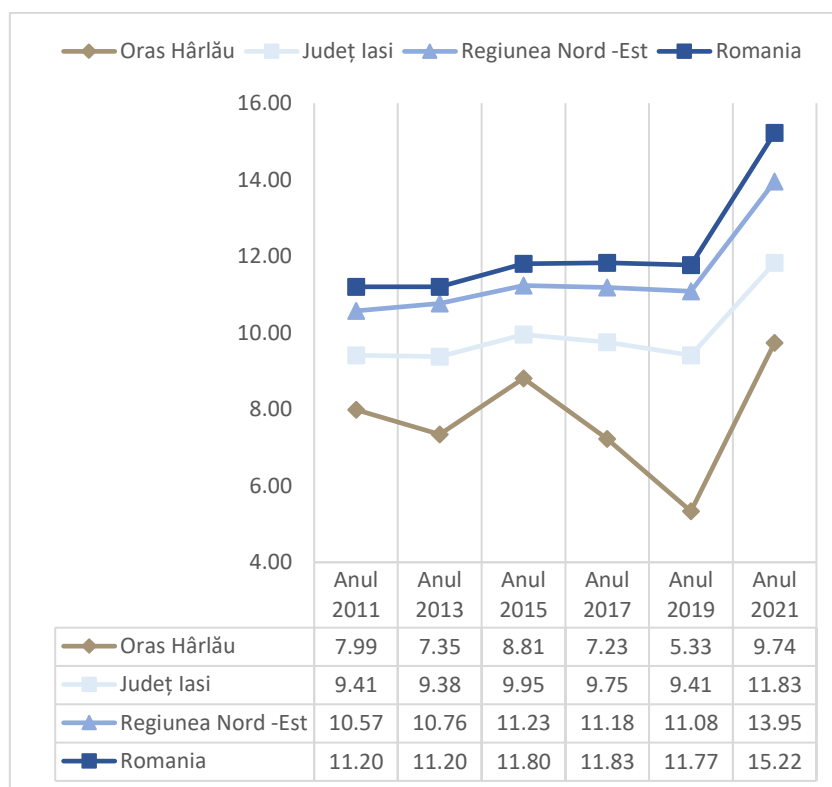

Figura 7: Evoluția ratei mortalității (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Sporul natural

Dimensiunile natalității și mortalității determină și configurează evoluția sporului natural al unei populații. Acesta se calculează ca diferența dintre numărul născuților-vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință. În perioada 2011-2021, în orașul Hârlău, sporul natural a fost oscilant, dar pozitiv. În anul 2021, sporul natural a fost de +8, comparativ cu valorile negative înregistrate la nivel județean, regional sau național. În anul 2021, pandemia COVID-19 își pune amprenta, numărul mare de decese înregistrate determinând un spor natural de 5 ori mai mic față de valoarea anului 2011. Totuși, în perioada 2011 – 2019 sporul natural este în creștere, aspect pozitiv pentru orașul Hârlău.

Tabel 7: Evoluția sporului natural, 2011-2021 – oraș, regiune, județ, țară (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Oraș Hârlău	40	66	26	66	100	8
Județ Iasi	458	2728	1218	1935	2536	-1075
Regiunea Nord - Est	-4595	2668	-3740	-2683	-1163	-16518
Romania	-55197	-35534	-56791	-47883	-45978	-139205

Rata sporului natural al populației este indicatorul care măsoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației.

În perioada 2011-2021, rata sporului natural în orașul Hârlău a fost de 0,51‰, în scădere cu 84 puncte procentuale față de 2011, când rata a fost de 3,19‰. În perioada 2011-2021, rata sporului natural în orașul Hârlău, are o evoluție oscilantă, valoarea din 2021 fiind pozitivă, comparativ cu valorile negative înregistrate la nivel județean, regional sau național. Faptul că rata sporului natural este pozitivă, adică numărul celor născuți este mai mare decât numărul celor decedați, în fiecare an, înseamnă că populația se regenerează și volumul ei crește constant.

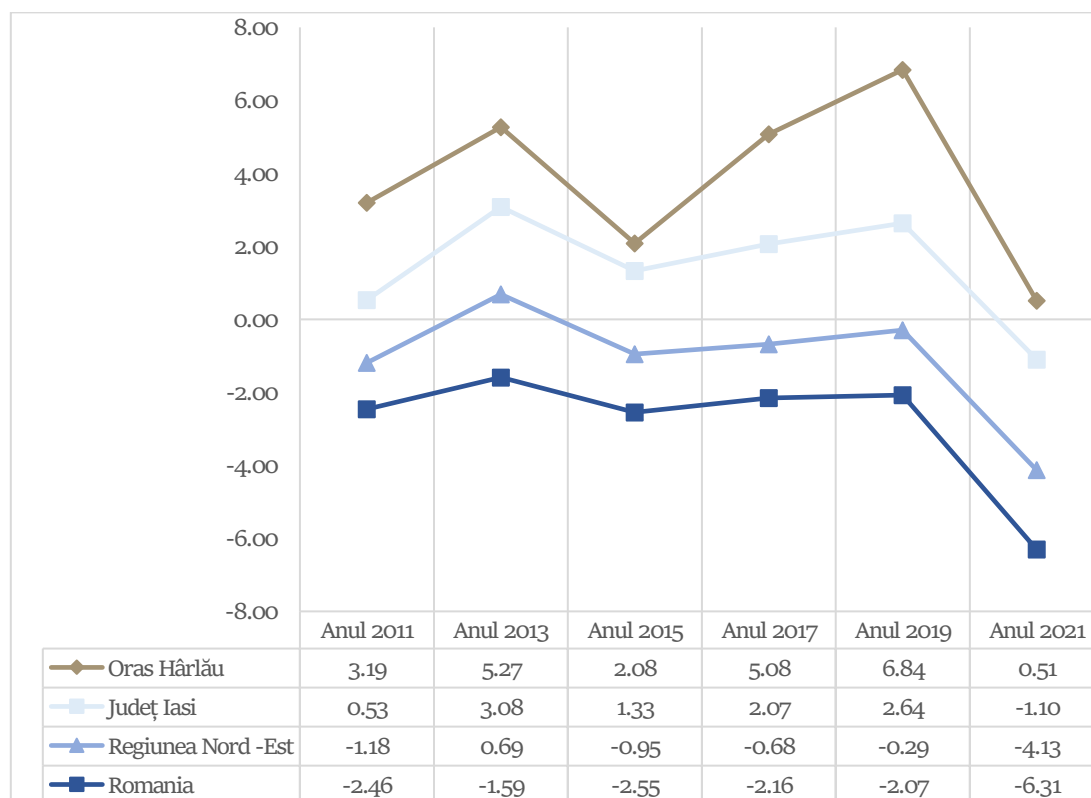

Figura 8: Evoluția ratei sporului natural al populației- oraș, regiune, județ, țară

Rata totală de fertilitate (RTF)

Poate fi utilizată ca o estimare a **factorului de creștere a fertilității într-o populație**, de exemplu, dacă populația fertilă se înlocuiește sau nu. Pentru orașul Hârlău, rata totală a fertilității este de **aproximativ 1.4 născuți vii ce revin la o femeie de vârstă fertilă** (15-49 de ani). Pentru a asigura creșterea demografică a unei regiuni, trebuie luat în calcul ca RTF să depășească valoarea de 2,1. **În cazul orașului Hârlău se înregistrează, deci, o scădere demografică, accentuată totodată și de un bilanț migratoriu negativ.**

Nupțialitate și divorțialitate

Căsătorii

În ceea ce privește căsătoriile, situația locală este una favorabilă. Între anii 2011-2021, numărul căsătoriilor a fost oscilant, dar în creștere, în anul 2021 s-au oficiat în orașul Hârlău, cu 121% mai multe căsătorii față de anul 2011. Procentul de creștere este cu mult mai mare față de cel de la nivel județean (+35.89%), regional (+22.62%) sau național (+8.15%).

Tabel 8: Evoluția numărului căsătoriilor, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021	Evoluție 2021/2011
Oraș Hârlău	52	60	58	84	71	115	+121.15%
Județ Iași	4291	4587	5511	6325	6691	5831	+35.89%
Regiunea Nord - Est	18394	18889	21689	24102	23758	22554	+22.62%
România	105599	107507	125454	142613	128610	114207	+8.15%

Rata de nupțialitate

Este calculată prin raportarea numărului căsătoriilor încheiate într-un an calendaristic, la populația după domiciliu la 1 iulie anul respectiv. În comparație cu județul Iași, cu regiunea Nord-Est și cu România, orașul Hârlău are o rată mai crescută de nupțialitate, care a înregistrat o tendință oscilantă, dar în creștere, atingând o valoare de 7,32 căsătorii ce revin la 1000 locuitori în anul 2011, față de 4,15 căsătorii/1000 locuitori, în anul 2011.

Situația comparativă, la nivel local, județean, regional și național, este prezentată astfel:

Tabel 9: Evoluția ratei de nupțialitate, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021	Evoluție 2021/2011
Oraș Hârlău	18	26	21	22	26	22	+22.22%

Județ Iasi	967	1094	1106	1103	1109	1239	+28.13%
Regiunea Nord - Est	6153	5154	5602	5595	5301	4825	-21.58%
Romania	35780	28507	31527	31147	30197	27024	-24.47%

Divorțuri

În orașul Hârlău, pe baza datelor puse la dispoziție de INS, în anul 2021, numărul divorțurilor a fost 22, ceea ce înseamnă aproximativ 1,78% din totalul județului (1239 divorțuri) și aproximativ 0,46% din totalul Regiunii Nord-Est.

În perioada 2011-2021, numărul divorțurilor a oscilat atât la nivel local, cât și la nivel județean și regional. **Orașul Hârlău a înregistrat o creștere de 22,22% de la începutul perioadei de referință (18 divorțuri) la sfârșitul acesteia (22 divorțuri).** La nivelul județului Iași, creșterea a fost de 28,13%, la nivelul regiunii, au scăzut cu 21,58%, iar la nivel național, s-a înregistrat o scădere de 24,47%.

Tabel 10: Dinamica numărului de divorțuri, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean, regional și național (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021	Evoluție 2021/2011
Oraș Hârlău	18	26	21	22	26	22	+22.22%
Județ Iasi	967	1094	1106	1103	1109	1239	+28.13%
Regiunea Nord - Est	6153	5154	5602	5595	5301	4825	-21.58%
Romania	35780	28507	31527	31147	30197	27024	-24.47%

Rata de divorțialitate

Care se calculează prin raportarea numărului căsătoriilor desfăcute în cursul unui an calendaristic la populația după domiciliu la 1 iulie anul respectiv, are o rată mai crescută în comparație cu județul Iași, cu regiunea Nord-Est și cu România. Totuși, aceasta este mai scăzută în anul 2021 față de anul 2011, cu 2,77%, acest aspect datorându-se creșterii populației după domiciliu la 1 iulie.

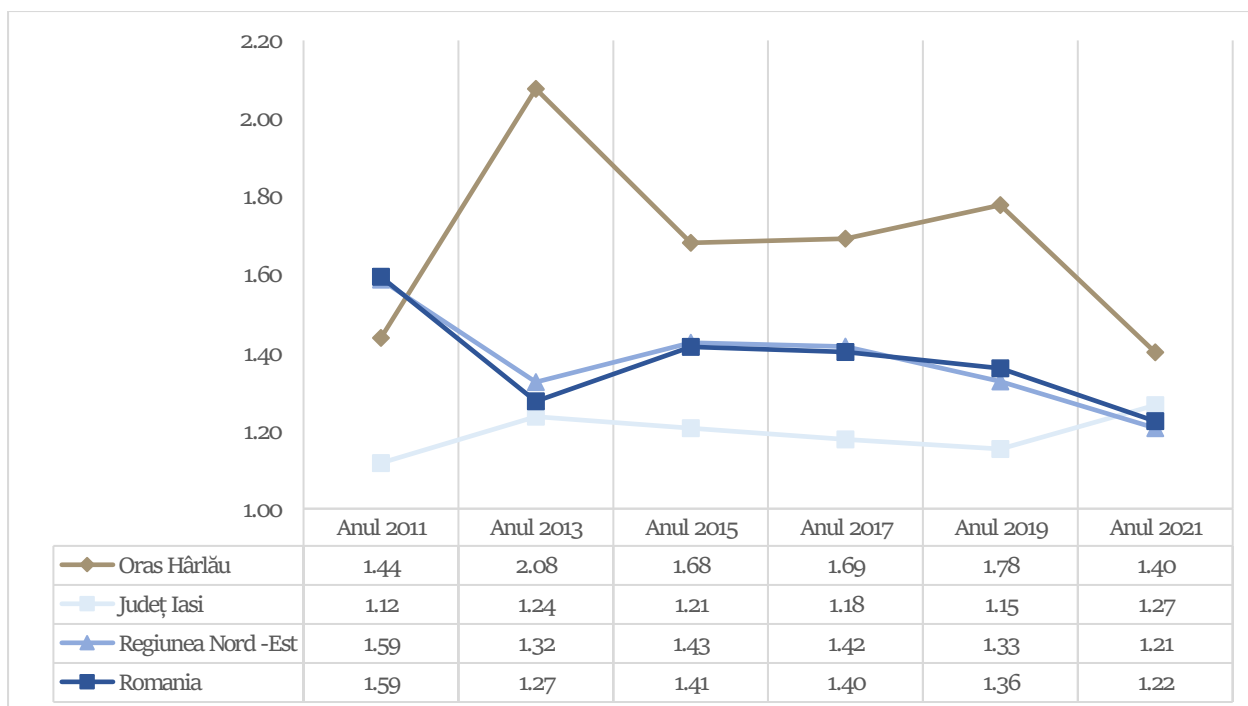

Figura 9: Evoluția ratei de divorțialitate, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

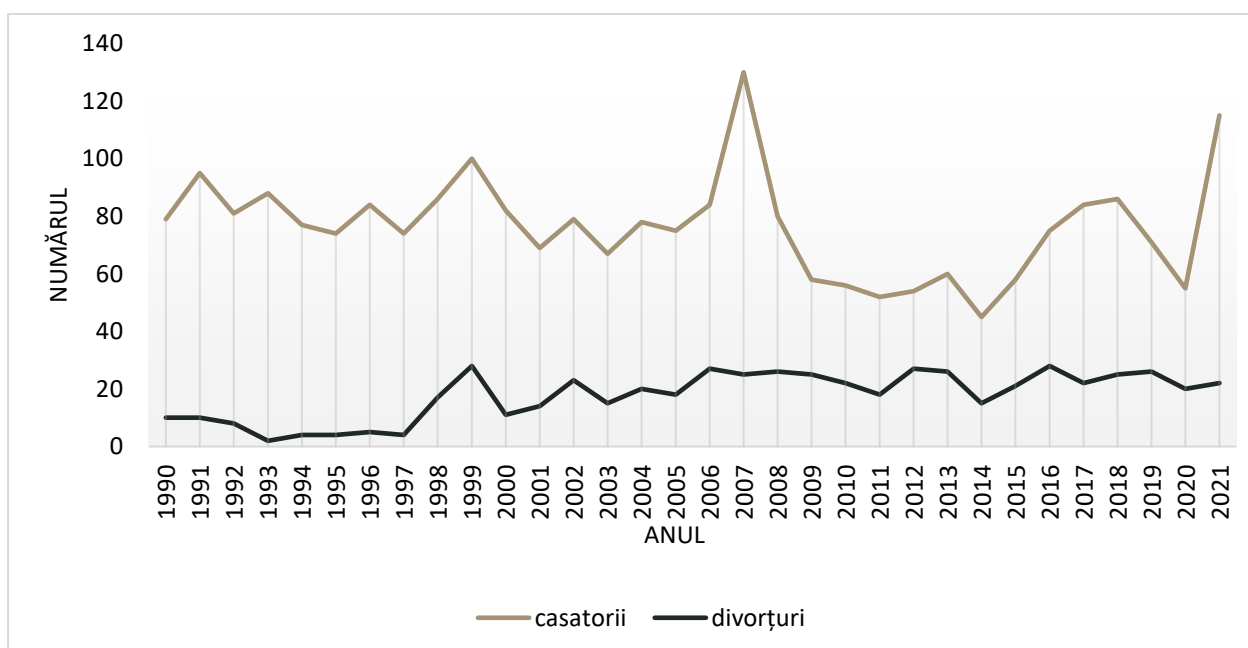

Figura 10: Evoluția nupțialității și a divorțialității – oraș Hârlău, județul Iași între anii 1990-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Migrația

A doua componentă a dinamicii populației este reprezentată de mișcarea migratorie cu cele două componente ale sale: migrația internă și cea externă.

La baza migrației, fenomen complex, stau o multitudine de cauze. Cauze subiective, cum ar fi circumstanțele economice nefavorabile, situația politică și socială care pot provoca presiuni psihologice asupra individului, generând dorința indivizilor de a căuta un loc de viață care să le îndeplinească aspirațiile.

Cauze obiective, cum ar fi piața muncii care s-a globalizat și a cunoscut o creștere fără precedent, determină pe de o parte nevoia atragerii de capital uman din exterior, iar pe de altă parte dorința de a emigra spre societăți care oferă împlinirea cerințelor indivizilor. Având în vedere aceste considerente, odată cu deschiderea granițelor, un segment important al populației a ales să emigreze în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit, a unui trai decent și modern.

România continuă să fie o țară de emigrare, fenomenul de emigrare constituind cea de-a doua cauză principală a reducerii populației țării. Soldul migrației internaționale în anul 2021 a fost negativ, numărul emigranților depășind numărul imigranților cu puțin peste 16 mii persoane². Datele existente din surse administrative nu acoperă întregul fenomen al emigrației, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți.

Migrația pe fondul schimbării reședinței

În perioada 2011 – 2021, numărul **stabilirilor cu reședința** pe teritoriul orașului Hârlău a avut o evoluție oscilantă, dar descendentă, de la 138 stabiliri, la începutul perioadei de referință, la 51 stabiliri, la sfârșitul acesteia. Comparativ, la nivelul județului Iași, a crescut numărul stabilirilor cu reședința cu 74,3%, iar la nivelul regiunii, creșterea e mai mică, de 18,35%, față de anul 2011.

În orașul Hârlău, pe baza datelor puse la dispoziție de INS, în anul 2021, numărul **plecărilor cu reședința** a fost de 188, ceea ce înseamnă aproximativ 2,57% din totalul județului.

Tabel 11: Dinamica numărului schimbărilor de reședință, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean și regional (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Stabiliri de reședință						
Oras Hârlău	138	117	120	141	95	51
Județ Iași	6817	18381	18565	17481	16778	11882
Regiunea Nord -Est	22126	33837	33496	33319	33468	26187

² INS, Comunica de presă Nr. 210/30 august 2022, pag. 2

Plecări cu reședință

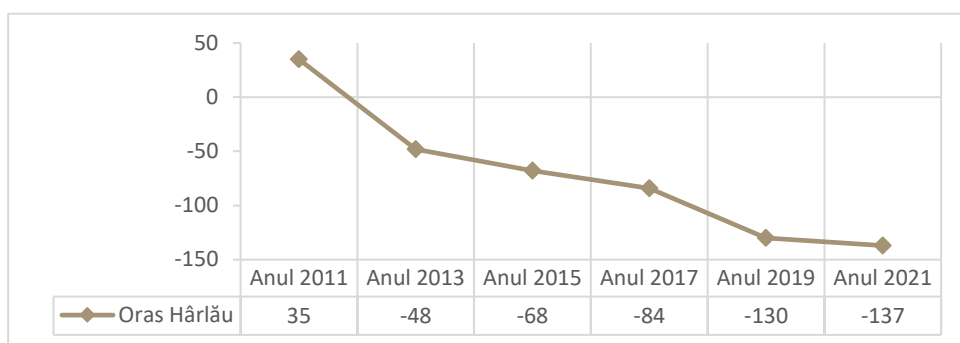

Figura 11: Evoluția soldului migratoriu în funcție de schimbarea reședinței înregistrat la nivelul orașului Hârlău, în perioada 2011 – 2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date)

Oras Hârlău	103	165	188	225	225	188
Județ Iași	3993	6148	7003	8066	8815	7328
Regiunea Nord -Est	29256	39172	37641	38083	38325	29988
Soldul schimbărilor de reședință						
Oras Hârlău	35	-48	-68	-84	-130	-137
Județ Iași	2824	12233	11562	9415	7963	4554
Regiunea Nord -Est	-7130	-5335	-4145	-4764	-4857	-3801

În perioada 2011-2021, numărul plecărilor cu reședință a oscilat atât la nivel local, cât și la nivel județean și regional. Orașul Hârlău a înregistrat o creștere de 82,52% de la începutul perioadei de referință (103 plecări cu reședință) la sfârșitul acesteia (188 plecări cu reședință). La nivelul județului Iași, creșterea a fost de 83,52%, la nivelul regiunii, creșterea e de 2,5%.

În perioada 2011 – 2021, **soldul migratoriu** în funcție de schimbarea reședinței, înregistrat ca diferență dintre numărul stabilirilor cu reședință pe teritoriul orașului Hârlău și numărul plecărilor cu reședință de pe teritoriul orașului Hârlău, a evoluat în sens ascendent în fiecare an, înregistrând valori negative în aproape toți anii analizați. Valorile negative ale soldului migratoriu în funcție de schimbarea reședinței, înregistrate în perioada 2011 – 2021, indică tendințe de diminuare a efectivului populației la nivelul orașului Hârlău.

Migrația pe fondul schimbării de domiciliu (inclusiv migrația internațională)

Numărul total al **stabilirilor cu domiciliul** se referă la persoanele care au sosit în localitate și fac dovada că au asigurată locuință în acea localitate (schimbările de domiciliu în cadrul aceleiași localități nu sunt incluse, iar datele includ migrația internațională).

În perioada 2011 – 2021, numărul **stabilirilor cu domiciliul** pe teritoriul orașului Hârlău a avut o evoluție oscilantă, dar crescătoare, de la 181 stabiliri, la începutul perioadei de referință, la 761 stabiliri,

la sfârșitul acesteia. Comparativ, la nivelul județului Iași, a crescut numărul stabilirilor cu domiciliu cu 105,33%, iar la nivelul regiunii, creșterea e mai mică, de 61,41%, față de anul 2011.

În orașul Hârlău, pe baza datelor puse la dispoziție de INS, în anul 2021, numărul **plecărilor cu domiciliu** (inclusiv migrația externă) a fost de 362, ceea ce înseamnă aproximativ 1,58% din totalul județului.

În perioada 2011-2021, numărul plecărilor cu domiciliu a crescut atât la nivel local, cât și la nivel județean și regional. Orașul Hârlău a înregistrat o creștere de 85,64% de la începutul perioadei de referință (195 plecări cu domiciliu) la sfârșitul acesteia (362 plecări cu domiciliu). La nivelul județului Iași, creșterea a fost de 69,76%, iar la nivelul regiunii, creșterea e de 37,86%.

Dinamica numărului schimbărilor de domiciliu, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean și regional, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 12: Evoluția schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională) (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Stabiliri de domiciliu (inclusiv migrația internațională)						
Oraș Hârlău	181	198	202	730	1519	761
Județ Iași	15299	29300	26747	27447	33316	31414
Regiunea Nord - Est	54780	79624	74864	89290	101395	88418
Plecări cu domiciliu (inclusiv migrația internațională)						
Oraș Hârlău	195	217	303	273	436	362
Județ Iași	13537	15713	17516	18702	21761	22981
Regiunea Nord - Est	56831	62366	65236	69636	78887	78350
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională)						
Oraș Hârlău	-14	-19	-101	457	1083	399
Județ Iași	1762	13587	9231	8745	11555	8433
Regiunea Nord - Est	-2051	17258	9628	19654	22508	10068

În perioada 2011 – 2021, **soldul schimbărilor de domiciliu**, înregistrat ca diferență dintre numărul stabilirilor cu domiciliu pe teritoriul orașului Hârlău și numărul plecărilor cu domiciliu de pe teritoriul orașului Hârlău, a avut o evoluție oscilantă, înregistrând valori negative în primii ani analizați, și valori pozitive în ultimii ani. Valorile pozitive ale soldului migratoriu în funcție de schimbarea domiciliului indică tendințe de majorare a efectivului populației la nivelul orașului Hârlău.

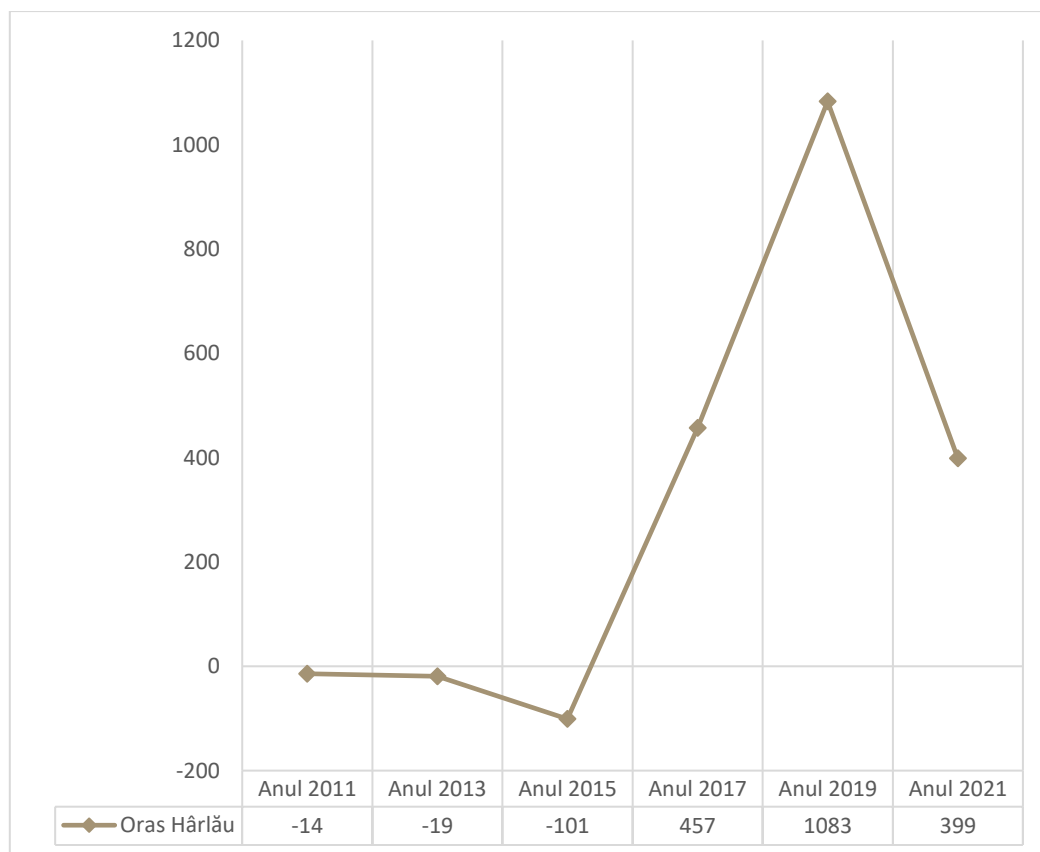

Figura 12: Evoluția soldului migratoriu în funcție de schimbarea domiciliului înregistrat la nivelul orașului Hârlău, în perioada 2011 – 2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

II. Profil economic

1. Context economic național, regional și județean

Context economic național

În ultimii ani România face parte din economiile din Europa cu cea mai rapidă creștere economică, atingând un nivel de prosperitate impresionant în ultimele două decenii. Cu toate acestea, șocurile induse de pandemia COVID-19 și războiul din Ucraina au scos în evidență deficiențele structurale din economie. Printre acestea se numără sărăcia persistentă și disparitățile în ceea ce privește oportunitățile economice între regiuni și între zonele urbane și cele rurale, rigiditățile structurale ale piețelor bunurilor și forței de muncă, deficiențele politicii fiscale și constrângerile instituționale semnificative care împiedică utilizarea eficientă a resurselor.

Produsul intern brut (P.I.B.) estimat, al României, pentru anul 2021 – *date definitive*, a fost de 1189,089 miliarde lei prețuri curente, în creștere - în termeni reali - cu 5,7% față de anul 2020.³

Pe baza principalilor indicatori macroeconomici naționali se observă faptul că România continuă evoluția sa puternică din ultimii 15 ani, cu scurte întreruperi în perioada 2009-2010 cauzată de precedentă criză financiară și economică globală, precum și în 2020, cauzată de criza Covid 19.

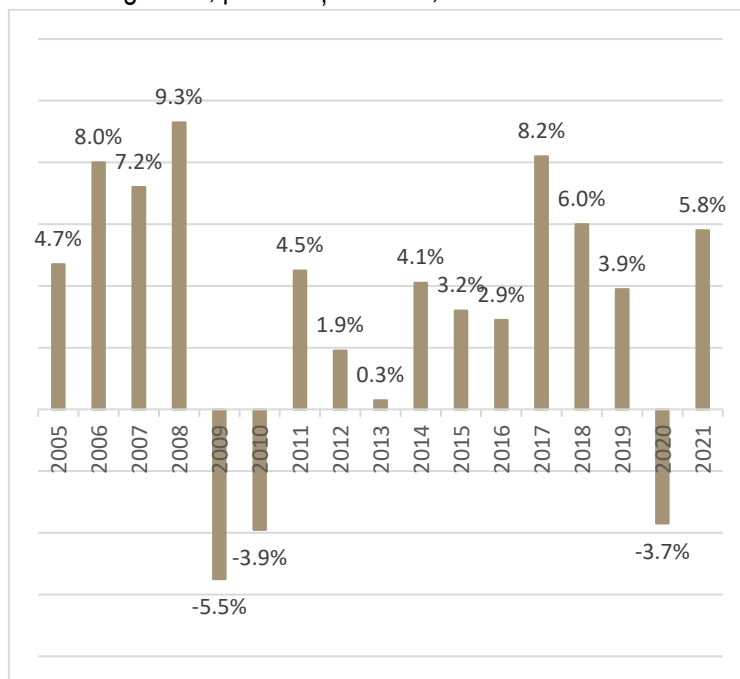

Figura 13: Evoluția Produsului intern brut în perioada 2005-2021 – modificări față de anul precedent (%)
(Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicat de presă, Nr. 324 din 21.12.2022)

³ <https://www.agerpres.ro/economic-intern/2023/10/12/ins-cresterea-economica-a-romaniei-a-fost-de-5-7-in-2021-date-definitive--1185163>

Se observă că România face parte din categoria țărilor europene care reușesc să se redrezeze rapid după efectele pandemiei, având în vedere creșterea cu 5,8% a P.I.B. -ului în anul 2021, față de anul 2020, atunci când a fost atins vârful crizei economice provocate de pandemia de COVID-19.

Pe baza datelor Comunicatului INS, Nr. 324 din 21.12.2022, analizând formarea Produsului Intern Brut, în 2021, cele mai importante ramuri economice care au influențat favorabil indicatorul sunt: industria (20,5%), comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (18,6%), administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială (14,1%). Cele mai mici contribuții la formarea Produsului Intern Brut le-au avut: activitățile de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii (2,6%) și Intermedieri financiare și asigurări (2,8%). În 2021, contribuția taxelor nete la formarea Produsului Intern Brut este de 9,7%.

Comparativ cu anul 2021, cele mai importante modificări au înregistrat următoarele ramuri economice: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante, care au avut o creștere de +1,8% și Industria, care a crescut cu 1,3%.

În ceea ce privește **produsul intern brut (P.I.B.) pe locuitor**, tendința ascendentă din ultimul deceniu a fost întreruptă în cursul anului 2020, ca urmare a crizei pandemice. Cu toate acestea, decalajul față de zona euro a continuat să se diminueze, pe fondul unei contracții de mai mică amploare a indicatorului în cazul României. În cursul anului 2021, ca urmare a redresării vizibile a activității economice în cazul ambelor economii, indicatorii au recuperat contracțiile suferite, depășind ușor valorile de dinaintea pandemiei de COVID-19. Conform datelor provizorii emise de Institutul Național de Statistică, P.I.B. pe locuitor în 2022 a ajuns la valoarea istorică de 74033,7 lei.

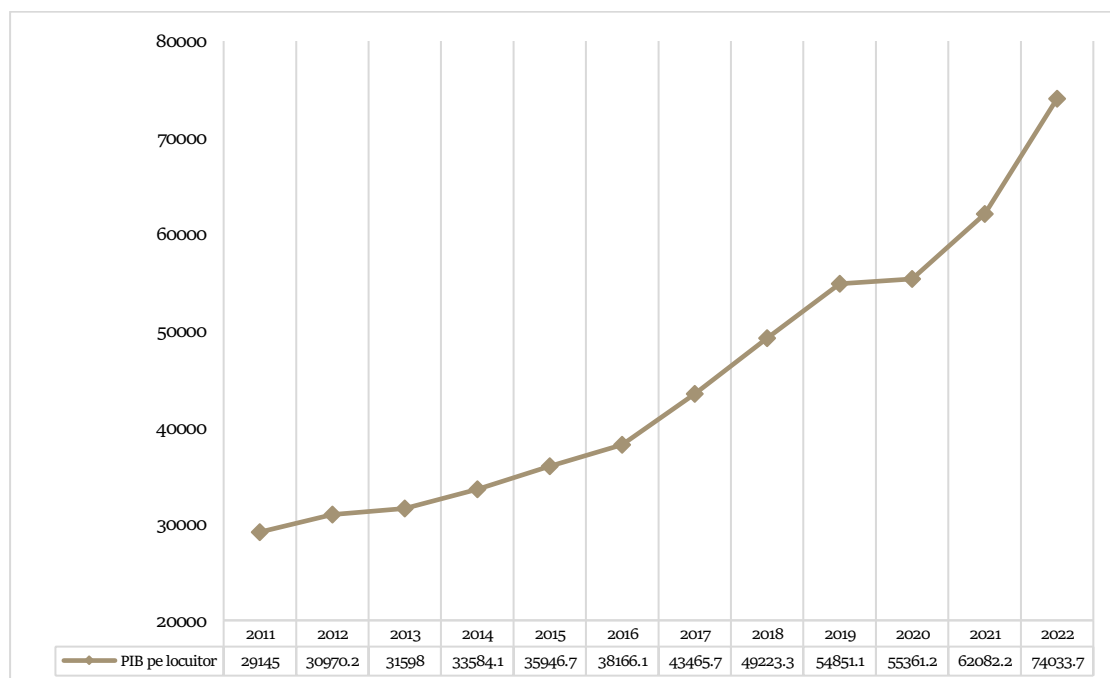

Figura 14: Evoluția P.I.B. pe locuitor, 2010-2022, România, lei (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Dispersia P.I.B. pe cap de locuitor între statele membre ale UE este remarcabilă. În anul 2022, P.I.B. pe cap de locuitor exprimat în paritatea puterii de cumpărare (PPS) a variat între 59% din media UE în Bulgaria și 261% în Luxemburg, potrivit datelor Eurostat (estimări preliminare). Indicatorul României a urcat în anul 2022 la 77%, astfel că țara noastră a ajuns la același nivel cu Ungaria și Portugalia. Totuși, situăm, încă, partea a doua a clasamentului, cu doar cinci țări care au procente sub cel înregistrat de România.

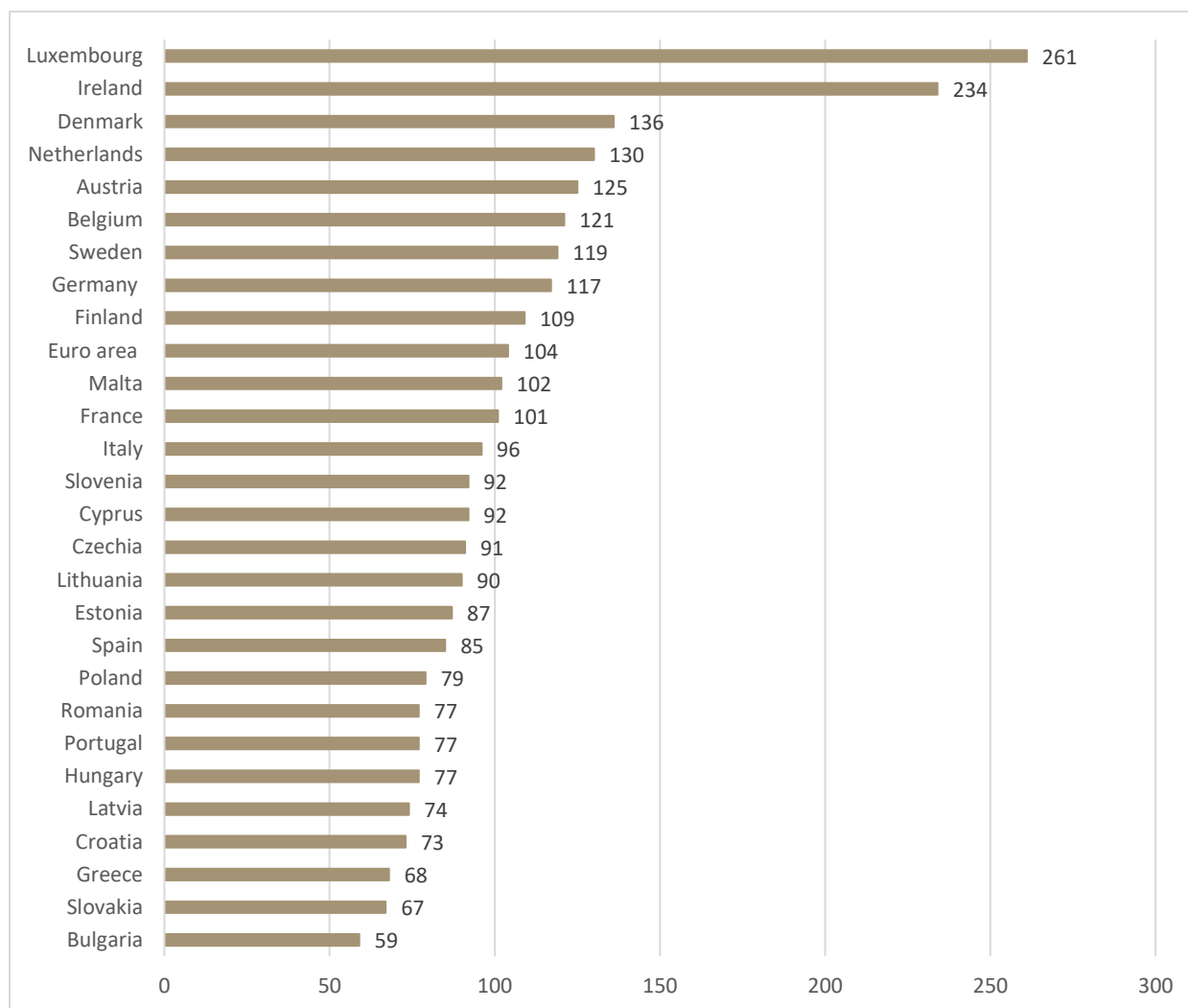

Figura 15: P.I.B. pe locuitor, 2022, EU = 100 (Sursa date: Eurostat, date provizorii, prelucrare date)

Din datele publicate pentru anul 2021 de Eurostat reiese faptul că România se afla în aceeași categorie cu Polonia, Ungaria, Portugalia și Letonia în ceea ce privește P.I.B.-ul pe cap de locuitor. În aceste țări, indicatorul menționat s-a situat la peste 70 la sută din nivelul zonei euro. Pe termen mai lung, putem spune că România a făcut cale lungă având în vedere că P.I.B.-ul pe cap de locuitor exprimat în paritatea puterii de cumpărare al țării la aderarea în UE reprezenta mai puțin de 40% din media UE, iar până la sfârșitul anului 2021 valoarea era de 74%.

Pe baza datelor provizorii emise de INS, **cifra totală a comerțului exterior** al României a fost, în 2022, de 218.007 milioane de euro, în creștere cu 26% față de 2021, exportul înregistrând 91.953 milioane de euro – o creștere cu 23%, iar importul de 126.054 milioane de euro, în creștere cu 28%.

Acesta a fost un an record din punct de vedere al schimburilor comerciale ale României, atât pe partea de import, cât și pe partea de export. Din punct de vedere al exportului, România se situează pe locul 15 între cele 27 de state ale Uniunii Europene, iar deficitul balanței comerciale este de 34.101 milioane euro. Datorită exportului net negativ înregistrat an de an, volumul importului de bunuri și servicii depășind exportul, comerțul exterior al României are o contribuție negativă la creșterea P.I.B..

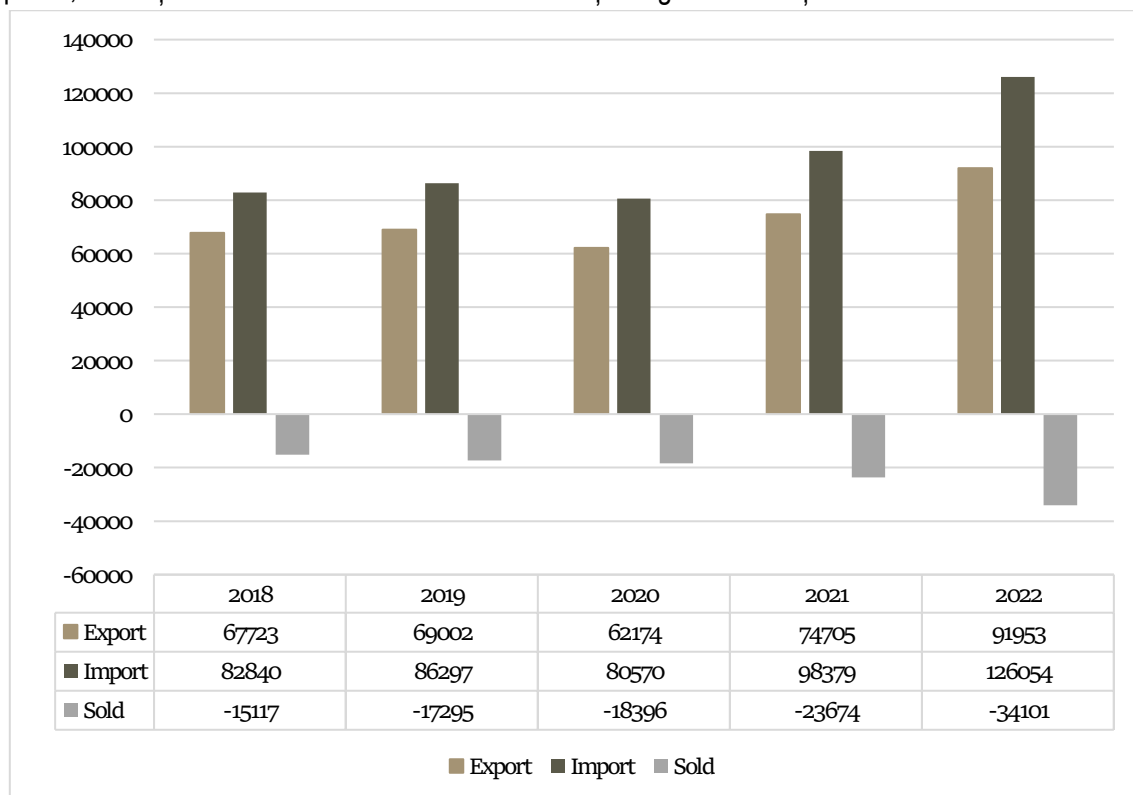

Figura 16: Evoluția comerțului internațional, România, 2018-2022, milioane euro (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

România a beneficiat de o creștere economică semnificativă prin aderarea la UE în anul 2007, aceasta a promovat comerțul internațional cu ceilalți membri ai uniunii. Principalul partener de afaceri al României este Germania. Acesta a contribuit, în anul 2022, cu 19,85% la export și cu 17,79% la importul României. Al doilea partener de afaceri important este Italia. Acesta a participat în anul 2022 la exportul românesc cu 10,06%. Dimpotrivă, la import participat cu 8,18%. Cooperarea reciprocă dintre aceste două țări joacă astfel un rol important pentru economia românească, deși importanța comerțului cu Italia în ultimii ani a scăzut ușor. Pentru România este importantă și colaborarea cu Ungaria care participă la comerțul internațional – export cu 7,39% și, de asemenea, Bulgaria care participă la comerțul internațional - import cu 6,99%.

Tabel 13: Primii 10 parteneri de export și import din România, 2022 Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date

Exporturi		Importuri	
Țara	Cota de export	Țara	Cota de import
Germania	19.85%	Germania	17.79%

Italia	10.06%	Italia	8.18%
Ungaria	7.39%	Bulgaria	6.99%
Franta	6.01%	Ungaria	6.50%
Bulgaria	3.89%	Polonia	5.90%
Polonia	3.81%	China	5.85%
Olanda	3.52%	Turcia	4.80%
Spania	3.10%	Olanda	3.98%
Turcia	3.07%	Franta	3.88%
Republica Ceha	2.89%	Austria	3.17%
Total	63.58%	Total	67.04%

O pondere importantă în structura importurilor și a exporturilor este deținută de următoarele grupe de produse:

- Mașini și echipamente de transport: 41.69% (export), 32.82% (import);
- Mărfuri manufacturate în principal după materia primă: 16.69% (export), 17.84% (import);
- Articole manufacturate diverse: 12.82% (export), 10.45% (import).

Conform analizei "The Atlas of Economic", realizată de Universități Harvard, economia României este cotate a fi a 19-a cea mai complexă și sofisticată din lume, la mică distanță de Italia (locul 16), China (17) și Franța (18). Analiza a fost realizată pe baza datelor anului 2020 iar indicatorul analizat – complexitatea unei economii - analizează ce și cum produce și mai ales cât de sofisticate sunt produsele și serviciile pe care o țară le exportă. Se remarcă o ascensiune a României în ultimii ani în clasament, de pe locul 39 la începutul anilor 2000, urcând pe locul 24 în 2017, pe 23, 21 și apoi 19, în fiecare dintre anii care au urmat. Cele mai importante exporturi de bunuri ale României sunt reprezentate de produsele de complexitate ridicată și moderată, automobile, piese auto, echipamente electrice, produse chimice etc.

Anul 2022 a marcat o nouă creștere a deficitului de cont curent până la 26,57 miliarde de euro, cu 9 miliarde euro mai mult decât în 2021. Deficitul de cont curent scoate în evidență un dezechilibru structural la nivel de economii și investiții. Contul curent include, pe lângă balanța comercială și veniturile din producție și transferurile unilaterale nete din străinătate.

Context economic Regiunea Nord-Est

Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute. Ca întindere, regiunea acoperă 15,46% din suprafața totală a țării, cele mai întinse județe fiind Suceava, cu o suprafață de 8.553 km², și Bacău, cu 6.621 km².

Produsul intern brut a avut o dinamică pozitivă în perioada 2016-2020, și în special în anul 2017, înregistrând o creștere susținută atât la nivel regional cât și la nivelul județului Iași. Ultimele date statistice disponibile pentru produsul intern brut la nivel regional și județean sunt pentru anul 2020, date provizorii. Principalul motor al creșterii economice l-a constituit consumul individual al populației. Se observă faptul că, în anul 2020, creșterea P.I.B.-ului are valorile cele mai mici din intervalul analizat, acest fapt datorându-se efectelor crizei Covid 19.

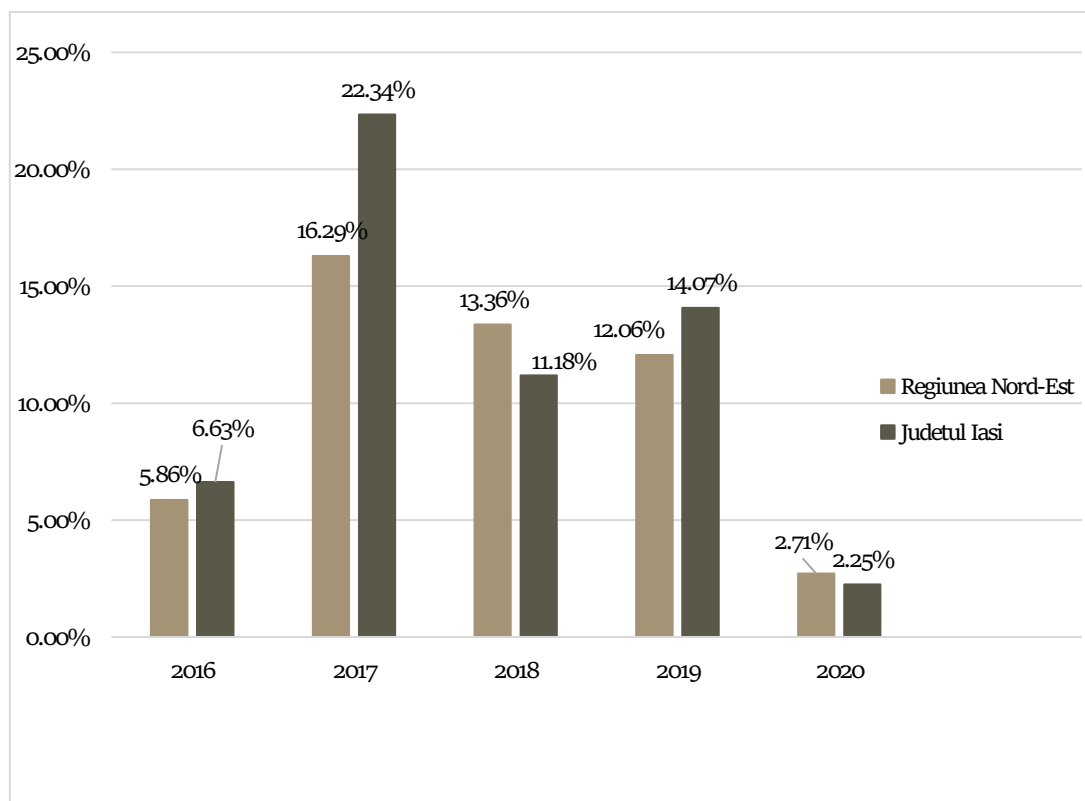

Figura 17: Evoluția P.I.B., Regiunea Nord-Est și Județul Iași (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Rata de creștere a produsului intern brut a fost pozitivă în întreaga perioadă, cu un ritm de creștere la nivel regional variabil în comparație cu ritmul de creștere de la nivelul județului. Astfel, în anul 2017 rata de creștere la nivel regional a fost de 16,29%, iar la nivelul județului a fost de 22,34%, și se constituie în maxime pentru întregul interval 2016-2020.

Aportul regiunii la produsul intern brut național este redus și constant, în jurul valorii de 10%. În 2020, regiunea ocupă locul 5 din 8 ca valoare a P.I.B.-ului, clasându-se astfel pe ultimele locuri la nivel național, după Regiunea București – Ilfov, Regiunea Nord-Vest, Regiunea Sud-Muntenia și Regiunea Centru. Principalele cauze sunt:

- un nivel inferior al productivității muncii în regiune față de valoarea medie națională, efect direct al nivelului scăzut de competitivitate;
- deși nivelul de ocupare în regiune este relativ ridicat, într-o cotă foarte ridicată este asigurat de activitățile practicate în agricultură, adesea caracterizate printr-o valoare adăugată scăzută și în unele cazuri dedicate autoconsumului.

Pentru perioada 2021-2025 există o proiecție a acestui indicator realizată de către Comisia Națională de Strategie și Prognoză în materialul intitulat „Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial 2021-2025 (ianuarie 2022)”. Conform previziunii realizate, economia regională și

cea a județului Iași, ar urma ca, începând cu anul 2021 să înregistreze anual rate de creștere pozitive, inferioare față de cele naționale.

Deși regiunea are cea mai mare populație dintre toate regiunile și un nivel ridicat al populației ocupate, aportul la Produsul Intern Brut național este de aproximativ 10%, constant în perioada 2016-2020. Contribuția celor 6 județe la formarea produsului intern brut regional diferă sensibil, fiind în strânsă corelație cu greutatea economică și cu cea demografică ale acestora. La nivelul anului 2020, cel mai mare aport la realizarea P.I.B. regional îl aduc județele Iași (31,92%) și Bacău (18,87%). Practic, cele două județe realizează jumătate din avuția regională. Județele Suceava și Neamț asigură aporturi de 18,35%, respectiv 13,25%, în timp ce cele mai mici aporturi sunt ale județelor Botoșani (cu 9,39%) și Vaslui (cu 8,23%).

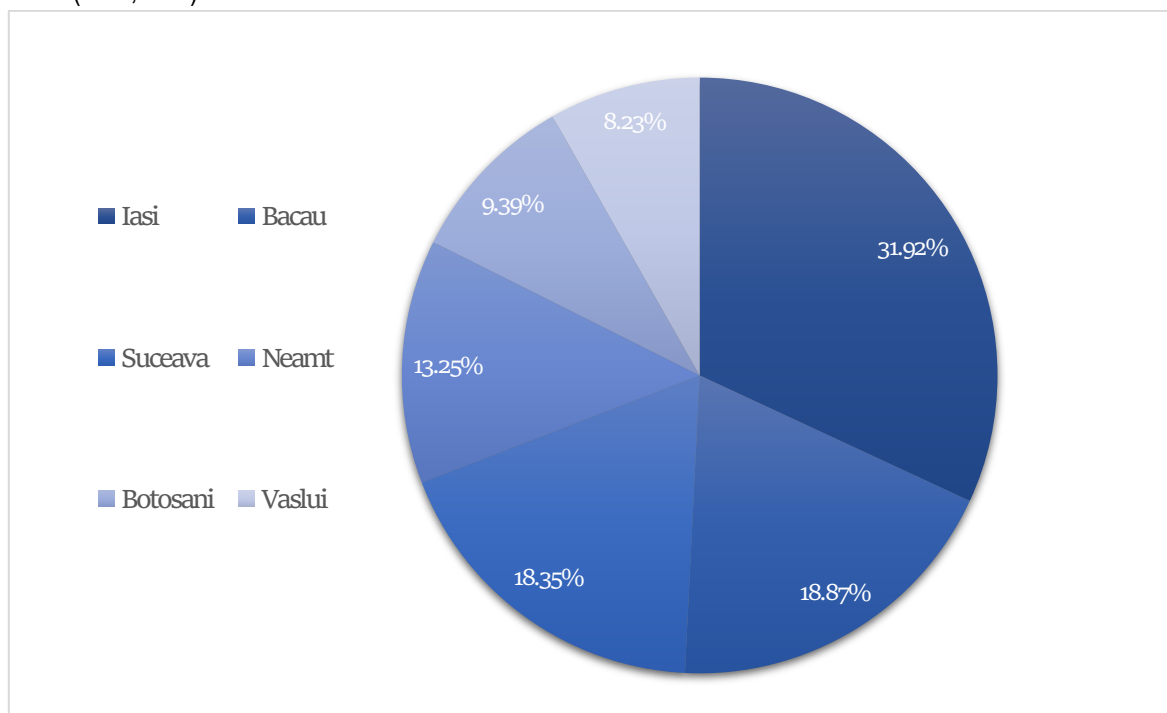

Figura 18: Contribuția județelor la P.I.B. regional, 2020 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Un alt indicator care furnizează informații relevante cu privire la situația economică a regiunii este **produsul intern brut regional pe locuitor**, întrucât elimină influența dimensiunii absolute a populației, facilitând comparațiile între diferite regiuni. P.I.B.-ul pe cap de locuitor este un indicator economic general al nivelului de trai.

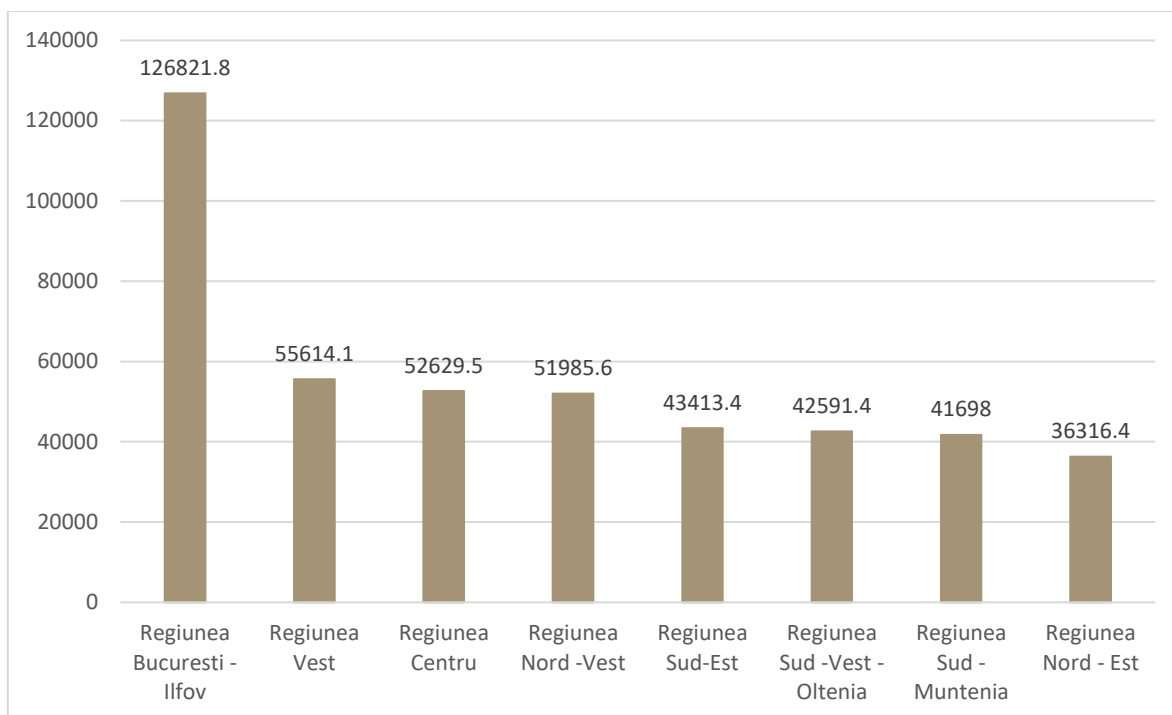

Figura 19: PIB pe locuitor pe regiuni, 2020, lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Din figura de mai sus se observă că Regiunea Nord-Est este ultima dintre regiunile de dezvoltare ale României, în raport cu produsul intern brut pe locuitor. Practic, indicele de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5 ori mai mic față de Regiunea București-Ilfov. În același timp, următoarea regiune clasată (Sud-Muntenia) figurează cu o valoare cu aproximativ 12,9 puncte procentuale mai mare față de cel al Regiunii Nord-Est.

Tabel 14: Evoluția PIB pe locuitor, 2016-2020, lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2016	2017	2018	2019	2020 ⁴
România	38164.9	43465.7	49223.3	54851.1	55361.2
Regiunea Nord-Est	23388	27341.1	31170.9	35092.8	36316.4
Indicele de disparitate⁵	61.28%	62.90%	63.33%	63.98%	65.60%

În perioada 2016-2020, Produsul Intern Brut regional pe cap de locuitor a crescut în termeni nominali de la 23.388 lei la 36.316,4 lei, urmând trendul existent la nivel național. Analiza indicelui de disparitate al produsului intern brut regional pe locuitor pentru perioada 2016 – 2020, arată că valoarea

⁴ Date provizorii

⁵ Indicele de disparitate a fost calculat ca raport între produsul intern brut pe locuitor la nivel de regiune și produsul intern brut pe locuitor la nivel național.

acestui indicator are o evoluție crescătoare, dar valorile sunt inferioare mediei naționale (indice național = 100).

Structura economică a Regiunii Nord-Est a suferit modificări substanțiale în ultimii 15 ani. Ponderile unor sectoare economice de bază, precum agricultura, industria extractivă, industria prelucrătoare grea s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar, în particular.

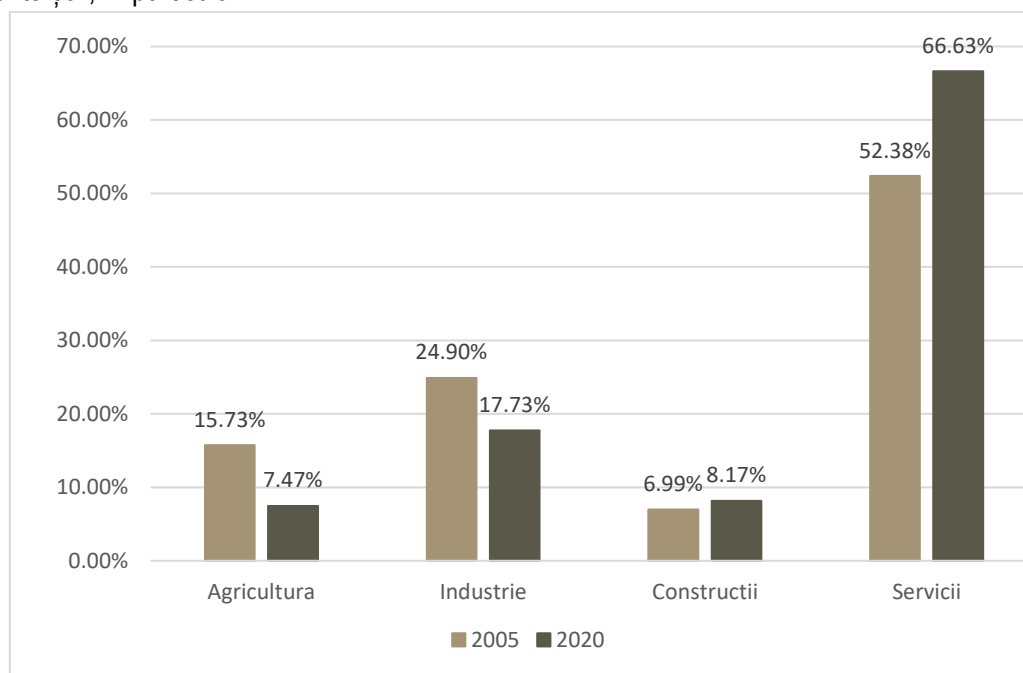

Figura 20: Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul Regiunii Nord-Est, 2005-2020 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Comparând contribuția adusă de fiecare sector economic la constituirea valorii adăugate brute regionale, în anul 2020 comparativ cu anul 2005, se constată că: agricultura și-a redus semnificativ ponderea în valoarea adăugată brută la nivel regional de la 15,73% în 2005 la 7,47% în 2020. Deși ponderea populației ocupate în agricultură rămâne ridicată (45%), contribuția acestei ramuri la valoarea adăugată brută a fost în anul 2020 de numai 7,47%, datorită nivelului scăzut de productivitate, al practicării în mare măsură a agriculturii de subsistență și autoconsumului. Ponderea industriei a scăzut, la nivel regional, de la 24,9% la 17,73%, având un nivel inferior față de situația existentă la nivel național (22,05%). Sectorul serviciilor are o contribuție importantă la formarea produsului intern brut regional, având o dezvoltare semnificativă în ultimii ani, de la 52,38% (în 2005) la 66,63%, în 2020. Domeniile care au înregistrat cele mai mari creșteri sunt Informații și comunicații, Activități profesionale, științifice și tehnice și Administrație publică și apărare.

În ultimii ani, potrivit datelor statistice la nivel regional, ponderea principală în economia regiunii o dețin micro-întreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii. Majoritatea întreprinderilor mari activează în industria prelucrătoare, construcții, transport și depozitare.

Economia Regiunii Nord-Est are un profil industrial în descreștere ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ scăzută a industriei la formarea produsului intern brut, cât și prin ponderea în scădere a populației ocupate în sectorul secundar al economiei. Performanța economică a Regiunii Nord-Est, din ultima perioadă o plasează pe una din ultimele zece poziții din Uniunea Europeană.

Context economic - județul Iași

La nivelul județului Iași, PIB-ul regional era, la nivelul anului 2020, de 36.801,1 milioane lei, iar PIB-ul pe cap de locuitor a înregistrat o valoare de 46359,0 lei/locuitor. Comparând cu celelalte județe ale regiunii se observă că județul Iași este cel mai bine dezvoltat județ al Regiunii Nord-Est, având un Produs Intern Brut mai mare decât toate județele componente ale acestei regiuni, în fiecare an al perioadei 2017-2020.

Analizând în continuare evoluția și structura Valorii Adăugate Brute (VAB), ce reflectă în mod mai real performanța economică a județului Iași, observăm aceeași tendință de creștere în ultimii patru ani (2017-2020), pe baza datelor disponibile în Anuarul statistic al Județului Iași 2022. Astfel, în anul 2020, valoarea VAB a atins cifra de 33.356,9 mil. lei, cu 29,99% mai mult decât în anul 2017, ceea ce reprezintă un câștig din perspectiva utilizării resurselor. Totodată, această rată de creștere a VAB denotă un ritm de dezvoltare superior mediei naționale (+25,60%) și similar mediei regionale (+30,79%).

Tabel 15: Evoluția VAB 2017-2020, milioane lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	2017	2018	2019	2020	Evoluție 2020/2017
Județul Iași	25.660,4	28.527	32.544,5	33.356,9	+29.99%
Regiunea Nord-Est	79.895,2	90.556,7	101.449,4	104.491,2	+30.79%
România	770.366,8	867.424,4	962.376,7	967.600	+25.60%

Structura VAB în anul 2020 în județul Iași explică și evoluția pozitivă considerabilă observată. La nivel județean, în anul 2020, cel mai mare aport la constituirea VAB l-a avut sectorul Serviciilor cu o pondere de 74,42% - nivel superior celui regional (66,63%) și cu 6% mai mult față de nivelul din 2017. Urmează Industria, care contribuie cu 13,92% la formarea VAB județeană, fiind un sector aflat în scădere în perioada 2017-2020. Construcțiile contribuie la realizarea VAB cu 8,19%, fiind în creștere față de anul 2017, având o valoare similară cu cea de la nivelul Regiunii Nord-Est. Agricultură și-a redus ponderea în valoarea adăugată brută la nivel județean de la 4,08% în 2017 la 3,47% în 2020, contribuind la tendința de descreștere de la nivel regional.

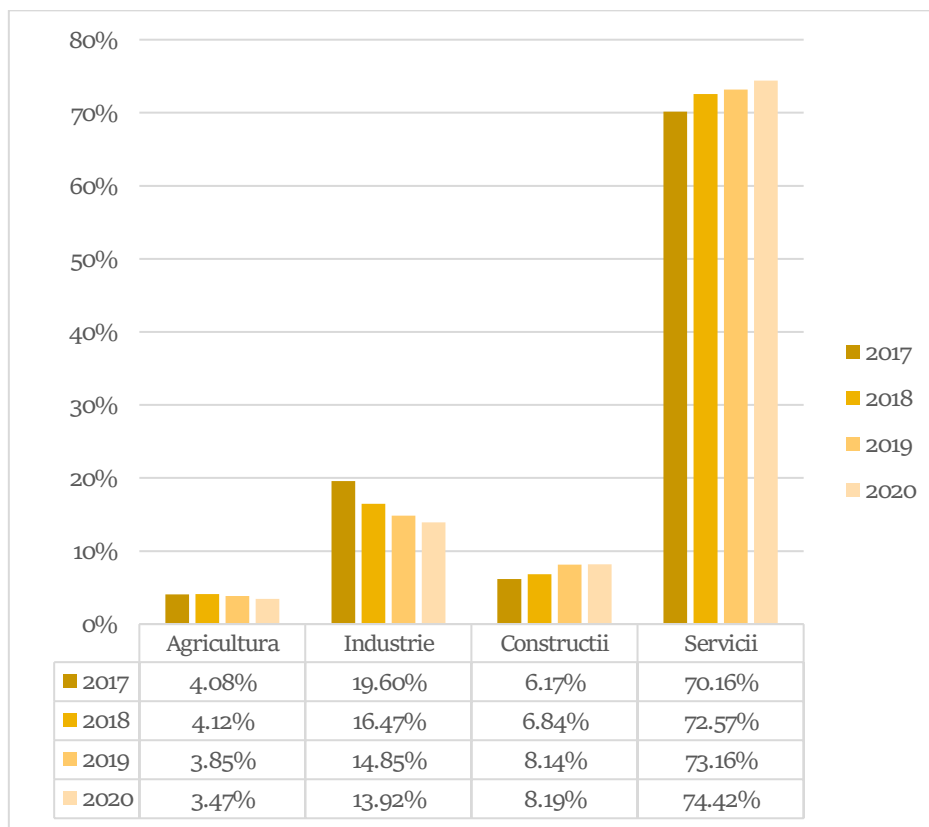

Figura 21: Evoluția VAB, județul Iași, 2017-2020 (Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul statistic al Județului Iași 2022 – prelucrare date)

Structura economiei din punct de vedere al principalelor activități economice desfășurate la nivel județean este analizată în continuare, prin prisma unor indicatori, precum: **numărul de unități locale active, cifra de afaceri, respectiv numărul mediu de salariați**. Astfel, din punct de vedere al numărului de întreprinderi active, **principalele activități economice existente** la nivelul județului Iași în anul 2021 erau următoarele:

- Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor - 5.661 unități,
- Activități profesionale, științifice și tehnice - 2.759 unități,
- Construcții - 2.626 unități.

La nivelul anului 2021, principalele activități economice din punct de vedere al **cifrei de afaceri** erau următoarele:

- Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor – 20.294 milioane lei,
- Industria prelucrătoare - 8.378 milioane lei,
- Construcții – 4.584 milioane lei.

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, principalele activități economice derulate în anul 2020 în județul Iași erau următoarele:

- Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor – 28.303 salariați,
- Industrie – 24.597 salariați,
- Construcții – 18.773 salariați.

2. Profilul economic al oraşului Hârlău

Profilul economic descrie cadrul general la care se raportează oraşul Hârlău, din punct de vedere al următoarelor elemente, aferente judeţului Iaşi:

- Numărul companiilor active pe domenii de activitate, la nivel judeţean;
- Evoluţia cifrei de afaceri din unităţile locale active, pe activităţi, din judeţ;

Pentru definirea dinamicii fenomenului economic la nivelul comunităţii, realizarea analizei economice şi sociale a oraşului Hârlău se bazează pe raportul dintre populaţia activă implicată în activitatea economică pe de o parte şi cifrele de afaceri la nivel de sectoare economice pe de altă parte.

Numărul întreprinderilor reprezintă un indicator care semnalează intensitatea spiritului antreprenorial dintr-un anumit teritoriu. Astfel, în anul 2021, la nivelul judeţului Iaşi erau înregistraţi 21.966 agenţi economici, reprezentând 3,36% din totalul întreprinderilor active de la nivel naţional, dintre care:

- Microîntreprinderi - între 0 şi 9 angajaţi: 19.966 firme
- Întreprinderi mici - între 10 şi 49 angajaţi: 1.716 firme
- Întreprinderi mijlocii - între 50 şi 249 angajaţi: 243 firme
- Întreprinderi mari - între 250 şi 999 angajaţi: 41 firme.

La nivelul judeţului Iaşi, în mixul sectorial, comerţul deţine ponderea cea mai mare, respectiv 25,77%, urmată de Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice, în procent de 12,56%, şi de Construcţii, în procent de 11,95%.

Numărul întreprinderilor active pe activităţi ale economiei naţionale la nivelul judeţului Iaşi, a crescut în perioada 2017-2021, cu 28,3%, de la 17.121 firme la 21.966 firme în 2021.

Tabel 16: Evoluţia numărului întreprinderilor active pe activităţi, jud. Iaşi, 2017-2021 (Sursa: Institutul Naţional de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Activităţi ale economiei naţionale	2017	2018	2019	2020	2021
A Agricultură, silvicultură si pescuit	482	473	447	473	507
B Industria extractivă	12	13	13	12	13
C Industria prelucrătoare	1424	1514	1607	1761	1725
D Producţia si furnizarea de energie electrică si termică, gaze, apă caldă	21	18	15	16	19
E Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	62	64	62	62	56
F Construcţii	1630	1859	2057	2386	2626

G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	5382	5471	5345	5558	5661
H Transport și depozitare	1236	1355	1438	1672	1906
I Hoteluri și restaurante	690	726	720	775	794
J Informații și comunicații	949	1062	1115	1298	1480
K Intermedieri financiare și asigurări	248	249	232	225	254
L Tranzacții imobiliare	592	628	694	752	890
M Activități profesionale, științifice și tehnice	2060	2235	2354	2569	2759
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	652	671	727	787	844
P Învățământ	192	215	253	293	331
Q Sănătate și asistență socială	626	733	779	906	1023
R Activități de spectacole, culturale și recreative	389	396	345	389	365
S Alte activități de servicii	474	539	623	683	713
TOTAL	17121	18221	18826	20617	21966

Figură 1:

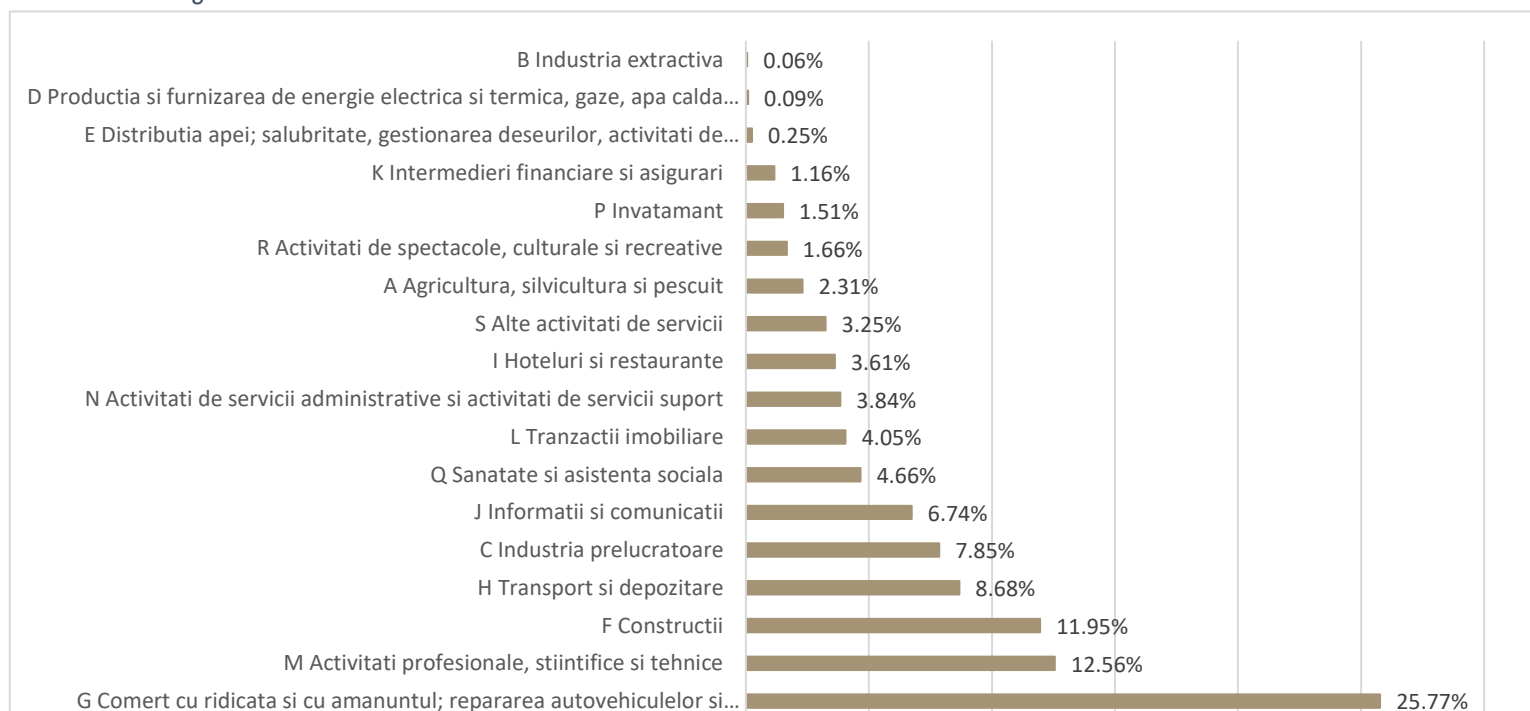

Figura 22: Ponderea întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale, județul Iași, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Valoarea cifrei de afaceri din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale, în perioada 2017-2021 are o evoluție crescătoare, cu excepția anului 2020. Astfel, la nivel total, cifra de afaceri a crescut în anul 2021 cu aproape 48% față de anul 2017. În contextul generat de pandemia COVID-19, care a afectat și economia românească, în anul 2020 cifra de afaceri a avut valoarea cea mai mică din perioada analizată, scăzând față de anul 2019 cu 1,44%.

Tabel 17: Evoluția cifrei de afaceri din unitățile locale active, pe activități, jud. Iași, 2017-2021, milioane lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

Activități ale economiei naționale	2017	2018	2019	2020	2021 ⁶
B Industria extractivă	23	44	519	204	<u>181</u>
C Industria prelucrătoare	7360	7860	8011	7251	<u>8378</u>
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	172	161	202	175	<u>214</u>
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	480	533	486	483	<u>690</u>
F Construcții	2232	2696	3986	4351	<u>4584</u>
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	13533	15933	17270	17514	<u>20294</u>
H Transport și depozitare	1349	1755	1941	1952	<u>2385</u>
I Hoteluri și restaurante	673	775	893	581	<u>880</u>
J Informații și comunicații	1645	2089	2467	2859	<u>2955</u>
K Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	2188	2499	2716	2615	<u>2959</u>
L Educație	32	41	48	49	<u>64</u>
M Sănătate și asistență socială	323	419	460	519	<u>776</u>
N Alte activități de servicii colective, sociale și personale	374	433	576	452	<u>598</u>
TOTAL	30385	35238	39574	39005	<u>44958</u>

Din perspectiva cifrei de afaceri al întreprinderilor active, pe activități ale economiei naționale, la nivelul județului Iași, comerțul are o pondere de 45,14%, urmat de Industria prelucrătoare cu o pondere de 18,64% și de Construcții o pondere de 10,20%.

⁶ Date provizorii

Activități economice

Tabel 18: Evidența societăților comerciale în anul 2020, în orașul Hârlău În total, erau înmatriculate (2020) un număr de 530 de societăți comerciale, cu diverse forme juridice.

Formă juridică	Total înmatriculate	Radiate
II	10	1
PFA	4	0
SRL	27	1
Total	41	2

Dintre acestea, enumerăm, în funcție de cifra de afaceri de la finalul anului 2021 și a numărului de angajați, următoarele afaceri ce activează pe teritoriul orașului Hârlău, în ordine alfabetică:

Tabel 19: Primele 47 de firme existente la nivelul UAT-ului Hârlău selectate în funcție de cifra de afaceri în top 100 la nivelul orașului și a numărului de angajați – minim 2 (sursa datelor: topfirme.ro; prelucrare proprie)

Nr. crt.	Nume firmă	Adresa	Cifra afaceri	Nr. angajați
1	ADIGE SRL	Str. NICOLINA 12, Harlau, Judetul Iasi	12,8 milioane lei (2,9 milioane euro)	11
2	AMA SYR SRL	Str. BOGDAN VODA -, Harlau, Judetul Iasi	343.847 lei (78.147 euro)	2
3	ANANLELE S.R.L.	Str. PETRU RARES 11, Harlau, Judetul Iasi	1,2 milioane lei (274.559 euro)	10
4	ATMOSPHERE GYM S.R.L.	Str. VASILE GHEORGHIU 9, Harlau, Judetul Iasi	89.600 lei (20.364 euro)	2
5	AUTO ABA PARTS SRL	Str. PETRU RARES 47A, Harlau, Judetul Iasi	18.610 lei (4.230 euro)	5
6	AXCAD LANDSURVEY SRL	Str. GHEORGHE DOJA 2, Harlau, Judetul Iasi	187.547 lei (42.624 euro)	2
7	BEST COVER SOLUTIONS SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT 1, Harlau, Judetul Iasi	1,9 milioane lei (425.067 euro)	4
8	BOGDAN&ALEX CONSTRUCTII SANITARE S.R.L.	- 447B, Harlau, Judetul Iasi	114.507 lei (26.024 euro)	2
9	CANDIUM SRL	Str. MIHAIL EMINESCU 20, Harlau, Judetul Iasi	96.243 lei (21.873 euro)	7
10	COS-MIC EXPRESS S.R.L.	Str. ALEXANDRU CEL BUN 1A, Harlau, Judetul Iasi	179.987 lei (40.906 euro)	5
11	COSTI COLOR CAR S.R.L.	Str. NICOLAE IORGA 57, Harlau, Judetul Iasi	61.627 lei (14.006 euro)	4
12	CRISTINA ASY SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT 10, Harlau, Judetul Iasi	157.924 lei (35.892 euro)	2
13	ECOBIOCLEAN S.R.L.	Str. MIHAIL EMINESCU 20, Harlau, Judetul Iasi	125.055 lei (28.422 euro)	4

14	ECOSALUBRIS HÂRLĂU S.A.	Str. STEJARI 3, Harlau, Judetul Iasi	1,1 milioane lei (254.563 euro)	24
15	ETATEX MOD CONFEȚII S.R.L.	Str. BOGDAN VODA 1, Harlau, Judetul Iasi	1,7 milioane lei (387.502 euro)	47
16	E-VALOAREA S.R.L.	Str. BOGDAN VODA 28, Harlau, Judetul Iasi	229.550 lei (52.170 euro)	3
17	EXCLUSIV.CONCEPT.ORIGINAL S.R.L.	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT -, Harlau, Judetul Iasi	346.360 lei (78.718 euro)	5
18	GETICOM SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFANT -, Harlau, Judetul Iasi	330.325 lei (75.074 euro)	3
19	GIFO GRUP SRL	Str. HATMANUL LUCA ARBORE 7A, Harlau, Judetul Iasi	3,3 milioane lei (756.681 euro)	8
20	GROUP TIM-COM IMPEX SRL	Str. STEJARI 48A, Harlau, Judetul Iasi	58.835 lei (13.372 euro)	2
21	GRUP A.G.IMPEX SRL	Str. BOGDAN VODA -, Harlau, Judetul Iasi	3,5 milioane lei (806.739 euro)	7
22	LA BEN TANASA S.R.L.	Str. BOGDAN VODA 10, Harlau, Judetul Iasi	447.713 lei (101.753 euro)	2
23	LUCA-S ART FILM SRL	Str. EROILOR 8, Harlau, Judetul Iasi	7,3 milioane lei (1,7 milioane euro)	3
24	LUSMOB CENTER SRL	Str. LOGOFAT TAUTU 29, Harlau, Judetul Iasi	683.061 lei (155.241 euro)	6
25	M.T. SAB SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT 20, Harlau, Judetul Iasi	1,1 milioane lei (241.058 euro)	3
26	MADIMAR TREND S.R.L.	- 525, Harlau, Judetul Iasi	394.694 lei (89.703 euro)	2
27	MEET BROKER VSN SRL	Str. PETRU RARES 2A, Harlau, Judetul Iasi	1,7 milioane lei (386.085 euro)	4
28	MIRALEX LIMITED S.R.L.	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT -, Harlau, Judetul Iasi	252.000 lei (57.273 euro)	2
29	MOBILA PACHI DAN S.R.L.	Str. HATMANUL LUCA ARBORE 9, Harlau, Judetul Iasi	435.418 lei (98.959 euro)	3
30	NEXT START SRL	Str. LOGOFAT TAUTU 4A, Harlau, Judetul Iasi	4,2 milioane lei (965.267 euro)	20
31	NOVA EXCLUSIVE BUILDING S.R.L.	Str. MUSATINI 6, Harlau, Judetul Iasi	56.914 lei (12.935 euro)	2
32	NOVA MEM SRL	Str. LOGOFAT TAUTU 56, Harlau, Judetul Iasi	15 milioane lei (3,4 milioane euro)	42
33	PETCON WOOD SRL	Str. NICOLAE IORGA 27, Harlau, Judetul Iasi	1,1 milioane lei (258.770 euro)	3
34	PREMIUM DELIVERY CONCEPT S.R.L.	Str. ALEXANDRU CEL BUN 5, Harlau, Judetul Iasi	837.336 lei (190.304 euro)	33
35	RB TOUR PROJECT S.R.L.	Str. LOGOFAT TAUTU 64 A, Harlau, Judetul Iasi	355.050 lei (80.693 euro)	6
36	REMY ELITRANS S.R.L.	Str. HATMANUL LUCA ARBORE 3, Harlau, Judetul Iasi	265.435 lei (60.326 euro)	2
37	RIA AUTO TRANS SRL	Str. ALEXANDRU CEL BUN 9, Harlau, Judetul Iasi	276.373 lei (62.812 euro)	2
38	RIN EXCLUSIVE SRL	Str. VASILE GHEORGHIU 26, Harlau, Judetul Iasi	2,4 milioane lei (543.287 euro)	15
39	SHOES ART PROD SRL	Str. LOGOFAT TAUTU 25, Harlau, Judetul Iasi	444.553 lei (101.035 euro)	11
40	SORIN-ALCOS S.R.L.	- 131, Harlau, Judetul Iasi	552.454 lei (125.558 euro)	4

			euro)	
41	SUHA MOBILĂ S.R.L.	Str. VALEA VIILOR 11, Harlau, Judetul Iasi	244.402 lei (55.546 euro)	7
42	TENSIOMED SRL	Str. BOGDAN VODA 14, Harlau, Judetul Iasi	112.292 lei (25.521 euro)	2
43	TEO MIH GRUP COM S.R.L.	- 123B, Harlau, Judetul Iasi	270.973 lei (61.585 euro)	2
44	TRIALTERN SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT 8A, Harlau, Judetul Iasi	4,6 milioane lei (1,1 milioane euro)	12
45	UDI-ROM FOOD SRL	Str. STEFAN CEL MARE SI SFINT 18, Harlau, Judetul Iasi	879.128 lei (199.802 euro)	3
46	UDIȘTEANU STORE SRL	Str. VASILE GHEORGHIU 15, Harlau, Judetul Iasi	1,1 milioane lei (255.907 euro)	9
47	WORK TIMBER SRL	- 495, Harlau, Judetul Iasi	256.328 lei (58.256 euro)	5

Execuție bugetară

În anul 2020, execuția bugetară a orașului Hârlău a fost următoarea:

- venituri la bugetul local: 21.081.410 lei, din care subvenții 1.415.877 lei;
- total cheltuieli efectuate buget local: 21.250.775 lei;
- deficitul înregistrat: -169.365 lei.

3. Motoare economice și potențial de specializare

Unul dintre **principalele motoare ale dezvoltării economice în regiunea Nord-Est îl reprezintă întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri)** care au înregistrat, începând cu anul 1990, o dezvoltare susținută, ajungând să reprezinte în anul 2021 aproximativ 99,83% din numărul total de întreprinderi active și 80% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active la nivelul Regiunii Nord – Est. Acestea sunt o sursă importantă de locuri de muncă, contribuie la dezvoltarea spiritului antreprenorial și inovativ, având astfel un rol determinant în creșterea competitivității și a gradului de ocupare a forței de muncă.

În condițiile în care IMM-urile dispun, în general, de resurse financiare limitate și un spațiu redus de manevră economică, vulnerabilitatea acestora este mare, iar în cazul unei crize economice gradul în care sunt afectate crește semnificativ. **Una din nevoile majore ale IMM-urilor din regiune este creșterea gradului de modernizare și extinderea inovării.** Deși există un interes declarat din partea întreprinderilor mici și mijlocii pentru inovare și pentru modernizarea proceselor de producție, a produselor realizate și a serviciilor oferite, capacitățile financiare și organizatorice ale acestor companii nu sunt suficiente pentru a le asigura accesul dorit la cele mai performante tehnologii.

Analizând evoluția contribuției sectoarelor economiei la valoarea adăugată brută la nivelul regiunii Nord-Est se observă⁷:

- Serviciile sunt în continuă creștere și tind să fie majoritare în defavoarea celorlalte domenii;
- Contribuția agriculturii, chiar și în județele predominant agricole (Botoșani, Vaslui) este în scădere;

⁷ Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027, pag 206

- Contribuția industriei, inclusiv în județele cu centre industriale este în scădere;
- În domeniul serviciilor județul Iași înregistrează cea mai mare creștere, datorită în special creșterii contribuției sectorului tehnologia informației și comunicațiilor, activităților profesionale, științifice și tehnice, intermediarilor financiare, tranzacțiilor imobiliare;
- Județele Bacău și Suceava și-au mărit contribuția la VAB prin comerț, activități profesionale, științifice și tehnice.

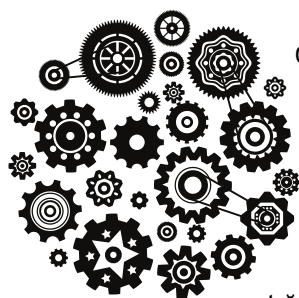
Studiul Băncii Mondiale⁸ încadrează cele șase zone urbane funcționale din regiune în trei categorii: municipiul Iași este pol regional, municipiile Bacău, Suceava și Piatra Neamț sunt poli județeni, iar municipiile Botoșani și Vaslui sunt poli locali. **Polul regional Iași este un oraș universitar cu un flux constant de forță de muncă calificată ce desfășoară activități cu valoare adăugată ridicată, cu peste 50.000 navetiști zilnic și ce deține masa economică necesară pentru a polariza dezvoltarea regiunii.**

Relațiile economice ale orașului Hârlău cu zona înconjurătoare (Deleni, Scobinți, Ceplenița, Cotnari) constituie suportul material al dezvoltării centrului urban, ele asigură cu materii prime unele ramuri ale industriei, cu produse agroalimentare, piața urbană și în același timp, orașul acoperă cu produse industriale necesarul spațiului rural.

La nivelul orașului Hârlău, așa cum a reieșit din analiza Mediului și dinamicii antreprenoriale, firmele cele mai performante în funcție de cifra de afaceri sunt în domeniile Comerț și Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte.

Domeniul reprezentativ pentru economia orașului Hârlău, în proporție de 33,82% (din totalul firmelor active în 2021), îl reprezintă comerțul, în toate formele acestuia. Din această perspectivă, orașul nu se abate de la media națională a distribuției dinamice a modului de realizare a profitului în economia actuală din România.

Un element remarcabil pentru orașul Hârlău în anul 2021 a fost contribuția de 9,31% a sectorului industrial la economia locală, bazată pe numărul de firme active. Această cifră evidențiază o creștere reală a valorii adăugate și un trend ascendent la nivel local, dar și o relevanță la nivel național. Predominant în industrie este sectorul confecțiilor textile, angajând o proporție semnificativă a forței de muncă comunitare. Majoritatea activității din textile s-a bazat pe producția lohn, realizând sub-contracte pentru entități străine și beneficiind de investiții externe în tehnologie și formare profesională. Recent, firmele locale au început să lanseze propriile branduri, ducând la emergența designerilor locali. Acest segment include și producătorii de încălțăminte și articole din piele, care colaborează în principal cu companii europene în regim lohn sau servesc piața internă.

După sectorul textil, **industria alimentară** se distinge, regiunea având o tradiție solidă în producția de alimente, cu un accent pe produsele ecologice. Acestea sunt distribuite atât local, cât și la nivelul întregului județ. De asemenea, industria mobilei și a lemnului are o prezență notabilă, regiunea

⁸ Orase Magnet-Migrație și Navetism în România

fiind recunoscută pentru firmele mici specializate în mobilier de grădină, mobilier de bucătărie și piese de mobilier realizate la comandă.

Serviciile reprezintă tot un sector bine definit la nivelul economiei locale, cu o **pondere de circa 27,46% din totalul numărului de salariați**, ceea ce presupune o dinamică foarte bună. Piața serviciilor este una extrem de importantă atât pentru populația locală, cât și prin faptul că prestatorii de anumite servicii se pot adresa și către orașele apropiate, cu furnizarea de servicii proprii.

Sectorul IT este reprezentat în prezent numai de un procent de 3% din totalul firmelor active, dar cu **o pondere a cifrei de afaceri de 7%**. Trebuie luat în calcul faptul că acesta este sectorul cu cel

mai mare potențial de creștere și de dezvoltare în perioada următoare. Crearea unui Parc Tehnologic și logistic în orașul Hârlău este de natură a aduce în oraș companiile din domeniul IT care sunt interesate de dezvoltare, deoarece le vor avea condiții optime pe de o parte, dar și forță de muncă pe de altă parte, formată din absolvenții din cadrul comunității.

Sectorul turismului și al restaurantelor în Hârlău acoperă doar 2,57% din angajații din domeniul privat. Acest procent subliniază o oportunitate de dezvoltare, având în vedere potențialul semnificativ al orașului. Pentru a impulsiona turismul, sunt necesare investiții robuste în două direcții principale: promovarea eficientă a orașului și creșterea atractivității pentru vizitatori.

În acest context, exploatarea identității culturale locale poate fi un catalizator principal. Orașul Hârlău are o moștenire culturală și istorică bogată care poate fi pusă în valoare. Prin regenerarea urbană, se pot restaura și readuce la viață clădiri și zone de interes istoric, oferind astfel turiștilor experiențe autentice și memorabile. Muzeelor, galeriilor și centrelor culturale li se pot atribui teme specifice, care să reflecte evoluția orașului de-a lungul timpului, punând accent pe tradițiile și valorile locale.

De asemenea, resursele naturale ale zonei, incluzând produsele bio ale producătorilor locali, pot contribui la crearea unor pachete turistice orientate spre ecoturism sau turismul culinar. O colaborare strânsă cu producătorii locali poate determina apariția unor evenimente tematice, cum ar fi târguri de produse tradiționale sau festivaluri culinare, care să atragă atât turiști locali, cât și străini.

În concluzie, pentru a valorifica la maximum potențialul turistic al Hârlăului, este esențială o abordare integrată care să pună accent pe moștenirea culturală și istorică, pe regenerarea urbană și pe valorile și resursele naturale ale comunității.

Transporturile, atât de călători, cât și de bunuri și mărfuri, depozitarea precum și activitățile conexe transporturilor **ocupă locul cel mai important în cadrul sectorului serviciilor**, zona fiind una de legătură între Iași, Botoșani și Suceava.

În orașul Hârlău, sectorul construcțiilor acoperă 8,44% din totalul forței de muncă. Deși în prezent nu domină peisajul economic local, prezintă o oportunitate semnificativă de expansiune pe termen mediu și lung. Acest potențial se corelează cu aspirația orașului de a experimenta o dezvoltare economică durabilă și de a consolida bazele comunității.

Majoritatea activităților din construcții se axează pe lucrări tradiționale, lăsând segmentul de instalații neexplorat. În locul unei piețe structurate de servicii în domeniul instalațiilor, orașul se bazează încă pe abilitățile meseriașilor independenți. Acest lucru sugerează că există un potențial nevalorificat pentru dezvoltarea și modernizarea serviciilor de instalații în Hârlău. Integrarea mai activă a expertizei în instalații și promovarea unei piețe de servicii structurate în acest domeniu ar putea stimula nu numai sectorul construcțiilor, dar și economia locală în ansamblu.

Agricultura, silvicultura și pescuitul la nivelul orașului concentrează un procent mic, de **3,43%** din totalul firmelor active. Este **o pondere normală pentru o zonă urbană**, deoarece astfel de servicii se regăsesc preponderent în zonele limitrofe rurale. Sectorul agricultură, pescuit și piscicultură este **definit în principal de cultura și cultivarea plantelor ca și activitate dominantă**. Pe poziții egale, dar mult mai mici ca amploare, se situează creșterea animalelor și exploatarea forestieră. Este cumva o realitate a zonei, fiind una puternic axată pe cultura pomilor fructiferi. Din punct de vedere al cifrei de afaceri, valoarea cea mai mare este în domeniul cultivării plantelor, sectorul imediat este cel al creșterii și comercializării animalelor.

Ca dinamică în timp, s-a constatat **o scădere în ultimii ani a numărului firmelor din comerț**, pe fondul crizei și al reducerii nivelului veniturilor pe cap de locuitor. În sectorul serviciilor, dinamica firmelor în timp este variată. **Sectorul care a cunoscut cea mai bună creștere în ultimii ani este cel al sănătății**, fiind înființate în zonă atât farmacii, cât și cabinete medicale noi, ceea ce se încadrează în trendul normal de dezvoltare al țării. Următorul sector în care s-au înregistrat creșteri este **cel al transporturilor de persoane și de mărfuri**. În majoritatea celorlalte sectoare s-a înregistrat o evoluție relativ constantă sau cu fluctuații mici.

La nivelul industriei se constată o evoluție constată a numărului de firme pe majoritatea sectoarelor de activitate, fără creșteri sau scăderi. Aceasta denotă pe de o parte o industrie stabilă în zonă, care nu a fost afectată de criză, în acest sector agenții economici reușind să se mențină pe piață.

Faptul că nu au apărut multe firme noi în ultima perioadă este explicabil din punct de vedere economic, datorită crizei și pandemiei care a redus mult oportunitățile de afaceri, mai ales pe piața locală.

Pe măsură ce orașul Hârlău se străduiește să-și crească potențialul economic, se impune un accent pe adaptare, inovație și exploatarea surselor de creștere identificate în aceste sectoare.

Regiunea Nord-Est a elaborat **Strategia de Specializare Inteligentă (RIS3)** prin care au fost identificate domenii și nișe cu potențial de specializare inteligentă. Acest proces s-a bazat atât pe analiza și interpretarea utilizarea datelor statistice relevante cât și pe utilizarea rezultatelor întâlnirilor de descoperire antreprenorială, reunind actori din mediul economic, actori din sfera cercetării și entități ce intermediază legătura între Cercetare și Economie.

Urmărind o abordare aprofundată la nivel sectorial (la nivel de clasă CAEN), s-au identificat următoarele domenii/sectoare cu potențial de specializare inteligentă:

- Agro-alimentar
- Textile și noi materiale avansate
- Biotehnologii
- Mediu și Energie
- Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (IT&C)
- Turism pentru stil de viață sănătos

Pentru ca orașul Hârlău să profite de existența Strategiei de Specializare Inteligentă (RIS3) elaborată pentru Regiunea Nord-Est, propunem câteva abordări și strategii pe care orașul le-ar putea adopta:

- › **Analiza resurselor locale:** Hârlău ar trebui să evalueze în primul rând resursele sale naturale, umane și culturale. De exemplu, dacă orașul are o tradiție în producția de alimente ecologice sau o comunitate de artizani locali în industria textilă, acestea pot fi puncte de plecare pentru domeniul agro-alimentar sau textile și noi materiale avansate.
- › **Parteneriate cu universitățile și institutele de cercetare:** O colaborare strânsă cu instituțiile de învățământ superior și cercetare din regiune poate stimula inovația și poate atrage talentele tinere. De exemplu, dacă există institute de cercetare în biotehnologie în regiune, Hârlău ar putea deveni un hub pentru startup-uri sau pentru incubatoare în acest domeniu.
- › **Stimularea antreprenoriatului:** Prin oferirea de facilități și avantaje pentru startup-uri sau companii din sectoarele identificate ca având potențial, orașul poate atrage investiții și inovație.
- › **Turism pentru stil de viață sănătos:** Valorificând patrimoniul cultural și natural al Hârlăului, orașul poate dezvolta pachete turistice axate pe relaxare, wellness și activități în aer liber. Aceasta se corelează și cu necesitatea dezvoltării turismului identificată anterior.
- › **Investiții în infrastructură IT:** Un oraș digitalizat, cu acces facil la internet de mare viteză, poate atrage companii din domeniul IT&C și poate susține dezvoltarea serviciilor digitale locale.
- › **Formare și educație:** Orașul ar trebui să investească în formarea profesională și în dezvoltarea competențelor locuitorilor săi în domeniile cheie identificate. Acest lucru va asigura că există o forță de muncă calificată disponibilă pentru noile industrii.
- › **Promovarea identității locale:** Valorificând și promovând identitatea culturală și tradițiile orașului în corelație cu domeniile RIS3, Hârlău poate atrage atenție și investiții. De exemplu, întrucât orașul are o tradiție în fabricarea încălțămintei, acesta poate fi asociat cu nișa "textile și noi materiale avansate".

În concluzie, RIS3 oferă o direcție clară pentru dezvoltarea economică, iar Hârlău poate folosi această strategie ca un cadru pentru a identifica și capitaliza pe punctele sale forte unice în contextul regional.

Un indicator care măsoară spiritul antreprenorial al unei regiuni, este numărul **IMM-urilor/1000 de locuitori**. Acesta oferă posibilitatea aprecierii atractivității zonei pentru investitori și spiritului de

inițiativă al populației. Astfel, în 2021, densitatea antreprenorială, în orașul Hârlău, a fost de 13,16 IMM-uri/1000 locuitori. Valoarea este mai mică decât media județeană și decât densitatea la nivel regional. Comparativ cu media națională, orașul Hârlău se află cu mult sub numărul mediu de firme la 1000 de locuitori.

Tabel 20: Activitate antreprenorială, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

	Număr firme active	Număr locuitori	Densitatea antreprenorială
Orașul Hârlău	204	15.506	13.16
Județul Iași	21.966	974.823	22.53
Regiunea Nord - Est	72.382	3.997.748	18.11
România	653.744	22.120.471	29.55

Competitivitate și atractivitate

Pentru a evalua performanța potențială a orașelor din România, au fost dezvoltat doi indici - un indice competitiv (concentrându-se pe performanța reală) și un indice general de atractivitate (concentrându-se pe performanța potențială). Cel mai competitiv oraș din România este Bucureștiul, cel mai mare oraș care concurează în prezent pe picior de egalitate în ceea ce privește productivitatea cu alte orașe primare din UE. Este urmat de polii de creștere naționali (orașe precum Cluj-Napoca, Iași, Timișoara) și alte centre economice importante. Orașele secundare competitive au de asemenea un rol esențial pentru o performanță regională mai puternică, deoarece propagă creșterea și dezvoltarea către localitățile învecinate.

Indicii de competitivitate și de atractivitate, la nivelul anului 2018, prezentați de Baza de date urbane, sunt prezentați în tabelul de mai jos.

Tabel 21: Indice de competitivitate și de atractivitate (Sursa: <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>)

Localitate	Indice de competitivitate	Poziția în clasamentul național ⁹	Indice de atractivitate	Poziția în clasamentul național
Municipiul Iași	4.03	5	5.24	3
Municipiul Pașcani	0.67	195	0.81	139
Orașul Târgu Frumos	0.61	228	0.45	294
Orașul Podu Iloaiei	0.53	261	0.60	219
Orașul Hârlău	0.45	300	0.73	166

⁹ Din 319 de localități urbane analizate

Se observă faptul că orașul Hârlău are valoarea cea mai mică rată în comparație cu celelalte localități urbane din județul Iași, în ce privește Indicele de **competitivitate**, și se află pe locul 300 la nivel național. În același timp, orașul Hârlău este pe locul 3, pe baza Indicelui de **atractivitate**, la nivel județean și pe locul 166 la nivel național.

Interpretarea datelor oferite poate fi făcută din mai multe perspective:

Diferența dintre competitivitate și atractivitate: Indicele de competitivitate reflectă capacitatea unei localități de a oferi un mediu propice pentru afaceri, inovație și dezvoltare economică. Un scor scăzut aici sugerează că Hârlău poate avea deficiențe în infrastructura sa economică, educațională sau tehnologică sau poate indica o lipsă de investiții și oportunități de afaceri. Pe de altă parte, Indicele de atractivitate măsoară cât de atractivă este o localitate pentru rezidenți și investitori, ținând cont de calitatea vieții, servicii, cultură, mediu și alte factori. Un scor înalt în acest domeniu indică faptul că Hârlău este un loc dorit de mulți pentru trăit sau pentru investiții în domenii care nu se leagă neapărat de competitivitatea economică.

Potențial neexploatat: Având în vedere diferența semnificativă dintre cele două indici, orașul Hârlău are un potențial neexploatat. Poate fi un loc atrăgător pentru viață și cultură, dar nu a fost capabil să capitalizeze pe această atractivitate pentru a stimula dezvoltarea economică.

Oportunități pentru creștere: Orașul poate profita de pe urma nivelului ridicat de atractivitate și să lucreze la îmbunătățirea competitivității sale. Acest lucru ar putea fi făcut prin atragerea de investiții, dezvoltarea infrastructurii, îmbunătățirea educației și formării profesionale și stimularea inovației.

Factori externi: Poate există factori externi care influențează acești indici. De exemplu, dacă majoritatea populației Hârlăului lucrează în afara orașului, în Iași sau în alte orașe mai mari, aceasta ar putea explica de ce competitivitatea economică este scăzută, chiar dacă orașul în sine este atractiv ca loc de reședință.

În concluzie, datele prezentate sugerează că Hârlău are un echilibru interesant între atractivitate și competitivitate. Orașul ar putea beneficia de o strategie bine concepută care să utilizeze atractivitatea sa în avantajul creșterii economice și al inovației.

Indicele de atractivitate sectorială a fost calculat pentru ramurile industriale și serviciile care vor oferi o creștere pe termen lung, la nivel național, deoarece dependența de piața europeană este foarte mare. Din datele oferite de Baza de date urbane – Citadini, valorile acestui indicator pentru diverse ramuri ale economiei se prezintă astfel:

Tabel 22: Indicele de atractivitate sectorială (Sursa: <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>)

Localitate	Automotive		Industria chimică		Echipamente electrice		IT&C		Transport & Logistică	
	Indice de	Ranking	Indice de	Rank	Indice de	Ranking	Indice de atractivitate	Ranking	Indice de	Ranking

	atractivi tate		atractivi tate	in g	atractivi tate				atractivi tate	
Municipi ul Iași	1.58	19	2.66	5	2.41	17	17.19	3	4.32	8
Orașul Hârlău	0.45	148	0.45	15	0.52	199	0.31	129	0.65	177
Municipi ul Pașcani	1.03	34	0.62	85	1.25	36	0.49	58	0.87	82
Orașul Târgu Frumos	0.44	155	0.44	16	0.60	144	0.33	107	0.75	124
Orașul Podu Iloaiei	0.45	146	0.46	14	0.89	62	0.255	240	0.90	62

Astfel, așa cum se observă din tabelul de mai sus, **cea mai atractivă industrie din orașul Hârlău este Transport & Logistică**, cu un indice de atractivitate de 0,649, ocupând poziția 177 din 319 localități urbane analizate la nivel național.

Următoarea industrie atractivă din orașul Hârlău este cea a Echipamentelor electrice, cu un **indice de atractivitate de 0,521**. Industria IT&C ocupă cel mai mare loc dintre cele 5 industrii analizate, ocupând locul 129 din cele 319 localități analizate.

În același timp, se observă că municipiul Iași se regăsește în top 5 localități, în cazul a 2 industrii, Industria chimică, locul 5 și IT&C, locul 3.

Figura 23: Repartizarea numărului de angajați din orașul Hârlău, la finalul anului 2020, în funcție de domeniile de activitate ce descriu activitatea economică a localității (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)

4. Mediul și dinamica antreprenorială

Pentru definirea dinamicii fenomenului economic la nivelul comunității, realizarea analizei economice și sociale a orașului Hârlău se bazează pe raportul dintre populația activă implicată în activitatea economică pe de o parte și cifrele de afaceri la nivel de sectoare economice pe de altă parte.

Din punct de vedere al Oficiului Național al Registrului Comerțului, datele se referă la existența, înființarea sau desființarea de persoane fizice și juridice, nu și la activitatea lor efectivă.

Pentru a obține o analiză realistă din punct de vedere al activității economice a orașului, am apelat la datele furnizate de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).

O problemă referitoare la aceste date este dată de faptul că ANAF poate face publice doar datele referitoare la societățile comerciale. Există foarte multe Persoane Fizice Autorizate, Întreprinderi Individuale și Întreprinderi Familiale, însă veniturile obținute de acestea sunt asimilate veniturilor obținute de persoane fizice, iar acestea nu sunt considerate date publice.

Datele prezentate în continuare se referă la societățile comerciale care au depus bilanț pozitiv la sfârșitul anului 2020. Sunt cuprinse doar societățile comerciale care au sediul social în orașul Hârlău, însă nu sunt incluse activitățile firmelor care au puncte de lucru în Hârlău, însă au sediul în altă localitate.

Tabel 23: Cifra de afaceri (CA) și numărul de angajați, repartizate pe domenii de activitate ale activității economice, la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020 (sursă date: INS)

DOMENIU	GRUPA	CA (lei) 2020	CA (euro) 2020	Nr salaria ți 2020
IT&C	Activități de telecomunicații	3502764	724,145	20
IT&C	Activități de realizare software la comandă (software orientat client)	45033	9,310	2
IT&C	Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor de comunicații	0	0	0
IT&C	Activități de editare a produselor software și a jocurilor pe calculator	0	0	0
IT&C	Prelucrare date, portaluri web, administrare pagini web	0	0	0
IT&C	Servicii conexe IT&C- call-center	0	0	0
IT&C	Consultanță, management și alte servicii IT&C	0	0	0
Industrie	Industria mobilei	2254054	465,993	24
Industrie	Industria produselor textile și de tricotaje, a confecțiilor de îmbrăcăminte și a blănurilor	3299434	682,110	116
Industrie	Industria lemnului și a produselor din lemn, a celulozei, hârtiei și a produselor din hârtie, silvicultură și exploatare forestieră	129138	26,697	2
Industrie	Energie electrică, termică, apă și gaze naturale	9181127	1,898,064	31
Industrie	Industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații)	284078	58,729	1

Industrie	Industria pielăriei, încălțămintei, articolelor de voiaj și marochinărie	454759	94,015	12
Industrie	Fabricarea articolelor pentru sport, jocurilor, jucăriilor, instrumentelor muzicale și a altor produse	243	50	0
Industrie	Industria alimentară	117979	24,390	2
Industrie	Industria extractivă, de prelucrare a țițeiului și cocsificare a cărbunelui	0	0	0
Industrie	Industria produselor primare	0	0	0
Industrie	Fabricarea articolelor din material plastic	0	0	0
Industrie	Fabricarea cimentului, varului, ipsosului și a articolelor din beton	0	0	0
Industrie	Fabricarea produselor și preparatelor farmaceutice	0	0	0
Industrie	Industria de echipamente electrice, electronice și optice	0	0	0
Industrie	Industria de masini și echipamente	0	0	0
Industrie	Industria mijloacelor de transport	0	0	0
Industrie	Fabricarea bijuteriilor, imitațiilor de bijuterii și articolelor similare	0	0	0
Industrie	Tipărirea, reproducerea înregistrărilor pe suport și activități conexe	0	0	0
Industrie	Industria băuturilor	0	0	0
Industrie	Industria tutunului	0	0	0
Industrie	Industria de echipamente speciale inclusiv în domeniul securității și apărării	0	0	0
Agricultură, Silvicultură, Pescuit	Silvicultură și exploatare forestieră	798710	165,122	17
Agricultură, Silvicultură, Pescuit	Cultivarea plantelor	8739423	1,806,748	11
Agricultură, Silvicultură, Pescuit	Creșterea animalelor	6823453	1,410,650	18
Agricultură, Silvicultură, Pescuit	Fabricarea produselor pentru hrana animalelor și servicii conexe	0	0	0
Agricultură, Silvicultură, Pescuit	Pescuit, piscicultură, vânătoare și servicii anexe	0	0	0
Construcții	Lucrări de construcții clădiri rezidențiale și nerezidențiale	9159983	1,893,693	63
Construcții	Lucrări de instalații electrice, sanitare, încălzire și aer condiționat	1501001	310,310	7
Construcții	Alte lucrări de construcții, demolare, pregătire și foraj	186790	38,616	1
Construcții	Lucrări de finisare	58586	12,112	1

Strategia de Dezvoltare Teritorială HÂRLĂU 2023-2027

Construcții	Lucrări de construcții infrastructură	0	0	0
Construcții	Lucrări de învelitori, șarpante, terase și alte lucrări speciale de construcții	0	0	0
Servicii	Transporturi, depozitare și activități anexe transporturilor	4409576	911,616	55
Servicii	Servicii administrative și de suport	1046586	216,366	2
Servicii	Sănătate	572985	118,456	4
Servicii	Editare cărți, ziare, reviste, spectacole, programe tv, radio, cinema, foto	5106231	1,055,639	3
Servicii	Reparații auto	161423	33,372	5
Servicii	Consultanță în afaceri, comunicare, contabilitate și juridică	411292	85,029	4
Servicii	Poștă, curierat	6622891	1,369,186	33
Servicii	Servicii imobiliare	372300	76,968	4
Servicii	Alte activități de servicii	63113	13,048	6
Servicii	Arhitectură, inginerie, testări și analize tehnice	177380	36,671	0
Servicii	Servicii de colectat și reciclat deșeuri, salubritate	2271183	469,534	40
Servicii	Activități profesionale de cercetare-dezvoltare	0	0	0
Servicii	Publicitate	0	0	0
Servicii	Activități culturale, sportive și recreative	0	0	0
Servicii	Învățământ	0	0	0
Servicii	Selectarea și plasarea forței de muncă	0	0	0
Servicii	Pază și protecție	0	0	0
Servicii	Traducere și interpretariat	0	0	0
Servicii	Organizare de expoziții, târguri și congrese	0	0	0
Servicii	Închiriere și leasing	0	0	0
Servicii	Reparații și întreținere aparate și articole de uz personal	0	0	0
Servicii	Jocuri de noroc și pariuri	0	0	0
Servicii	Servicii financiare și de asigurări	0	0	0
Comerț	Comerț cu amănuntul în magazine specializate, nespecializate, precum și neefectuat prin magazine	41309530	8,540,144	153
Comerț	Activități de intermediere în comerțul cu ridicata	2963804	612,723	0
Comerț	Comerț cu autovehicule, piese și accesorii de schimb și carburanți pentru autovehicule	788212	162,951	3
Comerț	Comerț cu ridicata al produselor nealimentare	12758961	2,637,729	37
Comerț	Comerț cu ridicata al produselor agricole brute, animalelor vii, produselor alimentare, băuturilor și tutunului	12353822	2,553,973	20
Turism și restaurante	Restaurante, baruri, cafenele	3676362	760,034	36
Turism și restaurante	Agenții de turism	0	0	0
Turism și restaurante	Activitate hotelieră și alte servicii de cazare	0	0	0

Figura 24: Distribuția numărului agenților economici la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020, pe domenii de activitate (sursă date: INS)

În ce privește distribuția numărului agenților economici la nivelul orașului, se poate observa faptul că o pondere mai mare de agenți economici o regăsim în sectorul serviciilor și comerțului, atât din perspectiva domeniilor de activitate cât și a cifrei de afaceri.

Figura 25: Distribuția numărului agenților economici la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020, în funcție de cifra de afaceri (sursă date: INS)

5. Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare

În orașul Hârlău, industria hotelieră și turistică se află încă într-o etapă incipientă, având doar un hotel cu funcționare neregulată și fără prezența pensiunilor cu notorietate. Totuși, zonele rurale învecinate prezintă un interes crescut pentru turismul rural, ceea ce s-ar putea traduce într-o aflus sporit de turiști și în oraș. Vom viza amplificarea interesului turistic al Hârlăului, valorificând resursele sale și integrându-le în circuite turistice naționale sau excursii școlare, deschizând astfel calea pentru o extindere a serviciilor și comerțului în domeniul turistic.

Deși sectorul construcțiilor este activ în regiune, subsectorul instalațiilor rămâne subdezvoltat, având doar artizani care operează independent. Acesta este un spațiu clar pentru creștere și profesionalizare în cadrul industriei.

Comerțul domină economia locală, în special comerțul cu amănuntul, indicând o orientare principală către consumatorii locali. Deși prezența barurilor și cafenelelor este încă limitată, se așteaptă o evoluție pozitivă odată cu prosperarea comunității. În ceea ce privește veniturile, transportul și serviciile conexe au cea mai mare pondere, reflectând rolul strategic al Hârlăului ca punct de tranzit regional.

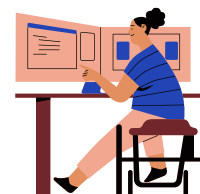
În domeniul agriculturii, zona se bucură de o activitate solidă, cu o preeminență în cultivarea plantelor. Zona industrială este dominată de textile, în special producția de îmbrăcăminte, cu multe dintre aceste afaceri dezvoltându-se prin contracte lohn pentru companii străine. Cu toate acestea, o schimbare pozitivă se observă odată cu evoluția brandurilor locale și emergența caselor de modă din Hârlău.

La nivelul serviciilor, s-a observat o expansiune notabilă în domeniul sănătății, cu apariția de noi farmacii și cabinete medicale, reflectând nevoile și așteptările comunității.

În ansamblu, din cauza recentelor crize economice și pandemii, crearea de noi afaceri a fost încetinită, dar Primăria are planuri proactive de a inversa acest trend. Un instrument important va fi centrul de consultanță propus prin prezenta strategie, care se va concentra pe sprijinirea antreprenoriatului local și pe promovarea potențialului turistic al orașului. De asemenea, se vor dezvolta noi inițiative, cum ar fi un incubator de afaceri și o zonă industrială, pentru a atrage și sprijini companii din domenii variate, inclusiv IT, care este un sector în creștere rapidă în Regiunea Nord-Est.

Prin aceste măsuri și investiții strategice, se anticipează o revitalizare economică și o prosperitate crescută pentru Hârlău în anii care urmează.

6. Cercetare-dezvoltare-inovare

Principalul sector din domeniul de cercetare – dezvoltare al zonei îl reprezintă piața telecomunicațiilor, care s-a dezvoltat firesc și echilibrat la nivel național, odată cu progresul tehnologic al ultimilor ani și cu creșterea nevoii de comunicare a indivizilor.

Cu toate acestea, implementarea măsurilor propuse în cadrul prezentei strategii, deschide următoarele perspective pentru desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) în orașul Hârlău până în anul 2027:

- I. **Focalizare pe Patrimoniul Cultural:** Având în vedere interesul orașului de a valorifica și conserva patrimoniul cultural, pot exista oportunități pentru cercetarea în domeniul restaurării, conservării și digitalizării patrimoniului cultural. Acest lucru ar putea duce la dezvoltarea unor tehnici inovative de preservare a monumentelor și tradițiilor locale.
- II. **Integrarea Digitalizării:** Pe măsură ce orașul Hârlău adoptă digitalizarea în administrarea publică și serviciile locale, există un potențial pentru cercetare și dezvoltare în domeniul tehnologiilor informaționale. Acest lucru poate cuprinde dezvoltarea unor soluții software personalizate pentru gestionarea resurselor urbane sau crearea de platforme digitale pentru interacțiunea cu cetățenii.
- III. **Dezvoltare Durabilă și Ecologică:** Odată cu accentul pus pe armonia cu natura și pe dezvoltarea durabilă, pot exista oportunități pentru cercetări în domeniul energiilor regenerabile, gestionării eficiente a resurselor și reciclării. Aceasta ar putea stimula inovația în domeniul tehnologiilor verzi și practicilor durabile.
- IV. **Cooperare Teritorială:** Menționând cooperarea cu alte localități învecinate sau din străinătate, Hârlău are ocazia de a dezvolta proiecte comune de CDI, beneficiind de schimbul de cunoștințe și experiență, și poate atrage fonduri europene pentru proiecte transfrontaliere sau regionale.
- V. **Investiția în Educație:** Având în vedere existența unui liceu tehnologic și a unui număr mare de absolvenți de învățământ tehnic și profesional, orașul are potențialul de a dezvolta centre de cercetare asociate cu aceste instituții. Parteneriatele cu universitățile sau institutele de cercetare din alte orașe pot sprijini aceste inițiative.
- VI. **Turism și Recreere:** Atragerea vizitatorilor și turiștilor poate duce la cercetări în domeniul turismului, în special în ceea ce privește dezvoltarea unor soluții inovatoare pentru promovarea și gestionarea destinațiilor turistice.

În concluzie, pe baza datelor prezentate anterior, orașul Hârlău are multiple arii în care cercetarea, dezvoltarea și inovarea pot juca un rol esențial până în 2027. Implementarea unui ecosistem de CDI robust va sprijini nu numai dezvoltarea locală, dar și poziționarea orașului ca un inovator regional.

Prin crearea unui Parc Tehnologic și Logistic în viitorul apropiat se poate facilita dezvoltarea acestui sector, deoarece este un puternic motor de creștere economică pe de o parte, dar și de păstrare a tinerilor în localitate, pe de altă parte.

Mai mult, prin alte pârgii din cadrul strategiei, cum ar fi crearea unei zone dedicate tinerilor specialiști, ne dorim oferirea de condiții de cazare pentru tinerii specialiști care vor putea fi atrași aici și ar putea fi relocați din orașele aglomerate precum Iași sau chiar din Diaspora.

7. Piața forței de muncă

Desfășurarea oricărei activități economice, precum și creșterea eficienței acesteia, implică nu numai aspecte tehnico-economice, ci și pe cele sociale, legate în principal de forța de muncă sub toate aspectele sale. Datele statistice, dar și toate teoriile economice demonstrează că între populație și economie se manifestă întotdeauna o anumită corelație, că acestea nu evoluează independent una față de cealaltă, ci împreună, influențându-se reciproc continuu.

Cei mai importanți 5 angajatori din orașul Hârlău, după numărul de angajați, sunt:

1. SC ETATEX MOD CONFECTII SRL, 47 angajați, CAEN: Fabricarea altor articole de îmbracaminte
2. SC NOVA MEM SRL, 42 angajați, CAEN: Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare
3. SC DEJIDA SRL, 42 angajați, CAEN: Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte
4. SC GAZ NORD EST SA, 33 angajați, CAEN: Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte
5. SC BAMSE COM SRL, 33 angajați, CAEN: Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi, în magazine specializate.

Populația, prin numărul și structura sa, printr-o serie de caracteristici ale sale (cum ar fi: nivelul de instruire, comportamentul vis-a-vis de muncă, experiența acumulată, bagajul de cunoștințe, modul de utilizare a timpului de muncă, speranța de viață, veniturile totale etc.) influențează ritmul și direcția dezvoltării economice a unei țări și regiuni. Implicația se manifestă însă și în sens invers, căci, la rândul său și nivelul dezvoltării economice induce anumite influențe asupra evoluției numărului și structurii populației.

Din datele oferite de Institutul Național de Statistică se poate remarca o situație nefavorabilă la nivelul orașului Hârlău, numărul mediu al salariaților crescând în perioada 2017-2019, ulterior numărul scăzând sub valoarea din 2017, ca urmare a crizei cauzate de COVID 19. Comparativ cu valoarea la nivel județean, orașul Hârlău deține 1,11% din totalul numărului mediu al salariaților.

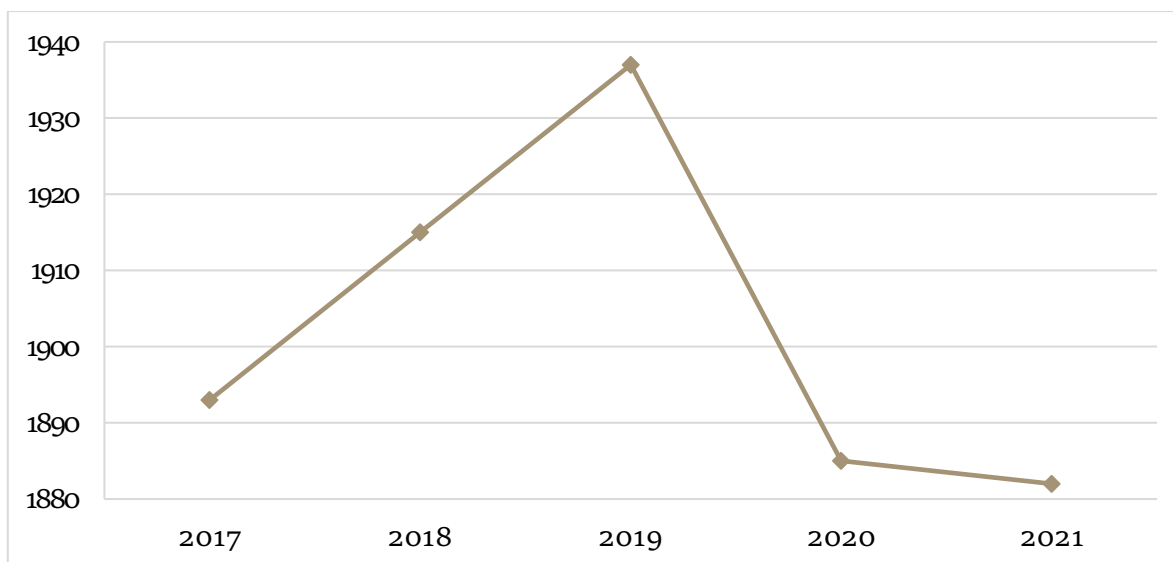

Figura 26: Evoluția numărului mediu al salariaților 2017 – 2021, orașul Hârlău (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Raportat la populația aptă de muncă din orașul Hârlău, în anul 2021 **numărul salariaților cu loc de muncă în localitate constituia aproximativ 18,06% din populația totală cu vârsta între 20 și 64 de ani**. În raport cu populația totală a orașului Hârlău, salariații reprezintă 12,14% din numărul total al locuitorilor orașului.

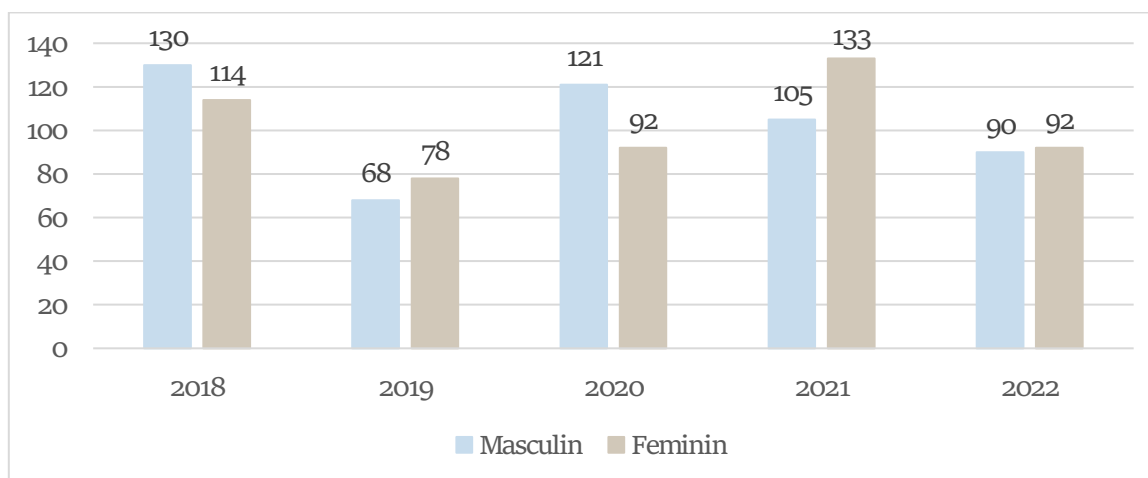

Figura 27: Evoluția numărului de șomeri, pe sexe, în perioada 2018-2022, în orașul Hârlău (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Se constată o serie de fluctuații în evoluția numărului de șomeri, având o tendință descrescătoare până în anul 2019, urmat de o tendință crescătoare, în anii 2020 și 2021, ca urmare a crizei sanitare Covid 19, după care în anul 2022, valorile s-au diminuat. La nivelul anului 2022, ponderea șomerilor de sex masculin era de 49,45% din total. Comparativ cu valoarea la nivel județean, orașul Hârlău deține 2,14% din total șomerilor.

Ponderea șomerilor înregistrați în totalul resurselor de muncă, pentru anul 2022, are valoarea de 1,7%, fiind mai mică decât valoarea înregistrată în anul 2021 (2,2%). Deși a înregistrat valori oscilante în intervalul analizat, se observă o tendință descrescătoare a acestui indicator, de la 2,7% în anul 2018 la 1,7% în anul 2022.

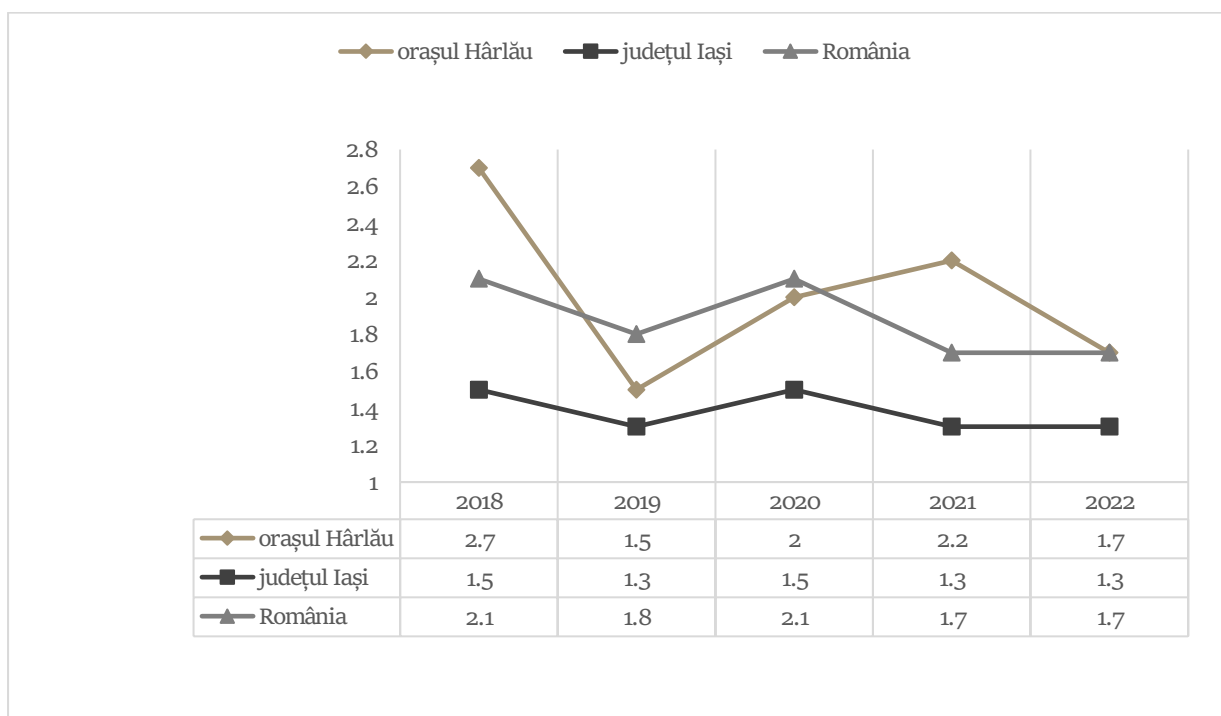

Figura 28: Evoluția ponderii șomerilor, în perioada 2018-2022 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Din figura de mai sus se observă faptul că ponderea șomerilor în orașul Hârlău, în anul 2022, este la fel ca valoarea de la nivel național, dar superioară valorii de la nivelul județului.

Datele centralizate de către specialiștii **AJOFM Iași** relevă faptul că **cei mai mari angajatori ai anului 2021 au fost companiile care activează în domenii precum retail, pharma, IT, construcții**. Aceste domenii au cumulat mai mult de 65% din numărul de locuri de muncă vacante pentru care angajatorii au postat anunțuri pe platforma ANOFM în perioada ianuarie – decembrie 2021.

La nivelul orașului Hârlău, situația șomerilor înregistrați și angajați, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 24: Situația șomerilor înregistrați și angajați (Sursa date: Raportul primarului privind starea economico-socială și de mediu a orașului Hârlău, pentru anul 2021)

Anul	Total șomeri angajați în județul Iași	Total șomeri angajați în orașul Hârlău
2020	8213	70
2021	7801	79

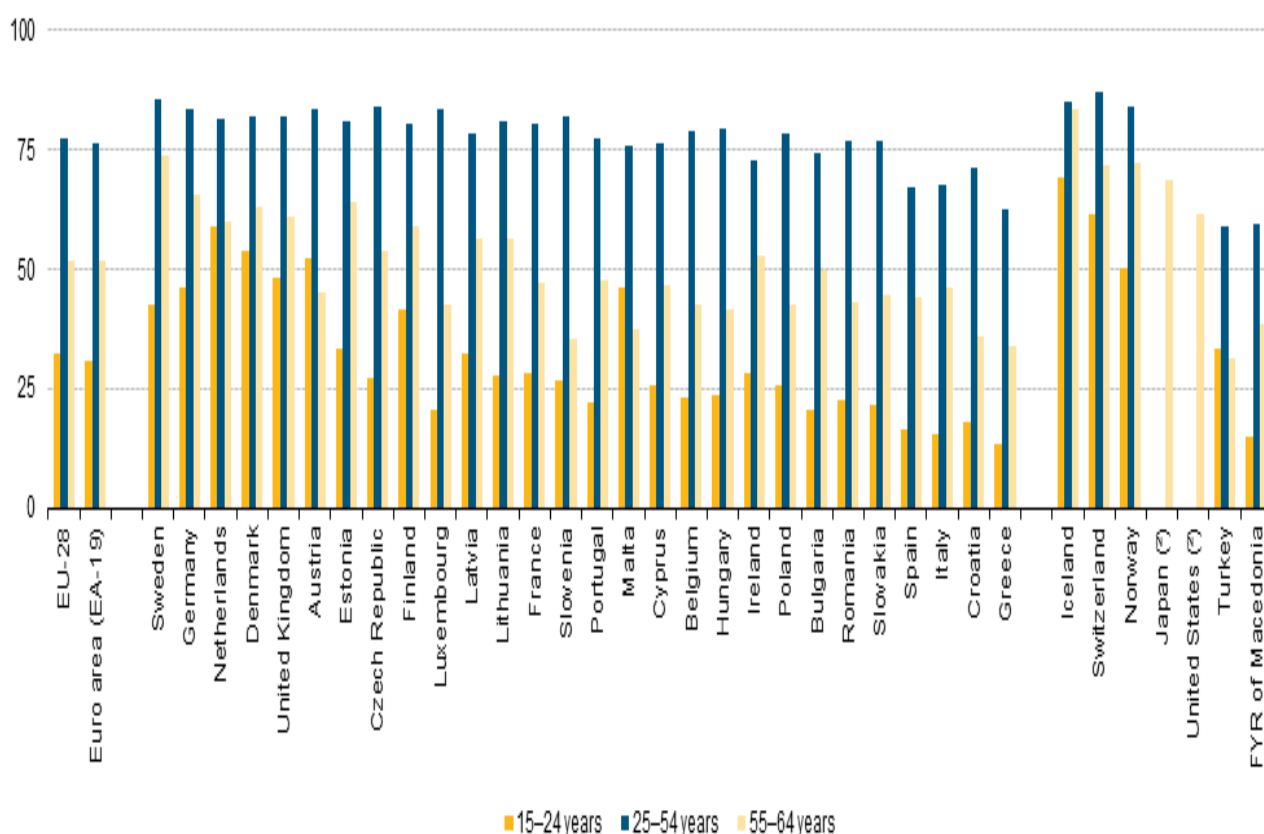
Tinerii NEET sunt definiți în România ca fiind tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani care nu au un loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională. **La nivelul orașului Hârlău, 54,26% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani se încadrează în categoria NEET**, conform datelor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, o

proporție mult mai mare față de media națională cu 4,3 puncte sau față de valoarea din municipiu Iași, 18,65%.

Populația activă – din punct de vedere economic – cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii; include populația ocupată și șomerii.

În 2021, rata de ocupare a forței de muncă din orașul Hârlău, pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, astfel cum a fost măsurată în cadrul prezentei anchetei asupra forței de muncă este de 19%. O valoare scăzută, ce necesită prioritizarea investițiilor în infrastructură antreprenorială.

Datele statistice existente la nivel de localitate nu permit un studiu defalcat pe sexe și grupe de vârste. Astfel, dacă este a fi luată în considerare situația de la nivel european, conform unui studiu derulat de către Eurostat în anul 2014, „ratele de ocupare a forței de muncă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor și al lucrătorilor în vârstă. În 2014, rata de ocupare a bărbaților a atins 70,1 % în UE-28, față de 59,6 % la femei. O comparație pe termen mai lung arată că, în timp ce rata de ocupare a bărbaților în 2014 s-a situat sub nivelul corespunzător înregistrat cu 10 ani în urmă (70,3 % în 2004), a existat o

(*) The figure is ranked on the overall employment rate.

(*) 15-24 years and 25-54 years: not available.

Source: Eurostat (online data code: lfsi_emp_a)

Figura 29: : Rata angajării, la nivel european, în anul 2014 (Sursa: Eurostat)

creștere semnificativă a procentajului de femei angajate – de 4,1 puncte procentuale, de la 55,5 % în 2004”.

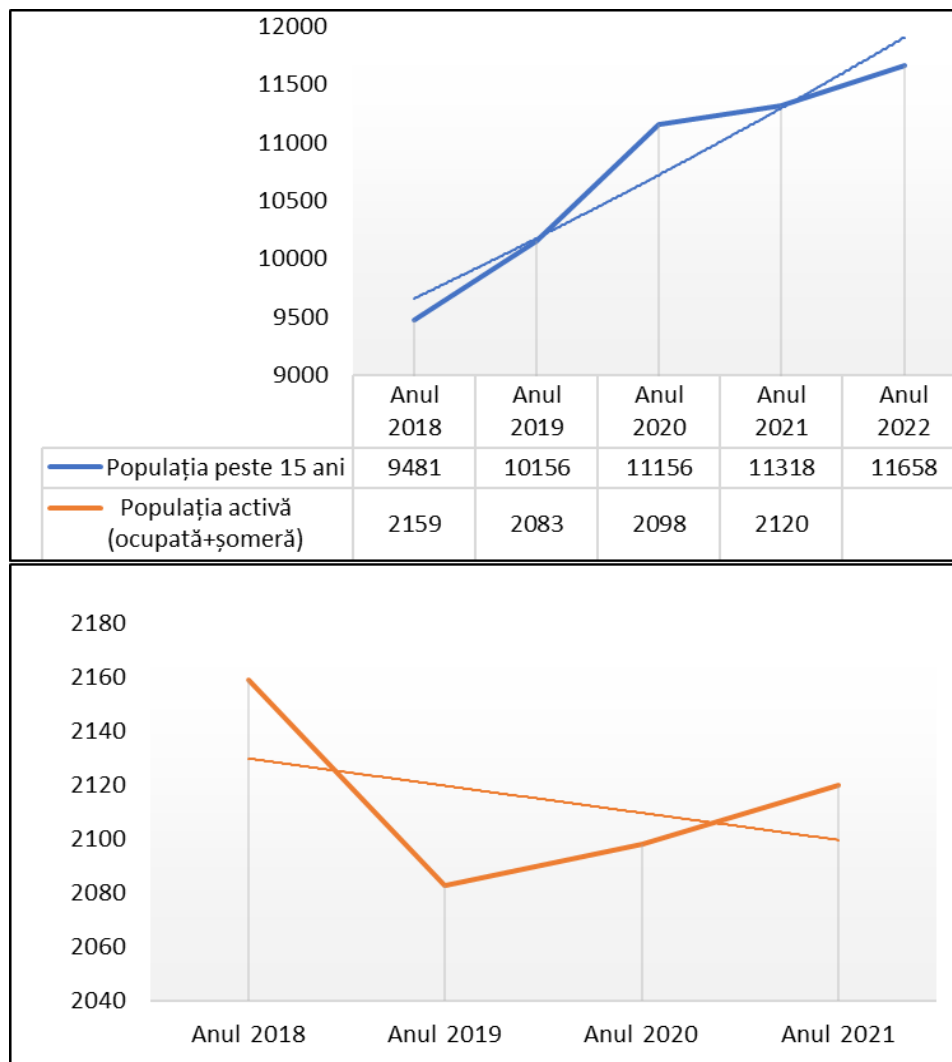

Figura 30: Evoluția populației active, în comparație cu populația „în vârstă de muncă”, din orașul Hârlău, pentru perioada 2018-2021

Concluzii, provocări, resurse și tendințe

România face parte din categoria țărilor europene care reușesc să se redrezeze rapid după efectele pandemiei, având o creștere cu 5,8% a P.I.B. -ului în anul 2021, față de anul 2020 și o valoare istorică a produsului intern brut (P.I.B.) pe locuitor, în anul 2022, de 74033,7 lei.

Deși regiunea are cea mai mare populație dintre toate regiunile și un nivel ridicat al populației ocupate, aportul la Produsul Intern Brut național este de aproximativ 10%, constant în perioada 2016-2020. Regiunea Nord-Est este ultima dintre regiunile de dezvoltare ale României, în raport cu produsul intern brut pe locuitor.

Economia Regiunii Nord-Est are un profil industrial în descreștere ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ scăzută a industriei la formarea produsului intern brut, cât și prin ponderea în scădere a populației ocupate în sectorul secundar al economiei. Performanța economică a Regiunii Nord-Est, din ultima perioadă o plasează pe una din ultimele zece poziții din Uniunea Europeană.

În anul 2021, la nivelul județului Iași erau înregistrați 21.966 agenți economici, reprezentând 3,36% din totalul întreprinderilor active de la nivel național. Comerțul deține ponderea cea mai mare, respectiv 25,77%, urmată de Activități profesionale, științifice și tehnice, în procent de 12,56%, și de Construcții, în procent de 11,95%. Din perspectiva cifrei de afaceri al întreprinderilor active, pe activități ale economiei naționale, la nivelul județului Iași, comerțul are o pondere de 45,14%, urmat de Industria prelucrătoare cu o pondere de 18,64% și de Construcții o pondere de 10,20%.

Cele mai multe întreprinderi din orașul Hârlău sunt microîntreprinderi, mai exact 97,54%, urmate la distanță mare de întreprinderile mici. Nu există întreprinderi mijlocii sau mari.

Principalele aporturi la realizarea cifrei de afaceri la nivel local le aduc **comerțul** cu 51,94%, industria Agricultură, silvicultură și pescuit cu 14%, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă cu 7,71%. Practic, cele trei domenii de activitate formează aproape trei sferturi din valoarea totală a cifrei de afaceri realizată la nivelul orașului Hârlău.

Orașul Hârlău înregistrează valori scăzute ale indicilor de competitivitate și de atractivitate, se află pe locul 300 din 319 localități urbane analizate, în ce privește Indicele de competitivitate și pe locul 166, pe baza Indicelui de atractivitate. Cea mai atractivă industrie din orașul Hârlău este Transport & Logistică, cu un indice de atractivitate de 0,649, ocupând poziția 177 din 319 localități urbane analizate la nivel național.

Orașul Hârlău este considerat **localitate slab dezvoltată**, din punct de vedere al dezvoltării, conform Produsului Intern Brut pe cap de locuitor calculat la standardul puterii de cumpărare pentru 2018, a cărui valoare este de 3.601 euro.

Se remarcă o situație nefavorabilă la nivelul orașului Hârlău, numărul mediu al salariaților scăzând în anul 2021 sub valoarea din 2017, ca urmare a crizei cauzate de COVID 19. Comparativ cu valoarea la nivel județean, orașul Hârlău deține doar 1,11% din totalul numărului mediu al salariaților.

Referitor la activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare, județul Iași reprezintă principalul pol de competitivitate, reunind peste 50% din totalul unităților care activează în acest sector la nivel regional, peste 75% din totalul numărului de salariați și peste 85% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare-inovare alocate la nivel regional. De asemenea, județul Iași deține cea mai extinsă infrastructură de cercetare-dezvoltare-inovare din regiunea Nord-Est.

Datorită ponderii ridicate caracterizată printr-o industrie dezvoltată a orașului Hârlău (ponderea de 25,65% a sectorului industrial din totalul economie) strategia de dezvoltare se va concentra puternic pe găsirea de soluții reale de sprijinire a activității economice de producție, precum:

- crearea incubatorului de afaceri;
- crearea parcului tehnologic.

Ca urmare a dezvoltării minimale în domeniul serviciilor de turism (un procent de 4,91% din total populație angajată în sectorul privat), strategia de dezvoltare va identifica pârgii clare de creștere a nivelului acestora în zonă și de facilitare a agenților economici din domeniu pentru oferirea de servicii de cea mai bună calitate. Se vor evidenția și exploata toate punctele forte ale comunității, pornind de la istorie și terminând cu resursele naturale care pot fi exploatate – piața bio a producătorilor locali – și vom identifica pârgii concrete de creștere și de dezvoltare.

Strategia de dezvoltare economică durabilă a orașului se va concentra pe dezvoltarea industrială, precum și pe sprijinirea sectorului IT, care are un potențial sporit de dezvoltare.

În mod firesc, toate sectoarele prezente în analiza noastră economică și care sunt active la nivelul orașului vor fi susținute direct de către administrație, inclusiv prin intermediul prezentei strategii, precum și prin soluții individuale pentru fiecare dintre acestea.

Industria este dominată de sectorul confecțiilor textile, care a inclus o mare parte din populația activă la nivelul comunității. Sectorul este urmat de industria alimentară, zona fiind una puternic producătoare de alimente și în principal având avantajul alimentelor eco. Este necesară sprijinirea în continuare a dezvoltării sectorului producției alimentare prin intermediul a două acțiuni concrete:

- modernizarea pieței agroalimentare din zonă, care va permite desfacerea alimentelor eco pe piața locală, stimulând comerțul local;
- crearea bursei de bunuri și de servicii la nivelul Primăriei, on-line, care va permite comercializarea acestor produse la scară mare, precum și creșterea producției prin posibilitatea de a obține contracte la nivel național sau chiar european pentru comercializarea de alimente eco.

Implementarea acestor măsuri va avea ca efect stimularea dezvoltării economice locale sustenabile și încurajarea antreprenorilor locali existenți dar și a tinerilor din regiune să dezvolte noi modele de afaceri adaptate specificului și nevoilor locale, cu perspectiva scalării și a dezvoltării la nivel regional și național.

III. Profil spațial și funcțional

Figura 31: Harta localizării Unității Administrativ Teritoriale a Orașului Hârlău și satului Pârcovaci și încadrare la nivel local, regional și județean, împreună cu principalele căi de comunicație rutieră

1. Rețeaua de localități

Județul	Suprafața totală (km ²)	Densitatea populației	Nr. municipii	Nr. orașe	Nr. comune	Nr. sate
Bacău	6.621	107.6	3	5	85	491
Botoșani	4.986	89.2	2	5	71	333
Iași	5.476	150	2	3	93	418

Neamț	5.896	95.1	2	3	78	344
Suceava	8.553	82.9	5	11	98	379
Vaslui	5.318	84.2	3	2	81	449
Total Regiune	36.850	100.3	17	29	506	2.414

Orașul Hârlău se află în extremitatea de Nord-Est a României, pe drumul Iași – Botoșani, în provincia istorică Moldova, în partea de Nord-Vest a județului Iași, în zona de contact a Câmpiei Jijiei Inferioare cu Dealul Mare, la 180 m altitudine, la intersecția paralelei de 47°25'40" latitudine nordică cu meridianul de 26°54'41" longitudine estică, înconjurat de dealurile Basaraba (412 m alt.), Sângeap (408 m), Pietrăria (380 m), Foișor (320 m), Pietroasa (205 m), Dealul lui Vodă (313 m) ș.a., la 68 km Nord-Vest de municipiul Iași. Din perspectivă geografică, linia peisajului variază de la lanțurile muntoase împădurite din vest, spre podișurile line din centru și apoi către câmpii în est, cu lacuri, vii și zone agricole extinse. Beneficiind de o bogată tradiție istorică, culturală și spirituală, regiunea îmbină în mod armonios tradiționalul cu modernul și trecutul cu prezentul, potențialul acesteia putând fi folosit pentru dezvoltarea infrastructurii, a zonelor rurale, a turismului și a resurselor umane.

Orașul s-a coagulat lângă curtea-cetate a „Mușatinilor”, în partea de nord a Depresiunii Hârlău, pe cursul superior al Bahluiului, în amonte de confluența pârâului Nicolina.

Amplasat fiind într-o zonă geografică deosebită, beneficiind de peisaje frumoase și de resurse naturale semnificative (păduri, resurse cinegetice și piscicole, ape minerale), dar și de un patrimoniu istoric bogat (monumente, așezăminte monahale, biserici, ruine), orașul Hârlău și împrejurimile sale constituie o zonă de interes turistic. Un atu în exploatarea acestui potențial îl constituie și faptul că orașul este străbătut de drumul european E58 și este situat și la o distanță relativ redusă de Aeroportul Iași.

Începând din anul 1968, Hârlăul face parte din județul Iași, ocupând în cadrul acestuia o poziție nord-vestică.

Orașul este așezat în aria de contact a Podișului Sucevei (sectorul mai înalt, cunoscut sub numele de Masivul Dealul Mare – Hârlău) cu Câmpia Moldovei.

Vatra orașului s-a dezvoltat în partea de nord a Depresiunii Hârlău, pe cursul superior al Bahluiului, în amonte de confluența pârâului Nicolina. Dealurile din jur conferă orașului Hârlău valențe strategice.

Teritoriul administrativ al orașului se învecinează la N cu comuna Deleni, la S și SE cu comuna Scobinți, iar la V cu comuna Sireșel.

2. Relații teritoriale și navetism

Un aspect important este mobilitatea teritorială atât a forței de muncă, cât și a elevilor.

Unitate	Numărul de elevi navetiști	Numărul cadre didactice navetiste	Numărul total al elevilor	Număr cadre didactice	Rata de navetism
Grădinița cu program prelungit Oraș Hârlău	0	4	314	27	1%
Școala Gimnazială Petru Rareș Hârlău	221	11	3114	192	46%
Școala Gimnazială Pârcovaci		11			
Liceul Tehnologic Hârlău	797	35			
Colegiul Național Ștefan cel Mare Hârlău	414	24			

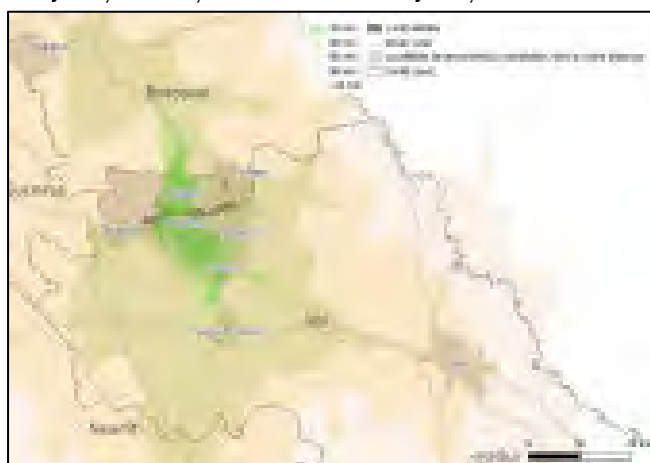
Factorii care determină mobilitatea forței de muncă este dispersia teritorială a locurilor de muncă, iar mobilitatea elevilor este determinată de poziția unităților școlare. Acest aspect este în strânsă conexiune și cu fenomenul ”navetismului”.

În cadrul orașului Hârlău și a satului Pârcovaci rata de navetism în rândul elevilor și cadrelor didactice de la cele 5 unități de învățământ existente pe raza localităților este de 47%.

O proporție considerabilă ce necesită o atenție sporită asupra condițiilor de navetă asigurate persoanelor care vin din comune învecinate pentru a-și desfășura activitatea profesională și de învățare în Hârlău.

Localități de proveniență a majorității navetiștilor:

- județul Iași: comunele Deleni; Sirețel; Scobinți; Cotnari; Ceplenita și orașele Târgu Frumos și Iași;
- județul Botoșani: comunele Prăjeni și Vlădeni.

Cu excepția celor două orașe și a comunei Vlădeni din județul Botoșani, toate celelalte localități se află într-o **proximitate de 20 minute** de orașul Hârlău. Aceste localități formează o zonă omogenă în jurul Hârlăului.

„Pentru a stabili zona urbană funcțională a unui oraș, trebuie identificate localitățile în care cel puțin 15% din forța de muncă face naveta către orașul respectiv. Odată

identificate aceste localități, se elimină exclavele (adică localitățile care nu fac parte dintr-o zonă omogenă aflată în jurul orașului central) și se includ enclavele (localitățile care fac parte din zona omogenă aflată în jurul centrului urban, dar mai puțin de 15% din forța lor de muncă face naveta către oraș)” (Marius, et al., 2017).

Pe baza acestor informații, se poate observa că orașul Hârlău joacă un rol important ca centru educațional pentru localitățile din jur, în special datorită unităților de învățământ aflate aici.

1. **Navetismul în învățământ:** Rata de navetism în unitățile de învățământ este destul de mare. De exemplu, cele 4 școli din Hârlău au o rată de navetism de 46%, ceea ce sugerează că aproape jumătate din elevii școlilor nu sunt rezidenți ai orașului. Similar, și cadrele didactice prezintă un nivel considerabil de navetism.
2. **Localitățile de proveniență:** Localitățile din care provin majoritatea navetiștilor sunt în cea mai mare parte situate la o distanță relativ scurtă de Hârlău, sugestiv pentru o zonă omogenă în jurul orașului. Orașul Hârlău pare să fie un hub educațional pentru această regiune.
3. **Zona urbană funcțională:** Din definiția citată, este posibil ca mai multe dintre localitățile menționate să fie considerate parte a zonei urbane funcționale a orașului Hârlău, având în vedere procentul mare de navetism și proximitatea lor. Hârlău are o influență semnificativă asupra localităților învecinate din punct de vedere al forței de muncă și al accesului la educație.
4. **Implicații și provocări:** O rată înaltă de navetism aduce cu sine o serie de provocări și responsabilități pentru administrația locală și pentru unitățile de învățământ. Acestea includ necesitatea unor facilități de transport adecvate, siguranță pe drumurile dintre localități, și eventual facilități de cazare sau after-school pentru elevi. De asemenea, poate exista o presiune asupra resurselor locale, inclusiv infrastructura și serviciile.
5. **Oportunități:** Pe lângă provocări, există și oportunități. Orașul Hârlău, recunoscându-și rolul de centru educațional pentru zonă, poate atrage finanțări pentru a îmbunătăți și extinde facilitățile educaționale. De asemenea, poate colabora cu localitățile învecinate pentru a dezvolta programe comune sau pentru a asigura transportul optim pentru navetiști.

În concluzie, orașul Hârlău pare să joace un rol central în contextul educațional al regiunii, cu o rată înaltă de navetism în rândul elevilor și cadrelor didactice. Aceasta reflectă atât importanța orașului în regiune, cât și necesitatea de a aborda provocările și oportunitățile asociate cu acest statut.

Pe aceste considerente, se justifică înființarea unei Zone Urbane Funcționale formată din orașul Hârlău și comunele din jurul acestuia, iar o eventuală alcătuire a ZUF Hârlău ar putea arăta în felul următor:

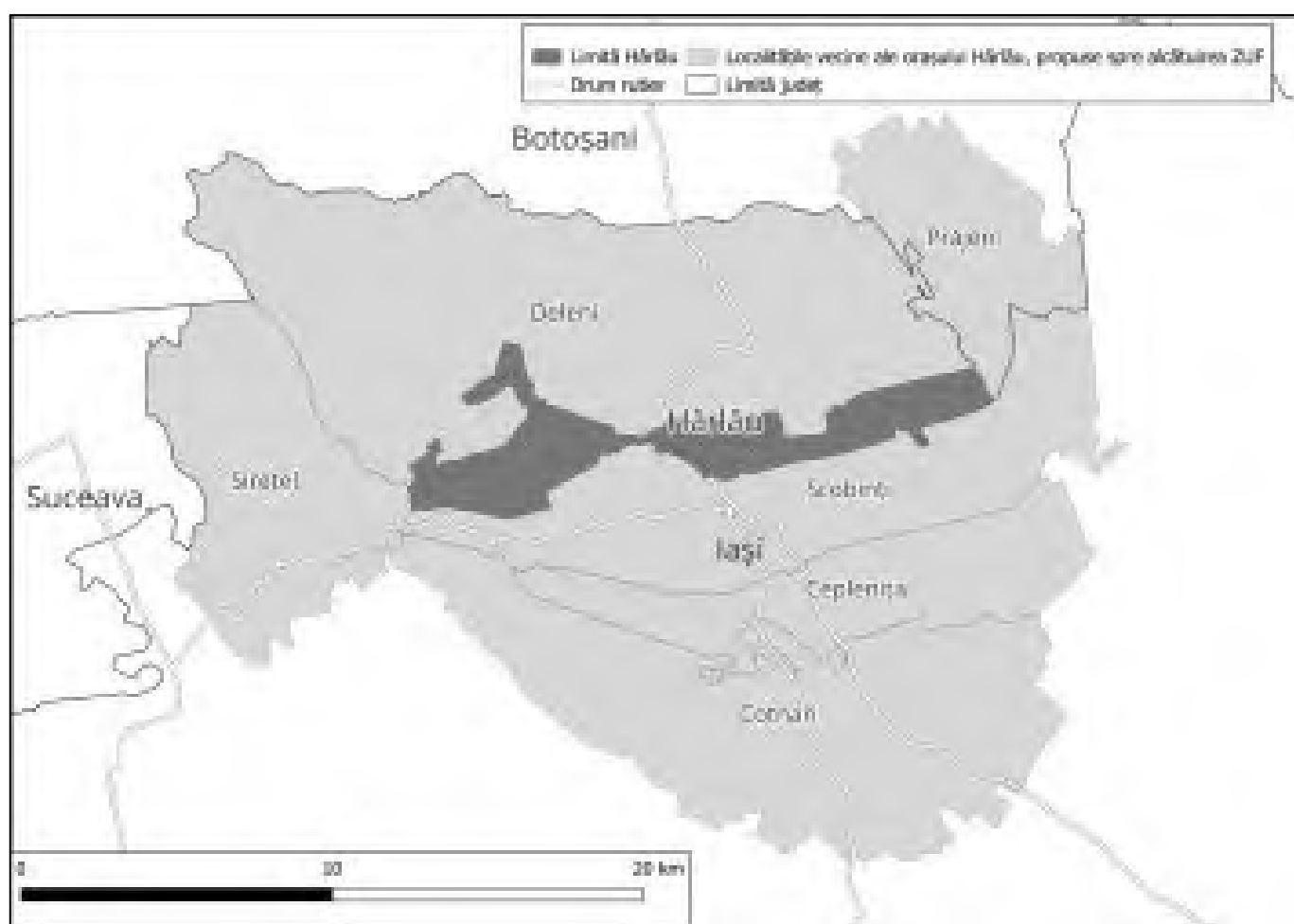

Figura 32: Localități vecine orașului Hârlău, din care o proporție mai mare 15% dintre elevi face naveta către Hârlău

3. Zonificare funcțională și identificarea zonelor de dezvoltare

Figura 33: Zonele funcționale ale orașului

Orașul Hârlău este alcătuit din teritoriul principal Hârlău și așezarea rurală distinctă satul Pârcovaci.

Dezvoltarea orașului s-a făcut urmând o axă nordică, astăzi fiind evidențiată o zonă tampon între Curtea Domnească și zona de cartiere cu blocuri de apartamente – Parcul Tineretului. În zona de sud bariera naturală, reprezentată prin Râul Bahlui, nu a făcut posibilă o dezvoltare circulară în jurul Curții Domnești.

De altfel, nici în partea de est și de vest a locației dezvoltarea nu a fost una intens urbanizată, menținându-se construcțiile urbane de tip case, înconjurate de teren. În ultimii ani însă se înregistrează o tendință cu repercusiuni negative pe plan cultural local și anume extinderea necontrolată a acestor tipuri de locuințe în proximitatea imediată a Curții Domnești, locație de altfel declarată monument istoric.

Suprafața administrativă a orașului este de 3511 ha, din care 525 ha intravilan.

Accesibilitate: orașul este străbătut de DE 58, fiind situat la 28 km de orașul Tg. Frumos și 48 km de municipiul Botoșani. Orașul Hârlău este la capătul liniei ferate Podu Iloaiei – Hârlău (41 km).

Pe raza orașului Hârlău se delimitează clar **zona centrală** ca fiind polul de dezvoltare și concentrare a principalelor atracții economice, culturale și de utilitate publică, fiind o așezare cu o structură liniară/alungită, dezvoltată de-a lungul arterei principale de circulație – drumul european E58.

Spre periferia sud estică se delimitează o zonă mixtă industrială, încadrată în oraș prin faptul că la est de aceasta există un cartier de case construit mai recent.

Zona rezidențială de apartamente se află în centrul orașului Hârlău, împreună cu zona de servicii publice și servicii economice. Înspre vest, către satul Pârcovaci, orașul capătă un caracter rural, cu case ceva mai răsfrate, cu curți largi și dispuse neregulat de-a lungul căilor de comunicații.

Zone cu potențial de dezvoltare omogenă și integrată în cadrul orașului sunt:

1. **Zona istorică culturală și zona de spații verzi** – regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului;
2. **Zona rezidențială de apartamente** - Reabilitare vizuală și termică a clădirilor rezidențiale din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică;
3. **Zona mixtă rezidențială și de servicii** - Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică
4. **Zona complexă periferică (cu dominanță industrială)** - Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și logistic în orașul Hârlău

În figura 34 se observă dispunerea clădirilor cu funcții economice și servicii publice concentrate în centrul celor două localități: oraș Hârlău și sat Pârcovaci.

Între zonele cu resurse importante de patrimoniu antropic și natural se numără Ansamblului Curtea Domnească și Parcului Tineretului, în interiorul orașului Hârlău și Acumularea Pârcovaci, la limita vestică a satului cu același nume

O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate.

Cea mai importantă și frecvent utilizată clasificare în domeniu împarte potențialul turistic, după conținutul său, în două categorii principale: potențial turistic natural și potențial turistic antropic.

Astfel, potențialul turistic este marcat prin două componente esențiale:

Componenta naturală, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configurația variată a reliefului, condițiile climatice favorabile, valoarea terapeutică și abundența unor factori naturali de cură – **Acumularea Pârcovaci**

Componenta antropică, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente și obiective de artă laică sau religioase, muzee și colecții muzeale, elemente de etnografie și folclor de mare frumusețe și originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice - **Ansamblul Curtea Domnească**.

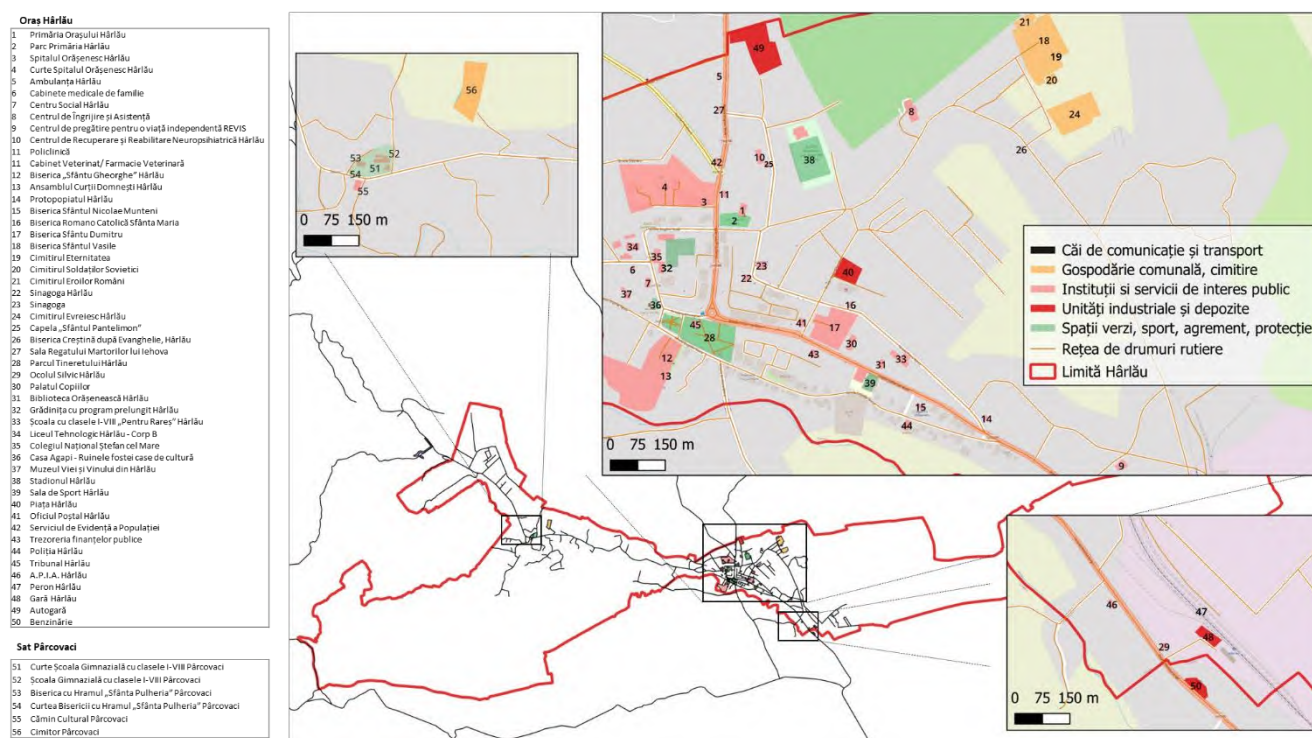

Figura 34: Reprezentarea grafică a localizării instituțiilor publice din orașul Hârlău și satul Pârcovaci, precum și gruparea acestora într-un hotspot ce corespunde zonei centrale a orașului

Pe baza datelor furnizate anterior și observând dinamica dezvoltării urbane a orașului Hârlău în ultimele decenii, putem trage următoarele concluzii:

› Densitatea și structura urbană:

Orașul Hârlău a devenit un nod central pentru localitățile învecinate, dat fiind nivelul semnificativ de navetism, atât în rândul forței de muncă, cât și al elevilor. Acest fapt indică faptul că orașul are capacitatea de a susține și atrage un număr crescând de populație din regiune.

O zonă omogenă s-a format în jurul Hârlăului, cu localități situate la aproximativ 20 de minute distanță. Aceasta poate sugera o potențială extindere a zonelor urbane sau sub-urbane în viitorul apropiat.

› Piața imobiliară:

Având în vedere atractivitatea orașului Hârlău, evidentă din poziția sa pe Indicele de atractivitate la nivel județean, este de așteptat ca piața imobiliară să fi înregistrat o creștere. Cererea pentru locuințe și proprietăți comerciale ar fi putut să crească datorită aflului de persoane care vin să lucreze sau să studieze în oraș.

Neacreditarea spitalului în 2018 poate fi un factor care a influențat negativ piața imobiliară locală, reducând potențialul de atracție pentru profesioniștii din domeniul sănătății. Cu toate acestea, măsurile de îmbunătățire a calității serviciilor medicale din 2021 ar putea inversa această tendință și reinvigora piața imobiliară.

› Piața funciară:

Creșterea densității urbane poate conduce la o valorificare a terenurilor din oraș și din zonele limitrofe. Datorită proximității localităților învecinate, pot exista oportunități pentru dezvoltări imobiliare pe terenurile neutilizate sau sub-utilizate.

Există potențial pentru dezvoltarea unor proiecte de infrastructură (de exemplu, o centură ocolitoare) care să sprijine și să faciliteze fluxurile crescute de navetism și să valorifice terenurile pentru dezvoltări rezidențiale sau comerciale.

În concluzie, orașul Hârlău prezintă indicii clare de creștere și dezvoltare urbană. Cu toate acestea, pentru a susține această creștere și a asigura dezvoltarea durabilă, va fi esențială adaptarea infrastructurii și luarea în considerare a nevoilor populației – rezidenți ai orașului Hârlău sau ai comunelor învecinate. Acest lucru va necesita o planificare urbană strategică și o viziune pe termen lung, care pot fi abordate într-o manieră constructivă prin constituirea unei Zone Urbane Funcționale, având ca nucleu funcțional orașul Hârlău.

IV. Infrastructura de transport și mobilitate

1. Conectare la coridoarele majore de transport existente și propuse

Orașul Hârlău este străbătut de drumul european E58 și este situat și la o distanță relativ redusă de cele trei aeroporturi internaționale situate în județele Iași (Aeroportul Internațional Iași), Suceava (Aeroportul Internațional Ștefan cel Mare – Suceava) și Bacău (Aeroportul Internațional "George Enescu" Bacău).

Conectarea orașului Hârlău la coridoarele majore de transport existente, între care se enumeră rutele rutiere, feroviar și aerian, cât și propunerea de noi rute (prin transport public în comun și ciclism) sunt detaliate în capitolele ce urmează.

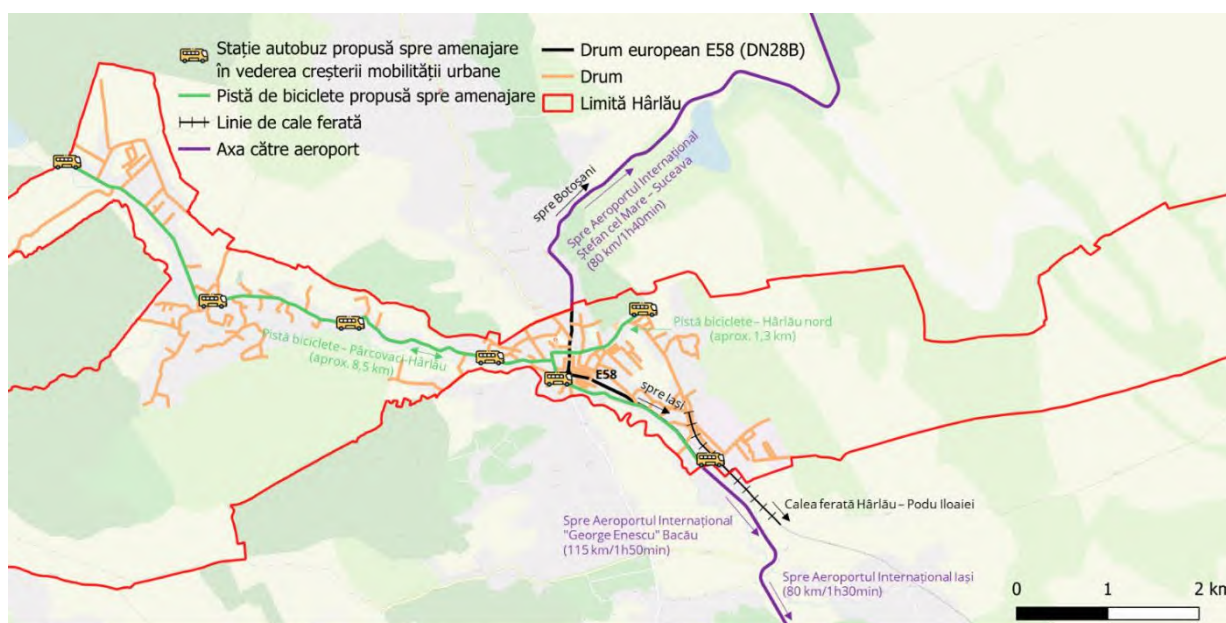

Figura 35: Reprezentarea cartografică a conectării orașului Hârlău la coridoarele majore de transport existente (rutier, feroviar și aerian) și propuse (transport public în comun cu autobuzul și transport nemotorizat – cu bicicleta)

În cadrul consultărilor publice a fost subliniată necesitatea construirii unei centuri ocolitoare a orașului Hârlău. Acest proiect poate fi analizat din mai multe perspective, bazându-ne pe datele oferite:

1. Rata înaltă de navetism: Cu o rată de navetism de 47% în rândul elevilor și cadrelor didactice din cadrul unităților de învățământ din Hârlău și satul Pâncovaci, este evident

că există un trafic considerabil între Hârlău și localitățile învecinate. O centură ocolitoare ar putea ușura aceste deplasări, reducând timpul de navetă și evitând congestia în oraș.

2. **Localitățile de proveniență:** Majoritatea navetiștilor provin din localități situate la o distanță relativ scurtă de Hârlău, majoritatea la o proximitate de 20 de minute. Asta sugerează că multe dintre aceste călătorii ar putea fi făcute pe drumuri care trec prin oraș. O centură ocolitoare ar putea redirecționa această circulație în afara orașului, diminuând astfel impactul asupra infrastructurii locale.
3. **Proximitatea față de alte centre urbane și comune mari:** Faptul că orașul Hârlău este și o localitate de tranzit între orașe sau municipii precum Iași, Botoșani sau Târgu Frumos, indică faptul că există o posibilitate ca vehiculele care se îndreaptă către aceste destinații să treacă prin Hârlău. O centură ocolitoare ar putea deservei aceste trasee mai eficient, evitând traficul prin centrul orașului.
4. **Beneficii adiționale:** O centură ocolitoare ar putea aduce și alte beneficii pentru orașul Hârlău, inclusiv reducerea poluării sonore și a emisiilor, îmbunătățirea calității aerului în centrul orașului și posibilitatea de a dezvolta noi zone rezidențiale sau comerciale în zonele eliberate de trafic.
5. **Costuri și provocări:** Desigur, construirea unei centuri ocolitoare presupune costuri semnificative și poate avea impact asupra comunităților sau a terenurilor din jurul orașului. Va fi esențială o analiză cost-beneficiu detaliată înainte de a lua o decizie finală.

În concluzie, datele prezentate sugerează că o centură ocolitoare pentru orașul Hârlău ar putea avea sens, având în vedere volumele mari de trafic navetist și potențiala nevoie de a descongեսtiona centrul orașului. Cu toate acestea, decizia finală ar trebui să se bazeze pe studii detaliate de trafic și pe analize de fezabilitate, cu luarea în considerare a tuturor factorilor și aspectelor implicate, inclusiv cele privind interesul major al cetățenilor și protecția mediului înconjurător.

2. Accesibilitate rutieră

Conform Studiului de regenerare urbană - Orașul Hârlău, 2023, „așezarea se află pe vechiul „drum moldovenesc” care unea țările baltice cu Marea Neagră, prin Lvov, Siret, Suceava, „prin Hârlău”- în așezare ajungându-se atât prin Valea Siretului, peste Dealul Mare, cât și prin Botoșani - și „poarta Târgului Frumos”, unde se bifurca: un drum trecea prin Iași și Căușeni, până la Cetatea Albă; altul, prin Roman, Bacău și, mai departe, prin Țara Românească înspre lumea sud-dunăreană și bizantină, ori cea occidental, nefiind excluse nici drumurile care legau Europa cu Asia.”

De altfel întreaga așezare a orașului Hârlău de astăzi s-a conturat în jurul Curții Domnești – nucleu ce a generat mai târziu urbanizarea și dezvoltarea strategică și economică. Cum se poate observa și în prezent, frecvența cea mai mare de drumuri este în jurul Curții Domnești: „*la Hârlău, plecau, spre Răsărit, două străzi principale (azi, străzile Logofăt Tăutu și Ștefan cel Mare) și o a treia, laterală (azi, strada Petru Rareș). Toate erau paralele cu râul Bahlui, pe ele dezvoltându-se întregul oraș medieval. O altă stradă, traversa Hârlău pe lângă Curtea domnească, dispre Deleni și ducea peste Bahlui și Dealul Vintila/satul Fetești, prin Scobinți, Buhalnița, Zlodica și Cotnari, de unde, drumul continua spre Târgul Frumos.*” (Studiu de regenerare urbană orașul Hârlău, 2023)

Drumul european E58 este principala arteră rutieră ce leagă orașul Hârlău de rețeaua mare a căilor de comunicație de la nivel național. Străbate orașul de la est (prin zona Industrială și zona Gării), prin centru (zona centrului administrativ și a preponderenței amplasării actorilor economici), înspre nord (trecând prin zona spitalului orașenesc și a autogării din oraș).

Satul Pârcovaci este tranzitat de o stradă principală de la vest spre est – Drumul Comunal 150. De-a lungul DC150 sunt dispuse cea mai mare parte a locuințelor existente aici.

3. Accesibilitate ferată

Calea ferată Podu Iloaiei-Hârlău este o cale ferată din România care leagă Podu Iloaiei de Hârlău. Aceasta a fost construită în anul 1910 și trebuia să ajungă până la Botoșani, dar lucrările nu au fost terminate. Distanța pe calea ferată între Podu Iloaiei și Hârlău este de 64 de km.

4. Accesibilitate aeriană

Referitor la accesibilitatea aeriană, la nivelul Orașului Hârlău nu există un aeroport, dar în apropiere se află aeroporturile internaționale din Iași (80km), Suceava (83km) și Bacău (115 km).

5. Infrastructura pentru deplasări nemotorizate

Mobilitatea pietonală a fost calculată pentru distanțe parcurse în 5, 10 și 15 minute cu o viteză medie normală de 5.4 km/h.

Figura 36: Deplasarea cu bicicleta din fața Curții Domnești, în funcție de viteză, într-un timp de 5 minute, respective deplasarea pe jos, într-un timp de 15 minute.

Pentru distanțele parcurse în 20, 25 și 30 minute, pe jos, viteza luată în calcul a fost mai mică, ca urmare a unui efort depus mai mare, și anume 4,4 km/h.

Accesibilitatea cu bicicleta a fost calculată la o viteză mică, având în vedere că infrastructura, la acest moment, nu ar permite o mobilitate mai rapidă.

În figura 36 se evidențiază diferența între distanțele maxime care ar putea fi parcurse, într-un timp de 5 minute cu bicicleta, în funcție de viteza medie cu care participantul la trafic s-ar deplasa: viteză foarte mică de mers cu bicicleta (8 km/h), mică (12 km/h), normală (16 km/h) și rapidă (30 km/h).

Viteza de deplasare a unui biciclist constă în gradul de amenajare a infrastructurii necesare pentru o deplasare în siguranță atât față de alți participanți la trafic, cât și față de diferite obstacole care ar putea apărea (stâlpi, coșuri de gunoi, magazine, terase etc.).

De asemenea, s-a avut în vedere evidențierea distanțelor parcurse de către un pieton care se deplasează din centrul orașului (prin Curtea Domnească Hârlău/Biserica „Sf. Gheorghe” Hârlău). Se observă cum este parcurs întreg centrul administrativ, cartierele de blocuri și parte din zona economică a orașului.

O amenajare conformă a rețelei de piste pentru biciclete în orașul Hârlău ar asigura ca, într-un timp de 5 minute, un biciclist să poată parcurge cu ușurință întreg centrul administrativ al localității și cea mai mare parte a periferiei.

6. Transportul cu autobuzul

Orașul Hârlău are o suprafață administrativă de 3511 ha, din care 525 ha în intravilan. Acest lucru i-ar permite dezvoltarea unei infrastructuri care să favorizeze adoptarea de către cetățeni a deplasărilor nemotorizate și adoptarea conceptului de organizare urbană de tipul „orașul de 15 minute.”

Figura 37: Harta accesibilității pentru stațiile de autobuz propuse, în funcție de deplasarea pietonilor pe o rază în jurul stației de parcurs în 15 minute, cu o viteză medie de 4,4 km/h

Totodată, orașul Hârlău **nu dispune** la acest moment de o infrastructură a transportului în comun.

„Orașul de 15 minute” presupune ca drumurile zilnice, precum mersul la cumpărături, la școală sau la serviciu, să fie unele scurte, în așa fel încât să nu fie nevoie de folosirea autoturismelor proprii. Pentru a obține acest lucru, conceptul propune organizarea orașelor în așa fel încât oamenii să aibă totul cât mai aproape de casă. Astfel, pentru o mobilitate crescută și o sporire a calității vieții, se propune realizarea a 7 stații de transport în comun cu un vehicul de tip autobuz/microbuz:

- 1) Stație autobuz Centru

- 2) Stație autobuz Gară Hârlău
- 3) Stație autobuz Cimitir
- 4) Stație autobuz Școală Pârcovaci
- 5) Stație autobuz Lac Pârcovaci
- 6) Stație autobuz Stație apă
- 7) Stație autobuz Caraiman

Harta alăturată exemplifică accesibilitatea acestor stații pe o rază de 15 minute în jurul fiecăreia, de parcurs de către pietoni, cu o viteză medie de 4,4 km/h.

Zona centrală a orașului Hârlău ar avea, conform acestui scenariu, o rată de accesibilitate la transportul în comun, în primul rând existentă și apoi cu un grad mult mai mare de abordare. Totodată, traficul rutier în zonă ar urma să fie redus, fapt ce ar face posibilă o organizare a unei zone pietonale în zona centrală fără riscul de a intra în conflict cu fluidizarea traficului de mașini, o îmbunătățire a calității aerului, a siguranței în deplasare și a creșterii calității vieții pentru cetățeni.

V. Echiparea tehnico-edilitară

1. Alimentare cu apă potabilă și rețeaua de canalizare

Orașul Hârlău și satul Pârcovaci sunt deservite cu apă potabilă de către compania ApaVital SA. Compania ApaVital SA furnizează către orașul Hârlău și satul Pârcovaci servicii de alimentare cu apă și de canalizare menajeră. Situația lungimilor rețelei, a numărului de branșamente de apă și racorduri de canal este prezentată în mai jos:

- Branșamente apă:
 - Populație: 1145
 - Agenți economici: 116
 - Instituții publice: 41
- Racorduri canalizare:
 - Populație: 484
 - Agenți economici: 59
 - Instituții publice: 35
- Lungimea rețelei transport apă potabilă:
 - Aducțiuni: 18.657 metri
 - Distribuție: 39.689 metri
- Lungimea rețelei transport apă menajeră și/sau pluvială: 23.785 metri

- Număr populație totală deservită:
 - Servicii alimentare cu apă: 5.973
 - Servicii de canalizare-epurare: 4.290
- Capacitate stație de epurare: 195 m³/h
- Necesarul de apă potabilă în orașul Hârlău este asigurat cu ajutorul captărilor existente:
 - Lacul de acumulare Pârcovaci, situat pe râul Bahlui; alimentare gravitațională (fără stații de pompare).
 - Parțial din Captarea izvoarelor din sursa Poiana (Fierbătoarea), comuna Deleni; alimentare gravitațională (fără stații de pompare).
- Capacitatea totală: 48,54 l/s – Acumularea Pârcovaci; 5,32 l/s - Captare Poiana Deleni (debite medii autorizate conform Autorizației de gospodărire a apelor emise de ANAR ABA Prut-Bârlad).
- Rezerva de apă a orașului Hârlău: 4000 m³.
- **Necesarul de apă este asigurat în proporție de 100 %.**
- Consumurile energetice finale efectuate în cadrul operații de obținere a apei potabile: 317 MWh - total an 2022.
- Gradul de încasare al facturilor: 99,98% - aferent anului 2022.
- Tarife decembrie 2022:
 - Apa potabilă 6,15 lei/mc (TVA inclus).
 - Canalizare 5,05 lei/mc (TVA inclus).

Conform Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Iași (2019-2025), în ceea ce privește stațiile de epurare, în județ există următoarele stații de epurare: Iași, Pașcani, Târgu Frumos, **Hârlău** și Podu Iloaiei, Belcești, Hălăucești, Răducăneni, Tibănești și Vlădeni. În prezent, în județul Iași nu există instalații de tratare/valorificare a nămolurilor rezultate de la stațiile de epurare. Acestea sunt eliminate prin depozitare. La nivelul anului 2018, stația de epurare din orașul Hârlău deservea un număr de 3988 locuitori, cu o cantitate de nămol generat de 12,71 t/an, nămolul primar fiind îngroșat într-un îngroșător gravitațional.

Pentru o mai bună gestionarea a resursei de apă, se impun măsuri de extindere și reabilitare a acestora precum și a rețelei de canalizare. Pe scurt acest lucru ar presupune executarea de lucrări de desfacere - refacere sistem rutier, terasamente și montare de conducte și cămine, crescând astfel gradul de conectare a locuitorilor la rețeaua de apă, dar mai ales:

- ✓ Asigurarea confortului edilitar prin extinderea sistemelor existente;
- ✓ Reducerea pierderilor de apă pe sistemele existente prin înlocuirea conductelor de apă cu durată de viață depășită și pe care se înregistrează în mod frecvent avarii.

2. Managementul deșeurilor

Conform HG nr. 942/2017 privind Planul Național privind Gestionarea Deșeurilor „deșeurile municipale sunt deșeurile menajere și similare, prin natură sau compoziție”. Responsabilitatea colectării acestor

tipuri de deșeuri revine municipalităților, ce pot realiza atribuțiile, fie direct (prin serviciile de specialitate din cadrul Consiliilor Locale), fie indirect (prin delegarea responsabilității, pe bază de contract, către firme specializate și autorizate pentru desfășurarea acestor servicii). „Deșeurile municipale colectate de la generatori (casnici și non-casnici) sunt transportate la instalațiile de tratare/reciclare/valorificare și/sau la instalațiile de eliminare. Toate aceste instalații sunt operate numai de operatori autorizați din punct de vedere al protecției mediului, care raportează anual autorităților pentru protecția mediului datele privind cantitățile de deșeuri gestionate.”

Orașul Hârlău aparține de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate Iași (ADIS), organizație constituită *„în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate pe rază de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciului de salubritate”*.

Proiectul “Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Iași” (SMID) a fost finanțat prin Programul Operațional Sectorial “Mediu” 2007-2013 având o valoare estimată de 306.479.369 lei cu TVA (69.350.207 euro). Acesta are ca scop dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor în județul Iași, pentru a îmbunătăți calitatea mediului. Investițiile realizate contribuie la implementarea angajamentelor asumate prin Tratatul de Aderare, cu privire la Directivele UE în domeniul deșeurilor. (<http://www.icc.ro/>)

Componentele Proiectului SMID vizează următoarele:

- Divizarea județului Iași în 4 zone de colectare și transport astfel: Zona 1-Pășcani Ruginoasa, Zona 2-Bălțați, Zona 3-Iași, **Zona 4- Hârlău**. (Zona 4 **Hârlău** – care acoperă orașul **Hârlău** și 2 comune, deservite de stația de transfer **Hârlău**. Deșeurile sunt transportate la stația de sortare Țuțora II, TMB Țuțora și depozitul conform Țuțora.)
- Colectarea selectivă a deșeurilor (precolectarea deșeurilor menajere nepericuloase de la populație, separat pe 4 fracții);
- Transferul deșeurilor prin proiectul SMID: s-au realizat 2 stații noi de transfer, în vederea eficientizării transportului de deșeuri, astfel: stația de transfer Bălțați și stația de transfer Ruginoasa;
- Sortarea deșeurilor reciclabile prin proiectul SMID s-au realizat 2 stații noi de sortare, astfel: stația de sortare Țuțora și stația de sortare Ruginoasa;
- Tratarea deșeurilor biodegradabile: realizarea stației de tratare Mecano-Biologică respectiv modernizarea stației de compostare existentă;
- Închiderea depozitelor urbane neconforme: închiderea celor patru depozite neconforme situate în zona localităților **Hârlău**, Pășcani, Tomești și Târgu Frumos au fost închise prin proiectul SMID.

Operatorul de salubritate ce deservește UAT Hârlău, în baza contractului de delegare Nr.357 bis din 30.10.2018, cu o valabilitate de 60 de luni, este S.C GIREXIM UNIVERSAL S.R.L. Categoriile de deșeuri sunt deșeuri menajere, similare, stradale, din parcuri și grădini, din piețe, oferind servicii de precolectare, colectare și transport a deșeurilor municipale, inclusiv a deșeurilor toxice periculoase din deșeuri menajere, cu excepția celor cu regim special. Deșeurile sunt transportate la stația de sortare și transfer Hârlău. Deșeurile reciclabile se colectează separat de la populație și agenți economici, pe 3 fracții: hârtie/carton, plastic/metal și sticlă.

Stația de sortare este realizată prin proiect PHARE, pe același amplasament cu stația de transfer, fiind pusă în funcțiune în anul 2010 și operată până în 2019 de către SC Ecosalubris Hârlău SA, fiind preluată spre operare, începând cu 2020 de Asocieria Sorain Cecchini Techno Espana SLU, S.C Iasicon S.A, S.C Edil Industry S.R.L. Stația este prevăzută să funcționeze 8h/zi, 5 zile pe săptămână. Stația este alcătuită din banda de transport cu 4 posturi de lucru. Deșeurile sortate sunt dirijate către banda de primire/alimentare care alimentează presa de balotat.

Stația de transfer, realizată în cadrul unui Proiect PHARE, cu capacitate de 4.750 t/an, deservește zona 4 Hârlău, fiind proiectată să transfere refuzul de sortare provenit de la stația de sortare Hârlău către CMID Țuțora în pres-container.

Figura 38: Stația de transfer și sortare Hârlău (sursa: BEI, Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Iași (2019-2025))

Conform Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Iași (2019-2025) pentru stația de transfer Hârlău, realizată prin proiect PHARE, sunt necesare investiții suplimentare (practic transformarea așa zisei stații de sortare și transfer, care se desfășoară în același timp, pe o bandă de sortare) într-o stație de transfer adecvată, adaptată sistemului de transfer de care dispune stația de transfer Ruginoasa. Pentru stația de transfer Hârlău sunt necesare investiții și în reabilitarea drumului de acces pentru a-l face utilizabil pentru traficul greu.

Conform Raportului Primarului privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău pentru anul 2021, la nivelul orașului Hârlău și localității Pârcovaci se realizează colectarea deșeurilor reciclabile pe patru categorii (hârtie, metal, plastic și sticlă), prin intermediul unui număr de 45 puncte de colectare dotate cu eurocontainere inscripționate corespunzător, din care 22 de puncte dotate cu sisteme de iluminat și supraveghere video. La nivelul gospodăriilor individuale, colectarea deșeurilor se realizează cu o frecvență săptămânală de către operatorul de salubritate, în sistem door-to-door și

bilunară pentru colectarea deșeurilor reciclabile. Conform documentelor puse la dispoziție, (factură seria AE nr. 2730/28.10.2021), a fost colectată de pe rază o cantitate totală de 215.3 tone deșeuri mixte (cod 20 03 01).

3. Infrastructura de producere, transport și distribuție a energiei electrice și a gazului natural

Alimentarea cu energie electrică pentru orașul Hârlău se face din Sistemul Energetic Național (SEN).

Conform ziarului online apix.ro, un proiect ce vizează construirea a nouă turbine eoliene în orașul Hârlău a intrat, în luna aprilie a anului 2023, în ultima fază de avizare. Acest proiect presupune "înființarea de parc eolian, rețele electrice de transport, drumuri de acces și stație de transformare – faza DTAC cu o capacitate de $9 \times 6.6 \text{ MW} = 59.4 \text{ MW}$, care să valorifice energia vântului din acest areal".

Figura 39: Unde ar putea să fie amplasate turbinele eoliene (sursa: apix.ro)

Conform aceleiași surse, „producția de energie este cuprinsă, după caz, între 6,059 GWh/an și 7,496 GWh/an. Ca o medie, pe tot parcul se asigură valoarea de 6,795 GWh/an la care o turbină ar funcționa aproape o treime din an la puterea nominală (2.718 ore)”.

Rețeaua de gaze naturale nu deservește în totalitate populația orașului Hârlău.

Principalul operator de distribuție este SC GAZ NORD EST SA, deservind un număr de aproximativ 3000 de locuitori (700 gospodării) printr-o rețea cu o lungime a conductelor de aproximativ 32 km și un număr de 624 branșamente.

Pentru îmbunătățirea serviciilor de distribuție gaze naturale, în zonă s-ar impune:

- înlocuirea conductelor executate din oțel cu unele noi, pentru a crește siguranța și eficiența în exploatare;
- realizarea de noi extinderi ale sistemului de distribuție, pentru a stimula dezvoltarea economică a zonei și creșterea calității vieții în rândul cetățenilor.

4. Iluminatul public

Serviciul de iluminat public cuprinde iluminatul stradal - rutier, iluminatul arhitectural, iluminatul ornamental și iluminatul ornamental - festiv.

Gradul de acoperire a străzilor cu rețeaua de iluminare urbană este de aproximativ 75%.

5. Infrastructura de telecomunicații și telefonie

Rețeaua de telefonie fixă din Hârlău, înregistrează o scădere constantă a numărului de conexiuni în ultimii 8 ani, în ton cu trendul național, pe fondul substituirii serviciilor de telefonie fixă cu cele de telefonie mobilă pe piața de comunicații din România.

Din punctul de vedere al acoperirii rețelei de telefonie mobilă, sunt întâlnite toate tipurile de rețele: 2G, 3G, 4G, 4G+ și 5G. Serviciile de telefonie mobilă sunt asigurate de operatori precum Digi România, Orange România, Telekom România și Vodafone România, iar în ceea ce privește rețeaua 5G, la nivelul zonei operatorii mai sus amintiți nu includ în prezent și aceste servicii.

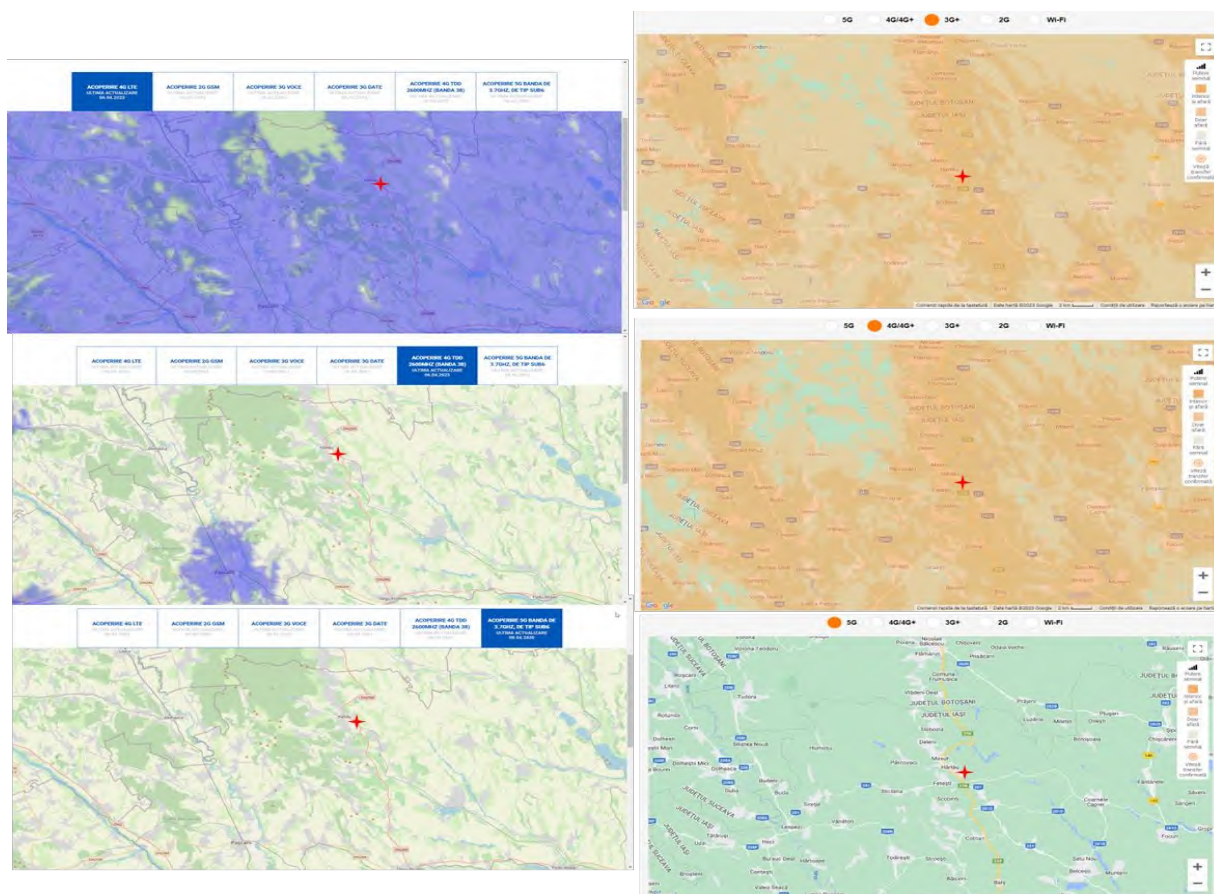

Figura 40: Raza de acoperire a doi dintre operatorii de servicii de internet și telefonie (Digi și Orange) cu privire la servicii 3G, 4G și 5G (sursa: digi.ro și orange.ro)

Conform studiului „Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor” elaborat de către Institutul Național de Statistică în urma datelor obținute prin „Ancheta privind accesul la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor în Gospodării (TIC)” la nivelul anului 2021, 80,8% dintre gospodăriile din România au avut acces la rețeaua de internet de acasă în creștere față de anul 2020 cu 2,6 puncte procentuale, 60,2% dintre acestea concentrându-se în mediul urban. Regiunea Nord Est se află sub această medie, doar 78,4% dintre gospodării având acces la internet de acasă (cu o creștere de 4,8% față de anul 2020) ca urmare a unui interes sporit pentru conectare la internet dat și de condițiile pandemiei de coronavirus.

Conform aceluiași studiu, s-a constatat că există o corelare direct proporțională între nivelul de educație al capului gospodăriei și accesul la internet. La nivel național, de exemplu, 97,6% dintre persoanele cu studii superioare dețin o conexiune la internet în cadrul gospodăriei, în comparație cu puțin peste jumătate din această pondere – 52,6%, cu un nivel scăzut de educație.

Regiunea Nord-Est, în medie, luând în considerare ponderea gospodăriilor cu acces la internet, se încadrează sub nivelul mediu de educație.

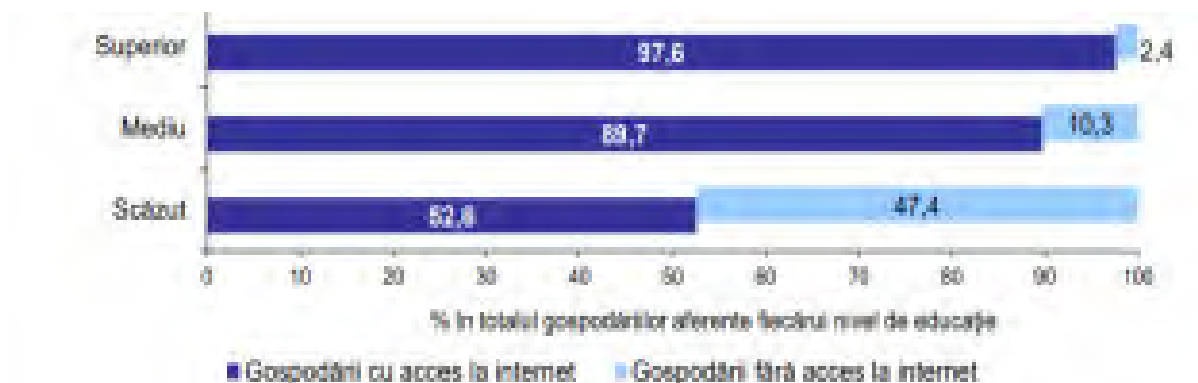

Figura 41: Structura gospodăriilor după accesul la internet și nivelul de educație (sursa date: <https://insse.ro/> - Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor)

Principalele utilizări ale internetului sunt navigarea pe rețele de socializare și comunicare, un interes sporit asupra accesului la informații fiind reprezentat de salariați și elevi.

Conform studiului „Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor”, „ponderea celor care au interacționat cu autoritățile sau serviciile publice în scop personal a reprezentat 16,7% - activități solicitate preponderent în mediul urban, față de cel rural (22,5% față de 8,9%)”.

Conform studiului menționat anterior și comerțul online înregistrează în ultimii ani fluctuații ce depășesc, la nivel național, pragul de 50% dintre persoanele cu vârstă cuprinsă între 16–74 ani în anul 2020 (58,2%), menținându-se deasupra acestuia și în 2021 (57,3% - cu o ușoară scădere de 0,9 puncte procentuale).

Așadar, având în vedere aspectele menționate anterior, un grad mai mare de acces la internet, reprezintă creșterea posibilităților de informare, de socializare și educare (fie că este vorba de autoeducație sau educație pe diferite platforme unde se oferă cursuri online).

Totodată, sporirea gradului de digitalizare în cadrul autorității publice locale și a instituțiilor publice, încurajează un interes deja existent în rândul cetățenilor, dar care are potențial în a fi mai răspândit, și anume consultarea de informații despre activitatea celor menționate, cât și completarea și transmiterea formularelor completate, evitând deplasările cetățenilor și fluidizând activitatea ambelor părți.

Totodată, dezvoltarea comerțului online poate ajuta grupul antreprenorilor locali din localitate să își distribuie produsele către o piață mai largă, pe de o parte, iar populația să dispună de o piață mai concurențială, cu sporirea gamei de produse accesibile, a calității acestora și implicit, un confort suplimentar al stilului de viață și calitatea alegerilor efectuate.

VI. Servicii publice

1. Infrastructura și serviciile de educație

Învățământ – scurt istoric

Hârlăul a avut în timpul lui Alexandru Lăpușneanu una dintre primele școli din regiunea Moldovei, precum cele mănăstirești, în Curtea domnească, aceasta fiind transferată și transformată în Academie de către Despot Vodă, la Cotnari.

În 1766, domnitorul Grigore al III-lea Ghica a numit dascăli la Hârlău, deci aici funcționa o școală de nivel elementar.

În 1856 a luat ființă în Hârlău Școala primară de băieți „Ștefan cel Mare”, precum și Școala primară de fete. Aceasta devine gimnaziu mixt în 1949 – Școala generală de șapte ani, iar în anul următor devine Școala primară mixtă.

În 1952 ia ființă Școala medie mixtă de 10 ani.

În anul 1978 s-a dat în folosință un nou local al școlii, pe strada ”Petru Rareș”, cu 16 săli de clasă, laboratoare, dependințe.

Școala Gimnazială Hârlău

Situată pe Strada Ștefan cel Mare, clădirea veche a Școlii Generale „Petru Rareș” se regăsește pe lista monumentelor istorice. Din anul 1856 aici a funcționat Școala primară de fete, clădirea având doar două săli de clasă și o cancelarie. În 1988, 1927, 1969 clădirea se extinde succesiv. A adăpostit pe rând gimnaziul mixt (1949-1953), liceul (1953-1959), școala primară mixtă (1959-1969), iar din 1969 devine școală generală cu ciclu primar și gimnazial.

Figură 5: Fotografie din plan apropiat cu Școala Gimnazială Hârlău (sursă: <https://www.primaria-hirlau.ro/>)

Învățământ – situație actuală

La nivelul orașului Hârlău, conform datelor disponibile la INS, **numărul instituțiilor de învățământ** a rămas constant în perioada 2015 – 2021. Totuși, față de anul 2010, numărul acestora a scăzut de la

6 unități la 5, datorită reducerii numărului de instituții pentru educația preșcolară. Această situație statistică însă face referire la unități de învățământ cu personalitate juridică, astfel că numărul total de unități de învățământ este mai mare prin însumarea celor arondate.

Tabel 25: Evoluția numărului unităților de învățământ în orașul Hârlău, 2010-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Niveluri de educație	2010	2021
Preșcolar	2	1
Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	2	2
Liceal	2	2
Total	6	5

Conform Hotărârii Consiliului Local al orașului Hârlău nr. 2 din 28.01.2021, rețeaua școlară avizată la nivelul orașului Hârlău a fost formată, pentru anul școlar 2021 -2022, din următoarele instituții de învățământ:

- Colegiul Național "Ștefan cel Mare" Hârlău;
- Grădinița cu Program Prelungit Hârlău (cu unitatea de învățământ arondată Grădinița cu Program Normal Hârlău);
- Liceul Tehnologic Hârlău;
- Școala Gimnazială "Petru Rareș" Hârlău;
- Școala Gimnazială Pârcovaci;
- Școala Primară "Happy Stars" – unitate de învățământ particular;
- Clubul copiilor Hârlău – unitate de învățământ pentru activități extrașcolare arondată Palatului Copiilor Iași.

În anul școlar 2020/2021, conform Anuarului Statistic al Județului Iași 2021, în orașul Hârlău erau

înregistrate un număr de 5 unități de învățământ.

În grădinițe erau înscriși un număr de 314 copii, reprezentând 2,9% din totalul elevilor înscriși la nivelul județului Iași, iar în învățământul primar și gimnazial erau înscriși un număr de 1401 elevi, reprezentând 1,9% din totalul elevilor înscriși la nivelul județului Iași.

În învățământul preuniversitar erau înregistrați 3114 elevi, 2,8% din totalul elevilor înscriși la nivelul județului Iași.

Evoluția ultimilor 4 ani (perioada 2018-2021) a elevilor înscriși la grădiniță și învățământul primar și gimnazial este redată astfel:

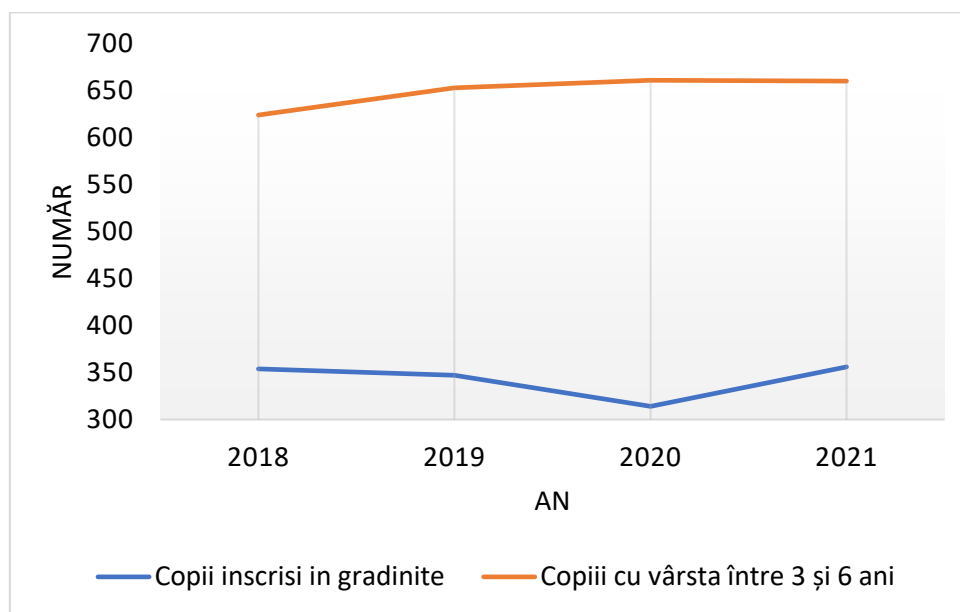

Figura 42: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani și a celor înscriși la grădiniță, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant)

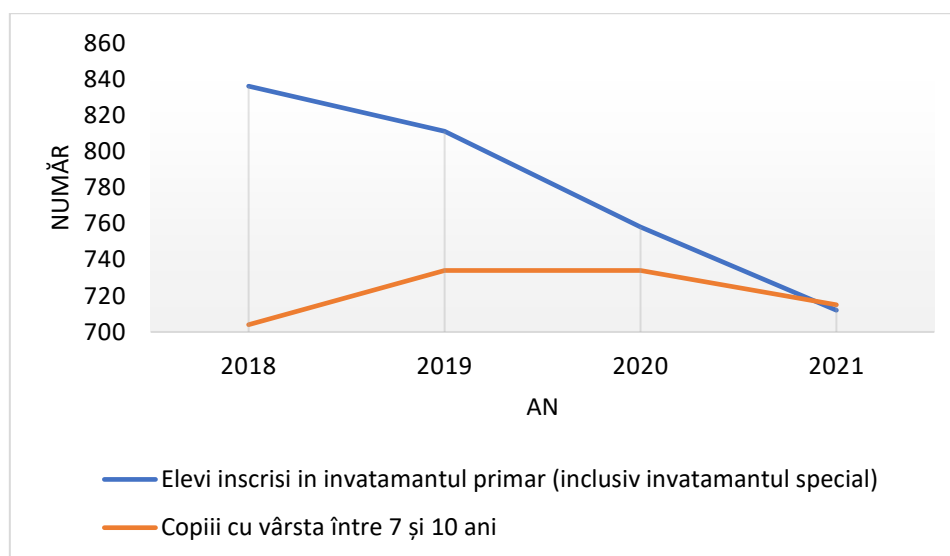

Figura 43: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 10 ani și a celor înscriși la învățământul primar, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant)

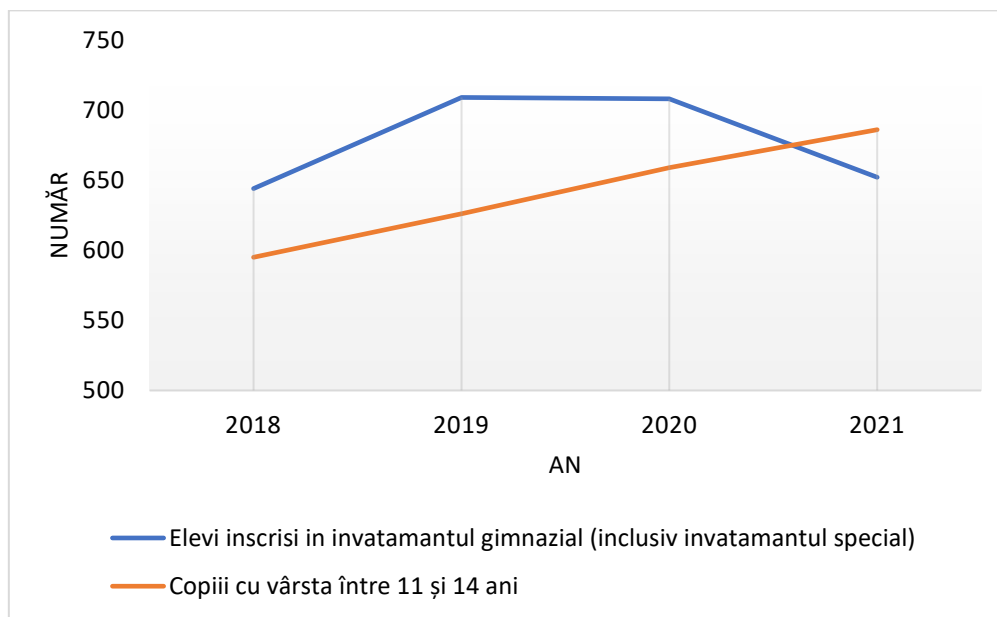

Figura 44: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani și a celor înscriși la învățământul primar, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant)

Se observă o diferență notabilă a elevilor înscriși la grădiniță față de numărul total al copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani (85%). Acest lucru poate fi ca urmare a mai multor factori, între care: părinții aleg să își dea copiii mai timpuriu la școală – de la 5 ani sau mai târziu – de la 4 ani.

În ceea ce privește învățământul claselor I-VIII se observă, atât în cazul învățământului primar, cât și a celui gimnazial, o schimbare a tendinței în anul 2021 și anume, dacă anterior elevii înscriși erau mai numeroși decât copiii din orașul Hârlău, în 2021 elevii au fost mai puțini în comparație cu copiii care au domiciliul pe raza localității.

Este posibil ca situația să fi fost altfel în perioada 2018-2020 ca urmare a numărului de copii din localitățile rurale învecinate, care urmau cursurile primare și gimnaziale în orașul Hârlău. Imediat după pandemie acest comportament s-a schimbat fie datorită îmbunătățirii sistemului de învățământ în localitățile învecinate, încurajând părinții sau tutorii să aleagă o școală mai apropiată.

Situația nu este una îngrijorătoare la nivelul anului 2021, ba este cu atât mai echilibrată ca în anii anteriori, diferența între copiii eligibili pentru a urma o formă de învățământ și cei înscriși fiind de 37.

Nivelurile de instruire cele mai afectate de scăderea numărului de elevi sunt învățământul primar, ce a înregistrat o depreciere de aproximativ 15,64% între 2017 și 2021, și cel profesional, unde s-a înregistrat o rată de scădere de 12,78%. Și numărul elevilor din învățământul liceal a scăzut, cu 4,88%, dar numărul elevilor din învățământul preșcolar a crescut cu aproximativ 10%.

Pe lângă tendința demografică negativă, o altă cauză a efectivelor școlare în scădere este abandonul școlar de la nivelul orașului Hârlău. Principalele cauze ale abandonului școlar:

- elevi care provin din familii cu părinți plecați în străinătate;
- elevi care provin din familii de romi, declarați sau nu;
- starea materială precară a familiilor din care provin elevii;

- demersuri sporadice și ineficiente din partea unor cadre didactice sau conducători de unități școlare pentru atragerea și menținerea elevilor la cursuri.

Fenomenul de abandon școlar continuă să fie îngrijorător în cadrul Liceului Tehnologic Hârlău. Pentru Școala Gimnazială "Petru Rareș" Hârlău, rata abandon școlar 2021, la nivel primar a fost de 2,99% iar la nivel gimnazial, de 1,40%. Pe parcursul anului 2021, Școala Gimnazială "Petru Rareș" Hârlău a fost una din cele 11 școli pilot din țară pentru proiectul M.A.T.E (Crearea Mecanismului de Avertizare Timpurie a Fenomenului de abandon școlar), inițiat de Banca Mondială în parteneriat cu Ministerul Educației. Pe parcursul programului toți profesorii diriginți și echipa managerială au parcurs cursuri specifice eliminării fenomenului de abandon școlar, inclusiv cursuri organizate de Universitatea Cambridge.

Conform celor mai recente date puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică, evoluția **personalului didactic** (cu normă întreagă și cu normă parțială) este una oscilantă, dar în creștere, după anul 2017, numărul variind între 199 și 222 de cadre didactice la nivelul orașului Hârlău. În anul 2021 s-a înregistrat un număr de cadre didactice mai mare cu 10,05% față de anul 2017. La nivel național, numărul de cadre didactice a crescut în intervalul de analiză cu 0,7%, iar la nivelul județului Iași, creșterea este de 2,35%. Pe niveluri de instruire, este de observat situația numărului de profesori care predau în cadrul nivelului primar, tendința fiind una de scădere constantă, cu o rată medie de -13,89% între 2017 și 2021. Pentru celelalte niveluri de instruire, se observă o tendință de creștere a numărului de cadre didactice, cea mai elocventă fiind situația învățământului preșcolar a cărui număr de cadre didactice a crescut cu 50%, în intervalul analizat.

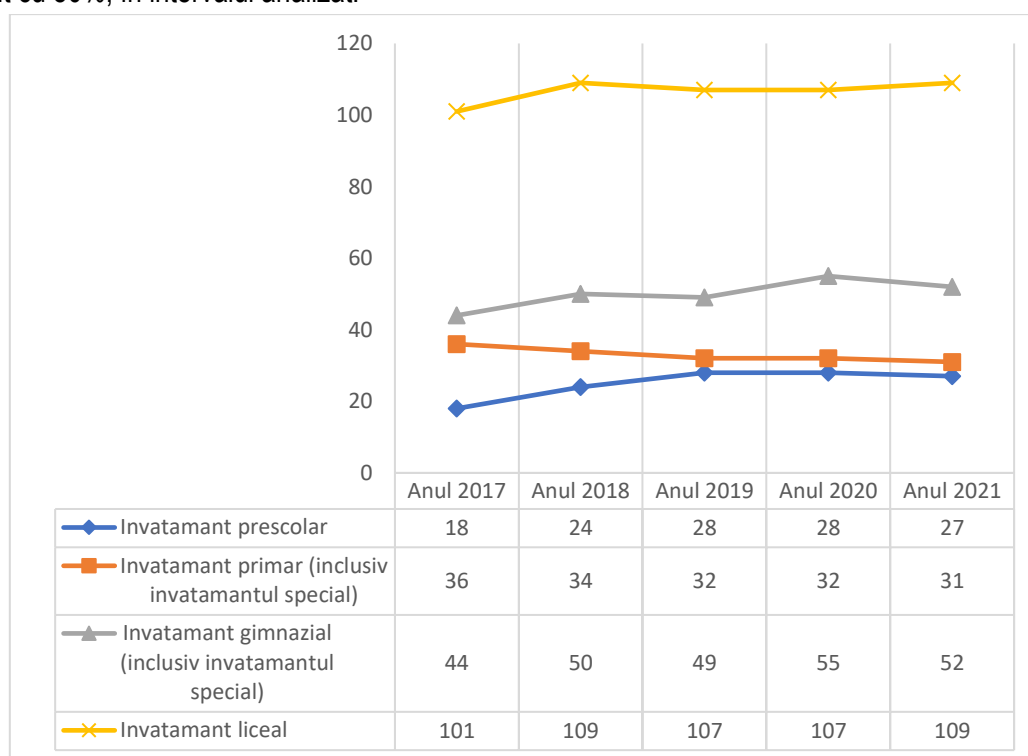

Figura 45: Evoluția numărului de cadre didactice, pe niveluri de educație, orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Din figura de mai sus se observă preponderența cadrelor didactice care activează la nivel de liceu, reprezentând aproximativ 50% din total, iar aproximativ 24% sunt cadre didactice din cadrul învățământului gimnazial (inclusiv învățământul special).

În ceea ce privește oferta educațională, conform Planului anual de școlarizare, la nivelul anului 2021, pentru admiterea în clasa a IX-a, din cele 377 locuri disponibile elevilor, 305 erau dedicate filierei teoretică și 72 pentru filiera tehnologică. Comparativ cu anul 2016, numărul de locuri disponibile a mai scăzut, fiind disponibile 140 de locuri pentru filiera teoretică și 84 de locuri pentru filiera tehnologică.

Tabel 26: oferta educațională pentru clasa a IX-a, pe specializări, în orașul Hârlău, 2021, număr locuri
Sursa: admitere.edu.ro

Specializare	Teoretică	Tehnologică	Total
Economic		24	24
Filologie	26		26
Matematică-Informatică	26		26
Științe ale Naturii	26		26
Științe sociale	26		26
Construcții, instalații și lucrări publice		24	24
Industrie alimentară		24	24
Total	104	72	176

Din punct de vedere al **infrastructurii educaționale**, situația din figura de mai jos reflectă faptul că, la nivelul anului 2021, în orașul Hârlău, existau: 110 săli de clasă, 11 laboratoare școlare, 2 săli de gimnastică, 10 ateliere școlare și 3 terenuri de sport.

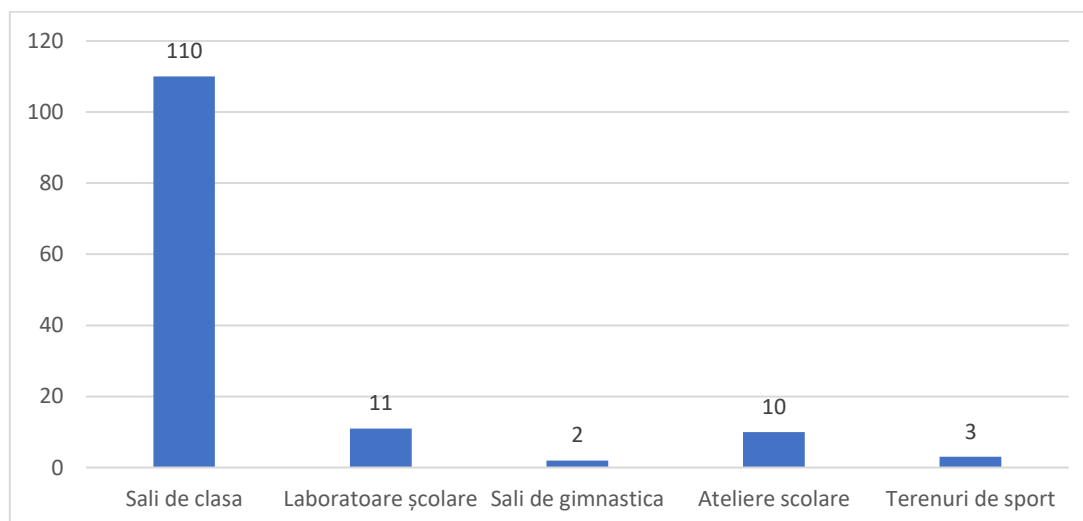

Figura 46: Infrastructura de învățământ din orașul Hârlău, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Raportat la numărul populației școlare din anul 2021, 3.313 elevi, unei săli de clasă îi corespunde un număr de aproximativ 30 de elevi.

În ceea ce privește nivelul de digitizare din școli, o analiză a numărului de PC-uri, pe niveluri de educație, este redată în figura de mai jos. Se observă faptul că numărul calculatoarelor este în creștere

În perioada de analiză, învățământul liceal beneficiind de creșterea cea mai mare, cu 54% față de anul 2017.

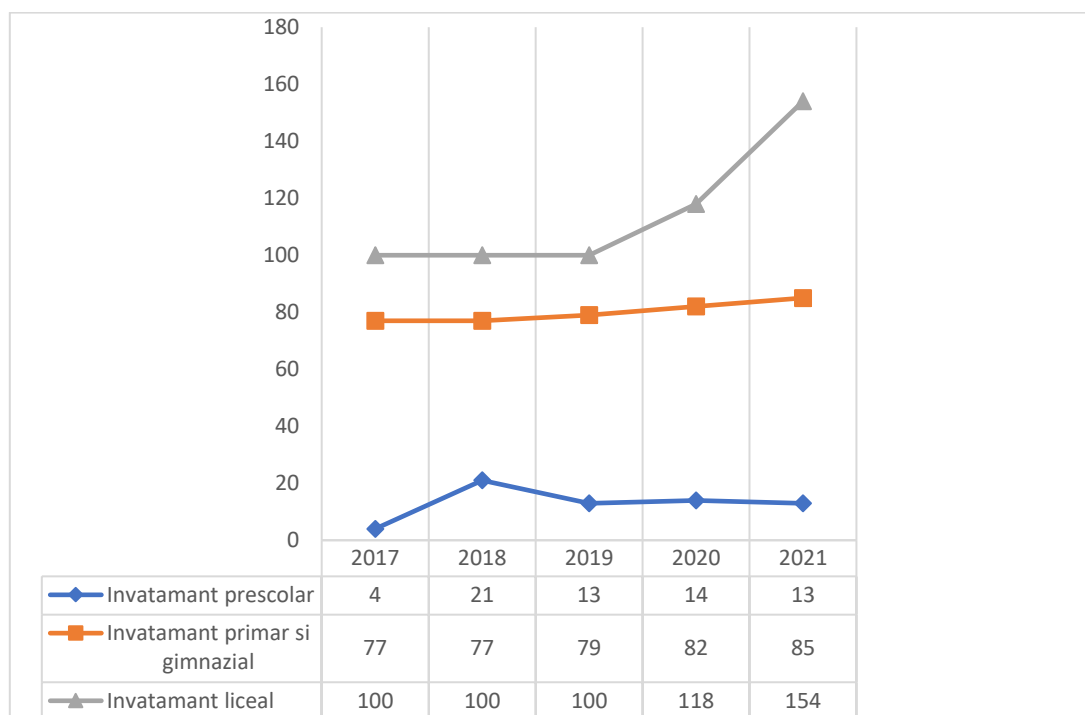

Figura 47: Evoluția numărului de PC – uri, în perioada 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Coroborat cu informațiile privitoare la numărul de elevi, analiza pentru anul 2021 reflectă faptul că numărul de calculatoare este insuficient comparativ cu populația școlară existentă, în sensul că 1 PC este repartizat la aproximativ 13 elevi.

În orașul Hârlău, în 2018, cheltuielile de învățământ raportate la numărul de persoane, potrivit datelor din Politica Urbană a României, sunt în valoare de aproape 170,13 lei. La nivelul municipiului Iași această valoare este de 144,81 lei.

Tabel 27: Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru educație, 2018 (Sursa: Politica Urbană a României)

Localitate	Valoare/locuitor
Orașul Hârlău	170,13 lei
Orașul Podu Iloaiei	151,46 lei
Municipiul Iași	144,81 lei
Orașul Târgu Frumos	137,47 lei
Municipiul Pașcani	117,83 lei

Prin comparație cu celelalte orașe din județul Iași, se constată că orașul Hârlău a alocat un buget local pentru educație mai mare decât toate celelalte orașe din județ.

Personalul didactic în anul 2021 înregistra 219 de persoane, 50% fiind angajați în învățământul

liceal, 24% în învățământul gimnazial, 14% în cel primar și 12% în învățământul preșcolar.

2. Infrastructura de sănătate și serviciile medicale

La nivel național, prioritățile din domeniul sănătății sunt stabilite prin Strategia Națională de Sănătate „Împreună pentru sănătate” elaborată de Ministerul Sănătății și gândită pentru perioada 2022-2030, care își propune să schimbe starea de fapt, deplasând accentul pe sănătatea cetățeanului privit ca o persoană cu nevoi multidimensionale și nu ca un simplu pacient, cum a fost cazul în precedenta strategie.

Potrivit raportului Profil de țară din 2021 în ceea ce privește infrastructura serviciilor de sănătate:

- Cheltuielile pentru sănătate în România au crescut în ultimul deceniu, dar rămân la al doilea cel mai scăzut nivel din UE în ansamblu – atât ca procent din PIB, cât și ca pondere pe cap de locuitor. În 2019, aproximativ 44 % din cheltuielile pentru sănătate au fost alocate serviciilor spitalicești, ceea ce reprezintă cel mai mare procent la nivelul țărilor UE. Deși ponderea cheltuielilor publice pentru sănătate este ridicată și în concordanță cu media UE, plățile directe sunt peste media UE și sunt dominate de costurile farmaceutice în ambulatoriu.
- Speranța de viață în România a crescut cu peste patru ani între 2000 și 2019, dar a scăzut temporar cu 1,4 ani în 2020 din cauza impactului pandemiei de COVID-19. În același timp, speranța de viață este a doua cea mai scăzută din Europa. Există o disparitate de gen majoră, femeile trăind cu aproape opt ani mai mult decât bărbații. Bolile cardiovasculare sunt principalele cauze ale mortalității, în timp ce cancerul pulmonar este cea mai frecventă cauză de decese provocate de cancer.
- În România, rata mortalității evitabile prin prevenție și rata mortalității prin cauze tratabile sunt foarte ridicate. Rata mortalității evitabile prin prevenție a fost a treia cea mai ridicată din UE în 2018, ceea ce indică necesitatea de a îmbunătăți promovarea sănătății și prevenția bolilor.
- România formează un număr mare de practicieni din domeniul sănătății, însă emigrația personalului medical a contribuit la un deficit de forță de muncă în domeniul sănătății la nivel național, iar numărul de medici și asistenți medicali pe cap de locuitor este cu mult sub mediile UE. Acest aspect afectează în mod negativ accesul la îngrijire și contribuie la timpul de așteptare.

Figura 48: Speranța de viață la naștere în România, comparație (Sursa: Profilul de țară din 2021 în ceea ce privește sănătatea)

La nivel național, existența și distribuția infrastructurii sistemului de sănătate și resursele umane și financiare de sănătate sunt cele care permit accesul la serviciile de sănătate a populației. Cei mai relevanți factori care reduc accesul cetățenilor la servicii medicale, potrivit studiilor realizate de Institutul Național de Statistică, sunt numărul redus de unități medicale în mediul rural, în special a spitalelor, distanțele prea mari până la o clinică specializată și costurile sau listele de așteptare. Astfel de obstacole, deși sunt indirecte, influențează nefavorabil starea generală a sănătății populației, care la rândul său afectează bunăstarea acestora.

La nivelul orașului Hârlău există un singur spital, Spitalul Orășenesc Hârlău. Acesta este o unitate spitalicească de grad IV, de patologie generală, de tip pavilionar și este una dintre cele mai vechi instituții sanitare din Moldova, care a fost înființată sub tutela Mănăstirii „Sf. Spiridon” din Iași, instituție căreia, la 11 mai 1854 logofeteasa Pulcheria Ghica achiziționează și dăruiește mai multe case în acest scop. Opera de mecenat a logofetesei a fost urmată de construcția unui Paraclis care în anul 1948, a fost predat Parohiei „Sf. M. Mc. Gheorghe” Hârlău, apoi confiscat abuziv de stat. Gradul de uzură al clădirilor impune construirea unui nou edificiu pentru spital, mai ales că asigură asistența medicală într-o zonă întinsă și izolată, din nordul județului Iași. Există și un serviciu de salvare deservit de autosanitare.

Figura 49: Fotografii din planul apropiat și cel îndepărtat al Spitalului Orășenesc din Hârlău

În prezent, spitalul deservește o populație de aproape 68.000 locuitori, aproximativ 15.000 locuind în orașul Hârlău, iar cca 53.000 în cele 6 comune arondate, pe o rază de cca 20 km. Spitalul este amplasat la peste 70 Km față de municipiul Iași, care dispune de clinici uăpniversitare de specialitate, care pot trata eventuale cazuri ce depășesc competența spitalului.

Figură 50, redă grafic perioada de parcurs dinspre spitalul orășenesc Hârlău spre comunele învecinate de pe raza județului Iași și anume: Ceplenița, Coarnele Caprei, Cotnari, Deleni, Scobinți, Sirețel, Todirești, Vânători. Într-un interval de timp de sub 30 minute ar urma să fie deservite aceste comune, cu excepția comunei Coarnele Caprei și comunei Vânători. Următoarele cele mai apropiate spitale sunt: Spitalul Municipal Pașcani (42 km) și Spitalul Clinic Județean de Urgențe Sf. Spiridon Iași (72 km).

Spitalul este organizat, conform Ordin MS nr. 809/ 02.06.2010, pe 7 compartimente, cu 100 paturi spitalizare continuă DRG, 10 paturi spitalizare continuă cronici și 8 paturi spitalizare de zi, dispuse în 5 pavilioane.

Compartimentele cu 110 paturi sunt următoarele:

- medicina internă - 24 paturi;
- chirurgie generală - 15 paturi, din care 2 paturi ATI;
- obstetrică-ginecologie - 20 paturi, din care 1 pat ATI;
- pediatrie - 16 paturi;
- neonatologie - 10 paturi;
- boli infecțioase - 15 paturi;
- balneo – fizioterapie - 10 paturi (cronici).

Spitalul Orășenesc Hârlău acordă servicii de spitalizare continuă, servicii ambulatorii de specialitate, servicii de spitalizare de zi sau servicii paraclinice în următoarele specialități: anestezie și terapie intensivă, medicină internă, pediatrie, chirurgie generală, obstetrică-ginecologie, medicină de laborator, radiologie – imagistică medicală. Continuitatea asistenței medicale este asigurată de medici de specialitate, în una dintre specialitățile: medicină internă, pediatrie, chirurgie generală, obstetrică-ginecologie și prin două linii de gardă, organizate astfel: linie de gardă pentru specialitățile medicale și linie de gardă pentru specialitățile chirurgicale.

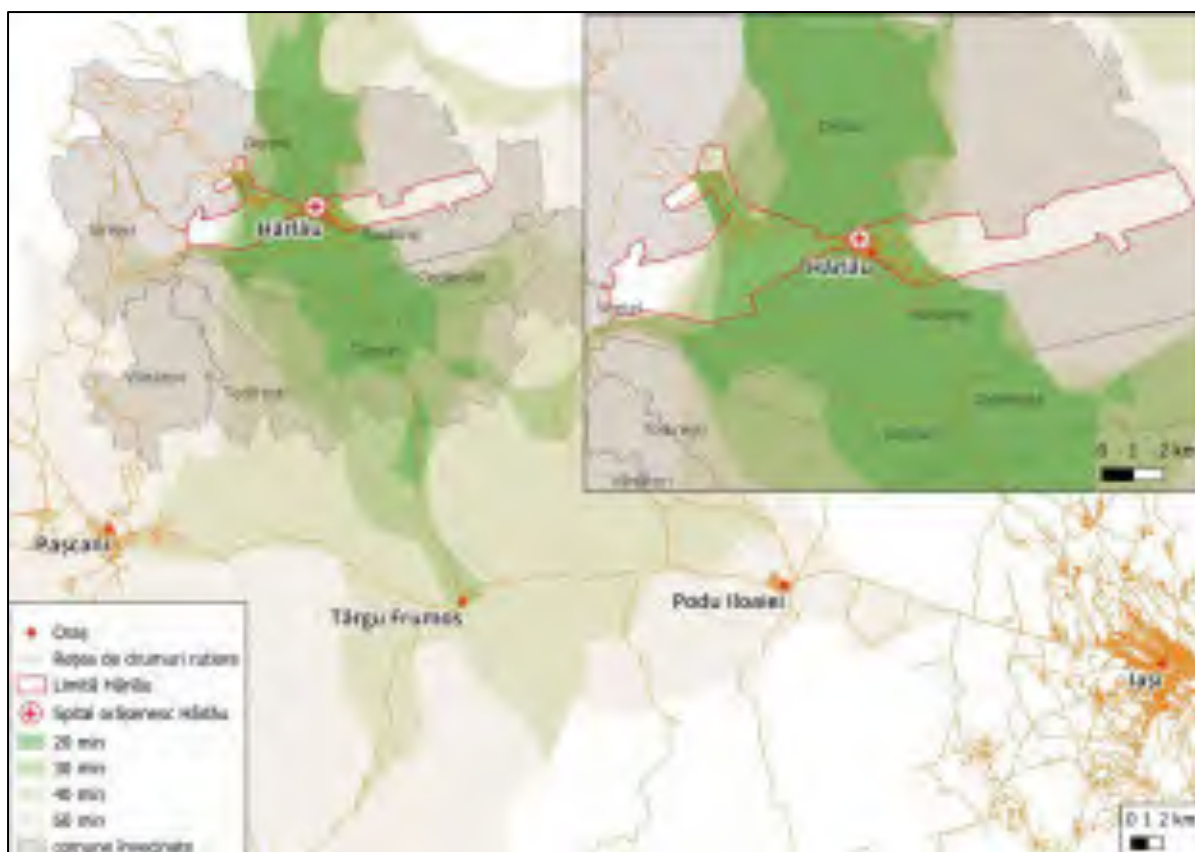

Figura 50: Reprezentarea grafică a zonelor deservite și potențial a fi deservite de către Spitalul Orășenesc Hârlău, în funcție de izocronale cuprinse între 20 și 60 minute

Spitalul Orășenesc Hârlău are în dotare: aparat de radiologie convențională, ecograf, instrumentele și echipamentele necesare pentru efectuarea analizelor medicale de hematologie și biochimie.

În domeniul sănătății, asigurarea calității serviciilor medicale a devenit esențială, mai ales în contextul creșterii gradului de informare al pacienților și evoluțiilor tehnologice și terapeutice recente. Dimensiunile esențiale ale calității serviciilor medicale includ continuitatea îngrijirilor, siguranța pacientului, competența echipei medicale, satisfacția pacienților și a personalului medical. Pentru a îmbunătăți serviciile și a ridica standardul calității actului medical, Spitalul Orășenesc Hârlău a implementat în 2021 măsuri importante pentru reacreditare, având în vedere că în 2018 a fost clasificat în categoria VI, "Neacreditat".

În ceea ce privește categoriile de unități sanitare prezente în orașul Hârlău, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, situația se prezintă astfel:

Tabel 28: Unități sanitare pe categorii și după forme de proprietate, orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Categoriile de unități sanitare	Forma de proprietate	2017	2018	2019	2020	2021
Spitale	publică	1	1	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	publică	1	1	1	1	1

Dispensare medicale	publică	1	1	1	1	1
Cabinete medicale de familie	privată	13	13	13	13	12
Societate medicala civila	privată	1	2	4	2	3
Cabinete stomatologice	privată	10	6	7	7	6
Societate stomatologica civila medicala	privată	-	2	3	5	6
Cabinete medicale de specialitate	privată	3	3	4	6	6
Societate civila medicala de specialitate	privată	2	2	6	6	8
Farmacii	publică	1	1	1	1	1
Farmacii	privată	4	6	6	7	7
Puncte farmaceutice	privată	-	-	4	-	2
Laboratoare medicale	publică	4	4	4	3	4
Laboratoare medicale	privată	3	3	2	2	3
Laboratoare de tehnica dentara	privată	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	privată	3	2	2	2	3

În intervalul 2017-2021, creșteri semnificative au avut loc în ceea ce privește numărul cabinetelor stomatologice, centrelor medicale de specialitate și în rândul farmaciilor.

Numărul de cadre medicale (inclusiv medici de familie) din sistemul public de sănătate a înregistrat o scădere în intervalul 2017-2021, de la 23 la 20 de persoane. Cu toate că numărul medicilor a scăzut, numărul asistenților medicali publici (personal sanitar mediu) este singura categorie care a crescut, de la 85 în anul 2017 la 90 în anul 2021. În anul 2019, s-a înregistrat numărul cel mai mare de asistenți medicali, fiind 99 persoane.

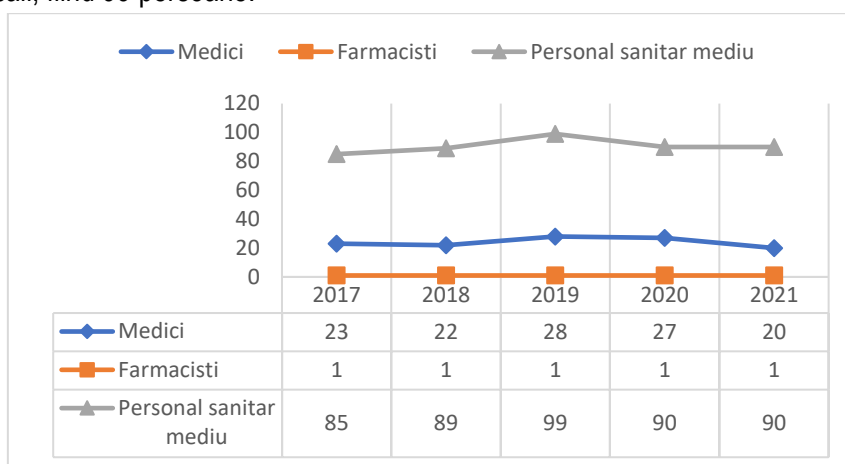

Figura 51: Evoluția numărului de medici din sistemul public de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

În mediul privat din orașul Hârlău lucrau în total în anul 2021, 41 de cadre medicale, aceștia fiind mai numeroși decât cei din mediul public. În același timp, este de remarcat faptul că în intervalul analizat, numărul medicilor, al farmaciștilor și al asistenților medicali a înregistrat creșteri, numărul farmaciștilor înregistrând cea mai mare creștere, cu 240%. Numărul medicilor de familie a înregistrat o scădere, cu 10%, de la 30 la 27 de medici.

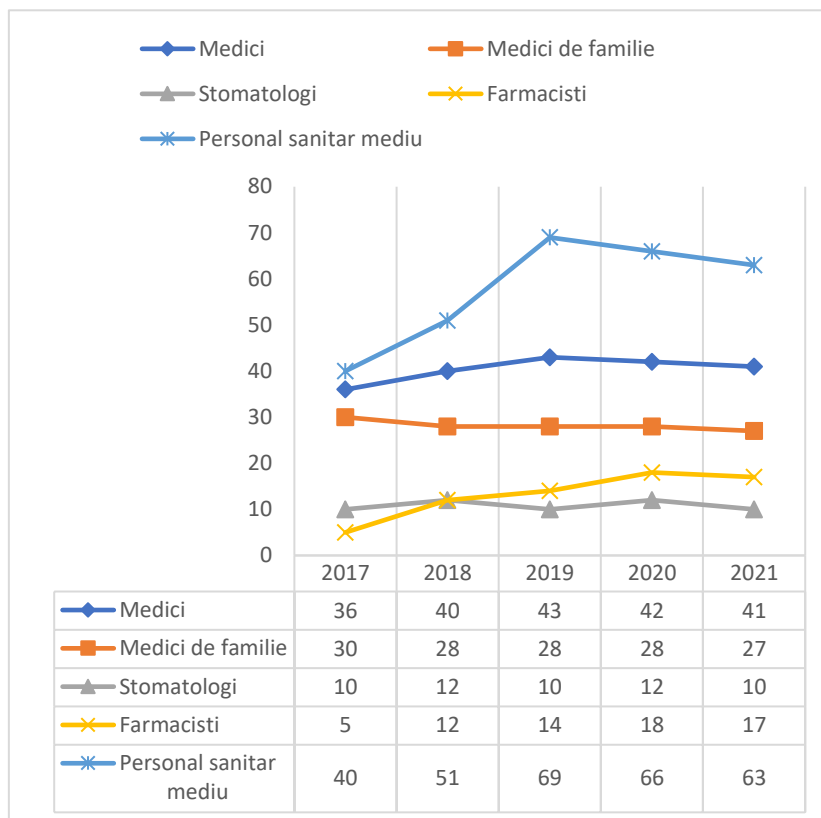

Figura 52: Evoluția numărului de medici din sistemul privat de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

Raportat la populația după domiciliu, din orașul Hârlău, numărul de locuitori care revine unui medic de familie, a avut o evoluție ascendentă: o creștere de la 423 locuitori/medic de familie în anul 2017 la 574 locuitori/medic de familie în 2021. Totuși, valoarea nu este îngrijorătoare, aflându-se cu mult sub media județeană și națională, dar și sub limita legislativă care prevede un maxim de 3000 de locuitori pe medic de familie.

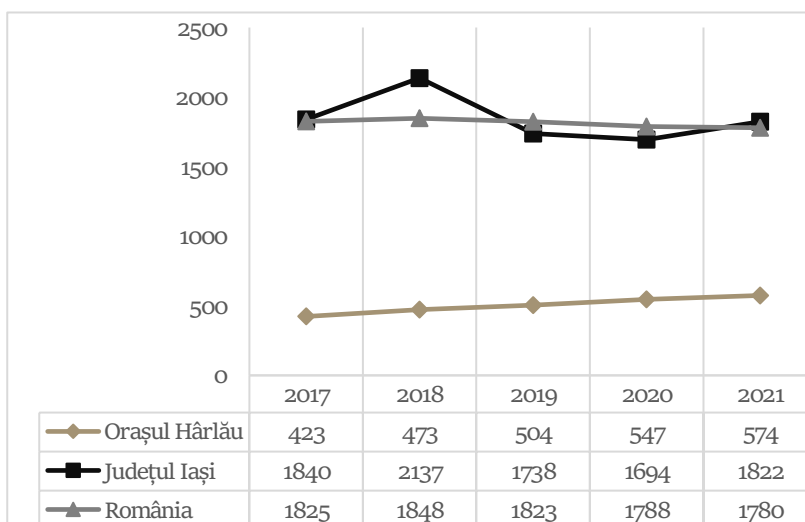

Figura 53: Evoluția numărului de medici din sistemul privat de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)

3. Infrastructura și serviciile de asistență socială

Dezvoltarea serviciilor sociale constituie un obiectiv strategic al Guvernului României încă din 2006 și va rămâne o prioritate în continuare. Începând cu anul 1990, statul, autoritățile locale, ONG-urile și societățile comerciale au dezvoltat o gamă largă de servicii sociale adresate categoriilor vulnerabile pe întreg teritoriul României, care trebuie consolidate și extinse în continuare. Legislația națională prevede o varietate mare de servicii sociale, care vin să sprijine persoanele aflate în situații de dificultate.

La nivelul județului Iași, lista serviciilor sociale din cadrul sistemului de asistență socială care fac obiectul procedurii de licențiere, coordonate de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, este prezentată în tabelul următor:

Tabel 29: Situația serviciilor sociale, la nivelul județului Iași, 2023 (Sursa: MMSS, https://portalgis.servicii-sociale.gov.ro/webapps/servicii_sociale/)

Denumire serviciu social	Număr centre
Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	8
Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități	19
Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție special	22
Centre rezidențiale pentru tineri în dificultate	1
Centre rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice, bolnavi cronici în fază terminal	2
Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru victimele violenței în familie (domestice)	1
Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoanele fără adăpost	2
Centre de zi pentru persoane vârstnice	3
Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență	6
Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilitati	3
Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	32
Centre de zi pentru familie cu copii	8
Centre de zi pentru persoane toxico-dependente pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice, etc	2
Centre de zi pentru asistență și suport pentru alte persoane aflate în situații de nevoie	8
Centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	4
TOTAL	121

Se observă că, la nivelul anului 2023, în județul Iași se regăsesc centre rezidențiale și de zi, centre de preparare și distribuire a hranei și servicii de îngrijire la domiciliu pentru principalele categorii vulnerabile.

Centrele de zi pentru copii prezintă numărul cel mai ridicat, la nivel județean, funcționând 32 de astfel de unități. Copiii aflați în sistemul de protecție specială beneficiază, de asemenea, prin sistemul județean de asistență, de o serie de 22 de centre de zi, iar persoanele adulte cu dizabilități, beneficiază de 19 centre rezidențiale.

La nivelul oraşului Hârlău funcţionează Centrul de asistenţă socială multifuncţional, înfiinţat prin Hotărârea Consiliului Local al oraşului Hârlău, nr. 11 din 25.02.2010.

Scopul serviciului social Centrul de asistenţă socială multifuncţional este de prevenire a excluziunii sociale, de creştere a gradului de incluziune socială şi îmbunătăţire a calităţii vieţii persoanelor aflate în situaţii de risc din oraşul Hârlău. Beneficiarii acestor servicii sociale sunt: în principal, persoane vârstnice, inclusiv persoane vârstnice cu dizabilităţi, aflată pe raza unităţii administrativ- teritoriale a oraşului Hârlău; în subsidiar, orice persoană vulnerabilă care solicită sprijin din partea Centrului.

La nivelul Primăriei oraşului Hârlău există **Compartimentul Asistenţă Socială, Protecţie Socială şi Autoritate Tutelară**, care are următoarele atribuţii principale:

- informează şi consiliază beneficiarii cu privire la condiţiile de acordare a beneficiilor de asistenţă socială, reglementate de prevederile legale în vigoare;
- verifică îndeplinirea condiţiilor legale de acordare a beneficiilor de asistenţă socială, conform procedurilor prevăzute de lege şi pregăteşte documentaţia necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistenţă socială;
- efectuează anchetele sociale în vederea acordării sprijinului financiar cuvenit elevilor în cadrul programului naţional de protecţie socială „Bani de liceu” şi a burselor şcolare;
- monitorizează şi analizează situaţia copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum şi modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea şi sintetizarea datelor şi informaţiilor relevante, în baza unei fişe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecţiei sociale şi persoanelor vârstnice;
- realizează anchetele psihosociale solicitate de instanţa de tutelă şi notarii publici pentru: exercitarea autorităţii părinteşti, stabilirea locuinţei minorului în mod statornic la unul dintre părinţi, stabilirea contribuţiei părinţilor la întreţinerea minorilor, stabilirea modalităţii de desfăşurare a legăturilor personale ale părinţilor cu minorii etc.

Centrul de Îngrijire şi Asistenţă pentru Persoane Adulte cu Dizabilităţi Hârlău este un serviciu social aflat în subordinea D.G.A.S.P.C. Iaşi. Acest centru acordă servicii complete de îngrijire, cazare, masă, tratamente, recuperare şi asistenţă pentru un număr de aproximativ 50 de persoane adulte cu dizabilităţi.

Conform Raportului Primarului privind starea economică, socială şi de mediu a oraşului Hârlău pentru anul 2021, principalele obiective ale compartimentului mai sus amintit sunt identificarea, informarea, sprijinul şi consilierea pentru copii, adulţi, vârstnici şi familiile lor aflate în dificultate.

La nivelul comunităţii locale au fost identificate următoarele **GRUPURI VULNERABILE**:

Tabel 30: Evoluţia numărului de persoane din grupurile vulnerabile, înregistrare la nivelul oraşului Hârlău, judeţul Iaşi, în perioada 2017-2020 (sursa date: Raport primar privind starea economică, socială şi de mediu a oraşului Hârlău – anii 2017, 2018 şi 2021)

Nr. crt.	Grup Vulnerabil	Anul 2017	Anul 2018	Anii 2019-2020
1	mame minore	17	15	20
2	copii cu abandon şcolar	50	50	50
3	copii de vârstă şcolară dar care nu sunt incluşi în sistemul de învăţământ	50	50	50

4	copii cu tulburări de conduită	5	10	10
5	<i>copii cu părinți plecați la muncă în străinătate:</i>			
6	cu ambii părinți	121	120	21
7	cu un singur părinte	140	140	108
8	cu părinte unic susținător al familiei monoparentale plecat la muncă în străinătate	78	78	15
9	copii neglijăți / abuzați / exploatați	5	15	5
10	cazuri cu violență domestică/ nr. copii din aceste familii	-	-	0
11	copii cu dizabilități dar care nu au certificat de încadrare în grad de handicap	15	15	15
12	persoane de vârstă a III – a fără suportul familiei	25	25	25
13	copii cu dizabilități fără servicii de sprijin în comunitate			
14	copii în familie	50	50	100
15	copii în AMP	55	55	55
16	familii numeroase, fără venituri, cu grad scăzut de educație	150	170	150
17	persoane peste 45 ani care sunt neindemnizați și se află în căutarea prelungită a unui loc de muncă;	-	-	-
18	minori care au săvârșit o fapta penală dar care nu răspund penal	5	5	0
19	Persoane adulte cu dizabilități fără servicii de sprijin în comunitate	297	300	430

Tabel 31: Categoriile de beneficii sociale acordate și evoluția acestora numerică, în funcție de numărul de solicitări aprobate, pentru perioada 2017-2020 (sursa date: Raport primar privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău – anii 2017, 201

Nr. crt.	Indemnizații și ajutoare acordate	Nr. Solicitări			
		2017	2018	2019	2020
1	Venit minim garantat	302	302	140	134
2	Alocatia pentru sustinerea familiei	300	218	83	36
3	Alocatia de stat pentru copii	216	200	220	337
4	Indemnizație /stimulent de inserție pentru creșterea copilului până la doi ani, respectiv trei ani pentru copilul încadrat în grad de handicap	55	69	79	68
5	Stimulentului educațional acordat sub forma de tichet social pentru grădinița conform Legii nr. 248/2015	40	27	20	39

6	Ajutorul pentru încălzirea locuinței – privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece				
7	- lemne, carbuni și combustibili solizi	103	52	112	357
8	- gaze naturale	167	107		
9	- energie electrică	31	12		
10	Acordarea laptelui praf gratuit pentru copii cu vârsta 0 – 1 an	20	10	-	-
11	Acordarea indemnizației de handicap	40	40	-	55
12	Acordarea tichetelor sociale	-	-	900	900
13	Acordarea pachetelor cu produse de igienă / produse alimentare din cadrul Programul Operațional Ajutorarea persoanelor Defavorizate (POAD) 2018-2021	-	-	671	671

În ceea ce privește fluctuația numărului de persoane din grupul favorabil, pe parcursul celor 3 perioade de studiu (2017, 2018, 2020) se înregistrează valori ușor peste 1000 de persoane.

O evoluție considerabilă se înregistrează asupra categoriei de „copii cu părinți plecați la muncă în străinătate” unde, din anul 2018, până la final de 2020 valoarea a scăzut cu 43% (338 de copii vulnerabili în anul 2018, față de 144 în anul 2020).

O involuție însă s-a înregistrat în ceea ce-i privește pe copiii cu dizabilități fără servicii de sprijin în comunitate – copii în familie (o creștere de la 50 de copii în anul 2018 la 100 în anul 2020). Un regres se înregistrează și asupra numărului de persoane adulte cu dizabilități fără servicii de sprijin în comunitate, care a crescut cu 70% în anul 2020, față de anul 2018.

Numărul mamelor minore se menține peste valoarea de 10 persoane, perioada 2019-2020 înregistrând 20 de mame minore.

Un progres se observă asupra numărului de minori care au săvârșit o faptă penală dar care nu răspund penal, care a scăzut cu 100% în anul 2020 (de la 5 minori în anul 2017, și în anul 2018, la 0 minori în perioada 2019-2020).

Așadar, deși pentru unele categorii evoluția este evidentă, numărul persoanelor din grupul vulnerabil rămâne încă ridicat, fiind grupuri ce au înregistrat regrese considerabile. Este necesară, așadar, derularea mai multor campanii de educație, conștientizare, instruire, consiliere în rândul copiilor, tinerilor, și adulților cu nevoi speciale, în scopul facilitării inserției pe piața muncii a persoanelor din aceste grupuri, atât individual, cât și în grupări comunitare și familiale, pentru a deveni părți active ale societății și a crește gradul de confort și apartenență în rândul acestora.

4. Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială

Indicele dezvoltării umane locale (IDUL), dezvoltat de Banca Mondială, măsoară capitalul total al localităților, considerat din perspectiva dimensiunilor sale umane, de stare de sănătate, vitale și materiale, și permite compararea unor unități teritoriale foarte diferite, urbane și rurale, mari sau mici. În anul 2018¹⁰, indicele de dezvoltare umană locală al orașului Hârlău era 51,6 ocupând astfel ultimul loc între cele 5 localități urbane din județul Iași, urmat de orașul Podul Iloaiei, cu o valoare a IDUL – 54.2, având un nivel de dezvoltare mediu-inferior.

Guvernul României și Banca Mondială în studiul „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România” au definit zonele urbane „marginalizate” ca fiind zone din interiorul orașelor și municipiilor care nu satisfac un standard corespunzător pe nici unul din cele trei criterii, adică: au deficit de capital uman și au un nivel scăzut de ocupare formală; oferă condiții improprii de locuire.

În ceea ce privește zonele urbane „dezavantajate” acestea sunt, prin definiție, zone din interiorul orașelor și municipiilor care nu ating un standard corespunzător privind capitalul uman (educație, starea de sănătate, mărimea și compoziția gospodăriei), ocuparea și condițiile de locuire.

Zone urbane marginalizate se găsesc în toate tipurile de orașe, fie ele mici, medii sau mari și în toate regiunile țării. Totuși, ponderea populației ce trăiește în sectoare de recensământ marginalizate este de peste zece ori mai ridicată în orașele foarte mici (< 10.000 de locuitori) comparativ cu București. În 56 orașe nu sunt identificate zone marginalizate, dar în cinci orașe (Aninoasa (județul Hunedoara), Podu Iloaiei (județul Iași), Budești (județul Călărași), Băneasa (județul Constanța) și Ștefănești (județul Botoșani)) peste o treime (până la 47%) din populație trăiește în astfel de zone¹¹.

Tabel 32: Distribuția populației urbane în funcție de regiune și situarea în zone urbane dezavantajate (Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate, pag. 8)

Indicatori cheie	% În zone nedezavantajate	% în zone dezavantajate pe locuire	% în zone dezavantajate pe ocupare	% în zone dezavantajate pe capital uman	% În zone marginalizate	% În alte zone urbane	Total urban (%)
Populația (populația rezidentă)	67,8	5,2	9,9	11,7	3,2	2,3	100

¹⁰ Politica urbană a României,

¹¹ Atlas zone urbane marginalizate, pag 7

Nord-Est	59,6	5,7	12,5	14,8	4,3	3,1	100
Sud-Est	62,4	4,2	16,4	11,1	4,2	1,6	100
Sud Muntenia	65,9	2,9	13,8	13,1	2,9	1,4	100
Sud-Vest	62,8	2,2	20,4	10,6	2,5	1,5	100
Vest	63,8	5,4	9,4	14,8	3,7	2,9	100
Nord-Vest	70,2	5,7	4,9	13,3	3,1	2,8	100
Centru	71,2	5,0	7,2	10,3	4,3	2,0	100
București -Ilfov	78,9	7,9	1,7	7,7	1,2	2,7	100

Regiunea **Nord – Est** alături de regiunea Centru și Sud-Est se confruntă cu cele mai mari rate ale populației marginalizate respectiv **4,3% și 4,2%**, în timp ce celelalte regiuni prezintă rate egale sau mai mici decât media națională de 3,2%.

Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate din România, în județul Iași, 68,23% din populație trăiește în zone nedezavantajate dar există și un procent de 3,58% din populație ce trăiește în zone marginalizate. Din populația dezavantajată, 10,98% este dezavantajată pe locuire, 2,77% pe ocupare, iar 6,84% pe capital uman. În același timp, **doar 30,56% din populația orașului Hârlău nu trăiește în zone dezavantajate, raportat la populația stabilă din 2011 (10.905). Din populația dezavantajată, 2,71% este dezavantajată din punct de vedere al locuirii și 26,24% din punct de vedere al capitalului uman. 31,33% din populația orașului Hârlău trăiește în zone marginalizate.**

Indiferent de tipul din care fac parte, zonele urbane marginalizate (ZUM) sunt adevărate pungi de exclusiune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. Populația de etnie rromă este bine reprezentată la nivelul comunității orașului Hârlău, suferind de un fenomen de marginalizare și de exclusiune socială generat în principal de prejudecățile oamenilor. Cei mai expuși acestor forme de discriminare sunt copiii care încearcă să urmeze formele de învățământ și unde sunt expuși direct contactului cu alți copii. Astfel, sunt necesare programe dedicate școlilor cu psihologi specializați pe psihologia copilului pentru a putea transmite mesaje corecte și pentru a putea realiza incluziunea socială a copilului rromi.

Zonele marginalizate și așezările informale necesită o abordare adaptată la condițiile de trai din comunitățile identificate, atât prin investiții în infrastructura - de la asigurarea serviciilor publice de baza la prețuri accesibile, la managementul deșeurilor și la regenerarea fondului construit sau construirea de

noi locuințe sociale, cât și prin programe de dezvoltare comunitară și integrare socială – programe de recalificare, asistență socială, accesul la educație.¹²

Figura 54: Reprezentarea zonelor în teritoriu, pe tipul marginalizării și tipul comunităților marginalizate, (Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate, pag. 69)

Populația care trăiește în zone marginalizate se regăsește în zone de tip mahala cu case (zona Nomazi), dar și în zone de tip ghetou în foste colonii de muncitori (zona Eternitatea) și în zone tip ghetou cu blocuri.

Concluzii, provocări, resurse și tendințe

Orașul Hârlău avea, la 1 ianuarie 2022, o populație stabilă de 15.946 locuitori, după domiciliu, reprezentând 1,62% din populația județului Iași și 0,7% din populația României. În perioada 2015-2022, populația orașului Hârlău a crescut cu 27,47%, în timp ce populația României a scăzut cu 1,36%. Această creștere se datorează, în principal, solicitărilor cetățenilor români originari din Republica Moldova, care au solicitat stabilirea domiciliului în orașul Hârlău.

¹² Politica Urbană a României, Livrabilul 3 – Contribuții la Politica Urbană 2020-2035, Document însoțitor 8: *Marginalizare, sărăcie și excluziune în orașele românești.*

5. Infrastructura și serviciile culturale

VALORI ISTORICE ȘI CULTURALE ALE ORAȘULUI HÂRLĂU

Curtea domnească din Hârlău a fost nucleul care a generat urbanizarea și dezvoltarea Hârlăului. În Evul Mediu, principalele străzi porneau și se opreau la curte. La Hârlău, plecau, spre Răsărit, două străzi principale (azi, străzile Logofăt Tăutu și Ștefan cel Mare) și o a treia, laterală (azi, strada Petru Rareș). Toate erau paralele cu râul Bahlui, pe ele dezvoltându-se întregul oraș medieval. O altă stradă traversa Hârlăul pe lângă Curtea domnească, dinspre Deleni, și ducea peste Bahlui și Dealul Vintila / satul Fetești, prin Scobinți, Buhalnița, Zlodica și Cotnari, de unde drumul continua spre Târgul Frumos.

Viața orașului medieval s-a desfășurat în jurul pieței centrale, la Est de Curtea domnească. Istoricul Laurențiu Rădvan preciza că vămile erau numai în așezări domnești. Odată cu privilegiile acordate unui oraș de domn, locuitorii erau liberi și aveau dreptul de a-și alege șoltuzul și pârgari ca reprezentanți. Șoltuzul primea privilegiul de a-și judeca orășenii, componentă majoră a autodeterminării comunității, iar ca simbol, comunitatea primea sigiliul. Moșia din jurul comunității era dată locuitorilor cu drept de folosință, domnul păstrând dreptul superior de stăpânire, la care va apela în cazul unor dani. Majoritatea orașelor Europei Centrale au trecut prin acest proces, inclusiv Hârlăul.

Astăzi, din Curtea domnească se păstrează unele ruine ale fostei curți domnești, care se înscriu în perimetrul a 1,2974 ha – proprietatea parohiei, respectiv: demisolul palatului ștefanian, restaurat în anii '80, unde parohia a primit aprobarea amenajării unui muzeu; ruinele palatului administrativ al „Mușatinilor” și a lui Radu Mihnea (două fântâni, beciuri, saună etc.), decopertat, arheologic, și supus unui proces acut de degradare; demisolul palatului lui Alexandru cel Bun, restaurat, iar în timpul din urmă transformat de un „proprietar” în coteț de porcine, beciuri medievale, fântâni, saună, urme din turnul principal și contraforturile zidurilor împrejmuitoare ș.a. Pe acest amplasament, în completarea inițiativelor de restaurare și conservare a elementelor arhitecturale, este importantă valorificarea turistică a acestor vestigii prin organizarea în parteneriat cu alte instituții specializate în acest domeniu, a unui Muzeu Medieval în care să fie prezentate într-un mod creativ și atractiv pentru turiști elemente specifice vieții cotidiene, culturale, religioase din trecutul acestui loc în care s-au perindat și au trăit cele mai importante personalități ale istoriei moldave din ultimul mileniu.

În Evul Mediu, Curtea domnească era separată de oraș prin două ziduri, cu un șanț (cu apă). Zidurile au fost identificate printr-o săpătură ocazională de construirea unei rețele de eliminare a apei pluviale din centrul orașului vechi (fosta mlaștină), în colțul de nord-est al parcului din fața bisericii, în dreptul clădirii actuale a Judecătoriei Hârlău. Arheologul Stela Cheptea susține că a identificat și valuri de pământ din fortificarea orașului.

În prezent, dreptul de proprietate asupra Curții Domnești este deținut de Parohia "Sf. M. Mc. Gheorghe" Hârlău, persoană juridică de drept privat și utilitate publică, care deservește comunitatea de creștini ortodocși din zona centrală a orașului Hârlău. Pe parcursul elaborării prezentei strategii, parohia, prin reprezentantul legal al acesteia, Pr. Dumitru Tincu și-a manifestat disponibilitatea să ofere informații despre trecutul istoric al Curții Domnești, dar și perspective asupra prezentului și viitorului acestui monument istoric deosebit de valoros. Astfel, în ultimii ani, Parohia a elaborat o documentație tehnică la

faza DALI, însoțită de expertize tehnice, studii de teren, etc. în vederea documentării unor soluții de intervenție în ce privește conservarea, restaurarea și punerea în valoare din perspectivă turistică a Curții Domnești. **În baza unui acord de parteneriat încheiat cu UAT Orașul Hârlău**, această documentație tehnică va fi pusă la dispoziția municipalității în vederea actualizării și completării, pentru a se urma noi etape de pregătire a unui amplu proiect de regenerare urbană având în centru valoarea istorică și simbolică a Curții Domnești și continuând cu integrarea în acest ansamblu funcțional a Parcului Tineretului, localizat în proximitatea monumentului. De menționat faptul că în conformitate cu mărturiile arheologice, Curtea Domnească – Leagănul dinastiei moldave a Mușatinilor includea și acest parc, precum și alte zone adiacente – astăzi ocupate cu clădiri de locuințe individuale sau colective. Din acest motiv, în prezent, proprietatea Parohiei „Sf. M. Mc. Gheorghe” Hârlău asupra Curții Domnești din Hârlău nu este totală, ci parțială, iar succesul demersului de regenerare urbană va presupune o colaborare strânsă între mai multe categorii de părți interesate, care în prezent dețin și ocupă anumite părți ale vechii curți domnești - Parohia "Sf. M. Mc. Gheorghe" Hârlău, UAT Orașul Hârlău, cetățenii orașului proprietari ai locuințelor individuale și/sau colective din proximitatea acestui așezământ, etc.

Prin urmare, acest proiect amplu de regenerare urbană reprezintă în primul rând un prim pas într-un proces firesc de regenerare simbolică a unei străvechi urbe cu rezonanțe princiare și care are mult și multe de povestit și de oferit turiștilor dar și localnicilor.

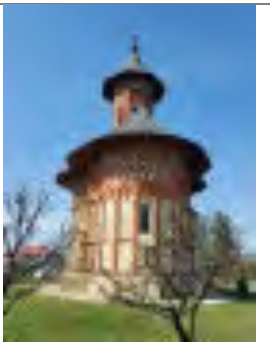
În deplină corelare cu concluziile unui Studiu de regenerare urbană elaborat în 2023, acest proiect de regenerare urbană își asumă ambiția de a repositiona Hârlăul pe harta turistică regională, dar mai important, va genera o nouă percepție atât în rândul turiștilor și vizitatorilor, dar mai ales al localnicilor, în raport cu valoarea istorică a acestui oraș, cu semnificația istorică și culturală a dinastiei moldave a Mușatinilor care și-au avut aici obârșia. Scopul acestui demers îl reprezintă creșterea gradului de atractivitate al orașului Hârlău, facilitarea dezvoltării economice și sociale la nivel local și zonal și stimularea alegerii de către tineri a acestui loc pentru a munci și a locui – fie prin retenție, fie prin relocare, din alte orașe sau din Diaspora.

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE din HÂRLĂU

(ultima actualizare efectuată de Ministerul Culturii datează din 2015)

Tabel 33: Lista Monumentelor istorice din orașul Hârlău

Cod LMI	Denumire	Localizare	Datare, Creatori	Imagine
IS-II-m-B-04167	Spitalul vechi	Str. Bogdan Vodă 14	1858	
IS-II-m-B-04168	Casa de cultură	Str. Doja Gheorghe 3	înc. sec. XIX	
IS-II-m-B-04169	Casa Grigoriu	Str. Eminescu Mihai 14	înc. sec. XIX	
IS-II-m-B-04170	Paraclisul caselor Ghica	Str. Eternității 8	prima jum. a sec. XIX	
IS-II-m-B-04171 (RAN: 95364.06)	Casa Zoltman, azi Primăria	Str. Mușatinilor 1	înc. sec. XIX	
IS-II-m-B-04172	Casa parohială a bisericii „Sf. Dumitru”	Str. Petru Rareș 8	înc. sec. XIX	
IS-II-m-A-04173 (RAN: 95364.05)	Biserica „Sf. Dumitru”	Str. Ștefan cel Mare 9 47.4269°N 26.9041°E	1535	
IS-II-m-B-04174	Școală tip „Spiru Haret”	Str. Ștefan cel Mare 34	înc. sec. XX	
IS-II-m-B-04175	Biserica „Sf. Nicolae”	Str. Ștefan cel Mare 44 47.4252°N 26.9069°E	1848	
IS-II-m-B-04176 (RAN: 95364.04)	Casa Tăutu, azi Muzeul de Istorie	Str. Tăutu Logofăt 7	sec. XVII - XVIII	

IS-II-m-B-04177	Casă	Str. Tăutu Logofăt 14	sf. sec. XIX	
IS-II-a-A-04178 (RAN: 95364.03)	Ansamblul Curții Domnești	Str. Tăutu Logofăt 16 47.42587°N 26.89761°E	sec. XIV - XVII	
IS-II-m-A-04178.01 (RAN: 95364.02.01, 95364.02.02)	Biserica „Sf. Gheorghe”	Str. Tăutu Logofăt 16 47.4271°N 26.8982°E	1492	
IS-II-m-A-04178.02	Ruinele Curții Domnești	Str. Tăutu Logofăt 16 47.4259°N 26.8976°E	1384, reclădită 1486 și 1624	

Casa de Cultură Hârlău

Casa de Cultură a orașului Hârlău organizează sau oferă cadrul de desfășurare pentru activități de promovare a cunoașterii valorilor culturii și artei, de dezvoltare și afirmare a disponibilităților creatoare ale populației în toate domeniile, de interpretare artistică, recreativ-distractivă ș.a., realizează prestații culturale în beneficiul tuturor cetățenilor din localitate, fără deosebire de naționalitate, categorie socială, convingeri religioase sau opțiuni politice.

Cursuri de chitară, de dans popular, dans de societate – au loc la Casa de Cultură Hârlău, sub îndrumarea instructorilor acreditați.

La cerere se organizează cursuri de formare profesională în funcție de numărul cursanților.

Imaginea extrem de pozitivă a instituției este dată de participările la diferite manifestări culturale de nivel național și internațional cu ansamblurile Casei de Cultură Hârlău

(ansamblul „Sârba cu năframă”, Ansamblul „Dor de folclor” și ansamblul Căminului Cultural Pârcovaci) în diferite localități ale țării, dar și în străinătate (Ucraina, Republica Moldova, Turcia), fiind promovat astfel folclorul tradițional de pe aceste meleaguri.

Primăria orașului Hârlău

Imobilul adăpostește din 1857 primăria orașului, fiind renovată în câteva rânduri (1914, 1965, 1998-2000). Anterior a adăpostit Școala primară de băieți.

La 1914, inginerul Ion Tudor, cel care s-a ocupat și de construirea în forma actuală a primăriei din Botoșani, face lucrări ample de renovare, care au avut scop adaptarea clădirii la funcționalitatea de primărie. De atunci datează și fațada principală. Primăria a mai fost renovată și extinsă în 1965, iar în 2008 s-au adăugat anexe funcționale, casa de căsătorii, sediul SMURD, remizele de pompieri, sediul subunității de jandarmi. În 2003, ca urmare a introducerii în oraș a gazului metan, primăria își montează centrală termică pe gaz metan.

În acești ani de istorie, primăria a gestionat, nenumărate incendii, catastrofe naturale, trimiterea de rezerviști în ultimele două războaie mondiale, ocuparea orașului de trupele sovietice, bombardamentele germane, schimbări politice, dezvoltarea orașului, transformări edilitare ample, care au apropiat orașul de cel al unei localități moderne.

Biblioteca orășenească Hârlău

Biblioteca Orășenească Hârlău a fost înființată în anul 1952. Continuă tradițiile de lectură ale bibliotecii Căminului Cultural „Petru Rareș” Hârlău, înființat în anul 1925. În perioada 1962-1968 Biblioteca Raională Hârlău avea 18 comune în subordine pentru îndrumare și control.

Biblioteca orășenească Hârlău are ca obiectiv prioritar atragerea în sfera lecturii a unui număr cât mai mare de locuitori ai orașului Hârlău și ai satului Pârcovaci. Servește interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreere ale utilizatorilor, oferind spre studiu lucrări din toate domeniile cunoașterii, pentru satisfacerea cerințelor de lectură, informare și documentare.

Accesul este liber, gratuit și nediscriminatoriu .

Dispune de un fond de documente de peste 50.000 de unități.

Oferă publicului servicii de împrumut carte și periodice, sală lectură, sală lectură pentru copii, centru internet cu acces gratuit, ludotecă, multiplicare și inscripționare documente, audiții și vizionări (individuale sau organizate), informații comunitare.

6. Infrastructura și serviciile pentru tineret, sport și agrement

Conform Raportului Primarului privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău pentru anul 2021, oferta culturală a orașului Hârlău pentru tineri constă în implicarea acestora în diversele acțiuni socio-culturale între care Ziua Copilului, Zilele Meșterilor Populari, Ziua Europei, Ziua Unirii, Ziua Națională a României, concurs de șah, încondeierea ouălor, confecționarea măștilor populare, diverse expoziții. De asemenea, s-au efectuat activități de cercetare a folclorului local, limitrof orașului care este deosebit de bogat și de mare diversitate (Pârcovaci, comune învecinate: Deleni, Scobinți, Ceplenița, Cotnari ș.a.), atragerea locuitorilor din localitate, în diferite activități pentru păstrarea tradițiilor culturale, a datinilor și obiceiurilor locale, menținerea ansamblului și a alaiului „Datini și obiceiuri - Cerbul de la Pârcovaci”, implicând și comunități de tineri.

Oferta serviciilor și a infrastructurii pentru tineret cuprinde o serie de mecanisme care să asigure:

- Desfășurarea de activități în aer liber și în spații interioare, special amenajate;
- Oportunități de stagii de practică în rândul afacerilor de la nivel local;
- Activități de voluntariat;
- Dezvoltarea spiritului antreprenorial;
- Dezvoltarea capacității de adaptare pe piața muncii etc.

Conform Barometrul de Consum Cultural 2019 (BCC 2019), între practicile de timp liber, tinerii (18-29 de ani) au ca activitate preferată întâlnirea cu rudele și prietenii (92% din total preferă această activitate).

Tabel 34: Ponderea persoanelor care adoptă cel puțin lunar practici de timp liber pe categorii socio-demografice (sursa: Barometru De Consum Cultural 2019, Sondaj BCC 2019)

Practici de timp liber grupate în funcție de similitudinea profilelor sociodemografice și spațiale ale celor care le adoptă	educație		vârstă	Tip de localitate
	liceu	facultate	18-29 ani	oraș sub 100mii locuitori
mers în excursii	29	44	43	26
mers la spectacole de divertisment	9	17	15	9
plimbare în parcuri	75	80	82	66
mers în mall	58	69	66	42
mers la spectacole de muzică	11	14	16	7
mers la cinematograf	11	16	21	7
practicare activități sportive	34	45	57	32
mers la restaurant	41	59	68	40
mers la spectacole sportive	14	17	20	12
întâlniri cu rude/prietenii	90	94	92	87
vizitat monumente istorice	7	14	13	8

vizitat muzee	4	10	8	5
mers la teatru	3	11	8	5
mers la biblioteca publică	5	8	9	6
participare la sarbatori locale	8	9	14	4
mers la discotecă	15	11	36	9
mers la biserică	48	43	34	45

În tabelul 29 s-au selectat acele activități care fac referire la sectorul persoanelor tinere și la comportamentele adoptate în localitățile de tip „orașe sub 100 mii locuitori”, cum este și cazul orașului Hârlău. Studiul relevă faptul că plimbarea în parcuri, mersul la mall și mersul la restaurant sunt activități sociale frecvent practicate de către tineri, dar nu majoritar de către cei din orașe cu o populație sub 100 mii locuitori. Acest lucru ar veni ca o urma a unei infrastructuri insuficient dezvoltate în ceea ce privește facilitatea de spații comerciale de tip mall și restaurante.

Plimbarea în parcuri rămâne activitatea cel mai frecvent practică în tipul de localități anterior menționate, urmată de mersul la biserică și mersul la mall.

Conform BCC 2019 „Practicile de timp liber, așa cum apar ele în tabelul de mai sus, favorizate de cultura specifică unui absolvent de liceu, sunt mai reduse ca număr decât în cazul celor cu studii superioare. Cel care este numai absolvent de liceu, fără studii superioare, indiferent de vârstă, gen sau context regional comunitar, tinde să fie vizitator de mare frecvență la mall-uri, în parc, sau mare amator de vizionat filme la cinematograful sau de distracție la discotecă.” În ceea ce privește diferențele de gen, conform aceluiași BCC 2019, „femeile, mai mult decât bărbații, preferă mersul frecvent la biserică. Bărbați sunt cei care merg mai mult în excursii, la spectacole de divertisment, de competiții sportive, la cinematograful și discotecă. Tot ei sunt, mai mult decât femeile, practicanți de sport în spații publice.”

Așadar, în ceea ce privește alegerea activităților desfășurate, contează atât infrastructura localității în care o persoană alege să locuiască, cât și nivelul de educație și genul. Pentru a exista un grad de incluziune sporit, oferta culturală a unui oraș trebuie să fie cuprinzătoare, cu atenție către toate grupele sociale, interesele manifestate de către acestea și gradul de absorbție a posibilităților oferite. În același timp, pentru a menține un interes vast în rândul populației, este nevoie de educație, sensibilizare și expunere la acest tip de evenimente.

Orașul Hârlău dispune, ca infrastructură de desfășurare a activităților mai sus menționate, de:

- Parcuri de recreere
- Restaurante
- Locații pentru susținerea spectacolelor muzicale
- Locații de practicare de activități sportive de tip: Teren de fotbal
- Monumente istorice și muzee

7. Infrastructura și serviciile pentru turism

Istoria și tradiția orașului Hârlău

„Vrei viitorul a-l cunoaște, te întoarce spre trecut.” (Mihai Eminescu)

Hârlăul este un oraș definit de vremurile trecute și de imaginea prezentului privind către viitor.

Prima atestare documentară oficială apare în timpul Domnitorului Petru Mușat. Ulterior Hârlăul apare menționat în numeroase documente provenind de la Cancelariile domnitorilor, documente cu importanță deopotrivă istorică, dar și economică. Îl regăsim cu referiri și în scrierile marilor cronicari moldavi printre care se remarcă Grigore Ureche, Miron Costin și Ioan Neculce.

Începând cu anul Domnului 1384, din ziua de 1 mai, aici apare menționată oficial Curtea Doamnei Margareta Mușat, mama domnitorului Petru I Mușat; aceasta este prima atestare documentară a Hârlăului. Dezvoltarea timpurie cea mai semnificativă va avea loc însă în perioada Domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt. Interesul manifestat de către acesta pentru consolidarea economică și militară a țării a constat și în creșterea rolului și a importanței orașelor și a târgurilor. Poziționarea strategică a Hârlăului atât din perspectivă militară cât și din perspectiva economică, combinată cu un cadru natural deosebit și bogat în resurse, a condus la sprijinirea dezvoltării sale de către Cancelaria domnească. Importanța sa a crescut mult în vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt, care la 1486 reface din temelii curtea palatului domnesc, iar șase ani mai târziu, în 1492, îi adaugă o adevărată bijuterie arhitectonică – Biserica Sf. Gheorghe – primul monument istoric cu un fastuos decor pictat în exterior pe vremea lui Petru Rareș.

Hârlăul în timpul domniei lui Ștefan cel Mare

În vremea domniei lui Ștefan cel Mare, Moldova se întindea peste toate ținuturile de la Carpații răsăriteni până la Nistru. Este unul din primii domnitori care motivează oamenii țării pentru participarea acestora la oastea țării.

Figură 6: Încadrarea Principatului Moldovei în timpul domniei lui Ștefan cel Mare (anul 1483)

Domnitorul construiește și consolidează numeroase cetăți pe teritoriul țării pentru a o apăra de diversele invazii specifice perioadei și în principal pentru a putea coordona războaiele cu imperiul otoman. Astfel, țara era apărată de cetăți ca Soroca, Tighina și Cetatea Albă la Nistru, cetatea Chilia la Dunăre, cetățile Hotinului și

Sucevei la Nord, spre Carpați Cetatea Neamțului, iar pe Siret Cetatea Nouă a Romanului. Moldova era stabilă politic și bogată. Incursiunile pretendenților la domnie erau rare și opoziția boierilor slabă.

Drumurile sigure îmbiau pe negustorii italieni, polonezi sau armeni să treacă prin Moldova de la Marea Neagră spre Liov (Lemberg) și invers, aducând din Orient mirodenii, covoare, blănuri, metale și pietre prețioase, iar din Apus postavuri și arme. Vămile introduse de Ștefan pentru negustorii care tranzitau țara aduceau bani în vistieria domnească. Aceste vămi au condus la creștea visteriei domnești, ceea ce explică mijloacele materiale care i-au permis lui Ștefan să lupte și să construiască fără încetare în lunga lui domnie.

Pericolul cel mai mare cu care s-a confruntat Moldova în vremea lui Ștefan cel Mare l-a reprezentat însă expansiunea Imperiului Otoman după cucerirea Constantinopolului în 1453. După acest moment, Sultanul Mehmed al II-lea Cuceritorul decide continuarea invaziei otomane spre inima Europei.

La 12 iulie 1499, Ștefan încheie tratate de pace cu polonii și le semnează, alături de regele Ioan Albert, la Hârlău, ceea ce dovedește atât consacrarea victoriilor pe câmpurile de luptă ale marelui voievod, un adevărat triumf diplomatic, cât și dezvoltarea deosebită a târgului în acea perioadă.

1486 – Ștefan cel Mare reconstruiește și dezvoltă vechea curte.

1492 – Ștefan cel Mare ridică Biserica Sf. Gheorghe.

Hârlăul în timpul domniei lui Petru Rareș

Biserica „Sf. Dumitru” din Hârlău este o biserică ctitorită de Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546) în prima jumătate a secolului al XVI-lea. Ea se află pe strada Ștefan cel Mare nr. 9 din orașul Hârlău (județul Iași).

Biserica „Sf. Dumitru” din Hârlău a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004, la poziția 1404, având codul IS-II-m-A-04173. În această listă este trecut anul 1535 ca perioadă de datare a monumentului.

Figura 55: Biserica „Sf. Dumitru” din orașul Hârlău, jud. Iași

În timpul domniei lui Radu Mihnea, Hârlăul devine chiar oraș reședință domnească, aici găsim și sfârșitul, însuși domnitorul, în ianuarie 1626.

OBIECTIVE TURISTICE

- Curtea domnească din Hârlău – atestată la 1384 și distrusă în secolul al XIX-lea, în prezent este în

ruine

- Biserica „Sf. Gheorghe” – monument istoric construit în 1492 de Ștefan cel Mare
- Biserica „Sf. Dumitru” – monument istoric construit de Petru Rareș
- Biserica romano-catolică din Hârlău
- Sinagoga Mare din Hârlău – construită în 1814
- Casa Tăutu din Hârlău – clădire monument istoric construită în secolele XVII – XVIII, găzduiește în prezent Muzeul Viei și Vinului
- Spitalul vechi
- Conacul familiei Polizu Micșunești (Maxut)
- Lacul de acumulare – barajul Pârcovaci
- Rezervația forestieră Humosu

Curtea domnească din Hârlău

A fost nucleul care a generat urbanizarea și dezvoltarea Hârlăului.

Actualele ruine istorice ale fostei Curți domnești fac parte din casele domnești medievale, de dinainte de 1384, și rezidite de domnii Alexandru cel Bun (1400-1432), Ștefan cel Mare (1457-1504), Bogdan al III-lea (1504-1517); Ștefan cel Tânăr (1517-1527), Alexandru Lăpușneanu (1552-1561-1564-1568) și de Radu Mihnea (1624-1626). Ansamblul Curții domnești, datat „1 mai 1384”, cuprinde: „case domnești” / palate administrative succesive, cu dependințe și ziduri împrejmuitoare (două rânduri), prevăzute cu contraforturi și turnuri de apărare, din: ante 1384, 1399-1432, 1486, 1543, 1624; azi ruine; trei biserici succesive ale curții, din care: prima, în stil romanic (sec. XIII-XIV); a doua (sf. sec. XIV – jum. sec. XV), cu hramul „Sf. Dimitrie”; a treia, cu hramul „Sf. Gheorghe” (1492); un turn-clopotniță (1486-1898) și, mai târziu, o casă parohială – monument istoric (din sec. XIX). Tot în Hârlău, în Evul Mediu s-au construit: o biserică, cu hramul „Sf. Dimitrie”, zidită între 1535-1543 de Petru Rareș; o biserică, din 1797, cu hramul „Sf. Nicolae”. Cu excepția domnitorului Radu Mihnea (sec. XVII), ctitorii Curții domnești au fost urmașii Mușatei („Mușatinii”), caracterizați de istoricul Ștefan S. Gorovei drept „o familie din sânul căreia, timp de două secole și în forme impuse de anume condiții economice și politice – puterea marilor feudali, vechile tradiții ale organizării în obști și însuși modul în care s-a constituit statul feudal – s-au ales, cu câteva excepții, voievozii țării Moldovei”.

Ansamblul curții domnești din Hârlău a fost inclus pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004, la numărul 1409, având codul IS-II-a-A-04178 și fiind format din două obiective:

- Biserica „Sf. Gheorghe” – datând din 1492 și având codul LMI IS-II-m-A-04178.01;
- Ruinele Curții Domnești – datând din anul 1384, reclădită în 1486 și 1624 și având codul IS-II-m-A-04178.02.

Curtea Domnească din Hârlău este atestată pentru prima dată printr-un act din 1 mai 1384, acolo locuind Doamna Margareta, mama domnitorilor Petru I Mușat (1375-1391) și Roman I Mușat (1391-1392). Aceasta este și prima atestare a târgului Hârlău.

Târgul s-a dezvoltat în perioada domniei lui Ștefan cel Mare (1457-1504), care a intuit rolul strategic al Hârlăului, prin poziția cvasicentrală în cadrul Moldovei medievale. În anul 1486, el a refăcut

din temelii clădirile vechii curți domnești, dându-le o mare extindere. El a pus o pisanie, găsită în anul 1871 și aflată astăzi în patrimoniul Muzeului de Artă al României din București.

Șase ani mai târziu, în 1492, el a înălțat aici Biserica „Sf. Gheorghe”.

La 12 iulie 1499, Ștefan cel Mare a semnat la Hârlău Tratatul de pace cu polonii regelui Ioan Albert.

La Curtea domnească din Hârlău au locuit și urmașii lui Ștefan cel Mare. După cum relatează tot Grigore Ureche, aici a fost ucis în aprilie 1523 hatmanul Luca Arbore, acuzat de trădare de domnitorul Ștefăniță Vodă (1517-1528). După cuvintele cronicarului, *„într-acest an, în luna lui aprilie, în cetatea Hârlăului, Ștefan vodă au tăiat pre Arburie hatmanul, pe carile zic să-l fie aflat în viclenie, iară lucrul adevărat nu să știe”*.

Rolul Curții domnești de la Hârlău s-a diminuat după ce domnitorul Alexandru Lăpușneanu (1552-1561, 1564-1568) a mutat capitala Moldovei la Iași, unde a construit o curte domnească.

Între anii 1624-1626, ca urmare a arderii Curții Domnești din Iași la 2 octombrie 1624, domnitorul Radu Mihnea (1616-1619, 1623-1626) s-a mutat la reședința domnească de la Hârlău, aducând unele îmbunătățiri sub influența arhitecturii italiene.

Curtea Domnească din Hârlău decade după moartea lui Radu Mihnea. În anul 1727, Curtea Domnească era încă intactă, ea fiind vizitată de către Scarlat Ghica, fiul domnitorului Grigore II Ghica (1726-1733, 1735-1739, 1739-1741 și 1747-1748).

Figura 56: Fragment al unei construcții păstrare în cadrul Curții Domnești din Hârlău

Distrugerea ei s-a produs în secolul al XIX-lea, când localnicii au dărâmat-o pentru a folosi piatra la pavarea străzilor și la construcția de case. Până în anul 1907, aici s-a aflat depozitul de gunoi al orașului și oborul de vite.

Biserica „Sf. Gheorghe” din Hârlău

Este o biserică ctitorită de Ștefan cel Mare în anul 1492. Ea se află pe strada Logofăt Tăutu nr. 16 din centrul orașului Hârlău (județul Iași), la o distanță de 74 km de municipiul Iași.

Biserica „Sf. Gheorghe” din Hârlău a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004, având codul IS-II-m-A-04178.01. Ea este considerată parte a ansamblului Curții Domnești din Hârlău, alături de ruinele Curții Domnești.

Săpăturile arheologice efectuate la Biserica „Sf. Gheorghe” din Hârlău în anul 2001, sub coordonarea prof. dr. arheolog Stela Cheptea, cercetător științific la Institutul de Studii Est-Europene Iași, au dus la descoperirea sub naosul actualei biserici a fundațiilor și ruinelor a două biserici mai vechi. Prima biserică datează, probabil, din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, masa altarului fiind identificată sub naosul actualei biserici. Fundația sa are adâncimea de numai 0,90-1,00 m. A doua biserică a fost construită, probabil, în timpul lui Alexandru cel Bun (1400-1432). Aceasta avea plan treflat, puțin deviat de la axul primei biserici și un pridvor pe latura de vest. Fundațiile sale sunt mai adânci: 2,30-2,50 m. Se presupune că ar fi fost avariată de cutremurul din 1471, fiind necesară demantelarea ei.

Biserica „Sf. Gheorghe” din Hârlău a fost construită în anul 1492, în mai puțin de cinci luni.

Cronicarul Grigore Ureche (1590-1647) menționează în *„Letopisețul Țării Moldovei, de când s-au descălecat țara și de cursul anilor și de viața domnilor carea scrie de la Dragoș vodă până la Aron vodă”* rolul lui Ștefan cel Mare de ctitor al Curții Domnești și al Bisericii „Sf. Gheorghe” din Hârlău.

Biserica lui Ștefan cel Mare are plan triconic, cu abside poligonale în exterior (cele laterale au cinci laturi și cea a altarului șapte laturi) și o turlă pe naos. Edificiul are următoarele dimensiuni: 21,50 m – lungime interioară, 24,20 m – lungime exterioară, 8,40 m – lățime (în dreptul absidelor, 12,00 m) și 21,50 m – înălțimea până la calota cupolei.

Biserica este construită în formă de cruce, are abside poligonale în exterior și o turlă așezată pe naos. De jur-împrejur, biserica este întărită de cinci contraforturi.

Fundația, stâlpii din margini, contraforturile și bazele pereților sunt realizate din bucăți masive de piatră cioplită. Fațada bisericii este străbătută de trei rânduri de cărămidă smălțuită. În partea superioară, pereții adună la un loc trei rânduri de cărămidă smălțuită; aceasta este de formă rotundă, multicoloră și cu desene în relief - motive zoomorfe. Absidele laterale sunt decorate cu o serie de firide oarbe.

Intrarea în biserică se face prin peretele vestic al pridvorului. Pronaosul este boltit, iar bolta acestuia se sprijină pe opt pandativi. Acesta este luminat de patru ferestre mari, executate în stilul gotic. Actuala catapeteasmă a bisericii datează din anul 1791, când spătarul Mihail Racoviță a restaurat întreaga biserică. Peste naos se înalță o turlă octogonală sprijinită pe o bază formată din cărămizi zimțate. Turla este din cărămidă, iar de jur-împrejur este împodobită cu discuri din ceramică smălțuită.

Figura 57: Fotografie îndepărtată a Bisericii „Sf. Gheorghe” din orașul Hârlău

Biserica „Sf. Gheorghe” din Hârlău a avut pictură exterioară în frescă, realizată de un anume Gheorghe zugrav în timpul domniei lui Petru Rareș. Deoarece pe pereții pronaosului se aflau ferestre gotice monumentale, acestea au fost acoperite cu tencuială și pictate pe deasupra lor, rămânând doar două ferestre de mici dimensiuni. Picturile exterioare au fost acoperite cu tencuială în urma restaurării efectuate de spătarul Mihail Racovița în 1791. În urma noilor lucrări de restaurare efectuate de Constantin Băicoianu la începutul secolului al XX-lea, s-a decapat tencuiala care acoperea ferestrele din pronaos, înlăturându-se și urmele de pictură exterioară.

Pictura interioară, de o mare valoare artistică, a fost realizată în trei etape. Din vremea lui Ștefan cel Mare s-a păstrat pictura din altar și parțial cea din naos. Sunt menționate scenele *Împărtășirea Sf. Apostoli*, *Cina cea de taină*, *Spălarea picioarelor* și parțial *Răstignirea lui Iisus* din altar, precum și scenele din viața Sf. Gheorghe zugrăvite pe pereții naosului.

Pictura din pronaos datează din timpul lui Petru Rareș, fiind realizate probabil de zugravul Gheorghe, care ar fi pictat și fresca exterioară.

La începutul secolului al XX-lea (mai precis în 1911 și 1931-1932), s-au făcut lucrări de spălare și de consolidare a picturii de către pictorul restaurator Dumitru Noroce. În 1992, pictura a fost spălată cu detergent, iar această intervenție neautorizată a dus la deteriorarea picturii.

Istoricul de artă Sorin Ulea a afirmat că pictura Bisericii „Sf. Gheorghe” din Hârlău prezintă mari asemănări, din punct de vedere al stilului, cu cea de la Biserica Sfântul Nicolae din Dorohoi. El a remarcat *„aceeași predilecție a zugravilor pentru somptuozitatea materiei, pentru ornamentul luxos, pentru eleganța rafinată a atitudinilor”*.

Biserica „Sf. Dumitru” – monument istoric ctitorit de voievodul Petru Rareș

Biserica „Sf. Dumitru” din Hârlău este o biserică ctitorită de Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546) în prima jumătate a secolului al XVI-lea. Ea se află pe strada Ștefan cel Mare nr. 9 din orașul Hârlău (județul Iași).

Biserica „Sf. Dumitru” din Hârlău a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004, la poziția 1404, având codul IS-II-m-A-04173. În această listă este trecut anul 1535 ca perioadă de datare a monumentului.

Pisania inițială a Bisericii „Sf. Dumitru” din Hârlău nu s-a păstrat, dar pisania nouă pusă în anul 1779 transmite informația că la acel moment se putea citi din pisania veche doar cifra miilor, 7. În anul 1779, numele vechiului ctitor se pierduse în negura vremurilor, el nemaifiind reținut nici măcar de tradiția locală.

În anul 1486, Ștefan cel Mare a refăcut din temelie curtea domnească, precum găsim consemnat în pisania originală, păstrată în Muzeul de Artă din București: *„Binecinstitorul și de Hristos iubitorul, Io Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei, fiul lui Bogdan voievod, a făcut aceste case, care s-au început a se zidi în anul 6994 (1486) luna ... 20 și s-au sfârșit în același an, septembrie 15”*. Apoi, în anul 1492, el a ctitorit actuala biserică, închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

În urma lui Ștefan cel Mare, în reședința domnească din Hârlău au mai trăit și alți domnitori.

Domnitorul Petru Rareș, născut în Hârlău, a locuit în Curtea Domnească între anii 1530-1532 și a construit, la mică distanță, Biserica „Sfântul Dumitru”. Apoi, domnitorul Alexandru Lăpușeanu a mutat capitala Moldovei în Iași, însă, între anii 1624-1626, domnitorul Radu Mihnea a revenit în Curtea Domnească din Hârlău.

Pornind de la o mărturie a cronicarului Grigore Ureche, se crede că biserica a fost zidită de voievodul Petru Rareș, care era originar din Hârlău. Mai mult, între anii 1530-1532, domnitorul Petru Rareș a locuit în Curtea Domnească din Hârlău.

În timp, biserica a ajuns în stare de ruină. În anul 1779, biserica a fost reparată de marele spătar Gheorghe Cantacuzino, care locuia în Conacul din Deleni. Acum a fost dărâmat zidul dintre pronaos și naos, a fost rezidită bolta pronaosului și s-au lărgit ferestrele.

Pisania așezată în anul 1779, în urma reparațiilor, mărturisește: „Într-această sfântă biserică se cinstește și se prăznuiește sfântul mare mucenic Dimitrie, dar de cine este zidită dintru început nu se știe, fără numai văletu se arată că era atunci 7000, iară acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, ca dintr-întâi s-a zidit și podobit cu stăruința, osteneala și cheltuiala dumisale lordachi Cantacuzino, Marele Spătar și cu ajutorul de la alți creștini: se arată la condică cine câte au datu, 1779, august 15.”

Ca stil arhitectonic, Biserica „Sf. Dumitru” din Hârlău este foarte asemănătoare cu Biserica „Sf. Gheorghe”, ctitorită de Ștefan cel Mare în același oraș. Ea nu se remarcă prin elemente înnoitoare.

Figura 58: Fotografie în plan apropiat cu Biserica „Sf. Dumitru” din orașul Hârlău

Biserica are plan treflat, fiind compartimentată în pronaos, naos și altar. Ea are următoarele dimensiuni: 21,60 m – lungime în interior, 24,80 m – lungime în exterior, 5,70 m – lățime în interior, 8,30 m – lățime în exterior, 8,50 m – înălțime până la arcurile naosului, 20,60 m – înălțimea turlei în interior, 28,80 m – înălțimea turlei până la cruce, 10,60 m – înălțimea până la streășină.

Monumentul are fațade tencuite de culoare albă și soclu din piatră cioplită. Portalul de intrare de pe peretele vestic este în stil gotic și are un chenar exterior dreptunghiular, cu două muluri și un chenar interior, terminat la partea superioară în arc frânt, cu trei muluri. Ferestrele pronaosului, câte două pe fiecare latură laterală (nordică și sudică), sunt terminate în arc frânt și ornamentate cu rozete în stil gotic.

În interior, bolta pronaosului are formă de calotă ușor turtită, fiind așezată pe patru arcuri lipite de ziduri, iar turla din naos se sprijină pe arcuri încrucișate. Absidele au și ele bolți în formă de concă.

Pereții interiori ai bisericii nu sunt pictați, ci doar tencuiți.

Iconostasul este confecționat din lemn de tei sculptat, policromat, aurit sau argintat și a fost amplasat în biserică în anul 1779, după cum atestă documentele prezente în arhiva bisericii „Sf. Dumitru” din Hârlău. Două dintre icoanele de pe iconostas conțin însemnări referitoare la anul donației lor către biserică; este vorba de anii 1826 și 1830. În anul 1977 au fost efectuate o serie de lucrări de conservare-restaurare a iconostasului sub coordonarea pictorului restaurator Gheorghe Zidaru, neexistând însă nici o documentație care să menționeze lucrările efectuate. În urma unui incendiu din 1998 a ars aproximativ o treime din partea dreaptă a iconostasului.

Icoanele sunt pictate în tehnica tempera pe suport de lemn, ele aparținând din punct de vedere stilistic sfârșitului secolului al XVIII-lea și începutului secolului al XIX-lea.

Iconostasul a fost restaurat în 1977 și 2001-2004. Ultima restaurare a urmărit să corecteze și să repare unele degradări.

Biserica romano-catolică din Hârlău

Biserica „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” din Hârlău este o biserică romano-catolică din orașul Hârlău (județul Iași).

Figura 59: Fotografie a Bisericii „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” din orașul Hârlău

În secolele XVI și XVII, Hârlăul era un târg important al Moldovei, aici existând o Curte Domnească și două biserici domnești (una ctitorită de Ștefan cel Mare și alta de Petru Rareș). Ca urmare, s-au stabilit meseriași și negustori străini care au format o mică comunitate catolică.

Primul misionar care menționează existența unei biserici catolice la Hârlău este călugărul franciscan Francesco Pastis di Candia într-un raport al său, datat cu aproximație în anii 1595-1596.

La mijlocul secolului al XVII-lea, Marco Bandini, arhiepiscop de Marcianopolis și administrator apostolic al Diecezei de Bacău, a scris un raport intitulat „Codex” (Visitatio generalis omnium ecclesiarum catholicarum romani ritus în Provincia Moldaviae), pe care l-a terminat de redactat la Bacău la 2 martie 1648. El a trecut și prin Hârlău, găsind aici o comunitate catolică în proces de asimilare și convertire la religia ortodoxă. Biserica era în ruină, iar viile ei – părașinite. Mai existau 28 de suflete, însă generația nouă trecuse la ortodocși.

În anul 1661, viceprefectul Blasiu Koicsewicz face alte vizite în satele catolice din Moldova, notând că în Hârlău „se vede că a fost o biserică romano-catolică. Aici (catolicii n.n.) sunt puțini și săraci. În total sunt 20 de suflete ce stau sub ascultarea parohului de Cotnari.” Cu prilejul vizitei, a celebrat slujba în casa unui creștin.

Un alt misionar, Vito Piluzzi din Vignanello, a scris despre starea de devastare a bisericii catolice din Hârlău. El preciza la 14 decembrie 1668, într-un „raport sub formă de răspuns la un chestionar adresat nunțului din Polonia”, că „în Hârlău sunt zece suflete, biserica nu are nimic.” Într-un alt răspuns din 26 august 1671 la un chestionar al congregației De Propagandă Fide, intitulat „Despre misiunea din Moldova”, același misionar menționa că la Hârlău este o biserică de piatră, părăsită.

În anul 1820, comunitatea catolică din Hârlău aparținea de Parohia Hălăucești. Schematismul Misiunii Catolice din Moldova din 1850 menționează existența a 35 credincioși la Hârlău. Aceștia nu aveau biserică, fiind afiliați la Parohia Hălăucești, apoi la Parohia Horlești.

În anul 1905, tâmplarul și apicultorul Anton Petz și soția sa, Iosefina, au construit o biserică pe terenul grădinii lor din Hârlău, biserica fiind sfințită la data de 2 octombrie 1905

În perioada interbelică, comunitatea catolică din Hârlău crește treptat ca urmare a stabilirii aici a unor muncitori germani, care lucrau în industria sticlăriei. Astfel, în anul 1938 erau aici 54 familii cu 104 credincioși. Hârlăul făcea parte pe atunci din județul Botoșani, iar biserica catolică din Hârlău era filială a Parohiei Botoșani (unde păstora pr. Wilhelm Clofanda). În anul 1940, locuitorii germani au emigrat în Germania, comunitatea catolică locală scăzând la un grup de 6-8 familii.

În anul 1946, biserica romano-catolică din Hârlău a devenit filială a Parohiei romano-catolice din Cotnari (localitate aflată la 10 km distanță). Conform datelor furnizate de Episcopia Romano-Catolică de Iași, în anul 1950 a fost construită o nouă biserică.

În perioada comunistă, s-au stabilit în oraș și alte familii de religie catolică, astfel încât comunitatea locală a crescut ușor: 18 familii cu 50 credincioși (1979) și 25 familii cu 45 credincioși (1994). În anul 1964, lângă biserică a fost construită o fabrică de pâine, care este astăzi în ruine.

Biserica a fost consolidată și renovată în perioada iunie-iulie 2010 cu fonduri de la un donator din Germania. S-a construit o sacristie, s-au consolidat pereții exteriori, care au fost izolați termic cu polistiren, s-a modificat forma turlei (inițial era octogonală, în prezent este pătrată), s-a înlocuit învelitoarea de tablă de pe acoperișul bisericii și al turlei și s-a montat o ușă metalică și ferestre termopan.

În prezent, Biserica romano-catolică din Hârlău este filială a Parohiei romano-catolice „Sf. Înălțarea Sfintei Cruci” din satul Cotnari. Liturghii sunt celebrate doar în zilele de marți (dimineața) și duminică (seara) sau cu ocazia unor sărbători religioase. Comunitatea catolică din Hârlău avea în anul 2004 un număr de 25 de familii cu 47 de credincioși.

Sinagoga Mare din Hârlău – construită în 1814

Sinagoga Mare din Hârlău este un lăcaș de cult evreiesc din orașul Hârlău, pe strada Mușatinilor nr. 5. Ea a fost construită în perioada 1814-1815.

Sinagoga Mare din Hârlău a fost construită în perioada anilor 1814-1815, după cum atestă o inscripție aflată pe clădirea locașului de cult. Pe scara de piatră a balconului se află o placă cu motive decorative iudaice, printre care și doi lei. Între cei doi lei se află inscripția *תקנה* semnificând anul evreiesc 5575, care se suprapune peste perioada 15 septembrie 1814 – 4 octombrie 1815 din calendarul creștin. Mai jos, se află o altă inscripție în limba ebraică și anume: *ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם*, transliterată *Veasu li mikdaș veșehanti betoham*. Acest citat reprezintă un pasaj din Tora în care Dumnezeu îi poruncește lui Moise: „Să-Mi faci locaș sfânt și Eu voi locui în mijlocul lor” (Ieșirea, 25:8).

Lăcașul de cult are cinci încăperi, iar sala mare are picturi realizate de Șloima Mendel în anul 1924. Sinagoga Mare avea în Aron Kodesh („Arca Sfântă”) 50 de suluri ale Torei.

La începutul secolului al XXI-lea, Sinagoga din Hârlău se afla într-o stare de degradare. În primul

deceniu al secolului, mica obște evreiască (care avea în anul 2008 numai 19 persoane) a reușit cu mari eforturi să strângă bani pentru renovarea sinagogii. A fost stopată degradarea rapidă a lăcașului de cult, acesta fiind menținut în stare de funcționare. Cu toate acestea, pictură murală se află într-o stare avansată de degradare, necesitând intervenții imediate.

Figura 60: Fotografie în plan apropiat a Sinagogii Mare din orașul Hârlău

În lista sinagogilor din România publicată în lucrarea „*Seventy years of existence. Six hundred years of Jewish life in Romania. Forty years of partnership FEDROM – JOINT*”, editată de Federația Comunităților Evreiești din România în anul 2008, se preciza că Sinagoga din Hârlău era încă în funcțiune.

După tradiție, primii evrei s-au stabilit la Hârlău încă din vremea lui Ștefan cel Mare (1457-1504). La Curtea domnească de la Suceava era un medic evreu, Șmil din Hârlău, care îl trata de bună. La începutul secolului al XVIII-lea, domnitorii Moldovei au acordat înlesniri de taxe unor meseriași evrei care au sosit la Hârlău din Galiția și Podolia; unul dintre ei era și bijutierul domnitorului Grigore al II-lea Ghica (1735-1739).

Principală ocupație a evreilor din Hârlău era negustoria, dar existau și meseriași (croitori, cizmari sau potcovari). Ca urmare a dezvoltării comerțului, comunitatea evreiască din oraș a crescut numeric. Astfel, dacă în 1803 erau 784 locuitori evrei, în 1838 numărul lor crescuse la 1.008 (și pe fondul sosirii de evrei din Basarabia și Bucovina) și în 1859 la 1.389.

La sfârșitul secolului al XIX-lea a crescut numărul manifestărilor antisemite din Hârlău. Pe acest fond, jumătate din evreii din localitate au emigrat între anii 1899-1900 către alte țări, în special în America, apoi către Palestina.

În perioada interbelică, evreii au participat la viața politică; în anul 1930, în Consiliul local au fost aleși 4 evrei, printre care și rabinul local. Conform recensământului din 1930, în Hârlău locuiau 4.097 persoane, dintre care 2.032 evrei, reprezentând 48,6% din populația localității.

În timpul statului național-legionar, au fost arestați mai mulți evrei sub acuzația că ar fi comuniști, iar magazinele evreiești au fost confiscate de către Garda de Fier.

Conform datelor recensământului din 1941, din cei 3.755 locuitori ai Hârlăului un număr de 1.736 erau evrei (46,2% din populație). În 1942 numărul evreilor din localitate scăzuse la aproximativ 1.300.

În anul 1948 comunitatea evreilor din Hârlău avea un număr de 1.936 membri (adică 46,4% din populația de 4.172 persoane a localității), înregistrându-se o ușoară creștere datorită venirii unor refugiați din Ștefănești, Frumușica și Lespezi. Între anii 1948-1951 aproape toți evreii din Hârlău au emigrat în noul stat Israel, în oraș rămânând doar puțini locuitori de etnie evreiască. La începutul anului 1949 mai rămăseseră în oraș doar 600 evrei, comunitatea locală fiind din ce în ce mai îmbătrânită.

În prezent, comunitatea evreiască din Hârlău are două cimitire evreiești: unul vechi de 200 ani și unul mai nou, pus în funcțiune în jurul anului 1900.

Casa Tăutu din Hârlău

Este o clădire monument istoric din orașul Hârlău, situată pe Str. Logofăt Tăutu nr. 7. Ea a fost construită în secolele XVII-XVIII și găzduiește în prezent Muzeul Viei și Vinului, singurul muzeu viticol din Moldova. În prezent găzduiește Muzeul de Istorie și a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2004, la numărul 1407, codul IS-II-m-B-04176.

Casa Tăutu din Hârlău a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea de un urmaș al logofătului Ioan Tăutu. În anul 1875 a fost cumpărată de stat, devenind sediu al Oficiului Poștal Hârlău. După cel de-al doilea război mondial, clădirea a fost reparată.

Figura 61: Fotografie din curtea casei Tăutu din Hârlău

În anul 1983 clădirea a trecut în administrarea Primăriei orașului Hârlău, care a amenajat aici Muzeul de istorie și etnografie. La 22 mai 1990, prin Decizia nr. 334 a Prefecturii județului Iași, edificiul muzeal din Hârlău a fost trecut în patrimoniul Complexului Național Muzeal Moldova Iași. Începând din 10 decembrie 1999 s-au executat lucrări de consolidare a clădirii. Cu acel prilej s-au scos la iveală noi spații de la demisol (umplute, anterior, cu pământ), care serveau ca spațiu de depozitare a alimentelor.

După finalizarea lucrărilor de consolidare, aici s-a inaugurat la 20 iulie 2006 Muzeul Viei și Vinului

din Moldova, în celelalte săli fiind expuse piese etnografice legate de tehnica viticolă. În săli sunt amenajate o butnărie de secol XVII, o sală destinată ceramicii, o crămă, o cameră de han unde se servea vin, o cameră dedicată nașterii pruncilor, o cameră unde este reprezentat ritualul nunții, o cameră dedicată ritualului înmormântării etc.

În clădire sunt organizate lansări de carte, expoziții de pictură sau diferite alte evenimente culturale. De asemenea, în curtea muzeului sunt organizate uneori spectacole folclorice, cu degustări de vinuri din soiurile podgoriei Cotnari.

În fața clădirii se află un bust al domnitorului Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546).

Casa este masivă, cu fundație de piatră și ziduri din piatră și cărămidă groase de 70-90 cm. Acoperișul este din tablă, în patru ape, având patru coșuri de fum cu rol decorativ, sobele fiind actualmente demontate.

În decursul anilor, construcția a suferit unele modificări, dar nu esențiale. Astfel, în 1875 și-a schimbat funcțiunea din reședința boierească în sediu al Oficiului Poștal.

Construcția și-a menținut această destinație până în anul 1983, fiind cunoscută de localnici sub denumirea de **Casa Poștei**. Faptul că este monument istoric atrage trecerea clădirii sub jurisdicția Primăriei orașului Hârlău, amenajându-se aici **Muzeul de Istorie și Etnografie**. Ca muzeu, a trecut apoi în subordinea Complexului Muzeal Național „Moldova” din Iași de la data de 22 mai 1990, conform Deciziei nr. 334 a Prefecturii Județului Iași.

Conacul familiei Polizu Micșunești (Maxut)

Este situat în partea de vest a orașului, în satul Maxut. Conacul a fost construit între anii 1887-1888 de Constantin I. Ghica și este bine păstrat și în zilele noastre. Este situat în mijlocul unui parc și are valoare de patrimoniu istoric. În timpul Primului Război Mondial a fost găzduit regele Ferdinand. Tot aici și-a desfășurat activitatea și „Societatea Femeilor Române”, care a avut o contribuție însemnată în susținerea materială a frontului.

Figura 62: Fotografie cu drona a Conacului familiei Polizu Micșunești (Maxut) din Hârlău (sursă foto: <https://www.conacpolizu.ro/>)

Traseu tematic ciclopietonal – Istorie și Spiritualitate în Hârlău și împrejurimi:

Biserica „Sf. Gheorghe” oraș Hârlău – Biserica Nașterea Maicii Domnului - Sat Zagavia, comuna Scobinți
- Mănăstirea Sângeap-Basaraba Sat Sticlăria, comuna Scobinți

Conform Studiului de regenerare urbană pentru Orașul Hârlău, 2023 se propune crearea unei axe spirituale în partea de S-SV a orașului, care să aibă ca punct de plecare Ansamblul Curții Domnești, continuat înspre comuna Scobinți de două așezări vizibile cu ochiul liber de pe perimetrul curții acesteia: Biserica Nașterea Maicii Domnului - Sat Zagavia și Mănăstirea Sângeap-Basaraba - Sat Sticlăria.

Aceste două obiective situate pe teritoriul comunei Scobinți sunt situate pe de o parte, într-o zonă cu o populație creștin ortodoxă majoritară (98% din populația orașului Hârlău și din zona periurbană sunt ortodocși), iar pe de altă parte într-o zonă unită de aceleași evenimente istorice:

Biserica Nașterea Maicii Domnului Sat Zagavia, comuna Scobinți

Această Biserică se leagă de numele unei personalități cu rezonanță istorică și culturală deosebită pentru întreg spațiul românesc - Episcopul Amfilohie de Hotin, autorul primei lucrări românești de geografie, remarcându-se și ca traducător al unor lucrări de aritmetică. Dintr-un document din 20 iulie 1780 rezultă că Episcopia Hotinului n-avea titular¹³ . Episcopul Amfilohie se mutase la M-rea Zagavia, lângă Hârlău.

Cu privire la alegerea lui Amfilohie ca episcop, N. Iorga menționa că „guvernul provisoriu rusesc dădu episcopia Hotinului unui Amfilohie, probabil Putnean, care trebui să stea și pe urmă în Moldova, la Mănăstirea lui Zagavie, lângă Hârlău, ori la Iași, scriind cea dintâi Geografie - după Bouffier, tradus în italienește - și cea dintâi Aritmetică, pe lângă Gramatica teologhicească a lui Platon de Moscova, la 1795”¹⁴. Același istoric stabilea că data primirii episcopiei a fost între anii 1769-1774 .

Ultima parte a vieții a petrecut-o la Mănăstirea Zagavia¹⁵ , lângă Hârlău, unde era și egumen 75, și de unde, mergea și slujea, atunci când era invitat, la Iași sau la Roman. În restul timpului, traducea cărți.¹⁵

Mănăstirea Sângeap-Basaraba Sat Sticlăria, comuna Scobinți:

„Tradiția locală amintește de Petru I Musat, care ar fi făcut o biserică din lemn, iar apoi Alexandru cel Bun, Stefan cel Mare și Sfânt, Petru Rareș, care ar fi înnoit și întărit această mănăstire cu biserică și ziduri de piatră, de unde și denumirea de Cetățuie [...] Este cunoscut faptul că o parte din icoanele și clopotele vechii mănăstiri au fost mutate în noul sat Pârcovaci. În anul 1944, mănăstirea a fost transformată în comandament, iar la plecare au dinamitat-o lăsând în urmă o grămadă de moloz. [...] În anul 1997, I.P.S. Daniel a binecuvântat și a aprobat reînființarea mănăstirii ca schit de călugări, pe lângă Mănăstirea Lacuri, iar în 20 iunie 1998, prin hotărârea Sfântului Sinod al B.O.R. schitul Sângeap a fost transformat în mănăstire, având titulatura Mănăstirea Sângeap-Basaraba”

(<https://sangeapbasaraba.mmb.ro/>)

¹³ Iustin Ștefan Frățiman, op. cit., p. 77.

¹⁴ N. Iorga, Istoria bisericii românești ..., p. 168

¹⁵ Ionel Maftai, Personalități ieșene (Amfilohie (secolul al XVIII-lea, cărturar), I, Iași, 1972, p. 30.

În cadrul Studiului de regenerare urbană pentru Orașul Hârlău, 2023 se propune amenajarea unui traseu tematic ciclopietonal. Traseul ar urma să aibă o distanță totală de 6 km, trecând spre sud de Curtea Domnească peste Râul Bahlui, în comuna Scobinți pe DC145 și străbătând satul Zagavia. Pe lângă funcția turistică, traseul propus are și rolul de a spori mobilitatea locuitorilor din periurban către oraș, printr-o infrastructură adecvată de deplasare pe jos sau cu bicicleta.

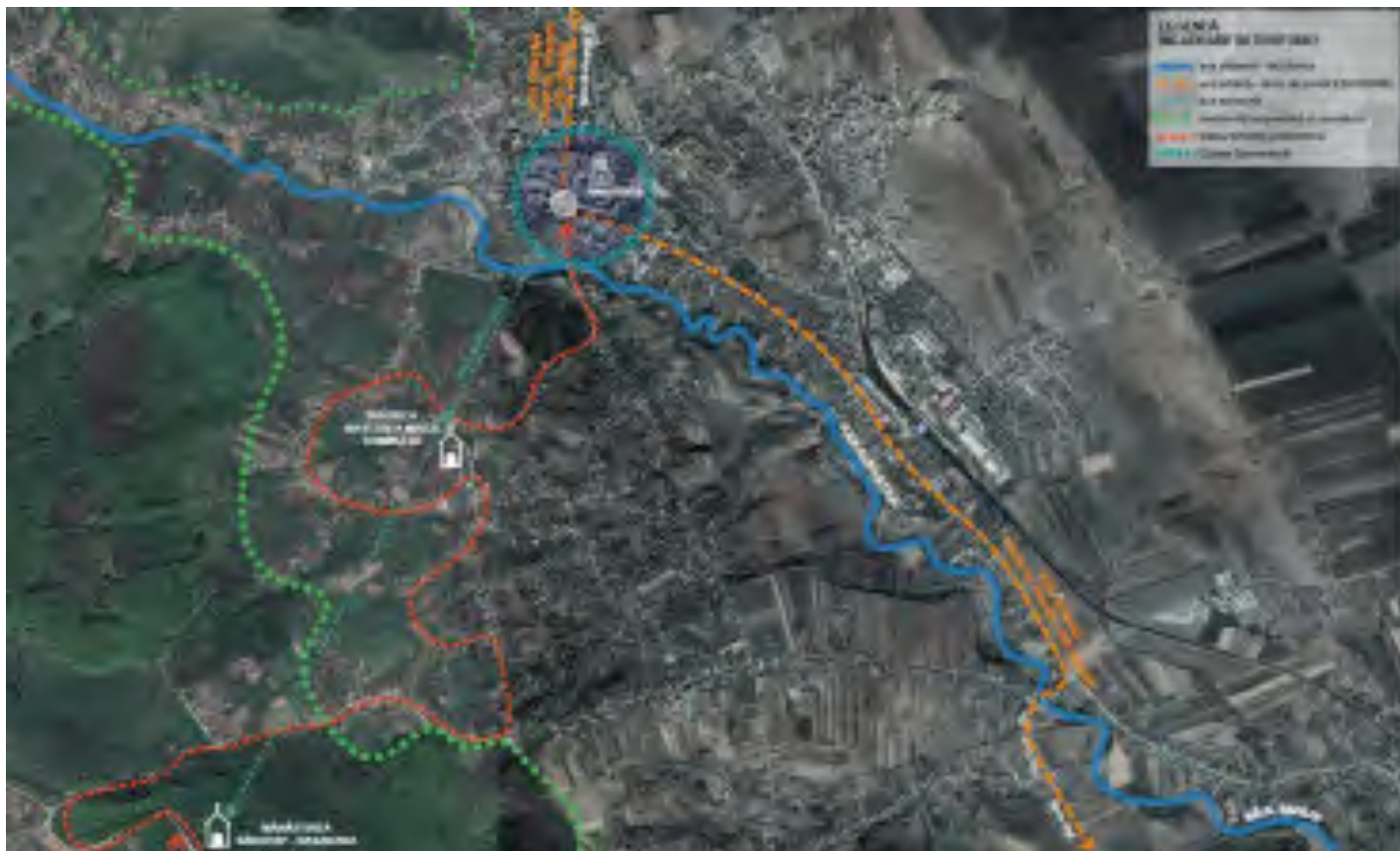

Figura 63: Reprezentarea cartografică a axei spirituale propusă pentru amenajarea unui traseu tematic ciclopietonal (sursă: Studiul de regenerare urbană pentru Orașul Hârlău, 2023, YOUPLAN DEVELOPMENT)

Concluzii, provocări, resurse și tendințe

La nivelul orașului Hârlău se observă o scădere a efectivelor școlare totale (preuniversitar și preșcolar) între 2017 și 2021, acest trend demografic negativ se regăsește și la nivelul total al populației județului Iași, precum și la nivel național. În același timp, evoluția personalului didactic este una oscilantă, dar în creștere.

Din punct de vedere al infrastructurii educaționale, se observă o dotare insuficientă a unităților școlare, nicio unitate școlară nu deține bazin de înot, iar numărul terenurilor de sport și al sălilor de gimnastică este insuficient. Numărul de calculatoare este insuficient comparativ cu populația școlară existentă, în sensul că 1 PC este repartizat la aproximativ 13 elevi.

Spitalul Orășenesc Hârlău deservește o populație de aproape 68.000 locuitori, aproximativ 15.000 locuind în orașul Hârlău, iar cca 53.000 în cele 6 comune arundate, pe o rază de cca 20 km. Spitalul este amplasat la peste 76 Km față de municipiul Iași, care dispune de clinici universitare de specialitate, care pot trata eventuale cazuri ce depășesc competența spitalului. Spitalul Orășenesc Hârlău acordă servicii de spitalizare continuă, servicii ambulatorii de specialitate, servicii de spitalizare

de zi sau servicii paraclinice în următoarele specialități: anestezie și terapie intensivă, medicină internă, pediatrie, chirurgie generală, obstetrică-ginecologie, medicină de laborator, radiologie – imagistică medicală.

Centrul de asistență socială multifuncțional, din orașul Hârlău, are scopul de prevenire a excluziunii sociale, de creștere a gradului de incluziune socială și îmbunătățire a calității vieții persoanelor aflate în situații de risc. În același timp, la nivelul Primăriei orașului Hârlău există Compartimentul Asistență Socială, Protecție Socială și Autoritate Tutelară.

Soluțiile propuse în cadrul prezentei strategii vizează o abordare integrată, sinergică, a acestor probleme, în scopul atingerii obiectivelor de dezvoltare ale orașului Hârlău asumate în cadrul SDT. Astfel, aceste soluții presupun eforturi consistente în ce privește:

- îmbunătățirea accesului la educație prin modernizarea și interconectarea instituțiilor de învățământ, creându-se astfel premisele unui sistem educațional mai eficient și integrat.
- dezvoltarea unei infrastructuri de sănătate care să ofere servicii de calitate și accesibile. Acest lucru va asigura sănătatea și bunăstarea comunității locale.
- dezvoltarea unui centru comunitar multifuncțional care să ofere servicii integrate de asistență socială, contribuind la îmbunătățirea calității vieții pentru grupurile vulnerabile.
- combaterea dezavantajelor sociale și să promoveze incluziunea comunităților defavorizate.
- dezvoltarea patrimoniului cultural și organizarea de evenimente culturale care vor consolida identitatea orașului și vor contribui la atragerea de vizitatori.
- extinderea infrastructurii sportive și de recreere în scopul oferirii de oportunități pentru tineri și comunitatea locală, aceștia având posibilitatea să se angajeze în activități sportive și recreative.
- restaurarea monumentelor istorice și promovarea patrimoniului local, pentru dezvoltarea unui sector turistic puternic, generând venituri suplimentare pentru comunitate.

În concluzie, orașul Hârlău abordează dezvoltarea sa cu o viziune integrată, având ca scop îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice într-un mod coordonat, pentru a sprijini creșterea economică, bunăstarea comunității, incluziunea socială, și pentru a promova cultura, sportul, tineretul și turismul. Aceste eforturi ar trebui să ducă la o dezvoltare teritorială mai echilibrată și sustenabilă a orașului Hârlău.

VII. Mediu și schimbări climatice

1. Caracterizarea capitalului natural

Nivel județean

Poziția geografică

Județul Iași este situat în partea de nord-est a României, în Podișul Moldovei. Acesta este mărginit la vest de râurile Moldova și Siret, iar la est, de râul Prut (care constituie și granița cu Republica Moldova); teritoriul județului se află la intersecția paralelei 47° N cu meridianele 27-28° E, învecinându-se cu județele Botoșani, Suceava, Neamț și Vaslui.

Având o suprafață de 5477 km² (2,3% din teritoriul României), județul Iași se plasează între județele medii ca întindere (locul 23), iar din punct de vedere al populației (976586 locuitori cu domiciliu în județ la 1.07.2020, respectiv 4,3% din totalul pe țară), se situează pe locul 2 (după municipiul București).

Relieful județului este alcătuit din dealuri prelungi (cu înălțimi între 200 și 593 m) și văi largi, cu șesuri aluviale extinse, ce aparțin Podișului Sucevei, Podișului Bârladului (Central – Moldovenesc) și Câmpiei Moldovei.

Clima este temperat continentală, cu variații ale temperaturii între -36°C și + 40°C, media multianuală fiind de aprox. + 9,5°C.

Rețeaua hidrografică este formată din râuri cu dimensiuni variabile (Prut, Siret, Jijia, Bahlui etc.) și un număr important de lacuri, iazuri și heleșteie (naturale sau rezultate din lucrări hidroameliorative).

Vegetația naturală este specifică silvostepii, cu păduri de foioase, alternând cu terenuri agricole și pajiști secundare (în zonele mai înalte) și zăvoaie de plop și salcie, ce alternează cu pajiști de iarbă moale (în luncile râurilor).

Fauna județului este reprezentată de specii diverse de animale (mistrețul, veverița, căpriorul, iepurele, lupul, vulpea etc.), păsări de penaj și de baltă, iar fauna acvatică este favorabilă creșterii bibanului, crapului, cleanului și somnului.

Resursele naturale ale subsolului sunt mai puțin variate, fiind reprezentate de roci și materiale de construcții de interes local (calcare, gresii, argile, nisipuri, pietrișuri) și ape minerale, cu valențe pentru consum și tratamente medicale.

Solurile județului Iași prezintă o gamă variată, determinată de diversitatea reliefului și de condițiile climatice neuniforme (cernoziomuri, soluri cenușii, brune și aluviale), mare parte din acestea fiind soluri erodate sau terenuri cu pericol de eroziune.

Economia. Datorită reliefului, economia este centrată pe agricultură. Industria există doar în orașe. Ramurile industriale predominante sunt: industria chimică, industria farmaceutică, industria metalurgică, industria textilă, industria alimentară.

Populația. Din datele prezentate de Anuarul Statistic al Județului Iași 2021, județul Iași avea o populație de 971.917 locuitori (487.046 bărbați și 484.871 femei) la 1 iulie 2020, fiind, după București, al doilea județ ca număr de locuitori din România, cu o densitate a populației de 140,5 loc./km².

Peste 98% dintre locuitori sunt români; există de asemenea comunități de rromi. Majoritatea populației este formată din ortodocși, însă există și o comunitate semnificativă de catolici (cca. 5%, în Iași și în partea de vest a județului), precum și mici grupuri de protestanți.

Organizarea administrativ teritorială a județului Iași la 31.12.2020 include 2 municipii (Iași și Pașcani), 3 orașe (Târgu Frumos, Hârlău și Podu Iloaiei), 93 comune și 418 sate.

Reședința județului este municipiul Iași, unul din principalele orașe ale României, important centru universitar, cu o bogată activitate științifică, cultural - artistică și economică.

Nivel local

Rețea hidrografică: teritoriul orașului Hârlău este străbătut de râul Bahlui. În amonte este construit un baraj de acumulare, lacul constituind una dintre sursele de alimentare cu apă potabilă a orașului.

Clima orașului Hârlău este temperat-continentală de nuanță excesivă, specifică părții de est a țării.

Radiația solară, cu rol hotărâtor în geneza tipului de climat, are la stația Cotnari (321 m altitudine, la 10 km sud de Hârlău) valoarea medie anuală de 118,87 kcal/cm² (17,04 kcal/cm² în iulie și 3,34 kcal/cm² în decembrie)

Temperatura medie anuală a aerului la Cotnari este de 9°. În decursul timpului de când se fac observații, temperatura medie anuală cea mai scăzută a fost de 6,8°C (1942), iar cea mai ridicată de 10,2°C (1936). Mediile termice ale lunilor au un mers normal, cu maximă în iulie (20,3°C) și minimă în ianuarie (-3,9°C), rezultând o amplitudine medie de 24,2°C.

Precipitațiile atmosferice au un caracter neuniform în spațiu și timp. Condițiile fizico-geografice locale (relieful, vegetația) fac posibile precipitațiile medii anuale de până la 500 mm la est de oraș și de peste 650 mm la vest de oraș. Stratul de zăpadă se instalează la sfârșitul lui noiembrie și ține până în martie. Grosimea medie are o creștere și scădere normală (1 cm în noiembrie, 17 cm în decembrie, 20 cm în ianuarie, 19 cm în februarie și 4 cm în martie).

Flora și vegetația: fitogeografic, orașul Hârlău se află la limita a două mari provincii floristice care aparțin regiunii euro-siberiene: provincia est-carpatică, la vest de oraș și provincia balcano-moesică, la est de oraș. Prima este forestieră, a doua este de silvostepă cu elemente de stepă.

Vegetația forestieră este reprezentată de pădurea de stejar în amestec cu specii de carpen și fag, și chiar făgete cu pâlcuri de tisă, tei, ulm, jugastru, arțar, frasin, cireș sălbatic, măr pădureț, păr pădureț.

Între arbuști și subarbuști întâlnim: alun, corn, păducel, sânger, lemnul râios, lemnul câinesc, porumbar, măceș.

Stratul ierbos are în componentă mai frecvent speciile: rogozul de pădure, sovârf, pojarnița, pătlagina, urzica moartă, mentă, vinarița, ghiocel, viorele, toporași, lăcrămioare.

Fauna: speciile faunistice din zona Hârlău aparțin pădurii de foioase, dar și și silvostepii. Fauna de pădure este reprezentată de un număr redus de mamifere: căprioara, cerbul lopătar, mistrețul, vulpea, viezurele, lupul, pisica sălbatică.

Între păsări se remarcă: ghionoaia, ciocănitoarea, mierla, privighetoarea, presura, pițigoiul, cucul, pupăza.

Mamiferele specifice silvostepii sunt în primul rând rozătoarele: iepurele, popândăul, cățelul pământul, șoarecele de câmp.

Dintre păsări întâlnim: ciocârlia, potârnichea, prepelița, graurul, rața sălbatică, gâsca sălbatică, lișița, barza albă, bătălanul, pescărușul.

Ihtiofauna este prezentată de: crap, caras, roșioară, crapi chinezești.

2. Rezervații naturale și arii protejate

La nivelul județului Iași, conform Legii 5/2000 (privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - arii protejate), există 27 arii naturale protejate de interes național, acestea acoperind o suprafață totală de 5164.4 hectare și reprezentând mai puțin de 1% din totalul suprafeței de la nivel județean.

Conform Agenției Naționale pentru Protecția Mediului pe teritoriul județului Iași, la nivelul anului 2018 sunt declarate un număr de 30 de situri Natura 2000, după cum urmează:

10 arii de protecție specială avifaunistică (SPA) declarate astfel:

- 4 situri – prin H.G. nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv:

- 1) ROSPA0042 Eleșteiele Jijiei și Miletinului;
- 2) ROSPA0071 Lunca Siretului Mijlociu;
- 3) ROSPA0092 Pădurea Bârnova;
- 4) ROSPA0096 Pădurea Miclești;

- 2 situri – prin H.G. nr. 971/2011 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv:

- 1) ROSPA0109 Acumulările Belcești;

2) ROSPA0116 Dorohoi – Șaua Bucecei;

- 4 situri – prin H.G. nr. 663/2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv:

1) ROSPA0150 Acumulările Sârca – Podu Iloaiei;

2) ROSPA0158 Lacul Ciurbești – Fânațele Bârca;

3) ROSPA0163 Pădurea Floreanu – Frumușica – Ciurea;

4) ROSPA0168 Râul Prut;

20 situri de importanță comunitară (SCI) declarate astfel:

- 18 situri – prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv:

1) ROSCI0058 Dealul lui Dumnezeu,

2) ROSCI0076 Făgetul Humosu,

3) ROSCI0077 Fânațele Bârca,

4) ROSCI0107 Lunca Mircești,

5) ROSCI0135 Pădurea Bârnova-Repedea,

6) ROSCI0150 Pădurea Frumușica,

7) ROSCI0152 Pădurea Ghiorghitoaia,

8) ROSCI0159 Pădurea Homița,

9) ROSCI0160 Pădurea Icușeni,

10) ROSCI0161 Pădurea Medeleni,

11) ROSCI0167 Pădurea Roșcani,

12) ROSCI0171 Pădurea și Pajiștile de la Mârzești,

13) ROSCI0176 Pădurea Tătăruși,

14) ROSCI0181 Pădurea Uricani,

15) ROSCI0213 Râul Prut,

16) ROSCI0221 Sărăturile din Valea Ilenei,

17) ROSCI0222 Sărăturile Jijia Inferioară-Prut,

18) ROSCI0265 Valea lui David

- 2 situri – prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2.387/20011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv:

1) ROSCI0363 Râul Moldova între Oniceni și Mitești,

2) ROSCI 0378 Râul Siret între Pașcani și Roman;

Prin același act normativ:

- un sit declarat anterior se extinde semnificativ și își schimbă denumirea, păstrând codul inițial: ROSCI0076 Făgetul Humosu devine **ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău**;

- două situri declarat anterior se contopesc și se extind într-unul mai mare: ROSCI0150 Pădurea Frumușica și ROSCI0152 Pădurea Ghiorghițoaia devin **ROSCI0152 Pădurea Floreanu-Frumușica-Ciurea**;

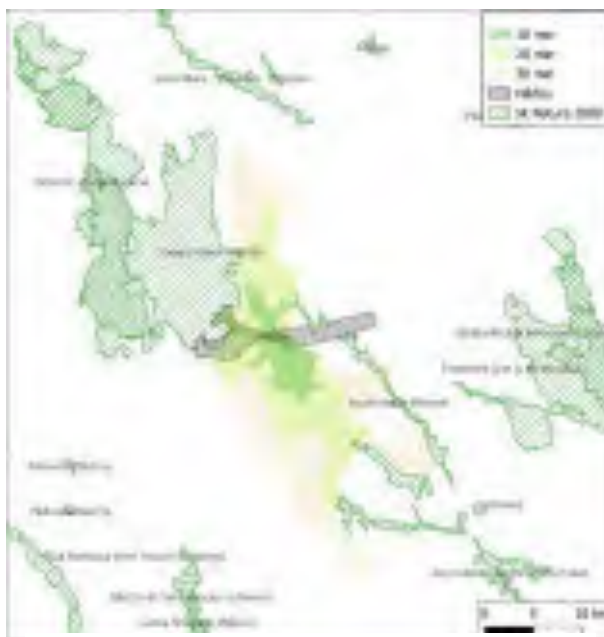
- 1 sit – prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 46/2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, respectiv **ROSCI0438 Spinoasa**;

Prin același act normativ, Anexa 2, se extinde situl **ROSCI0058 Dealul lui Dumnezeu**.

Formularele standard ale siturilor Natura 2000 – arii de protecție specială avifaunistică și situri de importanță comunitară – au fost actualizate de către Ministerul Mediului în anul 2016 și sunt disponibile pe pagina APM Iași.

În total, cele 10 arii de protecție specială avifaunistică ocupă pe teritoriul județului Iași o **suprafață de 69 126 ha**, reprezentând 12,62 % din suprafața județului, iar cele 20 de situri de importanță comunitară ocupă o suprafață de **66 223 ha**, reprezentând 12,1 % din suprafața județului.

Însumând cele două tipuri de situri Natura 2000 și eliminând suprapunerile, suprafața totală ocupată de acestea pe teritoriul județului Iași este de 82 976 ha, reprezentând 15,15 % din teritoriul județului.

Figură 7: Reprezentarea grafică a poziției orașului Hârlău, în raport cu distanțe de 10-30 minute de parcurs, cu autoturismul, până la cele mai apropiate arii naturale protejate

Orașul Hârlău se învecinează la est și la vest cu două zone naturale protejate Natura 2000¹⁶:

Lacul de acumulare – barajul Pârcovaci

Este situat la vest de satul Pârcovaci. Barajul este construit din pământ, placat cu beton, și are înălțimea de 25 m. Este o arie naturală de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip acvatic).

Figura 64: Imagine cu drona a Lacului de acumulare – barajul Pârcovaci (sursa foto: <https://www.facebook.com/Parcovaci>)

Aria naturală, cu o suprafață de 50 hectare, se află în partea nord-vestică a județului Iași, pe râul Bahlui. Rezervația naturală a fost declarată arie protejată în 6 martie 2000 și reprezintă un lac artificial de acumulare (amenajat ca sursă de alimentare cu apă a orașului Hârlău) pe râul Bahlui, cu scop de protecție pentru mai multe specii din ihtiofauna zonei, printre care: păstrăv, clean, scobar, crap, novac, sânger sau caras.

În această zonă există 5 izvoare minerale, două cu debit foarte mare, iar aceste ape sunt oligometalice, benefice persoanelor cu afecțiuni gastrice, ceea ce a atras numeroși vizitatori în zonă.

Rezervația forestieră Humosu - Dealul Mare – Hârlău

Rezervația forestieră Humosu se situează în cadrul sitului Dealul Mare – Hârlău.

Situl Dealul Mare-Hârlău acoperă o suprafață compactă și întinsă de pădure la granița județelor Iași și Botoșani. Se remarcă procentul însemnat ocupat de păduri (peste 97%). Situl este important deoarece asigură acoperirea geografică în aceasta zonă a țării pentru următoarele habitate prioritare forestiere: 9130 -Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum, 91Y0 -Păduri dacice de stejar și carpen, 9170 -Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum, 91F0 -Păduri ripariene mixte cu *Quercus robur*,

¹⁶ Natura 2000 este o rețea ecologică de arii protejate ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei.

Ulmus laevis, *Fraxinus excelsior* sau *Fraxinus angustifolia*, din lungul marilor râuri (*Ulmion minoris*), 91E0* -Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (<https://natura2000.eea.europa.eu/>)

Rezervația forestieră Humosu este situată în regiunea de dealuri din nordul Moldovei, în etajul gorunetelor și al amestecurilor dintre acestea și fag, la o altitudine de 410-470 m, reprezentând un interesant codru secular de fag, instalat pe un sol brun-roșcat de pădure. Stratul arborescent este reprezentat de fag dispus în două etaje: unul cu o longevitate de circa 160 de ani, tulpinile având diametrul de 60 cm, și altul de 60 de ani, cu tulpini mai subțiri, de circa 25-30 cm. Izolat, mai întâlnim carpenul, frasinul și teiul argintiu. Stratul erbaceu este format din: pochivnic, colțișor, brebenei, alior ș.a.

Este situată spre nord-vest, între Pârâul Dracului și Valea Largă, având o suprafață de 73,3 ha. Reprezintă o zonă colinară împădurită cu specii arboricole de fag (*Fagus sylvatica*), cu vârste de peste 150 de ani și înălțimi de peste 30 de metri.

Este o pădure cu adevărat deosebită, mai ales prin compoziția și vârsta remarcabilă a speciilor de fag, carpen, frasin și tei care se găsesc aici.

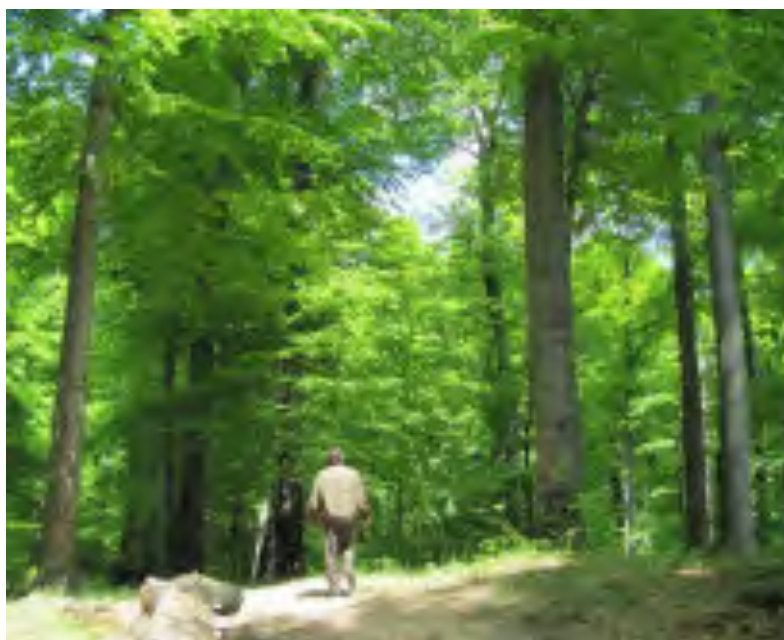

Figura 65: Fotografie din cadrul Rezervației Humosu (sursă foto: <https://harlau625.wordpress.com/>)

Au fost inventariați 27 de arbori cu vârste de peste 300 de ani, din care 4 cu vârste de peste 400 de ani, iar cel mai bătrân arbore identificat ajunge la o vârstă de peste 450 de ani. Această pădure este o adevărată oază pentru biodiversitate, datorită habitatelor forestiere și a speciilor care trăiesc aici, dar și o resursă prețioasă pentru cercetare.

Este considerat cel mai estic codru secular din țară.

3. Calitatea factorilor de mediu și poluarea (apă, aer, sol)

În ultimii 40 de ani, Europa a instituit politici de combatere a unor probleme specifice, cum ar fi poluarea aerului și poluarea apelor. Unele dintre aceste politici au avut rezultate remarcabile. Europeanii se bucură de un aer mai curat și de ape de scăldat mai curate. Rata de reciclare a deșeurilor a crescut. Din ce în ce mai multe zone terestre și marine sunt protejate. Uniunea Europeană a redus emisiile de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990.

Oamenii nu pot trăi bine dacă mediul și economia sunt într-o stare precară. Inegalitatea distribuției beneficiilor, de exemplu a bogăției economice și a aerului curat, dar și a costurilor, inclusiv a celor asociate poluării și culturilor pierdute din cauza secetei, vor continua să genereze tulburări sociale.

Calitatea aerului

Aerul rămâne unul dintre factorii de mediu cei mai expuși la poluare și în egală măsură cel mai fragil subsistem de mediu, dată fiind capacitatea redusă, foarte limitată de absorbție și de neutralizare a poluanților. Practic, atmosfera se comportă ca un rezervor de poluanți ce sunt transportați de la o regiune la alta și preluați de alte nivele de mediu.

În acest context, menținerea calității aerului a devenit una din cele mai importante activități pe care le desfășoară instituțiile publice și reprezintă o preocupare permanentă și a organizațiilor neguvernamentale.

Începând cu anul 2007 (data aderării la UE) a fost aplicată și transpusă în România legislația europeană, dintre care se menționează:

- Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa stabilește necesitatea de a reduce poluarea la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane, acordându-se atenție specială mediului ca întreg, de a îmbunătăți monitorizarea și evaluarea calității aerului, inclusiv informarea publicului;
- Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

Pentru a proteja sănătatea umană și mediul ca întreg, este deosebit de important să fie combătute la sursă emisiile de poluanți și să fie identificate și puse în aplicare cele mai eficiente măsuri de reducere a emisiilor pe plan local, național și comunitar.

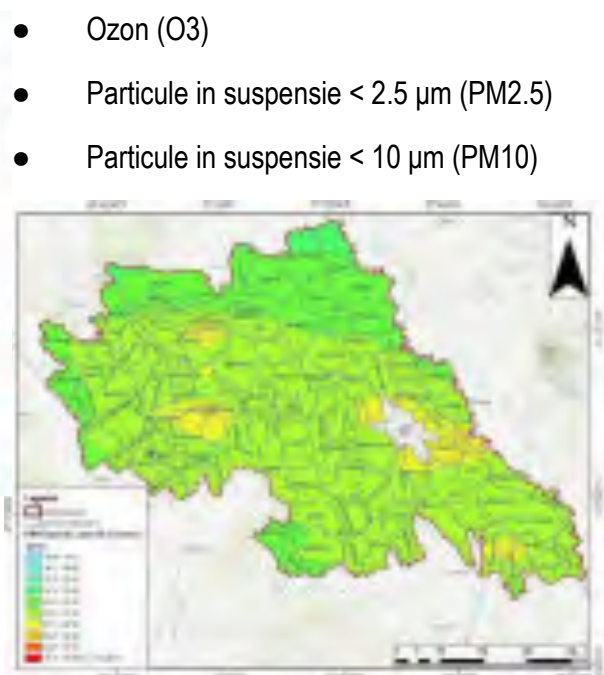
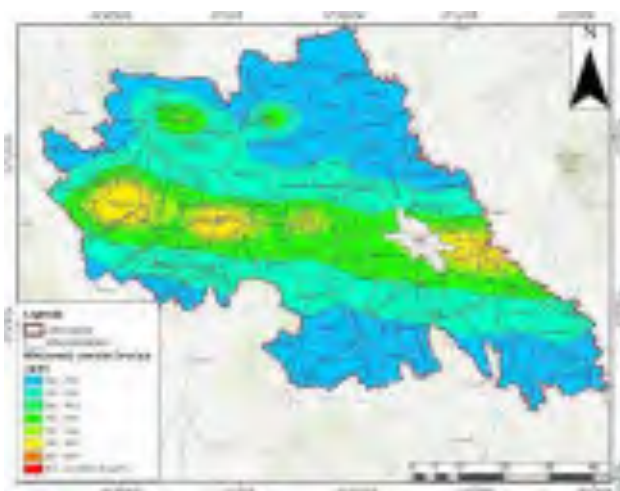
Legislația românească stabilește un cadru legal prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, H.G nr. 257/2015 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului și Ordinul nr. 2202/2020 al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor

din zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Planul de menținere a calității aerului în județul Iași 2019-2023, un document public ce se elaborează de către Consiliul Județean Iași pentru unitățile administrativ-teritoriale din județul Iași, conține măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile. Pentru orașul Hârlău (implicit sat Pârcovaci) situația se prezintă favorabil, poluarea menținându-se în medie sub limitele normale:

Calitatea aerului se stabilește printr-o serie de parametri cum ar fi:

- Dioxid de sulf (SO_2)
- Dioxid de azot (NO_2)
- Ozon (O_3)
- Particule în suspensie $< 2.5 \mu\text{m}$ ($\text{PM}_{2.5}$)
- Particule în suspensie $< 10 \mu\text{m}$ (PM_{10})

În imaginile alăturate se pot observa identificări ale dispersiei poluanților analizați în cadrul Planului de menținere a calității aerului în județul Iași (sursa:

http://www.icc.ro/sites/default/files/files/diverse/calitate%20aer/PMCA_IASI_25.09.2019.1.pdf).

Din figurile prezentate cu privire la monitorizarea calității aerului și valori înregistrate de poluanți, pentru județul Iași, rezultă valori crescute peste limita normală în cazul NO_x . Conform calitateaer.ro oxizii de azot sunt un grup de gaze foarte reactive, care conțin azot și oxigen în cantități variabile. Majoritatea oxizilor de azot sunt gaze fără culoare sau miros. Oxizii de azot se formează în procesul de combustie atunci când combustibilii sunt arși la temperaturi înalte, dar cel mai adesea ei sunt rezultatul traficului rutier, activităților industriale, producerii energiei electrice. Oxizii de azot sunt responsabili pentru formarea smogului, a ploilor acide, deteriorarea calității apei, efectului de seră, reducerea vizibilității în zonele urbane.

O a doua sursă de poluare a aerului mai frecvent înregistrată, de această dată în proximitatea sudică a orașului Hârlău, este dispersia particulelor în suspensie (PM_{10} și $\text{PM}_{2.5}$). PM_{10} și $\text{PM}_{2.5}$ reprezintă un indice important al stabilirii calității aerului. Pe lângă poluanții gazoși, atmosfera poate fi poluată și cu

particule din diverse surse, în suspensie, clasificate în funcție de diametrul său aerodinamic: în cazul acesta de 10 μm , respectiv 2.5 μm .

PM10 și PM2.5 provin cel mai frecvent din arderea benzinei, uleiului, motorinei sau lemnului, incendii de vegetație, precum și din surse naturale ca furtunile de praf ori polen.

Pentru PM10 și PM2.5, expunerile de scurtă durată (până la 24 de ore) au fost asociate cu mortalitate prematură, spitalizări crescute pentru cauze cardiace sau pulmonare, bronșită acută și cronică, atacuri de astm, vizite la urgențe, simptome respiratorii și restricții, zile de inactivitate. Aceste efecte adverse asupra sănătății au fost raportate în principal la sugari, copii și adulți în vârstă cu boli cardiace sau pulmonare preexistente.

Expunerea pe termen lung (de la luni, la ani) la PM10 și PM2.5 a fost legată de moartea prematură, în special la persoanele care au boli cronice de inimă sau plămâni, și creșterea redusă a funcției pulmonare la copii.

Pentru ca aceste emisii de oxizi de azot și particule în suspensie să fie controlate și cât mai scăzute, sunt recomandate **amenajări complete ale căilor de comunicație din localitate**: drumuri asfaltate, completate de acostamente și șanțuri, împreună cu trotuare delimitate, care să asigure o antrenare cât mai minimă a prafului prin transportul mașinilor.

O a doua măsură este **modernizarea sistemelor de încălzire**, prin instalarea coșurilor de fum cu filtre de particule și a centralelor termice de apartament cu recuperare de căldură.

Totodată, **monitorizarea continuă a incendiilor vegetației uscate și resturilor lemnoase**, cât și sancționarea conformă a acestor practici interzise, precedate de un management integrat al deșeurilor verzi, ar duce la îmbunătățirea calității aerului și nivelului de confort.

Foarte importante sunt și **campaniile de conștientizare în rândul cetățenilor cu privire la îmbunătățirea aerului**, atât din exterior, cât și a celui din interiorul locuințelor – și aici sursele de poluare fiind important a fi înlăturate sau controlate îndeaproape:

Calitatea apei

Poluarea apei este în mod inerent legată de activitatea umană. Apa acționează ca un mediu de colectare și ca un mecanism de transport pentru reziduuri casnice, agricole și industriale, și care prin aceasta îi cauzează poluarea. Deteriorarea calității apei cauzată de poluare influențează utilizarea apei în aval, punând în pericol sănătatea oamenilor și funcționarea ecosistemului acvatic, deci reducerea utilizării efective și creșterea competiției pentru o apă cu calitate adecvată.

Caracterul limitat și vulnerabil al resurselor de apă, precum și indispensabilitatea resurselor de apă subliniază necesitatea valorificării și protecției acestora împotriva epuizării și degradării.

Schimbările climatice reprezintă unul din principalii factori cu impact major asupra resursei de apă, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ.

Pentru a asigura disponibilul de apă la sursă în România, ținând cont de distribuția (variabilitatea) în spațiu și timp a resurselor de apă, caracterul limitat al resurselor de apă, variația regimului de curgere, caracterul torențial al bazinelor hidrografice, variația spațio-temporală a calității apelor și schimbările climatice, trebuie întreprinse următoarele măsuri:

Măsuri de adaptare pentru asigurarea disponibilului de apă la sursă:

- modificarea infrastructurilor existente pentru a putea regulariza debitele a căror distribuție în timp se modifică ca urmare a schimbărilor climatice: supraînălțarea unor baraje, reechiparea cu noi uvraje și altele asemenea;
- proiectarea și implementarea unor soluții pentru colectarea și utilizarea apei din precipitații;
- extinderea soluțiilor de reîncărcare cu apă a straturilor freatice.

Măsuri de adaptare la folosințele de apă / utilizatori:

- utilizarea eficientă și conservarea apei prin construirea instalațiilor de transport și de distribuție a apei și prin modificări tehnologice: promovarea de tehnologii cu consumuri reduse de apă;
- modificări în stilul de viață al oamenilor: reducerea cerințelor de apă, utilizarea pentru anumite activități a apei recirculate și altele asemenea;
- creșterea gradului de recirculare a apei pentru nevoi industriale;
- modificarea tipurilor de culturi agricole prin utilizarea acelorora adaptate la cerințe mai reduse de apă;
- elaborarea și implementarea unor sisteme de prețuri și tarife pentru apă în funcție de folosința de sezon și de resursa disponibilă;
- utilizarea pentru anumite destinații/folosințe a apelor de calitate inferioară;
- îmbunătățirea legislației de mediu.

Măsuri care trebuie întreprinse la nivelul bazinului hidrografic:

- actualizarea schemelor directoare de amenajare și de management, astfel încât să se ia în considerare efectele schimbărilor climatice: scăderea disponibilului la sursă, creșterea cerinței de apă;
- aplicarea principiilor de management integrat al apei pentru cantitate și calitate;
- introducerea în lacurile de acumulare existente sau care se vor construi, a unor volume de rezervă, care să se utilizeze doar în situații excepționale sau realizarea unor lacuri de acumulare cu regim special de exploatare pentru a suplimenta resursele de apă disponibile în situații critice;
- transferuri inter-bazinale de apă pentru a compensa deficitul de apă în anumite bazine;
- stabilirea unor obiective privind calitatea apei și aplicarea unor criterii de calitate a acesteia în scopul prevenirii, controlării și reducerii impactului transfrontalier, coordonarea reglementărilor și emiterii avizelor;
- introducerea tratării apei reziduale și menajere;
- armonizarea reglementărilor privind limitarea emisiilor de substanțe periculoase în apă;
- identificarea zonelor cu risc potențial la inundații, deficit de apă/secetă.

Măsuri care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:

- alegerea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor la nivel local destinate unor localități și structuri socio-economice în locul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor ample, de mari dimensiuni;
- alegerea unor soluții tehnice care să conducă la încetinirea și diminuarea inundațiilor pe măsură ce se produc, în locul supraînălțării digurilor existente sau construirii de noi diguri;

- folosirea celor mai noi metode și tehnologii pentru reabilitarea/construirea digurilor și efectuarea lucrărilor de protecție în corelare cu planurile teritoriale de amenajare urbanistică;
- elementele planurilor de management al riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, dacă este cazul, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor;
- creșterea gradului de conștientizare privind riscul de inundații în rândul populației expuse, măsuri adecvate înainte și după producerea acestora, încheierea de contracte de asigurare și altele asemenea;
- îmbunătățirea capacității de răspuns a autorităților administrației publice locale cu atribuții în managementul situațiilor de urgență generate de inundații, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta / deficitul de apă se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia / acestuia:

- servicii de monitorizare și avertizare privind scăderea debitelor/secetă la nivel național;
- diminuarea scurgerilor în rețelele de distribuție a apei;
- măsuri de economisire și folosire eficientă a apei: irigații, industrie;
- cooperarea cu alte instituții administrative, centrale, vizând schimbul de experiență în combaterea secetei;
- planuri de aprovizionare prioritară cu apă a populației și animalelor/ierarhizarea restricțiilor de folosire a apei în perioade deficitare;
- stabilirea de metodologii pentru pragurile de secetă și cartografierea secetei;
- mărirea capacității de depozitare a apei;
- asigurarea calității apei pe timp de secetă.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

Următoarele problematici importante privind gospodărirea apelor care afectează în mod direct sau indirect starea apelor de suprafață și apelor subterane, cu impact major în gestiunea resurselor de apă au fost identificate: poluarea cu substanțe organice, poluarea cu nutrienți, poluarea cu substanțe periculoase și alterările hidromorfologice.

Poluarea cu substanțe organice este cauzată în principal de emisiile directe sau indirecte de ape uzate insuficient epurate sau neepurate de la aglomerări umane, din surse industriale sau agricole, și produce schimbări semnificative în balanța oxigenului în apele de suprafață și în consecință are impact asupra compoziției speciilor/populațiilor acvatice și respectiv, asupra stării ecologice a apelor.

O problemă importantă de gospodărire a apelor este **poluarea cu nutrienți**, în special cu azot și fosfor. Nutrienții în exces conduc la eutrofizarea apelor, ceea ce determină schimbarea compoziției și scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea posibilității de utilizare a resurselor de apă în scop potabil, recreațional, etc. Ca și în cazul substanțelor organice, emisiile de nutrienți provin atât din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale și agricole neepurate sau insuficient epurate), cât și din surse

difuze (în special, cele agricole: creșterea animalelor, utilizarea fertilizanților, etc).

Directiva Consiliului 91/676/EEC privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole este principalul instrument comunitar care reglementează poluarea cu nitrați provenită din agricultură. Principalele obiective ale acestei directive sunt reducerea poluării produsă sau indusă de nitrați din surse agricole, raționalizarea și optimizarea utilizării îngrășămintelor chimice și organice ce conțin compuși ai azotului și prevenirea poluării apelor cu nitrați. Aceste obiective sunt cuprinse în planuri de acțiune.

Conform planului de acțiune și articolelor 4 și 5 ale *Directivei 91/676/EEC* au fost elaborate și aplicate Coduri de bune practici agricole, cât și Programe de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Acestea s-au aplicat la început doar în zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole, desemnate în România încă din anul 2005. La prima desemnare zonele vulnerabile la nitrați (ZVN) din surse agricole ocupau 6,94% din teritoriul României. În anul 2008 ZVN au fost revizuite, extinzându-se suprafața la 58% din teritoriul României. În anul 2013, în urma consultărilor cu Comisia Europeană s-a agreat ca România să nu mai desemneze zone vulnerabile la nitrați, ci să aplice prevederile Codului de Bune Practici Agricole și măsurile din Programele de Acțiune pe întreg teritoriul țării, conform prevederilor articolului 3(5) al Directivei. Noul Program de Acțiune a fost îmbunătățit și aprobat prin Decizia nr. 221983/GC/12.06.2013, având, în principal, în vedere aplicarea principiului de prevenire a poluării. Implementarea Directivei 91/676/EEC este pusă în practică în România de Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, aprobat prin HG nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cu modificările și completările ulterioare, survenite în urma deciziei de aplicare a Programului de Acțiune pe întreg teritoriul României.

Prevederile programului de acțiune sunt obligatorii pentru toți fermierii care dețin sau administrează exploatații agricole și pentru autoritățile administrației publice locale ale comunelor, orașelor și municipiilor pe teritoriul cărora există exploatații agricole.

În vederea reducerii și prevenirii poluării cu nitrați din surse agricole, s-a prevăzut ca măsură generală de bază, pe întreg teritoriul României, aplicarea programelor de acțiune și respectarea Codului de Bune Practici Agricole pe întreg teritoriul României.

Măsurile propuse sunt altele decât măsurile de bază pentru punerea în aplicare a Directivelor europene, în principal *Directiva Consiliului 91/676/EEC* privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Măsurile suplimentare pentru activitățile agricole se referă la: reducerea eroziunii solului, aplicarea codului de bune condiții agricole și de mediu și a altor coduri de bună practică în ferme etc., consultanță/ instruiți pentru fermieri, conversia terenurilor arabile în pășuni, realizarea și menținerea zonelor tampon de-a lungul apelor la o distanță mai mare decât cea prevăzută în Codul de Bune Practici Agricole, aplicarea agriculturii organice, precum și aplicarea oricăror măsuri specifice diferite de cele de bază pentru protejarea suplimentară a corpurilor de apă.

Poluarea cu substanțe chimice periculoase poate deteriora semnificativ starea corpurilor de apă și indirect poate avea efecte asupra stării de sănătate a populației. În conformitate cu prevederile directivelor europene în domeniul apelor, există 3 tipuri de substanțe chimice periculoase, și anume:

- substanțe prioritare - poluanți sau grupe de poluanți care prezintă risc semnificativ asupra mediului acvatic, incluzând și apele utilizate pentru captarea apei potabile;
- substanțe prioritare periculoase - poluanți sau grupe de poluanți care prezintă același risc ca și cele precedente și în plus sunt toxice, persistente și bioacumulabile;
- poluanți specifici la nivel de bazin hidrografic - poluanți sau grupe de poluanți specifice unui anumit bazin hidrografic.

Din categoria substanțelor periculoase fac parte produsele chimice artificiale, metalele, hidrocarburile aromatice policiclice, fenolii, disruptorii endocrini și pesticidele, etc. În vederea atingerii și menținerii stării bune a apelor este necesară conformarea cu standardele de calitate impuse la nivel european (Directiva 2013/39/CE), reducerea progresivă a poluării cauzate de substanțele prioritare și de poluanții specifici, cât și stoparea sau eliminarea emisiilor, descărcărilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase.

Managementul resurselor de apă necesită o abordare integrată a prevederilor Directivei Cadru Apă 2000/60/CE cu cele ale altor directive europene în domeniul apelor, precum și cu alte politici și strategii relevante ale anumitor sectoare, respectiv Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscului la inundații, Directiva Cadru Strategia pentru Mediul Marin 2008/56/CE, sectorul hidroenergetic, protecția naturii, schimbările climatice, etc.

Strategia și politica națională în domeniul gospodăririi apelor are drept scop realizarea unei politici de gospodărire durabilă a apelor prin asigurarea protecției cantitativă și calitativă a apelor, apărarea împotriva acțiunilor distructive ale apelor, precum și valorificarea potențialului apelor în raport cu cerințele dezvoltării durabile a societății și în acord cu directivele europene în domeniul apelor. Pentru realizarea acestei politici se au în vedere următoarele obiective specifice:

- » Îmbunătățirea stării apelor de suprafață și a apelor subterane prin implementarea planurilor de management ale bazinelor hidrografice, în conformitate cu prevederile Directivei Cadru Apă a Uniunii Europene;
- » Implementarea Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații, a planurilor și programelor necesare și realizarea măsurilor ce derivă din acestea, în concordanță cu prevederile legislației europene în domeniu;
- » Elaborarea Schemelor Directoare de Amenajare a Bazinelor Hidrografice pentru folosințele de apă, în scopul diminuării efectelor negative ale fenomenelor naturale asupra vieții, bunurilor și activităților umane în corelare cu dezvoltarea economică și socială a țării;
- » Întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituții similare din alte țări, în scopul monitorizării stadiului de implementare al înțelegerilor internaționale și promovării de proiecte comune.

În vederea stabilirii acțiunilor concrete pentru implementarea Directivei 60/2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor la inundații, s-a elaborat Strategia națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung, aprobată prin H.G. nr. 846/2010. Strategia are ca obiectiv principal prevenirea și reducerea consecințelor inundațiilor asupra vieții și sănătății oamenilor, activităților socio-economice și a mediului.

Pe baza Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații s-au elaborat Planurile

pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor (PPPDEI), conform cerințelor Directivei 2007/60/CE (Directiva Inundații), în scopul reducerii riscului de producere a dezastrelor naturale (inundații) cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone, pe termen mediu (2020).

Pe baza acestora se vor actualiza/dezvolta Planurile de Amenajare ale bazinelor hidrografice și Planurile de Management al Riscului la Inundații. De asemenea, Strategia națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung promovează aplicarea măsurilor de restaurare a zonelor naturale inundabile în scopul reactivării capacității zonelor umede și a luncilor inundabile de a reține apa și de a diminua impactul inundațiilor, respectiv păstrarea zonelor inundabile actuale, cu vulnerabilitate scăzută, pentru atenuarea naturală a undelor de viitură, cu respectarea principiilor strategiei.

Calitatea solului

Solul este o resursă neregenerabilă care îndeplinește mai multe funcții vitale:

- producerea de hrană/ biomasă;
- depozitarea, filtrarea și transformarea multor substanțe;
- sursă de biodiversitate, habitate, specii și gene;
- servește drept platformă/ mediu fizic pentru oameni și activitățile umane;
- sursă de materii prime, bazin carbonifer;
- patrimoniu geologic și arheologic.

Principalele procese de degradare a solului sunt:

- eroziunea;
- degradarea materiei organice;
- contaminarea;
- salinizarea;
- compactizarea;
- pierderea biodiversității solului;
- scoaterea din circuitul agricol;
- alunecările de teren și inundațiile

Relația dintre agricultură și mediu este extrem de complexă. Pe de o parte agricultura este afectată de un mediu alterat de poluare atmosferică, schimbări climatice și de competiția cu alte sectoare asupra utilizării terenurilor (industrie, infrastructură). Pe de altă parte, agricultura constituie una dintre cauzele principale ale poluării apelor, eroziunii și poluării solului, emisiile de gaze cu efect de seră, distrugerea habitatelor și diminuarea diversității biologice. Acestea sunt rezultatul intensificării, concentrării și specializării care au apărut în ultimele decenii.

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau

productivitate ș.a.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în 5 clase de calitate, diferențiate după Nota de bonitare medie, pe țară (clasa I – 81-100 puncte – clasa a V-a – 1-20 puncte). Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole.

Îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente. Limita dintre deficitul și excesul unui element este greu de sesizat, totul depinzând de natura plantelor și de condițiile de mediu.

Nivelul de zgomot și vibrații

Carta verde a UE privind expunerea la zgomote menționează că aproape 20% din populația UE suferă de pe urma nivelurilor crescute de zgomot, care produc efecte adverse asupra sănătății. Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- traficul auto;
- comportamentul inadecvat al oamenilor.

4. Schimbări climatice și riscuri de mediu

Schimbările climatice impactează diverse arii de la nivel global precum: atmosfera, oceanele, calotele glaciare și solul. Încălzirea globală a declanșat și va declanșa o serie de evenimente climatice extreme, cum ar fi inundațiile, secetele, valurile de căldură, precipitațiile cât și incendiile forestiere, deficitul de apă, dispariția unui segment al florei și faunei, etc.

Raportul Stern publicat în anul 2006 a demonstrat că în cadrul luptei împotriva schimbărilor climatice costul estimat al acțiunilor întreprinse pentru acest lucru se vor ridica la 1% din PIB-ul mondial, pe când costul lipsei acestor acțiuni ar putea determina un cost estimat între 5%-20% din PIB-ul mondial. Astfel, s-a demonstrat că este imperios necesară reducerea emisiilor de carbon cât și combaterea schimbărilor climatice.

Factorii de risc

În Planul de analiză și acoperire a riscurilor de pe teritoriul județului Iași, Hârlău apare cu următorii factori de risc natural:

Inundații

Acumularea Pârcovaci este amplasată pe râul Bahlui, la aproximativ 6 km în amonte de orașul Hârlău, având o suprafață la nivelul normal de retenție de 90 ha și un volum de 6 mil.m³, volumul total fiind de 14,5 mil.m³. În cazul producerii unei avarii la această acumulare sunt afectate localitățile Pârcovaci, obiectivele social-economice din zona Lunca a orașului Hârlău, 10 gospodării și 240 ha teren arabil de pe raza comunei Scobinți, 20 gospodării și 350 ha teren arabil de pe raza comunei Ceplenița, 10 gospodării și 400 ha teren arabil de pe raza comunei Cotnari, precum și rețeaua de căi de comunicații existentă în zonă.

Acumularea Tansa – Belcești de pe râul Bahlui, din dreptul localității Tansa are o suprafață la nivelul normal de retenție de 352 ha și un volum de 8,9 mil.m³, volumul total fiind de 33,3 mil.m³. În cazul producerii de avarii la această acumulare, sunt afectate gara C.F.R. Belcești, linia C.F. Iași – Hârlău, un număr de 300 de gospodării, stația de alimentare cu apă a SC Apa Vital SA Iași, stația de 110 kW de pe teritoriul com. Belcești, precum și obiectivele social – economice amplasate în zonele de luncă aflate pe teritoriul comunelor Erbiceni și Podul Iloaiei.

Alunecările de teren

Alunecările de teren nu produc pierderi și distrugeri așa de mari ca alte calamități. Ele sunt totuși periculoase putând conduce la degradarea treptată sau distrugerea spontană a unor construcții prin deplasarea straturilor de roci sau prin acoperire, pot bara cursul unor ape curgătoare creând lacuri de acumulare temporare sau permanente, cu consecințele ce urmează apariției acestora sau pot produce chiar distrugerea unor baraje.

Recomandările ce se impun în cazul acestor situații sunt:

- lucrări de drenaj – șanțuri sau trasee drenate.
- lucrări de susținere – lucrări structurale, dimensionate pentru a prelua împingerile exercitate de masa lucrătoare
- plantare de vegetație

Toate acestea se pot realiza pe baza studiilor de teren și a unui proiect de consolidare a versanților.

Pe raza județului Iași, cele mai întinse suprafețe de degradări accentuate de teren se întâlnesc pe versanții cu pante accentuate din lungul Coastei Bârnova – Voinești – Strunga, de pe abrupturile de la nord de Tg. Frumos – Cucuteni – Hârlău – Deleni și de pe versanții cu expoziție nordică și nord-vestică:

- teritorii mai mari de 2000 ha: Deleni – Tg. Frumos;
- teritorii cu suprafețe cuprinse între 1000 și 2000 ha: Aroneanu, Belcești, Brăești, Comarna, Costuleni, Cotnari, Dagâța, Dolhești, Dumești, Lungani, Mironeasa, Popești, Răducăneni, Schitu-Duca, Scobinți, Sinești, Tansa, Tomești, Țibana, Țibănești, Iași, **Hârlău**;
- teritorii cu suprafețe între 100 și 500 ha: A.I.Cuza, Bălțați, Bârnova, Bivolari, Bosia, Butea, Cozmești, Cristești, Cucuteni, Golăești, Gorban, Heleșteni, Holboca, Ipatele, Lespezi, Mădârjac, Miroslava, Miroslovești, Moșna, Moțca, Podu Iloaiei, Românești, Ruginoasa, Stolniceni-Prăjescu, Tătăruși, Țigănași, Țuțora.

Alunecările de teren se manifestă preponderent în lunile ianuarie – martie, fie prin reactivarea unor alunecări vechi, fie prin apariția altora noi și au ca efect distrugerea și afectarea terenurilor agricole, locuințe și anexe gospodărești și căi de comunicații.

Riscul seismic

Din punct de vedere al parametrilor de calcul pentru construcții, zonarea seismică încadrează județul Iași în trei zone echivalente unei intensități seismice de gradul VII pentru jumătatea de nord și vest și VIII pentru jumătatea de sud și sud – est:

- zona „C”, circa 45% din suprafața județului, cu 65% din populație, respectiv municipiul Iași precum și partea de sud – est a județului;
- zona „D”, circa 35% din suprafața județului, cu 20% din populație, respectiv zona orașului Tg. Frumos;
- zona „E”, circa 20% din suprafața județului, cu 15% din populație, respectiv zona **orașelor Hârlău și Pașcani**.

Zonele seismice sunt caracterizate de următorii parametri:

- zona „C” - k_s = coeficient de seismicitate = 0,20 - T_c = perioada de colț = 1,0s - MSK = grad seismic echivalent VIII (8 în MM și 6 pe scara Richter);
- zona „D” - k_s = coeficient de seismicitate = 0,16 - T_c = perioada de colț = 0,70s - MSK = grad seismic echivalent VII (7 în MM și 5-6 pe scara Richter);
- zona „E” - k_s = coeficient de seismicitate = 0,12 - T_c = perioada de colț = 0,70s - MSK = grad seismic echivalent VII (7 în MM și 5-6 pe scara Richter).

Seismicitatea în județul Iași este dominată de cutremurele de adâncime intermediară care se produc în zona Vrancea. Datorită faptului că majoritatea clădirilor au fost construite înainte de anul 1977, când nu existau norme de protecție antiseismică și datorită uzurii produse la clădiri, zonele cele mai expuse efectelor sunt, pentru orașul Hârlău: **zona centrală a orașului Hârlău, cuprinsă între Primăria orașului și Spitalul Orășenesc.**

Riscul producerii de înzăpeziri

Zonele cele mai expuse riscului la înzăpezire sunt: DN 28 B Tg. Frumos – Hârlău – Botoșani în zona localităților Cotnari și Hârlău.

Transportul rutier

Localitățile urbane sunt dispuse de-a lungul principalelor căi de comunicație rutieră sau feroviară, devenind astfel principale noduri de comunicație și transport. Orașul Hârlău se află în lista cu localitățile din județul Iași pe a căror rază se produc cele mai multe accidente rutiere: Iași, Aroneanu, Balș, Bălțați, Bârnova, Belcești, Ciurea, Cristești, Cotnari, **Hârlău**, Holboca, Lețcani, Miroslava, Podu Iloaiei, Pașcani, Popricani, Ruginoasa, Schitu Duca, Strunga, Tg. Frumos, Victoria, Valea Seacă, Valea Lupului, Voinești.

VIII. Profil și capacitate administrativă

1. Administrația publică locală și structurile asociative existente

Primar

Orașul Hârlău este o unitate administrativ teritorială cu personalitate juridică. Orașul posedă un patrimoniu și are inițiativa în ceea ce privește administrarea intereselor publice locale, exercitând, în condițiile legii, autoritatea în limitele administrativ - teritoriale stabilite.

Primarul, viceprimarul, administratorul public și secretarul general al orașului împreună cu aparatul de specialitate al primarului constituie Primăria orașului Hârlău. Primăria este o structură funcțională cu activitate permanentă care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale¹⁷.

Orașul Hârlău are un primar și un viceprimar, ales în condițiile legii pe o perioadă de 4 ani.

Primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică și este șeful administrației publice locale și al aparatului de specialitate a primarului pe care îl conduce și controlează. Primarul, în calitate sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, reprezintă orașul Hârlău în raporturile juridice cu alte autorități publice, cu persoanele fizice și juridice române sau străine, precum și în justiție.

Structura organizatorică aparatului de specialitate al primarului este compusă din:

- compartimente de specialitate
- servicii de specialitate
- birouri de specialitate.

Consiliul local

¹⁷ Regulament de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al Primarului Orașului Hârlău, județul Iași, https://www.primaria-hirlau.ro/documente/regulamente/regulament_2022.pdf

Consiliul Local din orașul Hârlău pentru perioada 2020–2024 a fost ales în anul 2020. Corpul consiliului are 17 membri și este format din:

- 5 reprezentanți din partea Partidului Național Liberal (PNL);
- 6 reprezentanți din partea Partidului Social Democrat (PSD);
- 2 reprezentanți din partea Partidului Mișcarea Populară (PMP);
- 2 reprezentanți din partea Partida Romilor;
- 2 reprezentanți din partea Pro România.

Hotărârile Consiliului Local sunt publicate pe website-ul Primăriei orașului Hârlău¹⁸.

Comisii de Specialitate

Componenta comisiilor de specialitate între 2020–2024 este următoarea¹⁹:

1. Comisia pentru programe de dezvoltare economico – socială și de mediu, buget, finanțe, administrarea domeniului public și privat, servicii publice, sănătate, comerț, agricultură – 7 membri;

2. Comisia pentru organizare, dezvoltare urbanistică și amenajarea teritoriului, realizarea lucrărilor publice, protecția mediului înconjurător, conservarea monumentelor istorice și de arhitectură, turism, activități sportive și de agrement – 5 membri;

3. Comisia pentru administrație publică, juridică, apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățeanului, cooperarea interinstituțională pe plan intern și extern, activități științifice, învățământ, cultură, culte, protecție socială – 5 membri.

Primăria Orașului Hârlău are în subordine 3 entități:

1. Casa orașenească de cultură Hârlău
2. Spitalul orașenesc Hârlău
3. S.C. ECOSALUBRIS HIRLAU S.A.

Orașul Hârlău este acționarul inițial în cadrul S.C. ECOSALUBRIS HIRLAU S.A., societate comercială pe acțiuni, înființată în anul 2012. Principala activitate desfășurată de S.C.ECOSALUBRIS HIRLAU S.A. este direcționată pe asigurarea serviciilor publice de salubritate, măturatul stradal, administrarea spațiilor verzi, etc.

2. Bugete locale (execuție bugetară, bugete operaționale, fonduri atrase)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației face anual public execuțiile bugetare ale tuturor unităților administrativ-teritoriale din România. Aceste date permit o analiză detaliată a

¹⁸ <https://www.primaria-hirlau.ro/index.html>

¹⁹ <https://www.primaria-hirlau.ro/comisii.html>

performanței administrative ale fiecărei primării din țară, și permit identificarea zonelor unde îmbunătățiri pot fi aduse.

Veniturile municipale provin în mare parte din patru surse principale:

- Venituri din surse proprii, prin impozite și taxe locale.
- Sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate;
- Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale;
- Sume defalcate din TVA pentru finanțarea învățământului;
- Subvenții.

Principala sursă de venituri a autorităților locale este reprezentată de veniturile din surse proprii, reprezentate de impozite și taxe locale. Transferurile de la nivel central și transferurile pentru echilibrarea bugetelor locale mențin un grad ridicat de dependență față de deciziile guvernului și împiedică autonomia fiscală locală.

Tabel 35: Structura veniturilor la nivelul orașului Hârlău, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

Anul	Venituri totale	Total venituri proprii	Sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate	Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	Sume defalcate din TVA pentru finanțarea învățământului	Subvenții
2022	27,547,792	13,824,629	7,639,826	5,213,000	253,000	617,337
2021	26,046,643	12,156,361	5,567,575	6,081,000	127,000	2,114,707
2020	21,081,410	9,997,913	3,552,620	5,948,000	167,000	1,415,877
2019	16,381,715	8,169,349	1,911,485	4,591,000	251,000	1,458,881
2018	17,640,513	7,018,956	3,410,014	2,283,000	41,000	4,887,543
2017	23,091,307	7,228,517	15,217,127	589,000	0	56,663

Din tabelul de mai sus se observă faptul că veniturile proprii reprezintă aproximativ 50% din veniturile totale aferente anului 2022. Această proporție variază între anii analizați, crescând de la 31,30% în 2017 la 50,18% în 2022.

Veniturile totale aferente anului 2022, la nivelul orașului Hârlău reprezintă 4,84% din totalul veniturilor înregistrate la nivelul județului Iași.

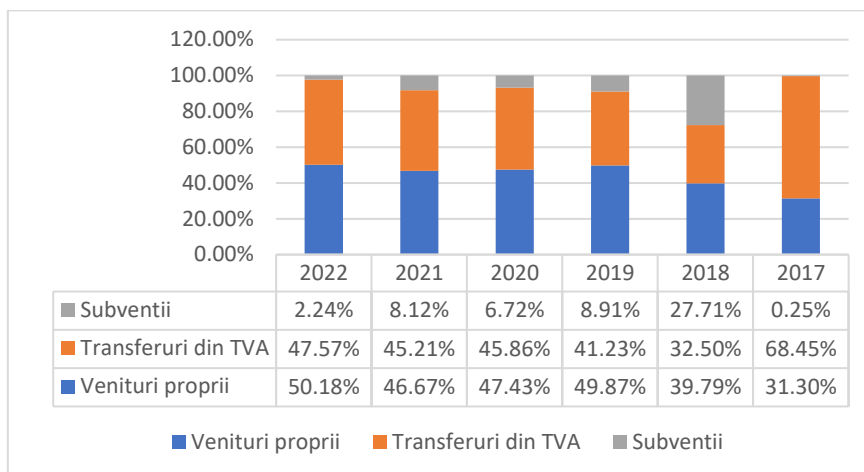

Figura 66: Evoluția componenței veniturilor locale, 2017-2022 (Sursa date: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

În Codul Administrativ este prevăzută capacitatea legală a orașelor de a obține venituri dintr-un număr de impozite și taxe, cum ar fi: impozite pe proprietate (pe terenuri și clădiri) de la persoane juridice și persoane fizice, impozite pe autovehicule, taxe hoteliere sau impozite pe activități culturale (teatre, concerte etc.). Există, de asemenea, o serie de taxe asociate cu furnizarea de diverse servicii, cum ar fi eliberarea certificatelor și a diferitelor licențe, autorizații de planificare, autorizații de construire, dobânzi și amenzi de întârziere a plății, taxe de timbru și taxe extra-judiciare de timbru.

La nivelul anului 2022, componența veniturilor din surse proprii, la nivelul orașului Hârlău este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 36: Componența veniturilor din surse proprii, la nivelul orașului Hârlău, 2022 (Sursa: Primăria orașului Hârlău)

Denumire creanță fiscală	Estimat 2022	Realizat 2022
Impozit clădiri persoane fizice	520.000	502.159
Impozit clădiri persoane juridice	630.000	839.478
Impozit teren persoane fizice	409.000	300.046
Impozit teren persoane juridice	120.000	181.953
Impozit teren extravilan	185.000	186.459
Taxe judiciare timbru	210.000	239.583
Impozit mijloace de transport persoane fizice	390.000	447.421
Impozit mijloace de transport persoane juridice	170.000	162.904
Taxe și tarife pt eliberare de licențe și autorizații	120.000	67.450
Alte impozite și taxe	41.000	45.023
Alte venituri din concesiuni și închirieri	703.000	381.071
Venituri din prestări servicii și alte activități	81.000	68.138

Taxe extrajudiciare de timbru	85.000	108.589
Venituri din amenzi	720.000	440.034
Taxe speciale	1.512.000	1.055.490
Alte venituri	6.000	11.253
TOTAL	5.902.000	5.037.051

În categoria subvențiilor de la bugetul de stat sunt cuprinse: subvenții pentru reabilitarea termică a clădirilor, subvenții pentru asistență socială, subvenții specifice decise de administrația centrală, alte tipuri de subvenții.

În ultimii ani, în România au avut loc modificări legislative importante în relația dintre autoritățile centrale și autoritățile locale, una dintre ele fiind decizia de a transfera plata cadrelor didactice din bugetele locale la bugetul central, iar ca o consecință s-a diminuat cota de TVA care a fost utilizată în trecut pentru această alocare. În acest context, se poate observa faptul că, la nivelul orașului Hârlău, în anul 2018 s-au înregistrat venituri la bugetul local mai mici comparativ cu anul 2017, cu 23,6%.

Ulterior acestor modificări, în perioada 2018-2022, orașul Hârlău a înregistrat o creștere a veniturilor de 56%, atât prin creșterea veniturilor proprii, cât și prin creșterea sumelor defalcate din TVA.

O parte semnificativă din veniturile bugetare proprii sunt reprezentate din cotele defalcate din impozitul pe venit, acesta crescând anual până la valoarea de 5.334.558 lei în 2022, dar proporția acestora în total venituri proprii a scăzut în fiecare an.

Tabel 37: Evoluția cotei defalcate din impozitul pe venit, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

Anul	Cote defalcate din impozitul pe venit	Total venituri proprii	Procent cotă în total venituri proprii
2017	3,435,654	7,228,517	47.53%
2018	2,782,939	7,018,956	39.65%
2019	3,678,646	8,169,349	45.03%
2020	4,553,338	9,997,913	45.54%
2021	4,835,608	12,156,361	39.78%
2022	5,334,558	13,824,629	38.59%

Primăriile au diverse responsabilități cheie, în domenii precum transportul (inclusiv infrastructura rutieră locală), asistența socială, mediul (canalizarea și gestionarea deșeurilor), educația și parțial în sectorul sănătății. Administrația trebuie să sprijine, printre altele, transportul public local și întreținerea drumurilor, investițiile în clădiri publice, alimentarea cu apă și tratarea apelor uzate, facilitățile de recreere, parcurile și grădinile publice.

Structura **cheltuielilor** pe titluri de cheltuieli, aferentă orașului Hârlău, este formată din:

- **Cheltuieli de personal:** salarii de bază pentru angajați, bonusuri pentru condiții de muncă, alte tipuri de bonusuri, alocații pentru delegații, contribuții de stat (asigurări sociale, de sănătate și șomaj, de accidente, contribuții de stat pentru indemnizații);
- **Bunuri și servicii:** apă, gestionarea deșeurilor și canalizare, iluminatul public și încălzirea costuri cu combustibil, piesele de schimb, alte bunuri și servicii pentru întreținerea și operațiunile zilnice,

consumabile, alocații alimentare, medicamente și salubritate, costuri de delegare (transport, diurnă), studii și cercetări, cheltuieli judiciare, alte tipuri de cheltuieli cu bunuri și servicii;

- **Transferuri între unități ale administrației publice și Alte transferuri;**
- **Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile;**
- **Asistență socială;**
- **Alte cheltuieli;**
- **Cheltuieli de capital:** Investiții din venituri proprii (de exemplu, proiecte de infrastructură, construcții, reabilitări etc.).

Din tabelul de mai jos, se observă că, pentru anul 2022, autoritățile locale au alocat 38,72% din totalul cheltuielilor, pentru personal, iar 27,5% pentru bunuri și servicii. Pe de altă parte, primăria a acordat un total de 13,67% pentru cheltuieli de capital și 10,05% pentru alte cheltuieli. Pentru perioada analizată, asistența socială a reprezentat doar 6,45% la nivelul orașului Hârlău. Alte costuri reduse au fost pentru transferuri între unități ale administrației publice (2,68%) și alte transferuri (1,06%).

Cheltuielile totale aferente anului 2022, la nivelul orașului Hârlău reprezintă 4,27% din totalul cheltuielilor înregistrate la nivelul județului Iași. Valoarea acestora a crescut în intervalul analizat, cu 19,84%, de la 21,612,784 lei în anul 2017, la 25,899,751 lei, în anul 2022.

Tabel 38: Structura cheltuielilor pe titluri de cheltuieli, 2017-2022 Sursa:

http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html

Anul	Cheltuieli totale	Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	Transferuri între unități ale administrației publice	Alte transferuri	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	Asistență socială	Alte cheltuieli	Cheltuieli de capital	Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent
2022	25,899,751	10,028,619	7,122,543	693,230	275,693		1,671,304	2,601,784	3,539,915	-33,337
2021	23,585,862	9,829,683	6,167,798	353,076	153,134	851,244	1,245,479	958,704	4,032,720	-5,976
2020	21,250,775	8,234,370	4,466,587	772,431	191,677	25,858	1,093,080	262,096	6,210,081	-5,405
2019	17,118,010	7,817,786	3,914,466	674,000	285,974		1,099,339	199,949	3,153,854	-27,358
2018	18,799,071	6,277,342	3,897,106	380,519	67,517	69,742	928,329	232,903	6,961,990	-16,377
2017	21,612,784	16,638,864	3,557,044	180,000	13,203	93,702	864,235	126,200	289,838	-150,302

Cheltuielile totale aferente anului 2022, la nivelul orașului Hârlău reprezintă 4,27% din totalul cheltuielilor înregistrate la nivelul județului Iași. Valoarea acestora a avut un caracter fluctuant, dar crescător, în intervalul analizat, cu 19,84%, de la 21,612,784 lei în anul 2017, la 25,899,751 lei, în anul 2022.

Tabel 39: Structura cheltuielilor pe părți și capitole de cheltuieli, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

Anul	Cheltuieli totale	Servicii publice	Apărare, ordine publică și siguranță națională	Învățământ	Sănătate	Cultură, recreere și religie	Asigurări și asistență socială	Locuinte, servicii și dezvoltare publică	Protecția mediului	Transporturi
2022	25,899,751	7,338,312	1,314,794	5,936,630	582,728	690,979	4,481,928	1,248,664	3,104,255	1,201,461
2021	23,585,862	7,086,890	1,166,187	3,171,113	907,543	577,987	3,654,179	381,370	2,556,993	4,083,600
2020	21,250,775	5,193,625	1,173,506	3,301,213	595,590	569,591	3,432,483	277,334	1,155,656	5,551,777
2019	17,118,010	5,322,237	1,066,119	3,754,430	573,717	452,026	3,097,321	287,445	1,048,624	1,516,091
2018	18,799,071	4,499,614	988,150	2,247,863	289,709	451,386	2,406,152	364,038	933,299	6,618,860
2017	21,612,784	3,282,563	824,986	13,718,000	41,294	377,143	2,074,512	218,739	793,804	281,743

În ceea ce privește Structura cheltuielilor pe părți și capitole de cheltuieli, se observă că, pentru anul 2022, autoritățile locale au alocat 28,33% din totalul cheltuielilor, pentru servicii publice, iar 22,92% pentru Învățământ. Pe de altă parte, primăria a acordat un total de 17,30% pentru Asigurări și asistență socială și 11,9% pentru Protecția mediului. Pentru perioada analizată, Apărarea, ordinea publică și siguranța națională a reprezentat doar 5,08% la nivelul orașului Hârlău.

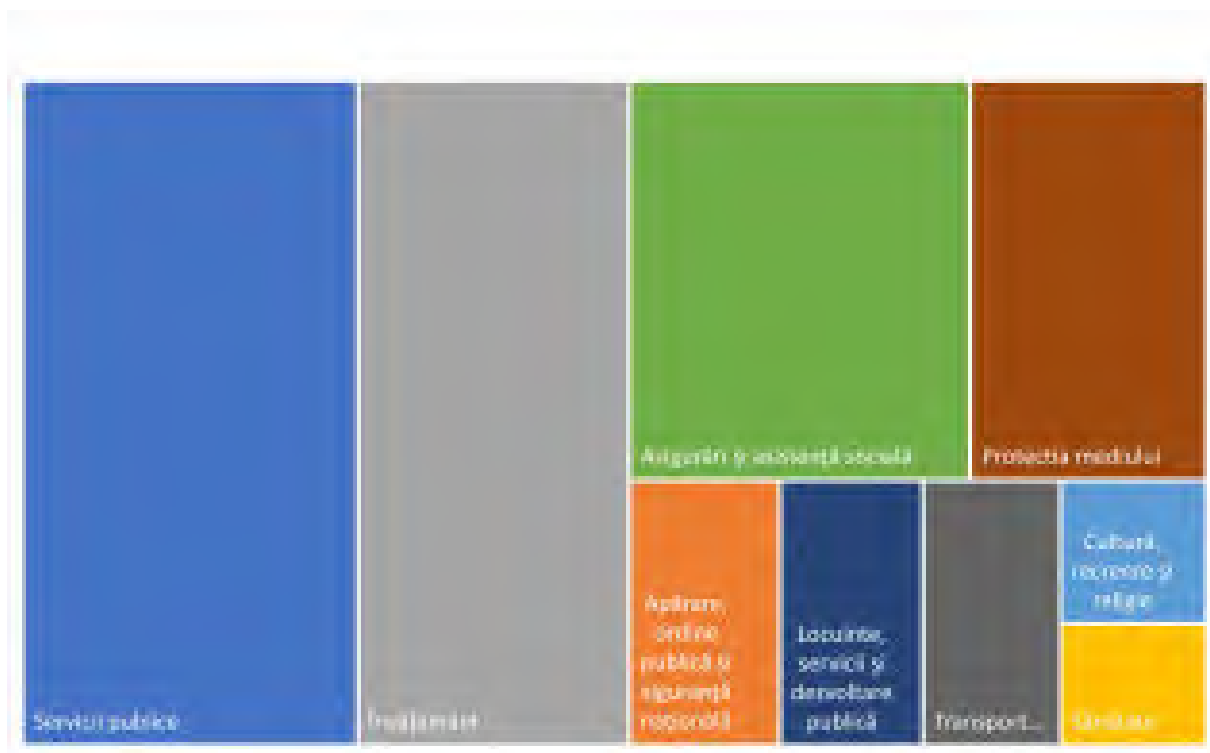

Figura 67 : Structura cheltuielilor pe părți și capitole de cheltuieli, 2022 (Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ver_si_chelt_uat.html)

Figura de mai jos indică principalele titluri de cheltuieli pe categorii la nivelul orașului Hârlău, selectate în funcție de raportul acestora comparativ cu cheltuielile totale pentru perioada 20017-2022. Astfel, se poate observa din acest grafic cum raportul costurilor cu învățământul a scăzut începând cu anul 2018, datorită modificărilor legislative privind defalcarea cotelor de TVA pentru plata salariilor profesorilor. De asemenea, se observă creșterea din fiecare an a ponderii cheltuielilor cu serviciile publice. Fluctuația cheltuielilor cu Transporturile se poate observa mai bine sub forma grafică în figura de mai jos, cu un aport minim în anul 2017 și maxim în 2018. Serviciile de Asigurări și asistență socială acoperă de asemenea o valoare crescută în ultimii ani.

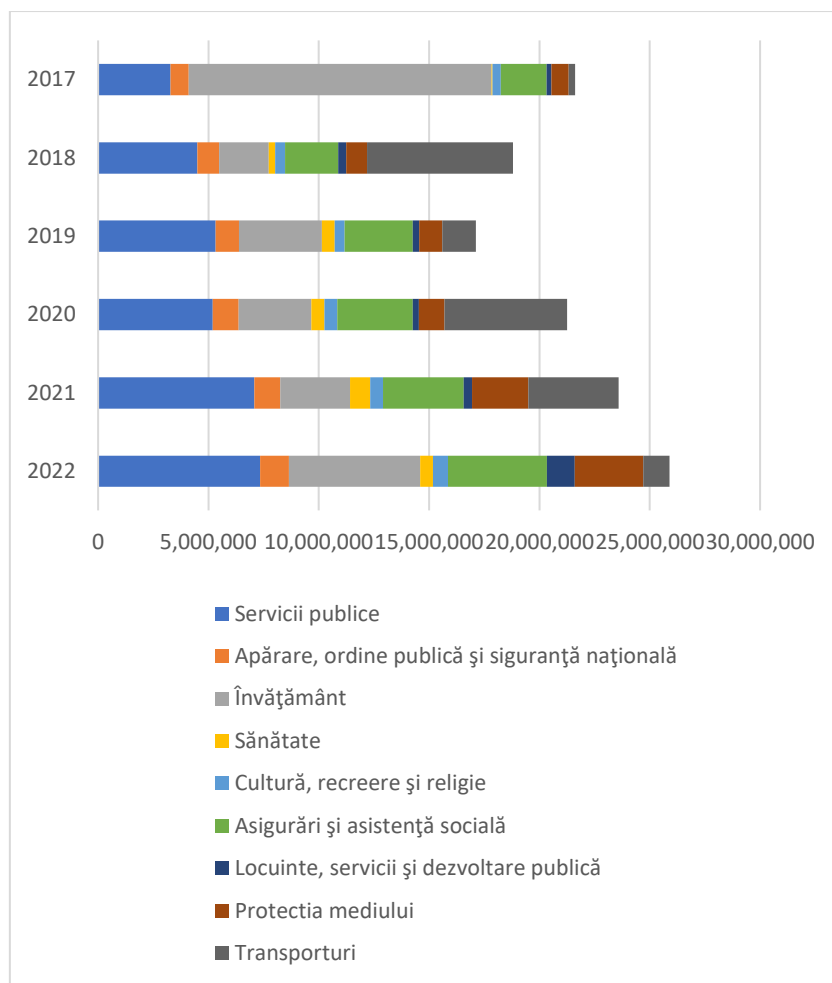

Figura 68: Structura principalelor categorii pe titluri de cheltuieli, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

În ceea ce privește echilibrul bugetar per ansamblu, diferența între veniturile totale și cheltuielile totale ale orașului Hârlău au fluctuat în perioada 2017-2022, culminând cu înregistrarea unui excedent bugetar de 2,460,781 lei la nivelul anului 2021 și de 1,648,041 lei în anul 2022.

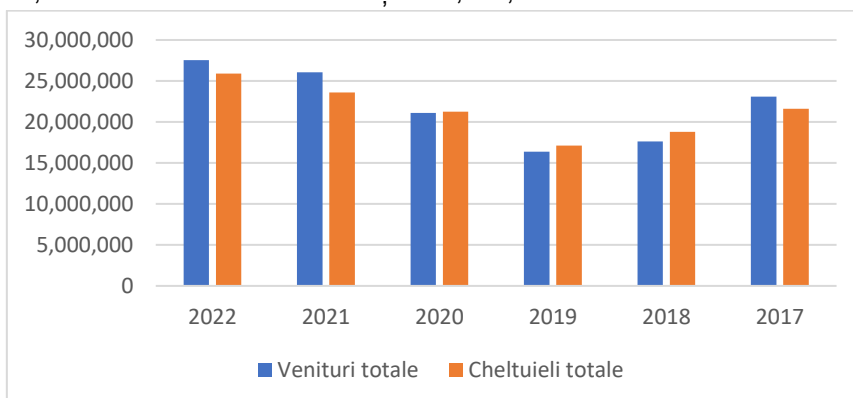

Figura 69: Cheltuieli totale vs Venituri totale, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html)

3. Resurse umane și materiale

Resurse umane

Conform Organigramei Primăriei Hârlău, aceasta dispune de un total de posturi de 231 de persoane, dintre care:

- 2 Demnitari;
- 63 de funcții publice dintre care 7 sunt de conducere și 56 de execuție;
- 37 de persoane angajate pe post de personal contractual, dintre care 35 sunt de execuție și 2 sunt de conducere.

În iunie 2022, existau 51 de posturi vacante.

Primarul

Conform Regulamentului de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al Primarului Orașului Hârlău, județul Iași, Primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică și este șeful administrației publice locale și al aparatului de specialitate a primarului pe care îl conduce și controlează. Prin delegare de competență, Primarul poate delega, prin dispoziție, exercitarea unora din atribuțiile sale viceprimarului, administratorului public, secretarului general al UAT, conducătorilor compartimentelor funcționale sau personalului din aparatul de specialitate, precum și conducătorilor instituțiilor și serviciilor de interes local, în funcție de competențele ce le revin în domeniile respective.

Primarul îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) atribuții exercitate în calitate de reprezentant al statului, în condițiile legii: Primarul îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă și de autoritate tutelară și asigură funcționarea serviciilor publice locale de profil, atribuții privind organizarea și desfășurarea alegerilor, referendumului și a recensământului.

În exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară și de ofițer de stare civilă, a sarcinilor ce îi revin din actele normative privitoare la recensământ, la organizarea și desfășurarea alegerilor, la luare măsurilor de protecție civilă, precum și alte atribuții stabilite prin lege, primarul acționează și ca reprezentant al statului în oraș.

În această calitate, primarul poate solicita prefectului, în condițiile legii, sprijinul conducătorilor serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale din unitățile administrativ teritoriale, dacă sarcinile ce îi revin nu pot fi rezolvate prin aparatul de specialitate. Primarul poate delega, prin dispoziție, atribuțiile ce îi sunt conferite de lege și alte acte normative viceprimarului, secretarului general al UAT, conducătorilor compartimentelor funcționale sau aparatului de specialitate, administratorului public, precum și conducătorilor instituțiilor și serviciilor publice de interes local, în funcție de competențele ce le revin în domeniile respective.

b) atribuții referitoare la relația cu consiliul local:

a) prezintă consiliului local, în primul trimestru, un raport anual privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău;

b) prezintă, la solicitarea consiliului local, alte rapoarte și informări;

c) elaborează proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a orașului și le supune aprobării consiliului local.

c) atribuții referitoare la bugetul local:

a) exercită funcția de ordonator principal de credite;

b) întocmește proiectul bugetului local și contul de încheiere a exercițiului bugetar și le supune spre aprobare consiliului local;

c) prezintă consiliului local informări periodice privind execuția bugetară, în condițiile legii;

d) inițiază, în condițiile legii, negocieri pentru contractarea de împrumuturi și emiterea de titluri de valoare în numele orașului;

e) verifică, prin compartimentele de specialitate, corecta înregistrare fiscală a contribuabililor la organul fiscal teritorial, atât a sediului social principal, cât și a sediului secundar.

d) atribuții privind serviciile publice asigurate cetățenilor:

a) coordonează realizarea serviciilor publice de interes local prestate prin intermediul aparatului de specialitate sau prin intermediul organismelor prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local;

b) ia măsuri pentru prevenirea și, după caz, gestionarea situațiilor de urgență;

c) ia măsuri pentru organizarea executării și executarea în concret a activităților din domeniile prevăzute la art. 129 alin. (6) și (7) din OUG nr.57/2019 privind Codul Administrativ;

d) ia măsuri pentru asigurarea inventarierii, evidentei statistice, inspecției și controlului efectuării serviciilor publice de interes local precum și a bunurilor din patrimoniul public și privat al orașului Hârlău;

e) numește, sancționează și dispune suspendarea, modificarea și încetarea raporturilor de serviciu sau, după caz, a raporturilor de muncă, în condițiile legii, pentru personalul din cadrul aparatului de specialitate, precum și pentru conducătorii instituțiilor și serviciilor publice de interes local;

f) asigură elaborarea planurilor urbanistice prevăzute de lege, le supune aprobării consiliului local și acționează pentru respectarea prevederilor acestora;

g) emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege și alte acte normative, ulterior verificării și certificării de către compartimentele de specialitate din punctul de vedere al regularității, legalității și de îndeplinire a cerințelor tehnice;

h) asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare conformării cu prevederile angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor;

Primarul desemnează funcționarii publici anume împuterniciți să aducă la îndeplinire obligațiile privind comunicarea citațiilor și a altor acte de procedură, în condițiile Legii nr.135/2010, cu modificările și completările ulterioare. Pentru exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor sale, primarul colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale din județul și Municipiul Iași, precum și cu Consiliul județean. Numirea conducătorilor instituțiilor și serviciilor publice de interes local se face pe baza concursului organizat potrivit procedurilor și criteriilor aprobate de consiliul local, la propunerea primarului. Numirea se face prin dispoziția primarului, având anexat contractul de management.

Viceprimarul

Viceprimarul exercită o funcție de demnitate publică, este subordonat Primarului și, în situațiile prevăzute de lege, înlocuitorul de drept al acestuia, situație în care exercită, în numele primarului, atribuțiile ce îi revin acestuia. Îndeplinește atribuțiile care îi sunt delegate de către primar, prin dispoziție și coordonează direct activitatea structurilor funcționale ale administrației locale, conform organigramei. Stabilirea atribuțiilor care sunt delegate viceprimarului se face prin dispoziție emisă de Primarul localității, după cum urmează:

- a) participă la coordonarea serviciilor publice de interes local;
- b) asigură realizarea măsurilor de protecția mediului și răspunde de activitatea de protecție a mediului și gestiune a deșeurilor în teritoriul administrativ al orașului Hârlău;
- c) ia măsuri pentru controlul depozitării deșeurilor menajere, industriale sau de orice fel, pentru asigurarea igienizării malurilor de apă de pe raza orașului, precum și pentru decolmatarea văilor locale și a podețelor, pentru scurgerea apelor mari;
- d) organizează și desfășoară activități de control asupra igienei și salubrității localurilor publice și a produselor alimentare din târguri, piețe, locuri publice și parcurile de distracție și ia măsuri operative pentru buna funcționare a acestora;
- e) ia măsuri pentru buna funcționare și întreținere a parcurilor, întreținerea locurilor verzi și întreținerea locurilor de joacă pentru copii;
- f) coordonează, urmărește, controlează activitatea privind serviciul de gestionare a câinilor fără stăpân de pe raza orașului Hârlău;
- g) coordonează și răspunde de activitatea de realizare a obligației de a efectua acțiuni sau lucrări de interes local de către persoanele apte de muncă, potrivit prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;
- h) participă la efectuarea lucrărilor privind administrarea și intabularea patrimoniului public și privat al orașului, împreună cu serviciul de specialitate;
- i) participă la efectuarea lucrărilor în vederea definitivării punerilor în posesie în baza legilor fondului funciar și eliberarea titlurilor de proprietate persoanelor fizice;
- j) asigură aplicarea hotărârilor Consiliului Local și a dispozițiilor primarului în domeniile pe care le coordonează;
- k) susține audiențele în problemele pe care le coordonează;
- l) asigură realizarea activităților de întreținere și reabilitare a drumurilor publice proprietatea orașului, instalarea semnelor de circulație, desfășurarea normală a traficului rutier și pietonal;
- m) coordonează, verifică și răspunde de activitatea personalului din subordine și întocmește fișa de evaluare profesională anuală pentru personalul subordonat;
- n) propune primarului măsuri privind eficientizarea activității administrației publice locale;
- o) urmărește și controlează activitățile de salubritate sau de orice altă natură executate de către S.C. Ecosalubris Hârlău, conform Contractului de delegare a gestiunii pentru această societate;
- p) coordonează activitatea de organizare a sistemului de control intern managerial la nivelul aparatului de specialitate al primarului orașului Hârlău.

Secretarul general

Secretarul general îndeplinește atribuțiile prevăzute în art. 243 din OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ precum și alte atribuții prevăzute de lege sau însărcinări date prin acte administrative de consiliul local ori de către Primar. Secretarul general al orașului este funcționar public de conducere, cu studii superioare juridice sau administrative sau științe politice, subordonat primarului și se bucură de

stabilitate în funcție, în condițiile legii. Numirea în funcție se face în conformitate cu prevederile OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ. Secretarul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale îndeplinește, în condițiile legii, următoarele atribuții:

- a) avizează proiectele de hotărâri și contrasemnează pentru legalitate dispozițiile primarului, hotărârile consiliului local;
- b) participă la ședințele consiliului local;
- c) asigură gestionarea procedurilor administrative privind relația dintre consiliul local și primar, precum și între aceștia și prefect;
- d) coordonează organizarea arhivei și evidența statistică a hotărârilor consiliului local și a dispozițiilor primarului;
- e) asigură transparența și comunicarea către autoritățile, instituțiile publice și persoanele interesate a actelor prevăzute la lit. a);
- f) asigură procedurile de convocare a consiliului local și efectuarea lucrărilor de secretariat, comunicarea ordinii de zi, întocmirea procesului-verbal al ședințelor consiliului local și redactarea hotărârilor consiliului local;
- g) asigură pregătirea lucrărilor supuse dezbaterii consiliului local și comisiilor de specialitate ale acestuia;
- h) poate atesta, prin derogare de la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare, actul constitutiv și statutul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din care face parte unitatea administrativ-teritorială în cadrul căreia funcționează;
- i) poate propune primarului înscrierea unor probleme în proiectul ordinii de zi a ședințelor ordinare ale consiliului local;
- j) efectuează apelul nominal și ține evidența participării la ședințele consiliului local a consilierilor locali;
- k) numără voturile și consemnează rezultatul votării, pe care îl prezintă președintelui de ședință;
- l) informează președintele de ședință cu privire la cvorumul și la majoritatea necesare pentru adoptarea fiecărei hotărâri a consiliului local;
- m) asigură întocmirea dosarelor de ședință, legarea, numerotarea paginilor, semnarea și ștampilarea acestora;
- n) urmărește ca la deliberarea și adoptarea unor hotărâri ale consiliului local să nu ia parte consilierii locali care se încadrează în dispozițiile art. 228 alin. (2); informează președintele de ședință cu privire la asemenea situații și face cunoscute sancțiunile prevăzute de lege în asemenea cazuri;
- o) certifică conformitatea copiei cu actele originale din arhiva unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale;
- p) alte atribuții prevăzute de lege sau însărcinări date prin acte administrative de consiliul local, de primar.

Administratorul public

Este funcție de conducere subordonat Primarului orașului Hârlău având misiunea de eficientizarea managementului în cadrul Primăriei orașului Hârlău, soluționarea problemelor legate de serviciile de care trebuie să beneficieze comunitatea în domeniile: infrastructură urbană, ecologie și mediu, situații de urgență precum și coordonarea proiectelor Primăriei orașului Hârlău cu finanțare din fonduri nerambursabile de la bugetul local, de la bugetul de stat și din alte surse. Asigură desfășurarea activității în condiții de eficiență și eficacitate a aparatului de specialitate al primarului orașului Hârlău.

Dispune cu privire la ducerea la îndeplinire a atribuțiilor conferite de lege primarului, care-i sunt delegate administratorului public, inclusiv calitatea de ordonator de credite stabilite prin dispoziție a primarului, în condițiile legii. Atribuții referitoare la relația cu Consiliul local pentru realizarea obiectivelor prevăzute în anexa la contractul de management.

Principalele atribuții sunt delegate de primar, în limitele impuse de către acesta. Colaborează cu toate compartimentele de muncă din aparatul de specialitate al primarului, cu serviciile publice din subordinea Consiliului local, cu serviciile publice organizate la nivelul Orașului Hârlău, în condițiile legii.

Aparatul de specialitate al orașului Hârlău este compus din următoarele compartimente funcționale, subordonate primarului:

1. Cabinet Primar - este structură funcțională subordonată direct primarului Orașului Hârlău - cunoaște în permanență toate obiectivele primarului oraș Hârlău referitoare la rezolvarea problemelor comunității și se va implica în fiecare dintre acestea conform delegărilor ordonatorului principal de credite; - reprezintă primarul orașului Hârlău la orice acțiune pentru care va primi delegare și va face aceasta în mod permanent.

2. Serviciul Buget Finanțe Contabilitate (Compartimentul Buget Finanțe Contabilitate și Compartimentul Locativ și Asociații de Proprietari) - este structură funcțională subordonată direct primarului Orașului Hârlău fiind condusă de un șef serviciu.

3. Biroul Impozite și taxe locale este structură funcțională organizată în directă subordine a Primarului orașului Hârlău, fiind condusă de un șef de birou.

4. Serviciul Tehnic -Urbanism si amenajarea Teritoriului - arhitect șef

5. Compartimentul Audit Public Intern - este structură funcțională subordonată direct primarului Orașului Hârlău; își desfășoară activitatea în subordinea directă a Primarului orașului Hârlău, potrivit prevederilor legale privind auditul public intern, normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern și normelor privind organizarea și exercitarea activității de consiliere desfășurate de către auditorii interni din cadrul entităților publice;

6. Compartimentul Resurse Umane - este structură funcțională subordonată direct primarului orașului Hârlău.

7. Compartimentul Monitorizare, Management si Guvernanță corporativă - este structură funcțională subordonată direct primarului orașului Hârlău.

8. Compartiment administrativ gospodăresc este structură funcțională subordonată direct viceprimarului orașului Hârlău.

9. Serviciul Administrație Publica Locala este structură funcțională subordonată direct primarului Orașului Hârlău și are în componența sa următoarele compartimente:

Compartimentul Registru Agricol si Fond Funciar

Compartimentul Registratură și Relații cu publicul

Compartimentul Asistență Socială, Protecție Socială și Autoritate Tutelară

Compartimentul Asistență medicală comunitară în unitățile de învățământ

Compartimentul Asistență Medicală Comunitară și mediacii sanitari

Compartimentul Asistenți Personali

10. Compartiment Arhivă -este structură funcțională subordonată direct secretarului general al orașului Hârlău.

11. Compartimentul consilier juridic - relația cu Consiliul local - este structură funcțională subordonată direct secretarului general al Orașului Hârlău.

12. Compartimentul Juridic-este structură funcțională subordonată direct primarului Orașului Hârlău.

13. Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență - este o structură specializată, cu dotare specifică, ce s-a organizat în subordinea Consiliului Local.

14. Biblioteca orășenească

15. Serviciul Public Comunitar Local de Evidență al Persoanelor - structură funcțională fără personalitate juridică în subordinea Consiliului Local oraș Hârlău.

16. Serviciul Poliție locală Este un serviciu fără personalitate juridică condus de un șef serviciu, funcționar public de conducere, în subordinea Primarului orașului Hârlău, în scopul menținerii ordinii și siguranței publice, al respectării regimului circulației rutiere, precum și al asigurării pazei, protecției obiectivelor de interes local, asigurării respectării legislației în domeniul urbanismului și disciplinei în construcții, asigurării respectării normelor legale privind protecția mediului, prevenirii și combaterii încălcării normelor legale privind activitățile comerciale, respectării legislației în domeniul evidenței populației și alte activități stabilite prin legi, hotărâri de guvern, hotărâri ale consiliului local, dispoziții ale primarului.

17. Compartimentul Activitatea Autofinanțate, piață, obor, pășune - este structură funcțională subordonată direct viceprimarului Orașului Hârlău.

Resurse materiale

Buget local

Detalii despre bugetul local sunt oferite în subcapitolul **4. Bugete locale**.

Fonduri europene

Conform datelor puse la dispoziție de reprezentanții Primăriei Hârlău, în prezent se află în implementare 2 proiecte cu finanțare din PNRR:

1. Reabilitare moderată clădire Corp - C1 nr. cad. 62089 - Primăria orașului Hârlău, jud. Iași, care vizează reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate din orașul Hârlău. Valoarea totală nerambursabilă a proiectului este de 4.126.384,36 lei.

2. Reabilitare moderată clădire Corp - C1 nr. cad. 62022 – Școala Gimnazială Petru Rareș, oraș Hârlău, jud. Iași, care vizează reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate din orașul Hârlău. Valoarea totală nerambursabilă a proiectului este de 6.062.340,50 lei.

4. Servicii publice digitale și relația cu cetățenii

Conform Raportului privind indicele economiei și societății digitale 2020, România are o performanță digitală modestă, clasându-se pe locul 26. Serviciile publice digitale înregistrează cea mai scăzută performanță (digitalizare administrativă – 40%) deși cererea pentru aceste servicii are o tendință crescătoare.

La nivelul Primăriei Hârlău au fost dezvoltate și sunt puse în funcțiune parțial diferite platforme/instrumente electronice care au scopul de a eficientiza procesul de soluționare a solicitării cetățenilor și pentru evitarea deplasărilor la ghișeele instituțiilor și sunt necesare îmbunătățiri la acest capitol.

Situația serviciilor publice digitale la nivelul orașului Hârlău este următoarea:

- Pagină web <https://www.primaria-hirlau.ro/>;
- Secțiunile: Reclamații și sugestii, Raportează o problemă, Audiențe, Verifică stadiu documente, sunt în lucru;
- Plata impozitelor și taxelor locale se poate efectua prin SNEP – ghiseul.ro;

Indexul de calitate al paginii web a primăriei orașului Hârlău, calculat de către Baza de date urbane, are o valoare totală de 41,08 puncte, superior scorului mediu național de 39,49 puncte.

Tabel 40: Index de calitate a paginii web a primăriei orașului Hârlău (Sursa: Baza de date urbane – Citadini)

Aspecte web analizate	Pondere indicator	Scor orașul Hârlău
Securitate și protecția datelor personale	15	80
Ergonomie	15	69.57
Conținut	25	34.48
Servicii online	25	29.41
Participare și implicarea cetățenilor	20	13.33
Scor final	100	41.08

Se observă un punctaj peste medie a indicelui analizat, reflectând o calitate a paginii web, ușor superioară comparativ cu nivelul mediu existent al celorlalte pagini web ale UAT-urilor analizate.

În ceea ce privește participarea și implicarea cetățenilor la platforma web a administrației locale, Baza de date urbane – Citadini a acordat un punctaj de doar 13,33 puncte.

Tabel 41: Participarea și implicarea cetățenilor la platforma web a orașului Hârlău

Aspecte web analizate	Tip de indicator	Scor orașul Hârlău
Programarea audiențelor online	(0, 1)	1
Comentarii sau mesaje	(0, 1)	1
Newsletter	(0, 1)	0
Bugetare participativă	(0, 4)	0
Chat	(0, 1)	0
Sondaje și chestionare	(0, 1)	0
Conturi active pe rețele sociale	(0, 4)	0
Înregistrări audio sau video	(0, 1)	0
Dezbateri sau comentarii online pe proiectele de hotărâri	(0, 1)	0
Scor total		13,33

Comparativ cu media națională, al cărui scor este de 29,41 puncte, participarea și implicarea cetățenilor la platforma web a administrației locale este cu mult mai redusă, singurele aspecte care au primit punctaj au fost: Programarea audiențelor online și Comentarii sau mesaje.

Concluzii, provocări, resurse și tendințe

La nivelul orașului Hârlău se observă o capacitate scăzută de absorbție a fondurilor europene, precum și o capacitate scăzută de atragere a investițiilor străine.

Veniturile proprii reprezintă aproximativ 50% din veniturile totale aferente anului 2022. Această proporție variază între anii analizați, crescând de la 31,30% în 2017 la 50,18% în 2022. Pentru anul 2022, autoritățile locale au alocat 38,72% din totalul cheltuielilor, pentru personal, iar 27,5% pentru bunuri și servicii.

În ceea ce privește echilibrul bugetar per ansamblu, diferența între veniturile totale și cheltuielile totale ale orașului Hârlău au fluctuat în perioada 2017-2022, culminând cu înregistrarea unui excedent bugetar de 2,460,781 lei la nivelul anului 2021 și de 1,648,041 lei în anul 2022.

Din punct de vedere a serviciilor publice digitale, acestea sunt parțial dezvoltate, interacțiunea online între autoritățile publice și populație cuprinde accesul la informații de interes public, prin intermediul paginii web.

IX. Consultarea publică

Procesul consultativ realizat pentru fundamentarea prezentei Strategii și pentru identificarea deficiențelor și a ideilor de proiecte relevante în plan local a fost constituit din următoarele etape:

1. Chestionarul de consultare publică care a fost publicat pe site-ul Primăriei Orașului Hârlău și pe platformele de social media pe care aceasta activează. În cadrul acestui chestionar cetățenii au avut ocazia să își exprime opinia față de elementele principale existente în plan local și gradul de satisfacție pe care aceștia îl au raportat la fiecare palier de analiză, dar și ocazia de a propune idei de proiecte sau direcții de dezvoltare relevante pentru comunitate.

În cadrul procesului de elaborare a Strategiei de dezvoltare teritorială a orașului Hârlău, a fost inițiată o cercetare sociologică în două etape, în scopul identificării, pe de o parte, a percepției localnicilor asupra principalelor nevoi cu care se confruntă comunitatea, iar pe de altă parte, în scopul prioritizării intervențiilor propuse în cadrul strategiei, în funcție de gradul de importanță și urgență a acestora, prin raportare la nevoile identificate în etapa anterioară.

Data fiind oportunitatea oferită de mijloacele online de administrare a instrumentelor de cercetare, s-a optat pentru **alcătuirea unui chestionar, care a fost aplicat în perioada mai-iunie 2023, acesta fiind postat pe pagina web a Primăriei Orașului Hârlău** și distribuit pe paginile de socializare din localitate, inclusiv pe grupurile locale existente în cadrul rețelelor de socializare. În urma aplicării acestui instrument de cercetare s-a înregistrat un număr de 110 răspunsuri.

Analiza răspunsurilor privind gradul de satisfacție al cetățenilor în raport cu cele 10 domenii operaționale identificate la nivelul orașului Hârlău susține și fundamentează nevoia de intervenții integrate, consistente și urgente în domenii cheie precum infrastructura, sănătatea, activitatea economică, educația. De asemenea, se evidențiază nevoia de intervenții în ceea ce privește restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice de pe raza orașului Hârlău, dar mai ales promovarea și valorificarea turistică și culturală a acestora. Totodată, se remarcă faptul că cetățenii din Hârlău manifestă astfel de preocupări într-un context mai larg care vizează o serie de măsuri specifice de regenerare urbană, cum ar fi amenajarea spațiilor verzi, crearea de facilități pentru practicarea sporturilor în aer liber, renovarea fațadelor și eficiența energetică a clădirilor, reabilitarea infrastructurii de mobilitate urbană, a parcurilor, pistelor de bicicliști, a facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități, etc.

În sprijinul concluziei anterioare vin și răspunsurile oferite în cadrul chestionarului la întrebarea: *Cum caracterizați următoarele sectoare ale economiei din orașul Hârlău?*

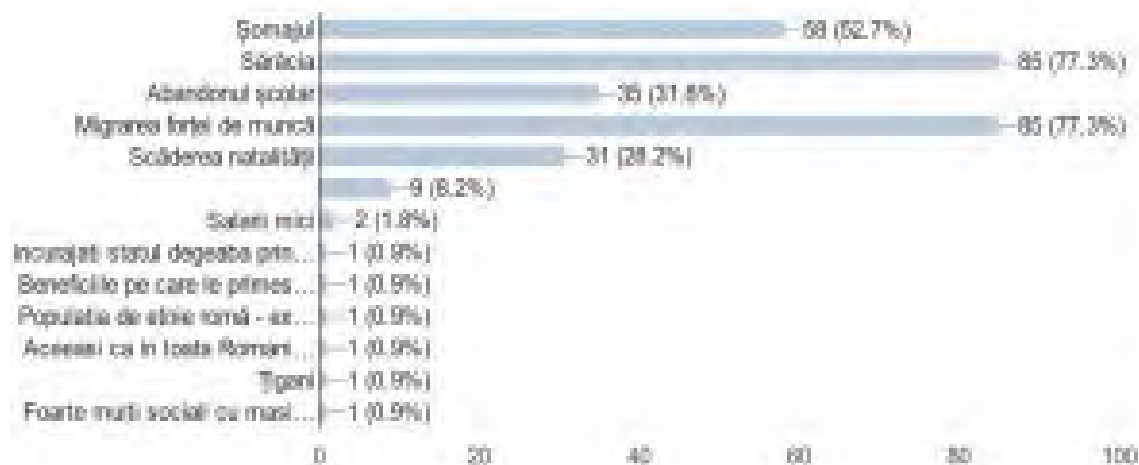

Cetățenii identifică două domenii cu potențial de evoluție, dar care, în pofida resurselor existente, nu beneficiază de un grad mai elevat de dezvoltare. Printre acestea, pe primul loc este **turismul**, urmat îndeaproape de **industria**, în ambele cazuri răspunsurile care au identificat aceste domenii ca fiind „deloc dezvoltate” sau „subdezvoltate” însumând aproximativ 90% din totalul răspunsurilor oferite.

Printre principalele **fenomene sociale negative cu care se confruntă comunitatea** au fost identificate, în ordinea ponderii: **Sărăcia (77,3%), Migrarea forței de muncă, (77,3%) și Șomajul (52,7%).**

În opinia dumneavoastră, principalele fenomene sociale negative cu care se confruntă comunitatea sunt: (bifați maxim 3 nominalizări)

110 responses

În încercarea de a înțelege mai aprofundat dinamica opiniilor cetățenilor din Hârlău referitor la profilul acestui oraș, precum și a motivelor de apreciere sau respingere față de această localitate, am apelat la un instrument de lucru focalizat pe o categorie de vârstă mai specifică: un **chestionar special conceput pentru elevii de liceu**, care au fost invitați să răspundă la 5 întrebări despre orașul lor. Astfel, elevii au fost invitați pentru început să răspundă la întrebarea:

- › Ce activități preferate ai în timpul liber? Care sunt locurile tale preferate din oraș și de ce?

Răspunsurile tinerilor, deși diferă ca mod de formulare, polarizează în jurul câtorva opțiuni de petrecere a timpului liber, iar cea mai frecvent întâlnită variantă este legată de PARCUL TINERETULUI din centrul orașului. O reprezentare a celor mai frecvente 25 de cuvinte din răspunsurile formulate evidențiază clar preferința tinerilor pentru parc, acest cuvânt fiind cel mai des utilizat substantiv, la nivelul celor 56 de răspunsuri înregistrate.

- › Fiind întrebați ce **activități și-ar dori să facă dar nu au posibilitatea în Hârlău**, tinerii au făcut referire la **cinematograf**, care momentan nu există în acest oraș, dar și la **terenuri de sport sau locuri de socializare**, unde s-ar putea desfășura și activități de relaxare, combinate cu unele de stimulare și cultivare a talentelor individuale.
- › Referitor la **motivele care i-ar putea determina pe tineri să rămână în orașul Hârlău sau să revină aici după finalizarea școlii / studiilor**, tinerii au subliniat în repetate rânduri importanța **locurilor de muncă**, decente, în domenii variate, atractive, și cât mai bine plătite. De asemenea, aceștia au făcut referire la elemente de atractivitate a orașului, a locuințelor, a spațiilor publice, a parcurilor, spațiilor verzi și a infrastructurii. Unul dintre respondenți a oferit un răspuns mai amplu, care ilustrează într-un mod plastic opțiunile tinerilor în ce privește atractivitatea orașului: „*In primul rând, locuri de munca. Hârlău nu dispune de locuri de munca bine plătite și dacă există se ocupa de rudele sau cunoștințele personalului deja angajat. Fără un salariu bun nu veți reuși să țineți tinerii în oraș. Sa se rezolve problemele cu personale care se comportă urât și câinii. Nu este un mediu în care vrei să trăiești datorita lor. Ar trebui sa se deschidă un centru comercial precum Lidl, preturile sunt mai mici. Un cinema ar fi frumos sau spatii amenajate pentru tineri ,nu parcuri de copii. Ar trebui dezvoltate afacerile pentru a exista locuri de munca variabile. Și spitalul ar trebui refăcut, personal as vrea sa stau in lași datorita diverselor ramuri ale medicinei la care poți apela comparativ cu Hârlău, unde există câteva ramuri și personalul nu este prea bine calificat. Spitalele ar trebui dotate cu aparatura moderna și personal competent și care știe să se comporte cu un pacient. Și la medicul*”

de familie indiferenta este mare. Programul e scurt, ai nevoie de programare pentru o programare și tot nu te iau în funcție de ea, aștepti și cu orele. Ar fi bine dacă ar exista locuri unde să-ți poți face filme dentare, raze și așa mai departe. Cabinetele stomatologice ar trebui să fie mai diverse iar preturile accesibile. Personalul de la apă și gaz ar trebui să fie respectuos și dispus să ajute. Există probleme diverse cu apa în oraș. Magazinele ar trebui să fie dotate cu orice ai nevoie, de la haine la lucruri de casa. Nu găsești mai nimic în Hârlău și dacă da sunt preturi mari, la ce salarii se dau în Hârlău nu-ți poți permite.”

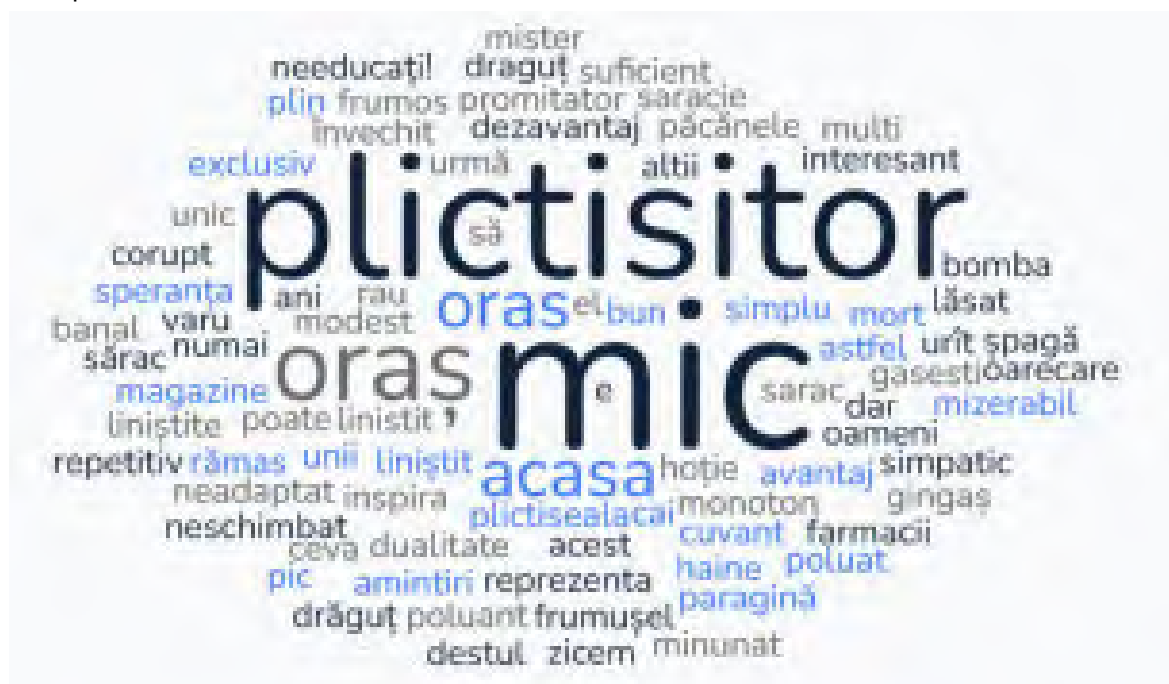
Este de remarcat faptul că din răspunsurile înregistrate, nu putem identifica un interes manifest al tinerilor pentru zona antreprenorială. **Tinerii sunt nemulțumiți de faptul că nu există locuri de muncă bine plătite sau de faptul că este des întâlnit un fenomen clientelar de angajări pe bază de cunoștințe, relații, mai mult decât pentru competențe individuale, dar nu manifestă un interes pentru fondarea unei afaceri proprii, a unei activități individuale, pentru lansarea unui start-up etc.** Acest fapt poate avea mai multe explicații, a căror validitate ar putea fi chestionată în cadrul unor cercetări mai aprofundate, printre acestea numărându-se lipsa unei culturi antreprenoriale, lipsa aptitudinilor specifice activităților antreprenoriale, și a exemplelor de succes de afaceri începute de la zero și aduse la un anumit nivel de maturitate, lipsa de preocupare față de aspecte care țin de propria dezvoltare personală, etc. Aceste ipoteze ar putea fi sau confirmate de noi cercetări specifice, însă în cadrul prezentei strategii, una dintre intervențiile propuse vizează tocmai încurajarea spiritului antreprenorial, a dezvoltării unei entități de tip incubator de afaceri, care să poată stimula și susține tinerii antreprenori în procesul de cunoaștere și adaptare la condițiile specifice de piață pentru acest tip de activitate.

- Privitor la acele **aspecte care ar putea face orașul Hârlău foarte valoros / UNIC**, și la modurile în care ar putea fi promovat cel mai eficient acest oraș, tinerii au utilizat cel mai des cuvântul Muzeul, în corelare fie cu termenul vie/vin, fie în asociere cu Sf. Gheorghe, care este hramul bisericii ctitorite de voievodul Ștefan cel Mare în anul 1492, pe locul curții domnești aparținând dinastiei Mușatinilor,

din care și marele voievod moldav făcea parte. Tinerii evidențiază astfel un element central de identitate locală, care poate deveni fundamentul și punctul de plecare în elaborarea oricărei strategii de dezvoltare teritorială a orașului.

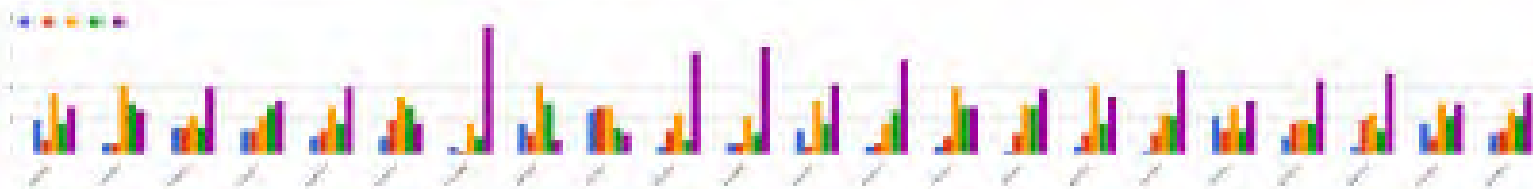
- › În încercarea de a defini orașul printr-un singur cuvânt, tinerii au utilizat termeni variați, care surprind imaginea dominantă pe care și-au format-o în raport cu orașul în care locuiesc. Din perspectiva frecvenței, se remarcă adjectivul „mic” utilizat de cei mai mulți dintre respondenți, urmat de „plictisitor”.

Dacă mărimea orașului nu reprezintă un impediment în ce privește atractivitatea sau gradul de dezvoltare al acestuia, ci dimpotrivă, poate fi chiar un avantaj, faptul că acesta este catalogat ca „plictisitor”, reprezintă o provocare pentru autoritatea publică locală, dar și pentru toți cetățenii orașului, și instituțiile acestuia, sau agenții economici, deopotrivă. Prezenta strategie își propune să identifice acele elemente de identitate locală în jurul cărora ar putea polariza oportunitățile de dezvoltare economică, dar și de promovare a acestui oraș în scopul creșterii atractivității atât pentru investitori, cât și pentru localnici sau locuitorii comunelor învecinate. Scopul acestui demers este acela de a evidenția acele elemente de specificitate locală, care, redescoperite și cultivate corespunzător, ar putea retrezi sentimentul de apartenență, chiar de mândrie locală al cetățenilor orașului, de implicare în procesul de re-creare a comunității sub aspecte economic, social, cultural, etc.

Consultarea publică în procesul de elaborare a SDT a continuat cu invitația adresată locuitorilor acestui oraș de a propune o prioritizare a proiectelor propuse în cadrul strategiei, acordând fiecăruia dintre acestea un punctaj de la 1 la 5, unde 1 reprezenta „mai puțin prioritar”, iar 5 –

„de cea mai mare prioritate”.

„de cea mai mare prioritate”. **Chestionarul privind prioritizarea proiectelor a fost aplicat în perioada 6 iulie – 25 august 2023**, acesta fiind postat pe pagina web a Primăriei Orașului Hârlău și distribuit pe paginile de socializare din localitate, inclusiv pe grupurile locale existente în cadrul rețelilor de socializare. În urma aplicării acestui instrument de cercetare s-a înregistrat un număr de 55 de răspunsuri, fiecare participant acordând un punctaj individual fiecăruia dintre cele 22 de proiecte propuse în cadrul Strategiei.

Analizând punctajele totale acordate de cetățenii respondenți celor 22 de proiecte propuse, se poate distinge un grup de 5 proiecte cu punctaje între 241 și 218, două proiecte cu un punctaj mai redus, de 164 și 145, și un grup relativ compact de proiecte care constituie majoritatea și care nu se diferențiază semnificativ din perspectiva punctajului total întrunit. Cele 5 proiecte prioritare vizează domenii precum serviciile medicale, învățământul, utilitățile – apă și canalizare și reabilitarea infrastructurii – străzi, trotuare și spații verzi:

Tabel 42: Top 5 proiecte care au obținut cel mai mare punctaj acordat de către cetățeni în cadrul procesului de consultare publică

Proiect 7	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	241
Proiect 13	Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	227
Proiect 11	Îmbunătățirea sistemului de formare continuă și creșterea calității serviciilor educaționale	226
Proiect 10	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	218
Proiect 17	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	218

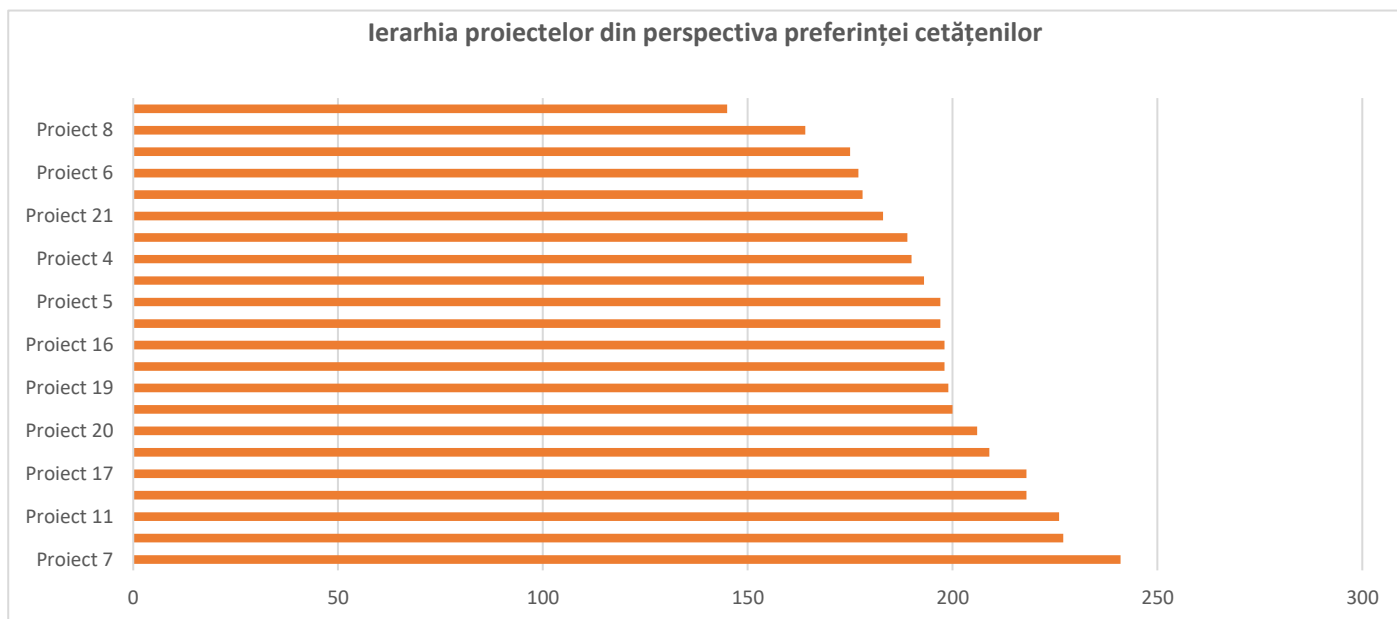

Figura 70: Ierarhia proiectelor din perspectiva preferinței cetățenilor

În cadrul chestionarului a fost adăugat un filtru suplimentar care indică perspectiva respondentului asupra răspunsurilor oferite: cetățean, antreprenor, instituție publică. Semnificativ este faptul că, după categoria cetățenilor, **cea mai reprezentativă categorie o reprezintă antreprenorii**, iar opțiunile acestora, analizate distinct, indică aceleași 5 proiecte prioritare indicate și de către respondenți per ansamblu.

Conform metodologiei de priorizare detaliată în cadrul părții C a prezentei strategii, capitolul II, punctajele acordate de către cetățeni și detaliată anterior, reprezintă doar o parte componentă a punctajului total înregistrat de fiecare dintre cele 22 de proiecte. Ponderea celorlalte criterii stabilite în cadrul metodologiei poate genera o ierarhie semnificativ diferită, dar cu luarea în calcul a opțiunilor manifestate de fiecare dintre categoriile de respondenți anterior menționate.

2. Consultări pe domenii de activitate, în cadrul cărora, prin intermediul UAT Hârlău, au fost solicitate reprezentanților mediului public și privat, actori locali relevanți cât și reprezentanți ai societății civile (au participat reprezentanți ai agenților economici, reprezentanți ai instituțiilor locale, reprezentanți din unități educaționale și sanitare, instituții de cult, arhitecți și alte categorii) propuneri privind identificarea deficiențelor și a ideilor de proiecte care pot fi incluse în Strategia de Dezvoltare Teritorială. Totodată, au fost luate în considerare și rezultatele procesului de consultare publică efectuate în cadrul elaborării **de dezvoltare Locală a orașului Hârlău pentru perioada 2021-2027, aprobată prin HCL nr. 115 / 29.09.2022**. În elaborarea Strategiei de dezvoltare Teritorială a fost avut în vedere cuprinsul SDL 2021-2027, în vederea unei armonizări a celor două documente strategice, iar pe de altă parte, a fost urmărită completarea acestuia cu o abordare integrată, specifică Strategiei de dezvoltare Teritorială în corelare cu datele și informațiile actualizate obținute pe parcursul elaborării prezentului document strategic.

În cadrul elaborării SDT Hârlău a fost lansată o consultare către antreprenorii locali și administrația instituțiilor publice din orașul Hârlău.

Astfel, au răspuns consultării următoarele entități publice și/sau private:

Operatori economici:

1. LUSMOB (mail)
2. PFA CRETU MARIUS-CONSTANTIN II 34654271 (mail)
3. SC DAROM FARM SRL 7445278 (mail)
4. SC GELAS SRL (mail)
5. SCC DE GRADUL 1 CONSUMCOOP ORAS HARLAU 15437837 (mail)
6. SCM UNIREA MESTESUGARILOR HARLAU 1999738 (mail)
7. TRIALTERN SRL 28863524 (mail)
8. PFA GĂINA CĂTĂLIN (google forms)
9. Best Cover Solutions Srl (google forms)

Instituții publice:

1. Colegiul Național Ștefan cel Mare, Hârlău (mail)
2. Parohia "Sf. M. Mc. Gheorghe" Hârlău (email și google forms cu același conținut)
3. Școala Gimnazială Pârcovaci (formular word și formular google forms – variante diferite)
4. Liceul Tehnologic Harlau (google forms)
5. Școala Gimnazială „Petru Rareș” (două variante google forms - variante diferite)
6. Centru de Asistență Socială Multifuncțional (google forms)
7. APL Hârlău (google forms)

Contribuția directă asupra SDT Hârlău a constat în propunerea de proiecte relevante pentru dezvoltarea localității, relevante în domeniul de activitate al societății/instituției publice reprezentate.

Între acestea se evidențiază intervenții precum: amenajarea parcarilor și întreținerea celor existente; amenajarea căilor de comunicație; creșterea siguranței și accesibilității în trafic; modernizarea spațiilor verzi; montare de panouri fotovoltaice; reabilitarea fațadelor blocurilor; reluarea sărbătorii “Zilele Orașului”; deschiderea unui centru de sacrificare-abatorizare a animalelor (suine, bovine și ovine); construire clădire formată din sală multifuncțională (festivități și ore de educație fizică) cu grupuri sanitare și vestiare în cadrul școlii gimnaziale din sat Pârcovaci; Reparații curente pereți interiori și anvelopare exterioară a clădirilor din cadrul școlii gimnaziale din sat Pârcovaci; consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a Ansamblului Curții Domnești din Hârlău ș.a.

Dintre acestea, marea majoritate au fost selectate în completarea și chiar elaborarea listei de proiecte propuse spre implementare la nivel local, atâta timp cât dezvoltarea și inițierea lor este în strânsă corelare cu atribuțiile și competențele unei administrații publice locale. Între propunerile primite, au existat și cazuri care inițiativa ține în principal de mediul de afaceri și cetățeni, administrația publică propunându-și, în

aceste cazuri, crearea unor medii favorabile de stimulare și transfer de cunoștințe în rândul cetățenilor, pentru a le cultiva spiritul antreprenorial, pe de o parte, și implicarea civică activă, pe de altă parte.

3. Etapa consultativă finală, în care forma draft a prezentei strategii a fost pusă la dispoziția cetățenilor dar și a tuturor părților interesate în perioada 31.08.2023 – 10.10.2023, prin publicarea acesteia pe site-ul web al Primăriei Orașului Hârlău (anunțul nr. 233/CL din 31.08.2023, astfel încât, în această perioadă orice cetățean, factor interesant și reprezentanți ai instituțiilor publice au avut ocazia de a solicita modificări în cadrul documentului, cu condiția de a argumenta elocvent respectiva solicitare. De asemenea, în data de 27.09.2023, a fost transmisă individual, către fiecare instituție care a completat chestionarul cu propuneri în etapa de elaborare a SDT, o invitație scrisă în scopul parcurgerii cuprinsului SDT și verificării dacă propunerile instituției respective se regăsesc în cuprinsul acesteia, cu mențiunea că au posibilitatea să transmită sugestii sau opinii, sau să propună modificări, cu o argumentare cât mai detaliată, astfel încât versiunea finală să reprezinte nevoile și interesele tuturor părților interesate – persoane fizice sau juridice de pe raza teritorială a Orașului Hârlău. Sugestiile primite au fost integrate în forma finală a prezentului document.

X. Analiza SWOT

01

activitate economică

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Tradiție în comerțul de bunuri la nivel regional. 33,82% dintre întreprinderi aparțin domeniului reprezentat de comerț, în toate formele acestuia. - Factor economic puternic pozitiv este ponderea de 9,31% a sectorului industrial în total economie la nivelul orașului - Sectoarele economice principale la nivel local sunt comerțul și construcțiile. - Sunt prezente la nivel local firme care fac parte din sfera industriilor creative; - Sectorul care a cunoscut cea mai bună creștere în ultimii ai este cel al sănătății, fiind înființate în zonă atât farmacii, cât și cabinete medicale noi	- Sectorul IT este reprezentat în prezent numai de un procent de 3% - orașul Hârlău are valoarea cea mai mică rată în comparație cu celelalte localități urbane din județul Iași, în ce privește Indicele de competitivitate; - și se află pe locul 300 la nivel național în ce privește Indicele de competitivitate; - Nu există încă o piață a prestărilor de servicii în domeniul instalațiilor, fiind încă numai mici meseriași care lucrează în sisteme individuale; - numărul mediu al salariaților a scăzut în perioada 2019-2021;

- industrie stabilă în zonă, care nu a fost afectată de criză, în acest sector agenții economici reușind să se mențină pe piață; - companiile locale au început să își dezvolte propriile lor branduri în sectorul industriei textile, ceea ce a condus la apariția unor case de modă locale; - Mobila și industria lemnului sunt bine reprezentate pe piața locală; - Diminuare în perioada 2020-2022 a numărului de șomeri.	- 54,26% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani se încadrau în categoria NEET, conform datelor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011; - o proporție mult mai mare față de media națională cu 4,3 puncte sau față de valoarea din municipiul Iași, 18,65% a tinerilor din categoria NEET; - Valoare scăzută de 19% asupra forței de muncă.
Oportunități	Amenințări
- În zonele adiacente rurale se constată un trend de dezvoltare a serviciilor de cazare în sistem de pensiuni rurale, ceea ce va conduce implicit la o creștere a numărului de turiști în zonă și implicit în oraș. - includerea obiectivelor turistice în programele naționale de turism; - potențial de creștere și de dezvoltare în perioada următoare, pentru sectorul IT; - Sprijinirea înființării unei forme de organizare juridică pentru prestarea acestor serviciilor în domeniul instalațiilor; - Crearea centrului de consultanță și de resurse la nivelul Primăriei; - Crearea incubatorului de afaceri, care va oferi posibilitate de dezvoltare efectivă de afaceri noi, cu potențial de creștere; - crearea unui Parc Tehnologic și logistic în viitorul apropiat și sprijinirea dezvoltării acestui sector; - crearea unei zone dedicate tinerilor specialiști; - Referitor la activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare, județul Iași reprezintă principalul pol de competitivitate; - modernizarea pieței agroalimentare din zonă, care va permite desfacerea alimentelor eco pe piața locală, stimulând comerțul local; - Dezvoltarea sectorului industriei creative prin organizarea de târguri dedicate.	- Ca dinamică în timp, s-a constatat o scădere în ultimii ani a numărului firmelor din comerț, pe fondul crizei și al reducerii nivelului veniturilor pe cap de locuitor; - Orașul Hârlău este considerat localitate slab dezvoltată, din punct de vedere al dezvoltării, conform Produsului Intern Brut pe cap de locuitor calculat la standardul puterii de cumpărare pentru 2018, a cărui valoare este de 3.601 euro; - Lipsa accesului la infrastructură rutieră majoră afectează nivelul de competitivitate economică orașului; - Sectorul HORECA riscă să fie afectat de faptul că nu este conturat încă un profil turistic la nivel local.

02

administrație publică locală

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Procentul de colectare impozite este situat pe un trend ascendent în perioada 2020-2021; - Organigrama Primăriei a fost actualizată recent (2022); - Site-ul Primăriei este funcțional și operat eficient.	- Capacitate scăzută de atragere a investițiilor străine. - Orașul încă nu este destul de atractiv pentru a atrage facil forță de muncă cu studii superioare. - Lipsa unui centru de afaceri. - Lipsa unei strategii de Smart City. - Lipsa unei căsuțe de chat activ pe site-ul primăriei. - Lipsa unei arhive online pe site-ul primăriei; - Lipsa unei unități interne, de tip ZUF.
Oportunități	Amenințări
- Consolidarea unei unități interne, posibil de tip ZUF, pentru atragerea investitorilor și promovarea orașului ca locație favorabilă investițiilor; - Colaborarea cu universități, mediu privat, cetățeni pentru creșterea nivelului de atragere de resursă umană cu studii superioare la nivelul Primăriei Orașului; - Promovarea unei imagini locale care să asigure condiții bune de viață pentru familii și atragerea de noi resurse umane la nivel local; - Digitizarea documentelor de la nivelul Primăriei Orașului. - Crearea unui portal de comunicare, înregistrare a reclamațiilor și solicitărilor între cetățenii orașului și Primăria Orașului.	- Lipsa măsurilor introducerii e-guvernării poate conduce la nemulțumire în rândul cetățenilor; - Populația locală nu este în procent de 100% alfabetizată din punct de vedere digital.

Puncte forte	Puncte slabe
- Creșterea numărului populației la nivel local este mai ridicată, în comparație cu cea de la nivel județean (+27,47% în perioada 2015-2022 în Hârlău, comparativ cu doar 7,96% în județul Iași); - Soldul schimbărilor de domiciliu are valori pozitive în ultimii ani; - La nivelul orașului Hârlău funcționează Centrul de asistență socială multifuncțional; - La nivelul Primăriei orașului Hârlău există Compartimentul Asistență Socială, Protecție Socială și Autoritate Tutelară; - Local există Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Hârlău este un serviciu social aflat în subordinea D.G.A.S.P.C. Iași; - Numărul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate a scăzut, în perioada 2018-2020, cu 42%.	- În 2021, rata natalității în orașul Hârlău a fost de 10,25‰, valoarea fiind inferioară valorii județului Iași; - În perioada 2011-2021, rata sporului natural în orașul Hârlău a fost de 0,51‰, în scădere cu 84 puncte procentuale față de 2011, când rata a fost de 3,19‰; - În cazul orașului Hârlău se înregistrează, o scădere demografică, accentuată totodată și de un bilanț migratoriu negativ; - Din piramida vârstelor se observă un segment mai numeros la persoanele ce urmează să se pensioneze în următorii 10-15 ani, ceea ce înseamnă o viitoare reducere a populației apte de muncă. - Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate, doar 30,56% din populația orașului Hârlău nu trăiește în zone dezavantajate, raportat la populația stabilă din 2011 (10.905); - Lipsa unui centru dedicat persoanelor vârstnice; - Nu sunt realizate suficiente parteneriate pe teme sociale între actorii publici și partenerii privați.
Oportunități	Amenințări
- Dezvoltarea unui oraș mai atractiv și mai primitor, generând ideea de Hârlău – oraș orientat către oameni, prin reabilitarea infrastructurii existente; - programe dedicate școlilor cu psihologi specializați pe psihologia copilului pentru a putea transmite mesaje corecte și pentru a putea realiza incluziunea socială a copilului rromi; - Prin stabilirea de parteneriate universitare pot fi încurajați tinerii să își continue formarea profesională la nivelul orașului; - Inventarierea zonelor vulnerabile prin realizarea de studii aplicate la nivel local; - Conectarea zonelor urbane marginalizate prin extinderea sistemului de transport public; - Susținerea organizațiilor nonguvernamentale care promovează și se implică în acțiuni de combatere a abandonului școlar.	- Creștere demografică falsă ca urmare a solicitărilor cetățenilor români originari din Republica Moldova, care au solicitat stabilirea domiciliului în orașul Hârlău, fără a locui efectiv aici; - Impact redus al investițiilor în infrastructură dedicate zonelor marginalizate; - Lipsa abordării unor politici locale care să vizeze categoriile defavorizate și care să dezvolte servicii sociale care să deservească comunitățile marginalizate poate accentua problemele sociale actuale; - Expansiune urbană necontrolată – imposibilitate de aplicare a conceptului "orașul de 15 minute"; - Creșterea numărului de emigranți; - Presiune asupra sistemului de pensii ca urmare a structurii piramidei vârstelor; - Migrația internă și externă a persoanelor apte de muncă; - Numărul mamelor singure a crescut cu 75% în perioada 2018-2020;

	- Numărul de persoane adulte cu dizabilități fără servicii de sprijin în comunitate a crescut cu 70% în perioada 2018-2020; - Numărul copiilor cu tulburări de conduită s-a dublat în perioada 2018-2020; - Populația de etnie romă - bine reprezentată la nivelul comunității orașului Hârlău, suferă de un fenomen de marginalizare și de excluziune socială generat în principal de prejudecățile oamenilor.
--	---

04

sănătate

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Existența Spitalului Orășenesc Hârlău; - Există serviciu de salvare deservit de autosanitare; - Numărul farmaciilor se află pe un trend crescător în perioada 2017-2021; - Gradul crescut de mulțumire al cetățenilor cu privire la aprovizionarea farmaciilor (peste 77% se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți) - Există soluții pentru servicii medicale și - recoltare inclusiv în mediul privat, la nivel - local fiind 6 cabinete medicale de specialitate și 6 cabinete stomatologice;	- Grad accentuat de uzură al clădirilor ce alcătuiesc Spitalului Orășenesc Hârlău; - Inexistența unui serviciu care să deservească în mod exclusiv doar persoane cu dizabilități sau persoane vârstnice; - Lipsa Unității de Primiri Urgențe.
Oportunități	Amenințări
- Realizarea de structuri sanitare din domeniul stomatologiei în cartierele situate periferic. - Modernizarea infrastructurii de sănătate de la nivel local. - Păstrarea medicilor la nivelul orașului prin realizarea de locuințe dedicate pentru cei din domeniul medicinei și atragerea de noi familii.	- Creșterea nivelului de degradare în absența unor intervenții susținute de reabilitare și modernizare a Spitalului Orășenesc Hârlău; - Scăderea nivelului de încredere al populației în sistemul medical de stat; - Nemulțumirea populației în ceea ce privește calitatea serviciilor medicale I (peste 74% dintre cetățeni se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de acest aspect) - Nemulțumirea populației în ceea ce privește Condițiile din cabinetele medicale (peste

	76% dintre cetățeni se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de acest aspect)
--	--

05

educație

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Prezența a două școli gimnaziale la nivelul unității administrativ teritoriale. - Existența a două unități de învățământ preuniversitar; - Învățământul este atractiv pentru elevii din comunele învecinate; - Implicarea în derularea programelor de formare/dezvoltare profesională a managerilor și a cadrelor didactice din școli; - evoluția personalului didactic este în creștere, după anul 2017; - Numărul calculatoarelor din sălile de clasă în creștere în perioada 2017-2021; - Orașul Hârlău a alocat un buget local pentru educație mai mare decât toate celelalte orașe din județul Iași în perioada 2017-2019;	- Numărul de calculatoare este insuficient comparativ cu populația școlară existentă; - Insuficiente programe educaționale pentru elevii din categorii defavorizate, vulnerabile; - Învățământul profesional și de meserii este insuficient dezvoltat și neadaptat cerințelor pieței muncii locale; - Lipsa unei unități de învățământ superior pe raza orașului; - Dotarea insuficientă a laboratoarelor de specialitate și a atelierelor de instruire practică, materiale didactice uzate sau depășite; - Necesitatea reabilitării termice a clădirilor unităților de învățământ; - Lipsa de parteneriate eficiente între școală și mediul de afaceri.
Oportunități	Amenințări
- Modernizarea sălilor de clasă existente; - Realizarea de campanii de informare prin care tinerii din medii defavorizate să fie încurajați să-și termine studiile. - Realizarea de investiții și atragerea de fonduri pentru laboratoare noi în unitățile educaționale existente. - Realizarea de locuințe pentru atragerea tinerilor specialiști din domeniul educației la nivel local. - Realizarea cadrului care să faciliteze un format prietenos de E-școală. - Realizarea unei școli de tip nZEB. - Reabilitarea grădinițelor.	- Scăderea numărului de elevi în învățământul primar a înregistrat o depreciere de aproximativ 15,64% între 2017 și 2021; - Fenomenul de abandon școlar continuă să fie îngrijorător în cadrul Liceului Tehnologic Hârlău;

06

echipare tehnico-edilitară

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Necesarul de apă este asigurat în proporție de 100 %. - Existența unei stații de epurare a apelor uzate; - Existența SMID și apartenența Hârlău în cadrul acestuia prin Zona 4; - Colectarea selectivă a deșeurilor; - un proiect ce vizează construirea a nouă turbine eoliene în orașul Hârlău a intrat, în luna aprilie a anului 2023, în ultima fază de avizare - Gradul de acoperire a străzilor cu rețeaua de iluminare urbană este de aproximativ 75%; - Grad mai mare de mulțumire a cetățenilor cu privire la alimentarea cu energie electrică (65% sunt mulțumiți și foarte mulțumiți).	- pierderi de apă pe sistemele existente; - conducte de apă cu durata de viață depășită și pe care se înregistrează în mod frecvent avarii; - Plan Urbanistic General neactualizat; - Zona centrală nu este suficient de bine delimitată și prezervată; - Interes crescut al populației pentru utilizarea centralelor termice individuale, în locul unui sistem centralizat de furnizare a energiei termice; - Ponderea redusă a clădirilor reabilite termic; - Eficiența energetică redusă a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice. - Rețeaua de canalizare pluvială este subdimensionată, cu șanțuri parțial colmate;
Oportunități	Amenințări
- Extindere și reabilitare a rețelei de apă precum și a rețelei de canalizare; - Asigurarea confortului edilitar prin extinderea sistemelor existente; - realizarea de noi extinderi ale sistemului de distribuție gaze naturale, pentru a stimula dezvoltarea economică a zonei și creșterea calității vieții în rândul cetățenilor; - creșterea gradului de acoperire a străzilor cu rețeaua de iluminare urbană; - Construcția de locuințe în parteneriat public privat sau creșterea numărului celor construite prin ANL; - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru modernizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare;	- Necesitatea unor lucrări de modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare; - Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor; - Reticența populației în realizarea de investiții în domeniul energiei verzi; - Grad mai mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la amenajare cursuri de apă și spații verzi (77% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți).

- Achiziționarea unei mașini de spălat trotuare; - Amplasare de coșuri de gunoi în oraș, în zonele pietonale, cu o frecvență mai mare; - Instalarea de toalete ecologice în puncte cheie ale orașului.	
--	--

07

mobilitate urbană

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Transporturile, atât de călători, cât și de bunuri și mărfuri, depozitarea precum și activitățile conexe transporturilor ocupă locul cel mai important în cadrul sectorului serviciilor; - Zona este una de legătură între Iași, Botoșani și Suceava;	- Nu există spații de delimitare între partea carosabilă și pietonal; - Lipsa unei infrastructuri de transport în comun;
Oportunități	Amenințări
- Atragerea de investitori prin prezentarea de oportunități la nivelul orașului (prin facilități fiscale, terenuri puse la dispoziția acestora, accesarea de proiecte europene pentru a le facilita conectarea la utilități); - Înființare de rețea de transport public local pentru traseele Pârcovaci - Hârlău și Hârlău-gară; - Scoaterea sensurilor unice de pe drumurile orașului pentru autovehiculele cu tonaj mare și redirecționarea lor pe drumul european;	- Prezența redusă a spațiilor cu prioritate pentru pietoni, pietonale sau shared-space - Suprapuneri între traficul local și cel de tranzit pe E58; - Lipsa pistelor de biciclete; - Lipsa unui sistem de bike-sharing; - Grad foarte mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la infrastructură pentru circulația bicicliștilor (97% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți); - Grad foarte mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la structura și starea drumurilor (93% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți); - Grad mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la transport public de călători și amenajare și dispunere parcare (93% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți); - Grad mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la infrastructură pentru circulația pietonilor (74% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți).

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Procentul ridicat al cifrei de afaceri aferente deșeurilor pe de o parte și al reciclării pe de altă parte denotă o preocupare pentru ecologizare și pentru energie verde; - Existența rezervației Acumularea Pârcovaci și a Rezervației forestiere Humosu - Existența unui sistem de management integrat al deșeurilor la nivelul județului Iași, care include și orașul Hârlău	- Degradarea calității aerului, datorită infrastructurii edilitare, stării tehnice a autovehiculelor și calității combustibilului; - Poluarea apelor de suprafață și subterane ca urmare a proximității de zona industrial și controlului precar asupra dispersării de materiale poluante; - Insuficiente campanii de informare și conștientizare privind protecția mediului - Infrastructură redusă de utilizare a energiilor verzi, regenerabile; - Colectarea deșeurilor nu se face selectat în totalitate; - Spații verzi insuficiente - Nu există stații de monitorizare a calității aerului; - Grad mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la curățenia spațiilor verzi din oraș, de pe malurile cursurilor de apă (81% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți); - Grad mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire la adoptarea de către primărie a surselor verzi de energie (solară, eoliană etc) (91% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți).
Oportunități	Amenințări
- Adoptarea unor măsuri care să vizeze conservarea biodiversității; - Amenajarea de coridoare și spații verzi în zona centrală și de reședință de apartamente; - Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în reabilitarea termică a clădirilor; - Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în protecția mediului și a biodiversității; - Utilizarea fondurilor UE pentru îmbunătățirea standardelor de mediu, pentru reabilitarea și modernizarea tehnologică a echipamentelor și instalațiilor din sectorul industriei poluante.	- Poluare extinsă ca urmare a transportului rutier – singura alternativă, în lipsa unui transport în comun; - Conștientizarea redusă din partea populației asupra necesității protejării mediului - Creșterea și diversificarea surselor de poluare, cu efect în intensificarea procesului de poluare; - Accentuarea schimbărilor climatice la nivel local; - Educație insuficientă a populației în domeniul energiei durabile

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Identitate istorică și culturală unică la nivel regional; - 14 monumente înscrise în LMI; - La nivel local au loc festivaluri și concursuri culturale; - Accesul este liber, gratuit și nediscriminatoriu în cadrul bibliotecii orășenești iar aceasta dispune de un fond de documente de peste 50.000 de unități.	- Lipsa unui loc pentru întâlniri creative și culturale ale tinerilor; - Lipsa unei infrastructuri adecvate de susținere a unor evenimente culturale de tip piese de teatru, spectacole, concerte ș.a.; - Infrastructura și serviciile culturale nu au beneficiat de evoluția tehnologică recentă; - insuficienta punere în valoare a monumentelor istorice prin amenajări arhitecturale specific; - Sectorul de turism și restaurante concentrează numai un procent de 2,57% din total populație angajată în sectorul privat; - Hotelul din localitate funcționează cu intermitențe și nu există încă pensiuni reprezentative în oraș; - Transportul public către obiectivele turistice este slab organizat și promovat; - Lipsa pachetelor turistice integrate; - Lipsa unor trasee și ghiduri turistice cu suport electronic, a unor aplicații de prezentare multimedia; - Lipsa unui sistem organizat de indicatoare pentru obiective și trasee turistice;
Oportunități	Amenințări
- Investiții puternice în promovarea zonei, pe de o parte, și atragerea de turiști, pe de altă parte; - Oportunități în dezvoltarea organizării de evenimente culturale, amenajarea Curții Domnești, recondiționarea muzeului și permiterea vizitării lui; - În zonele adiacente rurale se constată un trend de dezvoltare a serviciilor de cazare în	- Investiții insuficiente în domeniul turismului; - Nevalorificarea potențialului turistic local cu repercusiuni negative asupra activității economice; - Importanța scăzută acordată patrimoniului cultural imaterial; - Degradarea și insuficienta promovare a patrimoniului natural și cultural;

sistem de pensiuni rurale, ceea ce va conduce implicit la o creștere a numărului de turiști în zonă și implicit în oraș; - Reabilitarea Satului de Vacanță Pârcovaci; - Reamenajarea casei culturale în ton cu specificul arhitectural local - Colaborarea cu mediul ONG pentru a încuraja înființarea și activitatea de asociații la nivel local (tineret, culturale) active și implicate în proiecte de mare anvergură.	- Grad mai mare de nemulțumire a cetățenilor cu privire nivelul de promovare turistică și culturală a orașului (90% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți) și Fluxul circulației turistice (ofertă, cerere, infrastructură turistică) (93% sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți).
--	--

10

activitate sportivă și de recreere

SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
- Existența în proximitate a siturilor Natura 2000: Acumulare Pârcovaci și Rezervația Humosu, care să ofere infrastructura pentru activități în natură; - Teren de sport în cadrul unităților de învățământ gimnazial din oraș Hârlău și sat Pârcovaci.	- Frecvența scăzută a amenajării spațiilor din preajma râului Bahlui și a lacului Pârcovaci.
Oportunități	Amenințări
- Asigurarea accesului persoanelor defavorizate sau a persoanelor cu dizabilități la activități sportive și susținerea acestora la practicarea sportului în general; - Crearea de parcuri active, care să aibă mobilier de tip aparate de fitness, incluzând și echipamente pentru persoanele cu dizabilități. - Finanțarea și sprijinirea organizațiilor locale care se ocupă cu organizarea de evenimente sportive; - Realizarea de piste de alergare în parcurile de la nivelul orașului; - Realizarea de campanii de informare a beneficiilor sportului în viața fiecărui cetățean și a efectelor negative pe care sedentarismul le poate avea asupra organismului uman; - Dotarea parcului cu aparate fitness.	- Gradul de sedentarism se află în continuă creștere la nivel național, spre exemplu conform Eurobarometrului dedicat sportului și activității fizice din 2018, 63% din populația României refuză să participe la activități sportive; - Nu există piste pentru biciclete care să asigure o mobilitate mai sănătoasă și activă în rândul cetățenilor; - Politicile publice neorientate către sportul local și cluburile sportive pot conduce către scăderea nivelului de implicare cetățenească; - Poluarea aerului crește deoarece cetățenii aleg utilizarea autovehiculului personal comparativ cu alte activități mai active.

XI. Prioritizarea nevoilor și a problemelor identificate în cadrul analizei:

Prioritizarea nevoilor și a problemelor identificate în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială a orașului Hârlău este esențială întrucât asigură premisa că orașul Hârlău abordează problemele sale într-o manieră structurată și eficientă, maximizând impactul resurselor și eforturilor sale și conducând la o dezvoltare mai armonioasă și sustenabilă.

Astfel, se va asigura:

1. **Alocarea Eficientă a Resurselor:** Resursele, fie că sunt financiare, umane sau materiale, sunt adesea limitate. Prin prioritarizare, orașul Hârlău poate direcționa aceste resurse către cele mai presante și relevante probleme, asigurându-se că se obține un impact maxim din investiții.
2. **Focalizarea Eforturilor:** Determinarea priorităților clarifică direcția în care comunitatea și administrația locală ar trebui să se îndrepte. Aceasta ajută la concentrarea atenției și a eforturilor pe problemele și oportunitățile care pot aduce cel mai mare beneficiu pe termen lung.
3. **Îmbunătățirea Luării Deciziilor:** Când există o înțelegere clară a priorităților, deciziile pot fi luate mai rapid și cu mai multă certitudine. De asemenea, deciziile bazate pe priorități bine stabilite sunt mai puțin susceptibile de a fi contestate de către părțile interesate.
4. **Mobilizarea Părților Interesate:** Prioritizarea problemelor și nevoilor evidențiază zonele de acțiune unde implicarea comunității, a sectorului privat și a altor actori poate fi cea mai eficientă. Acest lucru poate mobiliza părțile interesate să contribuie la soluționarea problemelor prioritare.
5. **Flexibilitate în Confruntarea cu Schimbările:** Prioritizarea nu doar că stabilește o direcție clară, ci oferă și un cadru care poate fi ajustat în funcție de schimbările circumstanțelor sau ale nevoilor comunității.
6. **Maximizarea Oportunităților de Finanțare:** Multe programe de finanțare sau parteneriate cer demonstrația unei planificări clare și a unei stabiliri a priorităților. Orașul Hârlău poate folosi această prioritarizare ca un instrument pentru a atrage resurse și a negocia parteneriate mai favorabile.
7. **Măsurabilitate și Evaluare:** Stabilind prioritățile, orașul Hârlău își poate seta obiective și indicatori măsurabili, ceea ce facilitează evaluarea și monitorizarea progresului și impactului intervențiilor.

Domeniu	Prioritizarea nevoilor și a problemelor cheie identificate
1. ACTIVITATE ECONOMICĂ	I. Lipsa diversificării în sectorul economic: Deși orașul Hârlău prezintă oportunități în diferite domenii de specializare inteligentă, precum agro-alimentar, turism sau IT&C, nu există o preocupare solidă pentru dezvoltarea și diversificarea acestor sectoare, limitând potențialul de creștere. II. Mobilitatea forței de muncă: Dispersia teritorială a locurilor de muncă poate reprezenta o problemă, mai ales dacă orașul nu dispune de infrastructura necesară pentru a sprijini fluxurile crescute de navetism.

	Aceasta poate conduce la pierderea forței de muncă către localități mai dezvoltate sau la neutilizarea completă a potențialului forței de muncă din regiune. III. Competitivitatea redusă la nivel județean și național: Orașul Hârlău are cea mai mică valoare a Indicelui de competitivitate comparativ cu alte localități urbane din județul Iași și se află pe un loc inferior la nivel național. Acest fapt sugerează că există factori care inhibă dezvoltarea economică și competitivitatea orașului.
2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	I. Infrastructura și planificarea urbană: În contextul în care Hârlău prezintă un nivel ridicat de navetism și există nevoia potențială pentru un sistem de transport public și de o centură ocolitoare, gestionarea și planificarea infrastructurii devin vitale. Administrarea inefficientă a acestor aspecte poate duce la blocaje în dezvoltarea economică și la calitatea vieții cetățenilor. II. Colaborarea și integrarea cu entitățile regionale: Având în vedere potențialul oferit de Programul de Dezvoltare Regională, respectiv de existența la nivel regional a unei Strategii de Specializare Inteligentă (RIS3), este esențial ca administrarea publică locală să colaboreze strâns cu entitățile regionale și naționale pentru a beneficia de oportunitățile disponibile. III. Nevoia de modernizare și eficientizare a serviciilor: Într-o eră a digitalizării și a nevoilor în schimbare ale cetățenilor, administrarea publică locală se confruntă cu presiunea de a se moderniza și de a oferi servicii publice mai eficiente, transparente și accesibile pentru cetățenii săi.
3. SĂNĂTATE	I. Calitatea serviciilor medicale: Conform informațiilor prezentate, calitatea serviciilor medicale este vitală, iar pacienții sunt tot mai informați datorită progreselor tehnologice și terapeutice. Orice lacune în eficiență, continuitatea îngrijirilor, siguranța pacientului sau competența echipei medicale pot afecta percepția și încrederea publicului în serviciile oferite. II. Nevoia de acreditare și recunoaștere: Spitalul orașenesc Hârlău, în 2018, a fost clasificat în categoria VI, "Neacreditat". Acest statut poate avea repercusiuni asupra finanțării, parteneriatelor și încrederii comunității în serviciile spitalului. Eforturile de reevaluare și îmbunătățire sunt esențiale pentru a aborda această problemă. III. Satisfacția personalului medical: Satisfacția personalului medical, menționată anterior, este o problemă cheie. Dacă personalul medical nu este satisfăcut sau motivat, acest lucru poate avea impact asupra calității

	îngrijirilor oferite, retenției personalului și eficienței generale a sistemului de sănătate.
4. EDUCAȚIE	I. Infrastructura și Resursele Tehnologice Insuficiente: › Calculatoare insuficiente: În comparație cu numărul populației școlare, numărul de calculatoare este limitat, ceea ce poate afecta procesul de învățământ și adaptabilitatea la metode moderne de predare. › Dotare slabă a laboratoarelor și atelierelor: Laboratoarele de specialitate și atelierelor de instruire practică sunt insuficient dotate. Materialele didactice uzate sau depășite pot limita capacitatea de a oferi educație de calitate și experiențe practice relevante. › Necesitatea de reabilitare: Clădirile unităților de învățământ necesită reabilitare termică, ceea ce implică un mediu de învățare mai puțin confortabil și eficient din punct de vedere energetic. II. Inadaptabilitatea la Piața Muncii și Lipsa Integrării Sociale: › Învățământ profesional insuficient dezvoltat: Există un decalaj între ceea ce oferă sistemul educațional și cerințele pieței muncii locale. › Lipsa programelor pentru grupurile defavorizate: Nu există suficiente programe educaționale destinate elevilor din categorii defavorizate și vulnerabile, ceea ce crește riscul abandonului școlar și al marginalizării. › Lipsa de parteneriate: Nu există suficiente parteneriate între școli și mediul de afaceri, ceea ce ar putea ajuta la alinierea învățământului la nevoile reale ale comunității și economiei. III. Declin Demografic și Abandon Școlar: › Scăderea numărului de elevi: Între 2017 și 2021, numărul de elevi din învățământul primar a scăzut cu aproximativ 15,64%, indicând o problemă demografică sau un exod către alte regiuni. › Abandonul școlar: Fenomenul de abandon școlar la Liceul Tehnologic Hârlău este alarmant și reprezintă o problemă majoră care poate avea consecințe pe termen lung asupra comunității și economiei locale.
5. SERVICII SOCIALE	I. Provocări Demografice și Migrație: › Scăderea ratei natalității: O rată a natalității de 10,25‰ în 2021, sub media județeană, indică posibile provocări pentru serviciile sociale și nevoile viitoare ale comunității. › Scădere demografică și bilanț migratoriu negativ: Aceasta implică o populație în scădere și posibile presiuni asupra sistemului de servicii sociale și al forței de muncă. › Structura piramidei vârstelor: Cu un segment mai numeros de persoane care urmează să se pensioneze în următorii 10-15 ani, există presiuni potențiale asupra sistemului de pensii și a forței de muncă. II. Zone Dezavantajate și Incluziunea Socială:

	› Zone urbane marginalizate: Cu doar 30,56% din populația orașului care nu trăiește în zone dezavantajate, este evidentă o problemă majoră de marginalizare și necesitatea de intervenție socială. › Creșterea problemelor sociale în rândul populației: Creșterea numărului de mame singure, persoane adulte cu dizabilități fără servicii de sprijin și copii cu tulburări de conduită indică creșterea presiunii asupra sistemului de servicii sociale. › Populația de etnie rromă: Este bine reprezentată în Hârlău și prezintă semne de marginalizare și excluziune socială, ceea ce necesită intervenții specifice. III. Infrastructura și Parteneriatele pentru Servicii Sociale: › Lipsa centrelor specifice: Absența unui centru dedicat persoanelor vârstnice și nevoia evidentă pentru astfel de facilități indică o lacună majoră în serviciile sociale. › Lipsa parteneriatelor în domeniul social: Nu s-au stabilit suficiente parteneriate între actorii publici și privați, limitând posibilele resurse și abordări inovative pentru a aborda problemele sociale. › Investiții cu impact redus: Investițiile în infrastructura pentru zonele marginalizate nu au avut impactul scontat, indicând necesitatea unei abordări mai eficiente.
6. ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	I. Probleme legate de Infrastructura de apă și canalizare: › Pierderi de apă: Pierderile înregistrate pe sistemele existente și conductele de apă cu durata de viață depășită indică o necesitate urgentă de reabilitare și înlocuire, precum și extinderea rețelei de canalizare și apă. II. Eficiența Energetică și Confortul Ediliar: › Eficiența energetică redusă: Ponderea redusă a clădirilor reabilite termic și eficiența energetică redusă a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice indică nevoia de investiții în reabilitarea termică.. III. Planificare Urbană și Echipare Edilitară: › Plan Urbanistic General neactualizat: Aceasta este o problemă majoră, deoarece un PUG neactualizat poate inhiba dezvoltarea orașului și adaptarea la nevoile actuale și viitoare ale comunității. › Nemulțumirea cu privire la amenajarea spațiilor verzi: Cu un grad mare de nemulțumire a cetățenilor în această zonă (77%), aceasta indică nevoia de a investi și moderniza aceste spații pentru a îmbunătăți calitatea vieții.
7. MOBILITATE URBANĂ	I. Infrastructura Rutieră și Pietonală: › Starea și Structura Drumurilor: Cu 93% dintre cetățeni nemulțumiți și foarte nemulțumiți de starea drumurilor, acesta este un semnal clar că infrastructura rutieră necesită îmbunătățiri urgente.

	II. Transportul Public și Conectivitatea: › Lipsa unei Infrastructuri de Transport în Comun: Orașul nu dispune de un sistem de transport în comun eficient, lucru evidențiat și de gradul mare de nemulțumire a cetățenilor în acest sens (93% nemulțumiți). › Suprapuneri ale Traficului Local cu cel de Tranzit: Traficul intensificat, mai ales pe drumul E58, poate cauza ambuteiaje și poate afecta fluxul eficient al traficului. III. Mobilizarea Sustenabilă - Bicicliști și Pietoni: › Lipsa Pistelor de Biciclete și a unui Sistem de Bike-sharing: Având în vedere gradul foarte mare de nemulțumire al cetățenilor legat de infrastructura pentru bicicliști (97% nemulțumiți), este evidentă necesitatea creării unor piste de biciclete și promovarea mobilității pe două roți. › Infrastructura Pietonală: 74% dintre cetățeni sunt nemulțumiți de infrastructura pentru circulația pietonilor, ceea ce indică nevoia de investiții în amenajarea de trotuare, treceri de pietoni și zone pietonale.
8. PROTECȚIA MEDIULUI	I. Calitatea Aerului și Poluarea: › Degradarea Calității Aerului: Acesta este afectat de starea tehnică a autovehiculelor, calitatea combustibilului și, infrastructura rutieră nemodernizată. Absența stațiilor de monitorizare a calității aerului face dificilă identificarea exactă a surselor de poluare și a soluțiilor adecvate. › Poluarea Apei: Apele de suprafață și subterane sunt afectate, în special datorită controlului inadecvat asupra dispersării poluanților. II. Managementul Deșeurilor și Conștientizare: › Colectarea Deșeurilor: Chiar dacă există un sistem de management integrat la nivel de județ, colectarea selectivă nu este implementată în totalitate în Hârlău. › Educație și Campanii de Informare: Cetățenii nu sunt suficient de informați sau conștienți de importanța protecției mediului, ceea ce este subliniat de nemulțumirea lor față de curățenia spațiilor verzi și adoptarea energiei verzi de către primărie. III. Infrastructură Ecologică și Energii Regenerabile: › Infrastructură Redusă pentru Energiile Verzi: În ciuda nemulțumirii cetățenilor față de adoptarea surselor de energie verzi, orașul nu a făcut încă pași semnificativi în această direcție (parcuri fotovoltaice, eoliene, etc). › Amenajarea Spațiilor Verzi: Orașul suferă de lipsa spațiilor verzi, un factor esențial pentru bunăstarea cetățenilor și pentru reducerea poluării.
9. CULTURĂ ȘI TURISM	1. Infrastructură și Servicii Culturale și Turistice Deficiente: › Lipsa Spațiilor Culturale: Orașul Hârlău are nevoie de locuri dedicate pentru întâlniri creative și culturale ale tinerilor și nu dispune de o

	infrastructură adecvată pentru organizarea de piese de teatru, spectacole și concerte. › Infrastructura Turistică: O problemă este funcționarea intermitentă a hotelului din oraș, lipsa de pensiuni reprezentative și un transport public insuficient către obiectivele turistice. De asemenea, absența pachetelor turistice integrate și a unui sistem de indicatoare pentru obiective și trasee turistice reduce potențialul turistic al orașului. 2. Tehnologie și Promovare Inadecvată: › Tehnologie Neactualizată: Serviciile culturale nu au beneficiat de evoluția tehnologică recentă, iar orașul nu dispune de trasee și ghiduri turistice cu suport electronic sau aplicații de prezentare multimedia. › Promovare Ineficientă: Există un grad mare de nemulțumire printre cetățeni cu privire la nivelul de promovare turistică și culturală a orașului, precum și la fluxul circulației turistice. 3. Subutilizarea și Degradarea Patrimoniului: › Nevalorificarea Patrimoniului: Orașul are o identitate istorică și culturală unică și monumente în LMI, dar acestea nu sunt suficient puse în valoare prin amenajări arhitecturale specifice. › Degradarea și Promovare Insuficientă: Există riscul de degradare și insuficientă promovare a patrimoniului natural și cultural al orașului.
10. ACTIVITATE SPORTIVĂ ȘI DE RECREERE	I. Lipsa infrastructurii adecvate pentru activități sportive și de recreere: › Amenajare Deficientă: Există o frecvență scăzută a amenajării spațiilor din preajma râului Bahlui și a lacului Pârcovaci, care sunt esențiale pentru promovarea activităților de recreere în natură. › Infrastructura Inexistentă: Orașul nu dispune de piste pentru biciclete, ceea ce limitează opțiunile pentru o mobilitate activă și sănătoasă. › Facilități Limitate: Deși există terenuri de sport în unitățile de învățământ, acestea nu sunt suficiente pentru a satisface nevoile întregii comunități. II. Sedentarismul în creștere și conștientizarea insuficientă a beneficiilor activității fizice: › Sedentarism: Conform datelor Eurobarometrului, 63% din populația României nu participă la activități sportive, ceea ce subliniază necesitatea unei abordări proactive în promovarea beneficiilor sportului. › Lipsa Campaniilor de Informare: Este esențială realizarea de campanii care să informeze cetățenii despre beneficiile sportului și riscurile sedentarismului. III. Politicile publice și sprijinul insuficient pentru activitățile sportive:

	› Lipsa Sprijinului: Politicile publice neorientate către sportul local și cluburile sportive pot conduce la o scădere a nivelului de implicare cetățenească în activități sportive. › Poluarea și Mobilitatea: Creșterea poluării aerului datorită preferinței pentru utilizarea autovehiculului personal, comparativ cu activitățile mai active, arată nevoia de a reorienta politicile și investițiile către promovarea mobilității sănătoase.
--	--

PARTEA III – STRATEGIA DE **DEZVOLTARE**

I. Strategia de Dezvoltare

1. Viziunea de dezvoltare integrată

Strategia de Dezvoltare Teritorială a orașului Hârlău presupune o abordare integrată a problemelor și nevoilor specifice ale comunității în vederea fructificării tuturor oportunităților și perspectivelor de dezvoltare ale acestui oraș. Totodată, se urmărește integrarea soluțiilor propuse comunității locale cu prioritățile de dezvoltare durabilă ale României. Toate aceste scopuri sunt strâns legate de prioritățile Strategiei de Dezvoltare Durabilă Europa 2030, la nivelul Uniunii Europene.

Pentru o dezvoltare sustenabilă a oricărei comunități, fie ea mică sau medie, esențială este alinierea directă și extinsă la obiectivele și prioritățile regionale, naționale și ale uniunii din care face parte. Dezvoltarea durabilă nu se manifestă în izolare, ci reflectă o coerență de principii și acțiuni.

Progresul durabil al Uniunii Europene se bazează pe îndeplinirea scopurilor stabilite pentru 2020-2027. Aceste direcții se concretizează în inițiative majore ce se particularizează ulterior în obiective și priorități naționale, care, la rândul lor, sunt puse în practică la nivel local, prin obiective și priorități corelate.

Toate proiectele pe care noi ni le propunem să le realizăm prin intermediul prezentei strategii de dezvoltare locale a comunității sunt, așa cum am mai arătat anterior, într-o directă corelare cu obiectivele și principiile Uniunii Europene.

Pentru facilitarea efectului sinergic al măsurilor propuse, pentru fiecare proiect în parte se va analiza oportunitatea realizării de parteneriate strategice încă din faza conceptuală de pregătire și apoi de implementare a acestora.

Totodată, documentul strategic s-a constituit pe baza unei viziuni ce **abordează într-un mod integrat principiul regenerării urbane**, care are ca scop:

- reabilitarea patrimoniului reprezentat de zona istorică și culturală a orașului Hârlău: **Curtea Domnească**;
- îmbunătățirea condițiilor de locuire în cartierele de locuit: **zona de locuințe de apartamente din centru, continuată de zona caselor înspre periferie**;
- armonizarea funcțională și socială a zonelor noi constituite, aceasta implicând și facilitarea accesului la locuire decentă a categoriilor defavorizate: **zonele marginalizate Nomazi și Eternitatea situate în partea de nord-est a orașului Hârlău**;
- amenajarea și înfrumusețarea spațiului public - piețe, scuaruri, parcuri, mobilier urban: **integrarea Parcului Tineretului și a Curții Domnești într-un pol conceptual de regenerare urbană a orașului Hârlău, din care să reiasă identitatea locală și reflectarea acesteia spre alte ramuri de dezvoltare: economice, sociale, de mediu etc.**

- modernizarea infrastructurii urbane - rețele de apă, gaz și electricitate, drumuri și rețele de transport în comun: **construirea unei structuri de bază în asigurarea unui grad sporit de confort urban în rândul locuitorilor și a unei atractivități pentru a-și investi resursele economice , intelectuale și de timp în zonă.**

Viziunea HÂRLĂU 2027:

Hârlău 2027 se proiectează ca un **nod economic și turistic dinamic și prosper în Regiunea Nord-Est**, combinând tradiția industrială, în special în domeniile textil și alimentar, cu potențialul inovator în tehnologie și servicii. Capitalizând pe resursele sale naturale și umane, orașul va crea un ecosistem de afaceri prietenos, susținut de un incubator de afaceri și de centre de consultanță, care vor promova antreprenoriatul și vor sprijini afacerile existente.

Sectorul **turistic**, deși în prezent subdezvoltat în comparație cu alte industrii, va experimenta o renaștere, cu accent pe valorificarea patrimoniului cultural și natural al zonei. Integrarea cu comunitățile rurale învecinate va extinde oferta de cazare, diversificând experiența turistică prin promovarea turismului rural, a turismului religios și ecumenic.

Industria **construcțiilor** se va adapta la nevoile în creștere ale orașului, punând accent pe dezvoltarea infrastructurii locale. Orașul va adopta o abordare ecologică, reflectată în preocupările pentru reciclare și energie verde, menținând totodată echilibrul cu sectorul agricol și zootehnic.

Hârlău se va poziționa ca un **punct strategic de tranzit**, dezvoltând serviciile de transport și depozitare, în timp ce industria mobilierului și producția locală de îmbrăcăminte vor continua să reprezinte pilonii economiei locale.

Prin **colaborare și inovație**, Hârlău 2027 se va transforma într-un oraș unde calitatea vieții este ridicată, mediul de afaceri este prosper și patrimoniul cultural și natural este valorificat la maxim. Primăria va juca un rol esențial în această transformare, oferind sprijin și resurse pentru dezvoltarea durabilă a comunității.

2. Stabilirea obiectivului general și a obiectivelor strategice

În procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială a orașului Hârlău s-a avut în vedere respectarea următoarelor principii:

Respectarea contextului de dezvoltare durabilă definit prin Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, precum și prin alte documente strategice la nivel european, național și regional;

Înscrierea viziunii și misiunii Strategiei de Dezvoltare Teritoriale a Orașului Hârlău 2023-2027 în aria de referință a obiectivelor de creștere inteligentă, durabilă și inclusivă ale Uniunii Europene;

Satisfacerea nevoilor de dezvoltare ale orașului Hârlău, actuale și viitoare, plecând de la avantajele competitive ce ar trebui promovate prin investițiile viitoare;

Maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate;

Definirea elementelor de fundamentare pe baza informațiilor cuprinse în analiza socio-economică și analizele SWOT;

Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii operaționale de referință;

Asigurarea de măsuri preventive, avându-se în vedere aspectele evidențiate prin analizele SWOT în categoria „Amenințări”;

Utilizarea aspectelor pozitive din categoria „Puncte tari”, astfel încât să se asigure o aplicare cât mai eficientă a „Oportunităților” evidențiate prin analizele SWOT pe domenii operaționale de referință.

Pe baza acestor principii, a fost definit următorul **obiectiv general** al Strategiei de dezvoltare teritorială:

Crearea unei comunități urbane dinamice, atractive deopotrivă pentru localnici și pentru turiști și orientate către progres durabil economic și social, urmărind creșterea calității vieții la nivel local, atragerea de fonduri și investiții externe și valorificarea potențialului turistic și identitar al localității.

În ceea ce privește identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părților interesate, analiza nevoilor majore de dezvoltare ale Orașului Hârlău fiind realizată prin raportare la următoarele **10 domenii operaționale**:

10 domenii operaționale de analiză a situației actuale de dezvoltare

Fiecare dintre aceste domenii operaționale au fost supuse unei ample analize de tip SWOT, care a permis identificarea punctelor tari, a aspectelor mai puțin favorabile, a oportunităților și a amenințărilor, în scopul identificării unei viziuni strategice care să guverneze eforturile de implementare a prezentei strategii.

Viziunea strategică de dezvoltare integrată a orașului Hârlău se va materializa la nivelul anului 2030 prin atingerea celor **sase obiective strategice** formulate și operaționalizate în cadrul prezentei strategii:

OS1: Asigurarea unei creșteri economice sustenabilă și inteligentă

Orașul vizează un model de dezvoltare economică ancorat în **inițiativa antreprenorială, digitalizare și educație tehnică și profesională de înalt standard**. Deși locația sa la marginea României și a Uniunii Europene l-a menținut până acum departe de radarul investitorilor străini, aceasta s-a dovedit a fi un catalizator pentru afirmarea antreprenoriatului local și a investițiilor interne. Un exemplu în acest sens este **sectorul viticol local**, care nu doar că domină o parte semnificativă a pieței naționale, dar a reușit și să pătrundă pe piețele internaționale.

Un avantaj suplimentar este reprezentat de numeroșii localnici care, având experiență în muncă peste hotare, au acumulat competențe valoroase. Aceștia pot fi încurajați să se întoarcă și să-și deschidă propriile afaceri, mai ales dacă li se furnizează infrastructura și serviciile necesare pentru a începe. În plus, orașul beneficiază de **un liceu tehnologic robust**, producând anual absolvenți calificați în domeniile tehnice și profesionale, consolidând atât cultura antreprenorială, cât și satisfăcând cererea de forță de muncă calificată, un segment care adesea este insuficient la nivel național. În final, posibilitatea ca antreprenorii să aibă acces la consumatori și forță de muncă din cadrul zonei urbane extinse ale orașului deschide uși noi pentru evoluție și expansiune.

Obiective specifice:

1. Sprijinirea și promovarea microîntreprinderilor și IMM-urilor locale prin facilitarea accesului la finanțare și oferirea de formări profesionale.
2. Dezvoltarea unui centru de inovație și tehnologie pentru a stimula economia bazată pe cunoaștere și a încuraja start-up-urile locale.

OS2: Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional

Diversele aspecte ale evoluției orașului în următorii ani, fie că vorbim de schimbări urbanistice, economice, sociale, demografice, climatice sau digitale, se vor concentra pe un nou cadru de guvernare locală. Aceasta nu va consta doar în digitalizarea administrației și serviciilor publice, ci și în promovarea **transparenței prin colaborări solide cu cetățenii, mediul de afaceri și alți stakeholderi locali preocupați de dezvoltarea comunității**. Relaționarea cu localitățile adiacente, cele peste hotare și cele de nivel central va fi vitală pentru schimbul de expertiză și definirea unei viziuni unitare de creștere. De asemenea, alinierea planificării strategice cu cea urbanistică, definirea clară a drepturilor asupra proprietăților și atragerea de know-how și finanțări externe vor fi elementele cheie pentru realizarea cu succes a viziunii de dezvoltare a orașului.

Obiective specifice:

1. Implementarea unui sistem digitalizat de administrare a cererilor și sesizărilor cetățenilor pentru a îmbunătăți eficiența și a reduce timpul de răspuns.
2. Organizarea de sesiuni periodice de consultare publică și ateliere pentru implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional.

OS3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

Hârlău reprezintă centrul urban principal al zonei nordice a județului Iași și **un magnet economic pentru localitățile adiacente**. Orașul este flancat de comunități rurale semnificative, printre care se remarcă Cotnari, și se poziționează la intersecția dintre județele Iași și Botoșani. Având o populație de peste 30.000 de locuitori în această zonă, planurile strategice vizează ca Hârlău să furnizeze infrastructura și **serviciile esențiale – de la educație, până la centre comerciale, spații culturale, sportive și de recreere**. Această concentrație de forță de muncă și consumatori are potențialul de a stimula creșterea economică a Hârlău, dar aceasta este condiționată de extinderea și modernizarea infrastructurii și serviciilor de transport.

Obiective specifice:

1. Crearea unui centru comunitar multifuncțional care să ofere servicii integrate de sănătate, educație și sprijin social pentru grupurile vulnerabile.
2. Modernizarea și interconectarea instituțiilor de învățământ, pentru a asigura o abordare integrată a educației.

OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

Infrastructura și serviciile publice din localitate vor corespunde standardelor orașelor mici și medii din statele Uniunii Europene, fiind disponibile pentru toți locuitorii. Studiile actuale indică un grad scăzut de satisfacție a cetățenilor în legătură cu oportunitățile de muncă sau cu calitatea unor servicii, precum cele de sănătate, educație sau sociale. Totuși, prin măsurile și investițiile prevăzute în prezenta strategie, aceste aspecte vor fi adresate și remediate. Locuitorii vor avea

parte de o **infrastructură îmbunătățită și de servicii diversificate, de la transport și utilități, la domenii precum educație, sănătate și cultură**, asemănătoare cu cele din locurile unde mulți dintre ei au ales să emigreze. Această îmbunătățire a standardului de viață va fi un pilon central al strategiei locale pentru reducerea migrației și atragerea înapoi a celor din Diaspora.

Obiective specifice:

1. Lansarea unui program de reabilitare energetică a clădirilor publice și rezidențiale pentru a reduce consumul de energie și a îmbunătăți confortul termic.
2. Extinderea și modernizarea rețelei de apă și canalizare pentru a asigura servicii de calitate tuturor rezidenților.

OS5: Dezvoltarea mobilității urbane, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere

Orașul Hârlău urmărește transformarea într-un **punct central de dezvoltare urbană și economică pentru partea de nord a județului Iași, reușind să combine eficient progresul tehnologic și economic cu valorile culturale și tradiționale ale zonei**. Cu un accent puternic pe mobilitatea urbană și extinderea infrastructurii sportive și de recreere, Hârlău va deveni un exemplar de dezvoltare durabilă și integrată.

Mobilitatea Urbană

Infrastructura rutieră va fi modernizată pentru a facilita circulația eficientă și sigură a vehiculelor, bicicletelor și pietonilor.

1. Transportul public va fi extins și optimizat, cu noi linii de autobuze și microbuze, oferind o acoperire mai mare a orașului și împrejurimilor.
2. Sisteme de biciclete publice vor fi introduse, având stații de împrumut în puncte cheie ale orașului, încurajând astfel deplasările eco-friendly.
3. Zone pietonale și spații verzi vor fi extinse, oferind locuitorilor spații de recreere și relaxare în centrul urban, dar și posibilitatea de a se deplasa în siguranță și sănătos.
4. Infrastructura Sportivă și de Recreere

În tandem cu dezvoltarea mobilității urbane, Hârlău va investi în infrastructura sportivă și de recreere:

1. Parcuri și zone verzi vor fi dezvoltate sau modernizate, incluzând terenuri sportive, piste de alergare și zone de picnic.
2. Centre sportive moderne vor fi construite, oferind facilități pentru o varietate de sporturi și activități fizice.
3. Promovarea evenimentelor și competițiilor sportive va deveni o prioritate, plasând Hârlău pe harta sporturilor regionale și naționale.
4. Zonele de recreere vor fi dotate cu facilități moderne, de la piscine până la săli de spectacol și cinema.

În esență, până în 2027, Hârlău va reuși să îmbine armonios dezvoltarea urbană modernă cu păstrarea identității sale tradiționale. Orașul va fi recunoscut nu doar ca un nod economic al regiunii, ci și ca un exemplu al mobilității urbane și al oferirii de oportunități sportive și recreative pentru toți cetățenii săi.

Obiective specifice:

- 1. Modernizarea și extinderea rețelei de transport public pentru a oferi o acoperire mai largă și eficientă în oraș.*
- 2. Crearea și renovarea a minim două spații verzi dotate cu zone de recreere și echipamente sportive moderne.*

OS6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural

*În paralel cu eforturile de dezvoltare a orașului la tendințele europene actuale, cum ar fi digitalizarea, automatizarea sau internaționalizarea, comunitatea din Hârlău rămâne hotărâtă să **protejeze și să evidențieze bogatul patrimoniu cultural al regiunii, de la tradiții și obiceiuri locale până la valorificarea spiritualității locale.** Aceasta se va observa în special în sfera culturală a orașului, în interacțiunile cu instituțiile religioase și în promovarea orașului ca punct de atracție pentru vizitatori. Pe măsură ce urbanizăm, un principiu cheie va fi echilibrul dintre om și natură. Aceasta va fi evident în modul în care valorizăm Ansamblul arhitectural Curtea Domnească și Parcul Tineretului, ca reprezentanți emblematici ai identității orașului. Nu numai că orașul va deveni mai conștient de moștenirea sa culturală și de semnificația sa, dar va deveni și un magnet pentru turism, oferind totodată un mediu mai verde și mai sigur pentru cetățeni în fața schimbărilor climatice în creștere. Gestionarea eficientă a resurselor, în special a energiei și a gestionării deșeurilor, va fi de asemenea esențială în planurile noastre de dezvoltare.*

Obiective specifice:

- 1. Restaurarea și valorificarea monumentelor istorice și a siturilor culturale de importanță, transformându-le în atracții turistice principale și în factori activi de regenerare urbană la nivel local.*
- 2. Organizarea de evenimente și festivaluri culturale recurente pentru a promova tradițiile și patrimoniul local, atrăgând în același timp vizitatori, turiști și pelerini, în scopul stimulării economiei locale și a intensificării practicării diverselor forme de turism cultural și ecumenic.*

În definirea obiectivelor, strategia s-a bazat pe următoarele valori:

- democrația constituțională și statul de drept, respectiv cultura politică și administrativă participativă, pluralismul, separația și echilibrul puterilor în stat;
- coeziunea civică, afirmarea identității naționale și apartenența la spațiul comunitar al Uniunii Europene;
- garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;

- demnitatea, înțeleasă ca atribut esențial al persoanei;
- multidimensionalitatea participării la procesul de construire a unei ordini bazate pe respectarea dreptului internațional, valorilor democratice și principiilor dezvoltării durabile;
- sinergii în colaborarea cu organismele interguvernamentale, precum și cu inițiativele și mecanismele de colaborare pe plan regional.

Obiectivele strategice au fost definite ca o interfață de conectare a obiectivelor și politicilor strategice cu oportunitățile oferite de tipurile de investiții care vor fi finanțate prin viitoarele programe operaționale, plecând de la obiectivele de dezvoltare durabilă, domeniile prioritare de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene.

2.1. Viziune de dezvoltare integrată. Corelarea obiectivelor strategice cu alte documente de planificare-programare

Pentru a asigura **corelarea externă cu alte documente de planificare-programare**, în definirea celor 6 obiective strategice de dezvoltare durabilă a Orașului Hârlău, au fost analizate și **strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate**.

Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor documente de planificare-programare:

Strategii naționale:

- **Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 - Politica Urbană a României**
- **Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030**
- **Strategia de dezvoltare teritorială a României**
- Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 ani

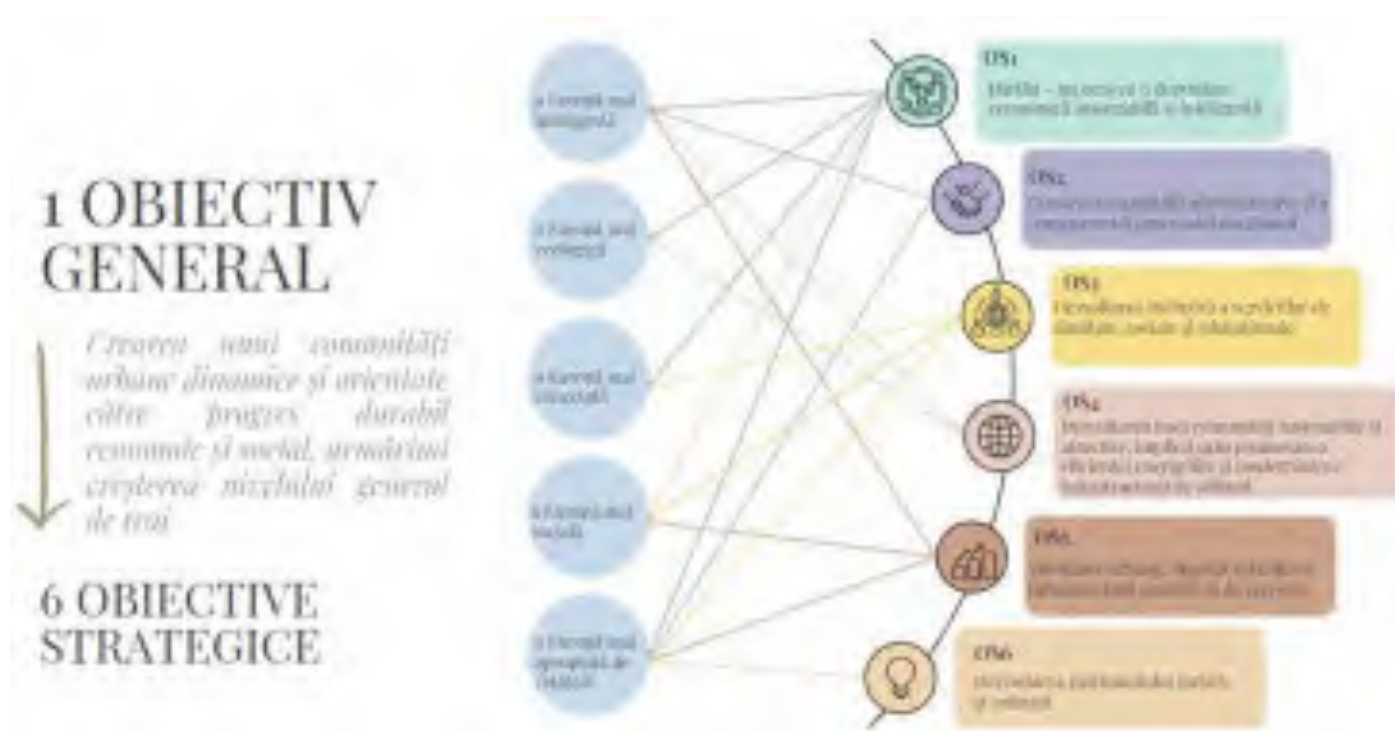
Strategii sectoriale naționale

- Masterplanul General de Transport (MPGT)
- Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome, 2022-2027
- Strategia Națională de Sănătate, 2023-2030
- Master plan pentru dezvoltarea turismului național 2007-2026
- Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă (SNIA)
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027
- Strategia Națională privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2021-2027
- Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027
- Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar (SNIT)
- Strategia privind Digitalizarea Educației din România 2021 - 2027
- Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050

Strategii și planuri de dezvoltare la nivel regional și județean

- Programul Operațional Regional 2021-2027 pentru regiunea Nord-Est 2021-2027
- Planul de Dezvoltare Regională Nord Est 2021-2027
- Planul Regional de Acțiune pentru Turism Nord – Est 2017 - 2023
- Planul Regional de Acțiune pentru Cultură și Turism (PRACT) Nord-Est 2021 – 2027
- Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 NORD-EST
- Planul General Regional de Servicii Sanitare 2021-2027 Regiunea Nord Est
- Strategia de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027

De asemenea, Obiectivele strategice, prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontului anului 2027 și îndeplinirea misiunii asumate, au fost formulate în concordanță cu cele **5 obiective politice ale Politicii de coeziune a Uniunii Europene** și cu **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027**.

Figură 8: Corespondența între obiectivele strategice ale SDT Hârlău și obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene

Tabel 43: Corespondența între obiectivele strategice și Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

Priorități la nivel regional	Obiective strategice la nivel regional	Obiective strategice SDT
Prioritatea 1: Dezvoltarea unei economii competitive	OS 1.1: Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	OS1: Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă
	1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	OS1: Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă
	1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată	OS1: Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă
	1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicărilor	OS2: Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional
	1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	OS1: Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă OS6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural
	1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural	-
	1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	OS6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural
Prioritatea 2: Dezvoltarea capitalului uman	2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	OS3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale
	2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	OS3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale
	2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern	OS3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale
	2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	OS3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități
Prioritatea 3: Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități
	3.2 Promovarea managementului durabil al apei	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități
	3.3 Promovarea tranziției către economia circulară	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

	3.4 Promovarea adaptarii la schimbarile climatice si prevenirea riscurilor	OS1: Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă
	3.5 Imbunatatirea protectiei si conservarii biodiversitatii si reducerea poluarii	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități
Prioritatea 4: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	4.1 Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin realizarea de investitii în infrastructura de transport	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități OS5: Mobilitate urbană, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere
	4.2 Imbunatatirea accesului la infrastructura de comunicatii de mare viteza	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități
	4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea si implementarea planurilor de mobilitate urbana	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități OS5: Mobilitate urbană, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere
	4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare in mediul urban, prin realizarea de investiții in infrastructura locala	OS4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități OS5: Mobilitate urbană, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere OS6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural
	4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare in mediul rural, prin realizarea de investiții in infrastructura locala	-

3. Stabilirea domeniilor de intervenție și a proiectelor de dezvoltare

3.1 Stabilirea proiectelor de dezvoltare teritorială a orașului Hârlău

Pentru formularea proiectelor propuse spre implementare în perioada următoare de investiții, s-a avut în vedere analiza situației actuale, împreună cu derularea unui sondaj de opinie în rândul cetățenilor, prin care s-a analizat gradul acestora de satisfacție asupra celor 10 domenii operaționale identificate în dezvoltarea actuală a orașului Hârlău precum și propunerile acestora în ce privește investițiile în cele 10 domenii.

În urma centralizării rezultatelor analizei documentelor statistice, a analizei SWOT, a răspunsurilor primite în cadrul cercetării sociologice, dar și în urma consultării cu factorii interesați – agenți economici, instituții publice și UAT Hârlău, a rezultat o listă de proiecte de dezvoltare teritorială a orașului Hârlău pentru orizontul 2027. Prin implementarea acestor proiecte se va urmări promovarea principiului regenerării urbane pentru orașul Hârlău. Conform Studiului de regenerare urbană pentru Orașul Hârlău, 2023 „Urbanizarea este un proces continuu în toate orașele lumii, dar **patrimoniul cultural urban este un element crucial în dezvoltarea orașelor și are un impact important în calitatea vieții comunității.**”

Lista de proiecte propuse spre prioritizare s-a efectuat parcurgând următorii pași:

- › Identificarea și utilizarea ca filtru de analiză a orașului Hârlău a celor **10 Domenii operaționale de dezvoltare** în prima parte a prezentei strategii, intitulată generic „Analiza situației actuale și potențialul de dezvoltare”;
- › Analiza **gradului de satisfacție a cetățenilor** cu privire la dezvoltarea actuală a celor 10 domenii operaționale;
- › **Analiza SWOT** a fiecărui domeniu operațional: nominalizarea punctelor forte și slabe, a oportunităților de dezvoltare și a amenințărilor în dezvoltare;
- › **Identificarea a 22 proiecte de dezvoltare propuse spre prioritizare**, fiecare constituind un set de intervenții necesare pentru dezvoltarea locală a orașului Hârlău. Lista de proiecte propuse, este supusă consultării publice și părților direct implicate în procesul consultativ, pentru a fi selectate acele proiecte prioritare de investiție.

Portofoliul de proiecte poate fi considerat fie din perspectiva celor 22 de proiecte propuse, fie din perspectiva celor 100 intervenții, care operaționalizează și detaliază aceste proiecte. Motivul pentru care se poate constata un sistem dublu de notare (atât din perspectiva proiectelor, cât și al intervențiilor) este acela de a oferi un grad ridicat de flexibilitate în implementarea acestora: În funcție de sursele de finanțare existente se vor putea aborda, fie individual, fiecare din cele 100 intervenții, fie integrat, la nivel de proiect. Această abordare se fundamentează pe experiența implementării de proiecte în exercițiile financiare anterioare, când s-a constatat faptul că adesea limitările impuse de sursele de finanțare permit abordarea parțială a unor proiecte existând riscul imposibilității abordării integrate a acestora. astfel încât, chiar și

atunci când intervențiile sunt implementate în etape diferite sau din surse de finanțare diferite, prin apartenența lor la același proiect se păstrează caracterul integrat al acestor și efectul benefic pentru comunitate.

3.2 Lista de proiecte propuse pentru prioritizare

Obiectiv strategic 1: Asigurarea unei creșteri economice sustenabilă și inteligentă

Domeniu de intervenție 1.1. Atragerea de investiții în localitate și intensificarea capacității IMM-urilor	Sursă de finanțare	Valoarea estimată (euro)	Responsabil
Proiect 1.1.1. (P1) - Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate			
Intervenție			
1. Crearea unei structuri consultative locale public – privată, formată din reprezentanții mediului de afaceri, ai administrației publice locale și ai mediului ONG, care să stimuleze dezvoltarea economică la nivel local	Bugetul local	50.000	Primăria Orașului Hârlău
2. Înfiiințarea unui centru de afaceri multifuncțional, în vederea facilitării susținerii de expoziții, evenimente de afaceri, târguri și ateliere de creație digitală	POR NE 2021-2027 Bugetul local	5.000.000	Primăria Orașului Hârlău
3. Susținerea și stimularea producătorilor locali prin organizarea de campanii de marketing, și promovare produse locale de tip „Produs în Hârlău”	POEO PNS Bugetul local	50.000	Primăria Orașului Hârlău
4. Organizarea de cursuri de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru specializare inteligentă și de instruire a tinerilor în meserii căutate pe piață	POEO Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău ONG-uri Furnizori de formare profesională acreditată
5. Implementarea unui sistem de dare în folosință la un cost redus, a spațiilor aflate în proprietate publică, către start-up-uri, în primii 3 ani de activitate ai acestora	Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău
6. Reglementări asupra impozitării afacerilor de tip start-up care prevăd scutirea de impozite pentru o perioadă de minim un an	Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău
7. Înfiiințarea de clase de învățământ profesional în sistem dual la Liceul	POEO Bugetul local	300.000	Liceul Tehnologic Hârlău Primăria Orașului Hârlău

Tehnologic Hârlău în parteneriat cu agenți economici din zonă			
8. Digitizarea bazei de date cu privire la afacerile locale, prin postarea locației și serviciilor oferite de către acestea pe harta digitală a orașului.	POR NE 2021-2027 Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău
9. Crearea unei infrastructuri care să faciliteze susținerea de cursuri gratuite de perfecționare pentru populația adultă de tip „a doua șansă” care să propună programe de calificare/recalificare, programe de inițiere, perfecționare sau specializare, în colaborare cu ONG-uri, Camera de Comerț, Furnizori de formare profesională acreditați, etc.	POEO Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău ONG-uri Furnizori de formare profesională acreditați
10. ”Fii antreprenor în Hârlău” – campanie de susținere a inițiativelor de antreprenoriat la nivelul orașului, în special din rândul tinerilor, organizare cursuri de formare în domeniul antreprenoriatului și managementului de proiect; stagii de practică la agenți economici; tutoriat, consiliere pentru pregătire planuri de afaceri; finanțare planuri de afaceri; asistență și consultanță post-înființare; formare continuă manageri;	POEO Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău ONG-uri Furnizori de formare profesională și / sau servicii de mediere acreditați
Domeniu de intervenție 1.2. Dezvoltarea zonelor de producție și comercializare de pe raza localității			
Proiect 1.2.1. (P2) - Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a halelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău			
Intervenție			
11. Renovarea pieței agro-alimentare, implicit delimitarea sectoarelor pieței agro-alimentare și echiparea corespunzătoare a acestora	POR NE 2021-2027 Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
12. Dezvoltarea sau sprijinirea asociațiilor pentru creșterea de animale, producția și procesarea de lapte, cereale, carne, fructe și legume, arbuști. Crearea unei baze de date electronice a producătorilor locali în vederea stimulării participării la evenimente tematice desfășurate în piața agro-alimentară, de tip târguri, pop-up store, expoziții	POEO PNS Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău ONG-uri

13. Realizarea de campanii de consultanță și sprijin în rândul producătorilor locali în vederea stimulării acestora pentru deschiderea de centre de sacrificare în cadrul fermelor de animale (suine, bovine, caprine, ovine), procesare lână, procesare și conservare fructe și legume	POEO PNS Bugetul local	50.000	Primăria Orașului Hârlău ONG-uri
Proiect 1.2.2. (P3) - Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și Logistic în orașul Hârlău			
Intervenție			
14. Identificare locație, realizare PUZ și asigurarea utilităților de bază (electricitate, apă, canalizare, gaz, căi de acces, parcare, transport public) pentru o infrastructură de dezvoltare economică de tip Parc Tehnologic și logistic / industrial, în zona sudică limitrofă a localității, implicit dotarea cu spații de depozitare, livrare și comercializare a produselor, în parteneriat cu localitățile învecinate	Bugetul local Alte surse	5.000.000	Primăria Orașului Hârlău

Obiectiv Strategic 2 - Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional

Domeniu de intervenție 2.1. Eficientizarea și digitalizarea serviciilor publice oferite de către Primărie			
Proiect 2.1.1. (P4) - Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia			
Intervenție			
15. Lansarea unei platforme interactive de tip self-service care să permită cetățenilor să depună solicitări online și să acceseze un serviciu de consultare în mediul online, în vederea verificării în prealabil a dosarelor, reducând etapele birocratice de eliberare/depuneri acte	Bugetul local POCIDIF POR NE 2021-2027	500.000	Primăria Orașului Hârlău
16. Digitizarea documentelor din arhivele fizice ale instituției și realizare arhivă digitală	Bugetul local POCIDIF POR NE 2021-2027	70.000	Primăria Orașului Hârlău
17. Realizarea unui Plan Urbanistic General (PUG) nou, cu mărirea suprafeței de intravilan, disponibil și online	Bugetul local POCIDIF	100.000	Primăria Orașului Hârlău

	POR NE 2021-2027		
Proiect 2.1.2. (P5) - Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară			
Intervenție			
18. Creșterea siguranței cetățenilor prin extinderea sistemului video de supraveghere în spațiile publice din oraș	Bugetul local POCIDIF POR NE 2021-2027	500.000	Primăria Orașului Hârlău
19. Instalarea de internet gratuit în toate zonele publice (parcări, zona centrală, de agrement, comercială, de petrecere a timpului liber din oraș)	Bugetul local POCIDIF POR NE 2021-2027	200.000	Primăria Orașului Hârlău
Domeniu de intervenție 2.2. Creșterea calității și transparenței actului decizional			
Proiect 2.2.1. (P6) - Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă			
Intervenție			
20. Implementare și derulare proces de bugetare participativă	Bugetul local	50.000	Primăria Orașului Hârlău
21. Formarea continuă a personalului primăriei, precum și a personalului din instituțiile subordonate	Bugetul local POEO	150.000	Primăria Orașului Hârlău

OS3 Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

Domeniu de intervenție 3.1. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale			
Proiect 3.1.1. (P7) - Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului			
Intervenție			
22. Reabilitarea, modernizarea și extinderea Spitalului orașenesc Hârlău (clădire și echipamente), implicit înființarea unui centru de primiri în regim de urgență la nivelul orașului Hârlău, implicit creșterea numărului de medici din oraș	POR NE 2021-2027 Bugetul local	2.000.000	Primăria Orașului Hârlău
23. Înființarea unui cabinet medical pediatric modern	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	200.000	Cabinete Medicale Individuale (CMI)
24. Înființarea unui cabinet medical având ca specializare diabet, nutriție și boli metabolice	POR NE 2021-2027 Bugetul local	200.000	Cabinete Medicale Individuale (CMI)
25. Utilare și echipare a cabinetelor medicale școlare din oraș	POR NE 2021-2027 Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
26. Modernizarea, echiparea și anveloparea cabinetelor de medicină de familie	POR NE 2021-2027 Bugetul local	200.000	Cabinete de medicină de familie
Domeniu de intervenție 3.2. Facilitarea integrării și incluziunii sociale, prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta			
Proiect 3.2.1. (P8) - Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială			
Intervenție			
27. Amenajarea de cantine sociale pentru persoanele defavorizate, cu posibilitatea de oferire a unei mese calde pe zi	POEO, POIDS Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău

28. Construirea de locuințe ANL, implicit construirea unui cartier modern de locuințe, pentru tineri specialiști	PNRR Bugetul local	2.000.000	CNI Primăria Orașului Hârlău
29. Înființarea și dezvoltarea unui Centru de Asistență Socială Multifuncțional, care să asigure, pe de o parte, infrastructura pentru îngrijire (la domiciliu sau centralizat) a persoanelor vârstnice și pe de altă parte a copiilor ce provin din familii vulnerabile, inclusiv oferirea de suport după orele de curs, consiliere psihologică și logopedie	PNRR Bugetul local	1.000.000	CNI Primăria Orașului Hârlău
30. Construirea de locuințe sociale și locuințe de necesitate – locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate prevăzute de lege	PNRR Bugetul local	1.000.000	CNI Primăria Orașului Hârlău
Proiect 3.2.2. (P9) - Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate			
Intervenție			
31. Derularea de proiecte de incluziune socială pentru populația marginalizată din cauza sărăciei	POEO, POIDS Bugetul local	400.000	Primăria Orașului Hârlău
32. Realizarea unei campanii de advocacy și antidiscriminare a minorității rome din comunitate	POEO, POIDS Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău
33. Realizarea de investigații periodice pe teren de către departamentul de servicii sociale din cadrul administrației publice locale, pentru a reduce riscul de acordare eronată a ajutoarelor sociale	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
Domeniu de intervenție 3.3. Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea profesională continuă			
Proiect 3.3.1. (P10) - Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia			
Intervenție			
34. Implementarea catalogului electronic în instituțiile școlare	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
35. Implementarea unui sistem After school pentru copiii din comunitate	POR NE 2021-2027 PNRR	500.000	Primăria Orașului Hârlău

	Bugetul local		
36. Reducerea abandonului și creșterea performanței școlare prin dezvoltarea activităților de tip Școala După Școală (ȘDS) la nivelul orașului Hârlău	POEO, Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
37. Înființare centru / club comunitar de tineret și formarea unei rețele de lucrători/consilieri de tineret	POEO, Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
38. Construirea și dotarea salii multifuncționale (educație fizică, vestiare, toalete) în cadrul Scolii gimnaziale Pârcovaci	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
39. Dotarea și echiparea unităților de învățământ în vederea creșterii calității actului educațional și realizării tranziției digitale (cabine multimedia, sală de festivitate, centre de informare și biblioteci digitale, tehnică de calcul, conexiune la Internet, echipamente de laborator)	PNRR Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
40. Construirea unui bazin de înot didactic	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	5.000.000	Primăria Orașului Hârlău
41. Construire creșă în orașul Hârlău.	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
42. Crearea de spații recreative și de stimulare a activităților creative în aer liber, în curtea instituțiilor de învățământ	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	500.000	Primăria Orașului Hârlău
Proiect 3.3.2. (P11) - Îmbunătățirea sistemului de formare continuă și creșterea calității serviciilor educaționale			
Intervenție			
43. Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a infrastructurii pentru formare profesională continuă, inclusiv pentru populația cu vârsta de peste 50 de ani	POR NE 2021-2027 PNRR Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău

44. Încurajarea voluntariatului în rândul tinerilor și a persoanelor vârstnice prin parteneriate de colaborare cu mediul ONG, implicit derularea de activități de cercetași	POEO PNRR Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău
45. Asigurarea accesului gratuit pentru elevi în incinta terenurilor/sălii sportive a școlilor	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
46. Organizarea de schimburi de experiență cu școli din alte localități/regiuni/țări	ERASMUS Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
47. Derularea de tabere educaționale anuale pe timpul verii, în satul Pârcovaci, cu posibilitatea de organizare la lacul de acumulare Pârcovaci	POEO Bugetul local	20.000	Primăria Orașului Hârlău
48. Integrarea și instalarea de dotări suplimentare pentru cultură și petrecerea timpului liber în cadrul unităților de învățământ, corelate funcțional cu spații din cadrul Parcului Tineretului și a Curții Domnești	POEO PNRR Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău

OS4 Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

Domeniu de intervenție 4.1. Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile			
Proiect 4.1.1. (P12) - Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică			
Intervenție			
49. Consolidarea seismică, modernizare și dotare a Școlii Gimnaziale Pârcovaci	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
50. Renovare și reabilitare termică clădire Evidența Populației	POR NE 2021-2027 PNRR AFM	600.000	Primăria Orașului Hârlău

	Bugetul local		
51. Renovare și reabilitare termică clădire Poliția Locală	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	600.000	Primăria Orașului Hârlău
52. Reabilitare termică clădire Parchetul de pe lângă Judecătoria Hârlău	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	600.000	Primăria Orașului Hârlău
53. Reabilitare termică, modernizare și extindere clădire Dispensar Uman	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
54. Renovare și reabilitare termică Biblioteca Orășenească	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
55. Promovarea dezvoltării surselor alternative de energie atât în sectorul public, cât și privat, atât la nivel de gospodării individuale, cât și la nivelul agenților economici	POR NE 2021-2027 PNRR AFM Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
56. Construire parc fotovoltaic pentru acoperirea consumului propriu la nivelul UAT, inclusiv pentru iluminatul public	Fondul de modernizare PNRR AFM Bugetul local	1.000.000	Primăria Orașului Hârlău
57. Eficientizarea și modernizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale	AS Bugetul local	5.000.000	Primăria Orașului Hârlău
Domeniu de intervenție 4.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități			
Proiect 4.2.1. (P13) - Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră			
Intervenție			

58. Modernizare și extindere rețele de utilități apă și canalizare în orașul Hârlău	AS PODD Bugetul local	3.000.000	Primăria Orașului Hârlău Operatorul regional
59. Extindere rețea de utilități apă și canalizare în satul Pârcovaci	AS PODD Bugetul local	2.000.000	Primăria Orașului Hârlău Operatorul regional
60. Implementarea unor soluții alternative pentru colectarea și neutralizarea apelor uzate (fose ecologice) provenite de la locuințele care nu pot fi conectate la rețeaua orașului	PNRR Bugetul local	1.100.000	Primăria Orașului Hârlău
Proiect 4.2.2. (P14) - Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public			
Intervenție			
61. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public, implicit prin dotarea cu rețele subterane pentru iluminat și linii de comunicație (internet, televiziune)	PNRR Bugetul local	600.000	Primăria Orașului Hârlău
62. Luminarea interactivă a fântânilor arteziene din oraș pentru o îmbunătățire a aspectului și a ambientului din spațiile publice	PNRR Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău
Proiect 4.2.3. (P15) - Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeurilor în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice			
Intervenție			
63. Construirea de insule ecologice digitalizate pentru colectarea inteligentă a deșeurilor	PNRR Bugetul local	350.000	Primăria Orașului Hârlău
64. Înființarea unei platforme de compost la periferia orașului și echiparea cu utilaje specifice de prelucrare a deșeurilor verzi	PNRR Bugetul local	150.000	Primăria Orașului Hârlău
65. Echiparea cu utilaje de dezăpezire și curățare străzi	PNRR Bugetul local	250.000	Primăria Orașului Hârlău
66. Derularea de acțiuni de promovare și conștientizare în rândul cetățenilor privind colectarea selectivă a deșeurilor, implicit	AFM Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău

implementarea unui sistem de sancționare a practicilor neconforme de depozitare și eliminare a deșeurilor			
Proiect 4.2.4. (P16) - Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență			
Intervenție			
67. Înființarea unui sistem de curățare a albiei râului Bahlui și a barajului Pârcovaci și documentarea/realizarea unor amenajări de recreere/sportive cu specific nautic în scopul valorificării potențialului turistic a acestora	PNRR Bugetul local	200.000	Primăria Orașului Hârlău
68. Instalarea unui sistem de măsurare a calității aerului care să cuprindă senzori implicit pentru măsurarea noxelor, oxizilor de carbon și a particulelor în suspensie	POR NE 2021-2027 AFM Bugetul local	50.000	Primăria Orașului Hârlău
69. Echiparea serviciului voluntar pentru situații de urgență cu utilaje și echipamente noi și moderne	POR NE 2021-2027 AFM Bugetul local	250.000	Primăria Orașului Hârlău
70. Stoparea fenomenului arderilor dirijate atât în mediul locativ cât și în perimetrul depozitărilor de deșeuri	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
71. Derulare campanii de promovare a plantării de arbori, cu precădere în mediul școlar	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
72. Combaterea dăunătorilor din spații publice și spații verzi, prin aplicarea de tratamente biologice periodice	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
73. Reducerea riscului la alunecări de teren	PNRR AFM Bugetul local	250.000	Primăria Orașului Hârlău
74. Construirea de adăpost pentru animalele fără stăpân	Bugetul local	100.000	Primăria Orașului Hârlău

OS5 Mobilitate urbană, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere

Domeniu de intervenție 5.1. Creșterea conectivității la nivel local și regional			
---	--	--	--

Proiect 5.1.1. (P17) - Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului			
Intervenție			
75. Construirea unei șosele de centură pentru devierea traficului greu din centrul orașului Hârlău și din proximitatea Curții Domnești	PNRR Bugetul de stat	15.000.000	Primăria Orașului Hârlău CNAIR
76. Amenajarea și modernizarea trecerilor de pietoni inteligente, implicit echiparea acestora care să asigure o siguranță și vizibilitate sporite pentru participanți la trafic (pietoni, șoferi, bicicliști)	PNRR Bugetul local	250.000	Primăria Orașului Hârlău
77. Amenajarea și reabilitarea parcărilor publice	PNRR Bugetul local	1.500.000	Primăria Orașului Hârlău
Proiect 5.1.2. (P18) - Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente			
Intervenție			
78. Achiziția de microbuze școlare electrice și asigurarea unui transport sustenabil și gratuit pentru elevi	PNRR Bugetul local	1.500.000	Primăria Orașului Hârlău
79. Înființarea unei rețele de transport public în comun la nivel local/periurban și facilitarea utilizării acestora în rândul cetățenilor din orașul Hârlău, inclusiv, pentru traseele Pârcovaci - Hârlău și Hârlău-gară. Dotarea serviciului public local cu 8 microbuze nepoluante și 2 autobuze nepoluante.	PNRR Bugetul local	3.500.000	Primăria Orașului Hârlău
80. Amenajarea de stații de așteptare pentru călători	PNRR Bugetul local	700.000	Primăria Orașului Hârlău
81. Îmbunătățirea mobilității urbane prin amenajare piste de biciclete și stații de bikesharing	PNRR Bugetul local	600.000	Primăria Orașului Hârlău
82. Amenajarea unui traseu tematic ciclopietonal – Istorie și Spiritualitate în Hârlău și împrejurimi: Biserica „Sf. Gheorghe” oraș Hârlău – Biserica Nașterea Maicii Domnului - Sat Zagavia, comuna Scobinți - Mănăstirea Sângeap-Basaraba Sat Sticlăria, comuna Scobinți	PNRR Bugetul local	450.000	Primăria Orașului Hârlău
83. Promovarea transportului alternativ prin inițierea unei campanii care să susțină ideea de „O zi pe săptămână fără mașină!”	AFM Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău

84. Platformă de ridesharing dedicată promovării soluțiilor de transport în comun	Bugetul local	10.000	Primăria Orașului Hârlău
Domeniu de intervenție 5.2. Extinderea infrastructurii sportive și de recreere			
Proiect 5.2.1. (P19) - Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber			
Intervenție			
85. Reorganizarea, modernizarea spațiilor verzi și a spațiilor de joacă pentru copii de pe raza orașului Hârlău și crearea unui nou spațiu de joacă în satul Pârcovaci.	Bugetul local	450.000	Primăria Orașului Hârlău
86. Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement prin crearea unei săli de sport multifuncționale, implicit facilitarea accesului la servicii sportive calitative	CNI Bugetul local	4.500.000	Primăria Orașului Hârlău
87. Înființare parc satul Pârcovaci, implicit construirea unui teren de sport cu posibilitatea de practicare a fotbalului și a tenisului	PNRR Bugetul local	350.000	Primăria Orașului Hârlău

Obiectiv strategic 6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural

Obiectiv strategic 6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural			
Domeniu de intervenție 6.1. Dezvoltarea patrimoniului istoric			
Proiect 6.1.1. (P20) - Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului			
Intervenție			
88. Consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a monumentelor istorice: Ansamblul Curții Domnești, Biserica "Sf. Gheorghe", Ruinele Curții Domnești din Hârlău. Valorificarea lucrărilor de restaurare prin crearea unui Muzeu Medieval în cadrul ansamblului arhitectural restaurat.	POR NE 2021-2027 <u>(Prioritatea 7 - O regiune mai atractivă)</u> Bugetul local	7.000.000	Primăria Orașului Hârlău

Crearea unui concept de tip „Centrul Vechi” în zona parcului din fața Curții Domnești, prin reabilitarea Parcului Tineretului (spații verzi, mobilier urban, iluminat public, vegetație, pavaje, instalații urbane) și transformare strada într-o zonă pietonală sau ocazional carosabilă. Punerea în valoare a identității locale culturale și istorice reprezentate de Curtea Domnească din Hârlău – Leagănul dinastiei moldave a Mușatinilor.			
Domeniu de intervenție 6.2. Dezvoltarea infrastructurii turistice și culturale			
Proiect 6.2.1. (P21) - Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță			
Intervenție			
89. Înființarea unui punct de informare turistică care să asigure analiza și managementul ofertei turistice-culturale a orașului, campanii de promovare a obiectivelor turistice din oraș, cât și promovarea acestuia pe plan extins	Bugetul local	70.000	Primăria Orașului Hârlău
90. Derularea de campanii cu scopul de a veni în sprijinul și îndrumarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea firmelor ce activează în domeniul turismului și în domenii conexe	POEO Bugetul local	20.000	Primăria Orașului Hârlău
91. Realizarea unui parteneriat între Comuna Deleni, Orașul Hârlău și Palatul Copiilor Iași, prin Consiliul Județean Iași în vederea reabilitării, extinderii și amenajării Satului de Vacanță de pe teritoriul administrativ al comunei Deleni și orașului Hârlău	CNI Bugetul local	2.000.000	Primăria Orașului Hârlău
Domeniu de intervenție 6.2. Dezvoltarea infrastructurii turistice și culturale			
Proiect 6.2.2. (P22) - Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău			
Intervenție			
92. Sprijinirea identității culturale și promovarea ansamblurilor și a formațiilor culturale locale, implicit a elementelor identificate în portul și obiceiurile locale	Bugetul local Alte Surse	50.000	Primăria Orașului Hârlău ONG

93. Modernizare și extindere Casa de Cultură	CNI Bugetul local	2.000.000	Primăria Orașului Hârlău
94. Reabilitarea Unităților de Cult reprezentate prin bisericile din parohie: Biserica Pârcovaci „Sfânta Pulheria” și a Bisericii „Sfântul Nectarie”	Bugetul local Alte Surse	500.000	Primăria Orașului Hârlău
95. Înființare Ansamblu de muzică și dansuri specifice culturii locale – dotare specifică cu echipamente și costume și organizarea unui festival anual prilejuit de sărbătorirea Zilei Internaționale a lei – 24 Iunie	Bugetul local Alte Surse	50.000	Primăria Orașului Hârlău ONG
96. Înființare Ansamblu de muzică și dansuri specifice etniei rome – dotare specifică cu echipamente și costume și organizarea unui festival anual prilejuit de sărbătorirea Zilei Internaționale a Romilor – 8 Aprilie	Bugetul local Alte Surse	50.000	Primăria Orașului Hârlău ONG
97. Organizarea periodică de evenimente publice culturale, religioase, sportive și implicit promovarea artiștilor locali și a obiectelor săvârșite de aceștia	Bugetul local Alte Surse	50.000	Primăria Orașului Hârlău ONG
98. Păstrarea și promovarea identității arhitecturale a zonei prin construirea unui sat tradițional și amenajarea de spații recreative de tip Muzeu al Satului	Bugetul local Alte Surse	2.550.000	Primăria Orașului Hârlău
99. Reabilitare Monumentul Eroilor Pârcovaci	Bugetul local Alte Surse	50.000	Primăria Orașului Hârlău
100. Realizarea și publicarea unei aplicații de tip CityApp cu principalele atracții turistice de pe raza orașului Hârlău și împrejurimi. Elaborarea unei brand local și a unei identități vizuale a orașului Hârlău	Bugetul local Alte Surse	70.000	Primăria Orașului Hârlău

Acțiuni principale și recomandări pentru implementarea strategiei:

Viziunea anterior exprimată, va fi operaționalizată în obiective specifice și măsuri concrete de intervenții, care vor fi cuantificate din perspectiva costurilor de implementare și vor fi prioritizate. Acestea se vor

defini și rafina pe parcursul procesului de consultare publică, în corelare cu analizele de documente și cercetarea sociologică inițiată pe parcursul strategiei.

Ca **premise** în pregătirea strategiei, în urma analizei documentelor statistice se pot enunța următoarele acțiuni principale și recomandări privind implementarea strategiei, urmând ca acestea să fie validate și adaptate pe parcursul procesului de consultare publică:

Acțiunile principale și recomandări pentru implementarea strategiei de dezvoltare teritorială Hârlău 2027:

1. Sprijinirea mediului de afaceri:

- Înființarea unui incubator de afaceri pentru a ajuta start-up-urile și firmele tinere să se dezvolte.
- Facilitarea accesului la finanțări pentru afaceri prin accesarea de fonduri nerambursabile și parteneriate cu bănci și instituții financiare.
- Organizarea de evenimente și workshop-uri pentru a crește competențele antreprenorilor locali.

2. Dezvoltarea turismului:

- Promovarea patrimoniului cultural și natural al Hârlăului prin marketing și publicitate.
- Înființarea unui centru de informare turistică.
- Stimularea dezvoltării agroturismului în comunitățile rurale învecinate, a turismului cultural și ecumenic.
- Crearea unui calendar de evenimente și festivaluri locale care să atragă vizitatori.

3. Dezvoltarea infrastructurii:

- Extinderea și modernizarea drumurilor și a infrastructurii de transport.
- Îmbunătățirea serviciilor de apă și canalizare.
- Crearea de soluții de reciclare și gestionare a deșeurilor.

4. Promovarea energiei verzi:

- Identificarea de parteneriate pentru instalarea de panouri solare și turbine eoliene.
- Sprijinirea familiilor și afacerilor care doresc să adopte tehnologii eco-friendly printr-un sistem de granturi sau reduceri fiscale.

5. Încurajarea industriei construcțiilor:

- Crearea unui program de certificare verde pentru clădiri și locuințe, încurajând utilizarea materialelor ecologice.
- Oferirea de stimulente pentru dezvoltatorii care construiesc conform standardelor de eficiență energetică.

6. Îmbunătățirea serviciilor publice și extinderea serviciilor comunitare:

- Investiții în educație și sănătate, modernizarea școlilor și spitalelor.
- Dezvoltarea unui centru comunitar care să ofere servicii diverse pentru locuitori.

7. Colaborarea cu mediul academic și instituțiile de cercetare:

- Stabilirea de parteneriate cu universități și institute de cercetare pentru a stimula inovația și cercetarea în domenii cheie.

8. Conservarea și promovarea patrimoniului:

- Restaurarea clădirilor istorice și transformarea lor în atracții turistice sau spații culturale.
- Organizarea de tururi ghidate și ateliere educative despre istoria și cultura locală.

Recomandări:

1. Asigurarea unei transparențe totale în procesul de implementare a strategiei și implicarea comunității în deciziile importante.
2. Monitorizarea constantă a progresului și ajustarea strategiei în funcție de nevoile emergente.
3. Stabilirea unor parteneriate solide cu sectorul privat, guvernul central și organizații internaționale pentru finanțare și expertiză.
4. Asigurarea unei gestionări responsabile a resurselor financiare.
5. Dezvoltarea unui plan de comunicare eficient care să informeze publicul despre progrese și beneficiile strategiei.

Prin punerea în aplicare a acestor acțiuni și urmarea recomandărilor, comunitatea Hârlău are potențialul să devină un oraș dinamic și prosper, care își valorifică resursele și patrimoniul în mod eficient și durabil.

II. Cadrul pentru implementarea strategiei. Procedura pentru prioritizarea proiectelor pentru perioada 2023-2027

1. Procesul de prioritizare a proiectelor de dezvoltare teritorială

Pentru a realiza prioritizarea preliminară a intervențiilor incluse în cadrul portofoliului de proiecte al Strategiei de Dezvoltare Teritorială, a fost constituită o analiză multicriterială, bazată pe indicatori de măsurare a performanței, aceștia constituind variabilele de care a depins evaluarea și departajarea proiectelor. Fiecare variabilă trebuie să fie independentă și să măsoare aspecte relevante fiind în concordanță cu obiectivele, misiunea și viziunea stabilite în cadrul strategiei. Procesul de prioritizare a proiectelor s-a desfășurat în acord cu principiile/criteriile utilizate pentru prioritizarea proiectelor de investiții publice semnificative: Ordonanța de Urgență nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu actualizările și modificările ulterioare și Hotărârea nr. 363 din 24 mai 2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/2014.

Prioritizarea presupune ca **proiectele majore, odată stabilite, să fie asumate ca atare și să nu fie schimbate cu altele, fără o fundamentare obiectivă.** În mod ideal, aceste proiecte au capacitatea de a atrage și canaliza resursele potrivite, având la bază un consens general privind utilitatea lor.

Metodologia de prioritizare este una relativ intuitivă și a presupus un proces analitic și de consultare în patru etape:

- I. Consultarea cetățenilor și obținerea unei ierarhizării a proiectelor în funcție de opțiunile acestora;

Acest proces s-a desfășurat prin intermediul unui chestionar online²⁰, în cadrul căruia cetățenilor li s-a prezentat lista cu proiectele propuse spre prioritizare, fiind invitați să acorde pentru fiecare dintre acestea un punctaj **pe o scală de la 1 la 5**, unde:

- 1 - mai puțin prioritar
- 2 - puțin prioritar
- 3 - prioritar
- 4 - foarte prioritar
- 5 - de cea mai mare prioritate.

Ponderea punctajului obținut de către proiecte în cadrul acestei etape este de 30%.

Chestionarul a fost aplicat în **perioada 6 iulie – 25 august 2023**, acesta fiind postat pe pagina web a Primăriei Orașului Hârlău și distribuit pe paginile de socializare din localitate, inclusiv pe grupurile locale existente în cadrul rețelelor de socializare. În urma aplicării acestui instrument de cercetare s-a înregistrat un număr de 55 de răspunsuri, fiecare participant acordând un punctaj individual fiecăruia dintre cele 22 de proiecte propuse în cadrul Strategiei.

Analizând punctajele totale acordate de cetățenii respondenți celor 22 de proiecte propuse, se poate distinge un grup de 5 proiecte cu punctaje între 241 și 218, două proiecte cu un punctaj mai redus, de 164 și 145, și un grup relativ compact de proiecte care constituie majoritatea și care nu se diferențiază semnificativ din perspectiva punctajului total întrunit. Cele 5 proiecte prioritare vizează domenii precum serviciile medicale, învățământul, utilitățile – apă și canalizare și reabilitarea infrastructurii – străzi, trotuare și spații verzi:

Tabel 44: Top 5 proiecte prioritare din perspectiva cetățenilor

<i>Proiect 7</i>	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	241
<i>Proiect 13</i>	Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicând extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	227
<i>Proiect 11</i>	Îmbunătățirea sistemului de formare continuă și creșterea calității serviciilor educaționale	226
<i>Proiect 10</i>	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	218
<i>Proiect 17</i>	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	218

²⁰ Chestionarul a fost publicat online, pe pagina web a primăriei și distribuit pe rețelele de socializare existente la nivelul orașului Hârlău (Ești din Hârlău dacă..., etc.)

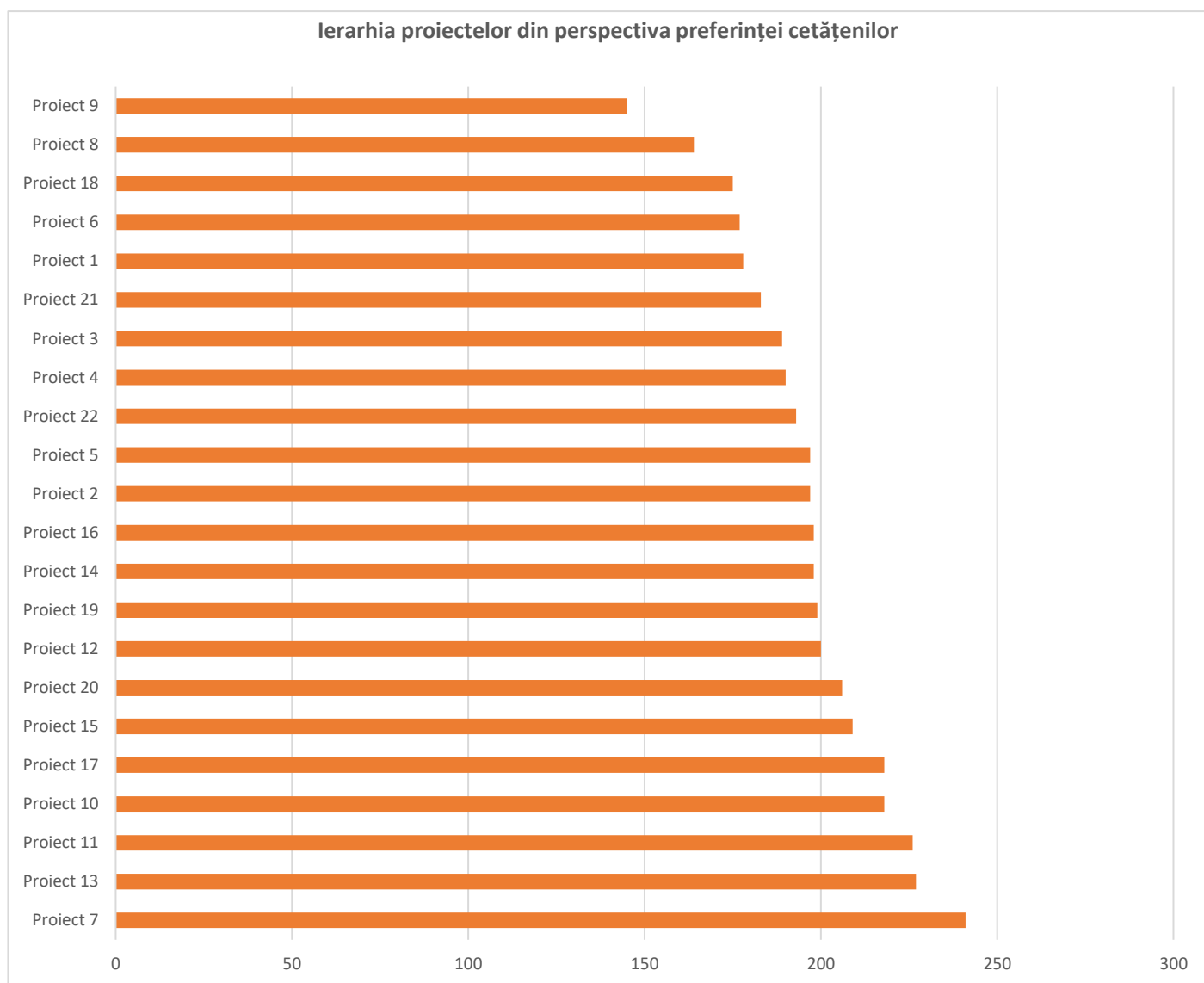

Figura 71: Ierarhia proiectelor din perspectiva preferinței cetățenilor

- II. **Consultarea experților externi / aparatului tehnic din cadrul UAT**, care lucrează la pregătirea documentului strategic și prioritizarea proiectelor prin raportare la temele ce au un impact direct asupra nevoilor cetățenilor, mediului economic și turiștilor, precum și sustenabilitate financiară și aspecte transversale precum incluziunea socială și impactul asupra mediului;

Această etapă a presupus ordonarea proiectelor în urma acordării unui punctaj pe baza a șase criterii, de către personalul desemnat din cadrul Aparatului tehnic al UAT Hârlău (două persoane) și de către doi experți externi implicați în elaborarea strategiei de dezvoltare teritorială.

Punctajul a fost acordat de către fiecare dintre persoanele anterior menționate în mod

independent, pe o scală de la 1 la 5, pentru fiecare din cele șase criterii, care au vizat următoarele aspecte:

• Impactul estimativ asupra cetățenilor	35%
• Impactul estimativ pentru sectorul privat	25%
• Impactul estimativ pentru turiști	5%
• Sustenabilitatea financiară a proiectului	15%
• Impactul asupra incluziunii sociale	10%
• Impactul asupra schimbărilor climatice	10%

Conform DCI DU, **aparatur tehnic al UAT** trebui să:

- elaboreze/actualizeze, implementeze, monitorizeze și evalueze documentele strategice realizate la nivelul UAT (SDT);
- deruleze **procese de consultare partenerială**;
- elaboreze **proceduri de prioritizare** a ideilor de proiecte, care să aibă la bază **un set de criterii** (ex: gradul de maturitate a proiectului, contribuția proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse și nediscriminare, egalitatea de gen, caracterul integrat al proiectului cu alte proiecte etc) definite în mod clar de aceasta structură în raport cu **necesitățile/prioritățile de la nivel local și în conformitate cu prevederile reglementărilor europene și naționale**;
- **prioritizeze** operațiunile rezultate ca urmare a elaborării strategiilor de dezvoltare teritorială integrată;
- **elaboreze fișe de proiecte**, pentru operațiunile prioritizate care se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027.

Punctajul acordat de către fiecare dintre membrii aparatului tehnic al UAT și experții externi pentru fiecare proiect s-a determinat aplicându-se media aritmetică ponderată a scorurilor înregistrate pentru fiecare din cele șase criterii, iar punctajul final în cadrul acestei etape s-a stabilit pe baza mediei aritmetice a punctajelor acordate de cele 4 persoane pentru fiecare proiect.

Pe baza modelului de analiză fundamentală a nevoilor la nivelul unui oraș (Piramida nevoilor unui oraș), fiecare proiect a fost evaluat pe baza măsurii în care poate satisface nevoile: cetățenilor; firmelor; turiștilor. În aceeași ordine de idei, proiectele au fost evaluate pe baza măsurii în care contribuie la respectarea temelor intersectoriale, cum ar fi incluziunea socială și schimbările climatice. În cele din urmă, fiecare proiect a fost evaluat din perspectiva dimensiunii de durabilitate financiară – adică nivelul estimativ al impactului la nivelul UAT Hârlău a costurilor de operare și întreținere sau al veniturilor potențiale ulterioare finalizării proiectului.

Astfel, 4 persoane, dintre care 2 membri ai Aparatur tehnic al UAT responsabili de derularea procesului de prioritizare a proiectelor și 2 membri din echipa de experți elaborare SDT, au

completat fișa individuală de priorizare a proiectelor cu nominalizarea impactului proiectului pe o scală de la 1 la 5 (unde 1-total nesemnificativ și 5-total semnificativ) asupra principalilor constituenți societali, conform modelului de fișă prezentat în continuare.

Tabel 45: Model de fișă de evaluare și punctaj completată de fiecare din cei 4 experți în etapa II a procesului de priorizare a proiectelor de dezvoltare teritorială

Nr crt	Proiect	Impactul estimativ asupra cetățenilor	35%	Impactul estimativ pentru sectorul privat	25%	Impactul estimativ pentru turiști	5%	Sustenabilitate Financiară	15%	Impactul asupra incluziunii sociale	10%	Impactul asupra schimbărilor climatice	10%	Punctaj Total
--------	---------	---------------------------------------	-----	---	-----	-----------------------------------	----	----------------------------	-----	-------------------------------------	-----	--	-----	---------------

Tabel 46: Etapa 2 - Tabel centralizator punctaje acordate conform fișelor de priorizare elaborate de către cei 4 experți

Nr crt	Proiect	Exp 1 UAT Punctaj Total	Exp 2 UAT Punctaj Total	Exp 2 extern Punctaj Total	Exp 1 extern Punctaj Total	MEDIE
1.	Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate	3,7	3	3,6	4,4	3,6
2.	Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a hărelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău	4,25	3,25	4,25	4,1	3,9
3.	Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și logistic în orașul Hârlău	4,6	3,6	4,15	4,25	4,1
4.	Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia	4,3	3,55	4,15	3,5	3,8
5.	Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară	4,4	3,55	3,6	3,4	3,7
6.	Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă	3,15	3,1	3,9	4,65	3,7
7.	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	3,1	3,45	3,35	4,1	3,5
8.	Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	3,35	3,35	3,2	3,95	3,4
9.	Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate	3,1	3,35	3,35	3,4	3,3
10.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	4,05	3,25	3,95	3,8	3,7
11.	Îmbunătățirea sistemului de învățământ și creșterea calității serviciilor educaționale	4,3	3,5	3,95	3,8	3,8
12.	Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică	2,95	4	4,3	4,75	4,0
13.	Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicând extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	3,05	3,7	4,5	4,55	3,9
14.	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	3,4	3,65	4,15	4,25	3,8

15.	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeurilor în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice	3,35	3,5	4,25	4,5	3,9
16.	Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență	3,55	3,1	3,25	3,55	3,3
17.	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	2,85	3,75	3,9	4,2	3,6
18.	Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente	3,15	3,75	4,45	4,25	3,9
19.	Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber	2,6	3,5	3,95	4,75	3,7
20.	Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului	4,35	3,45	5	5	4,4
21.	Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță	3,35	3,5	4,45	4,55	3,9
22.	Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău	2,35	3,85	3,6	4,4	3,5

Ponderea punctajului obținut de către proiecte în cadrul etapei nr. 2 este de 30% în cadrul formulei aplicate pentru determinarea punctajului final.

- III. Analiza **disponibilității surselor de finanțare** pentru proiecte și acordarea unui punctaj în funcție de acest criteriu.

Disponibilitatea sursei de finanțare reprezintă un criteriu de priorizare deosebit de important în prioritizarea proiectelor de investiții. Într-o formă ideală, autoritățile locale ar trebui să aibă capacitatea de a finanța din fonduri locale acele proiecte care răspund cu prioritate nevoilor locale, disponibilitatea accesării fondurilor nerambursabile netrebuind să fie motorul principal pentru un plan de investiții. Totodată, la nivel național se poate observa faptul că acele administrații care, de câte ori a fost posibil, au valorificat granturile disponibile, au înregistrat și un progres semnificativ în dezvoltarea locală.

Având în vedere că multe dintre ghidurile solicitantului pentru finanțările nerambursabile disponibile în perioada 2021-2027 sunt în proces de consultare publică sau chiar în formă finală, în momentul elaborării acestui document strategic, se poate efectua o estimare a eligibilității pentru proiectele propuse și în funcție de sursele potențiale de finanțare. De asemenea, este important să se determine proiectele care vor fi finanțate de autorități de nivel superior (de exemplu, consilii județene sau autoritățile naționale) și a căror operare și întreținere nu ar intra în sfera răspunderii orașului Hârlău. Practic, aceste proiecte nu s-ar realiza din bugetul operațional alocat orașului.

În acest sens, proiectelor care ar putea beneficia de finanțare nerambursabilă total sau parțial, li s-au acordat 5 puncte, iar celor cărora se estimează că nu vor fi eligibile pentru finanțare și revin în sarcina bugetului local, li s-au acordat 0 puncte.

Tabel 47: Punctaje acordate proiectelor în cadrul etapei 3 - Disponibilitatea sursei de finanțare

Nr crt	Proiect	Punctaj acordat
1.	Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate	5
2.	Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a halelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău	5
3.	Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și logistic în orașul Hârlău	0
4.	Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia	5
5.	Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară	5
6.	Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă	5
7.	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	5
8.	Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	5
9.	Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate	5
10.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	5
11.	Îmbunătățirea sistemului de învățământ și creșterea calității serviciilor educaționale	5
12.	Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică	5
13.	Gestionarea sustenabilă a sursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	5
14.	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	5
15.	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeurilor în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice	5
16.	Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență	5
17.	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	5
18.	Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente	5
19.	Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber	5
20.	Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului	5
21.	Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță	5
22.	Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău	5

Ponderea punctajului obținut de către proiecte în cadrul etapei nr. 3 este de 20% în cadrul formulei aplicate pentru determinarea punctajului final.

- IV. În cadrul etapei nr. 4, proiectelor identificate în cadrul strategiei li s-a acordat un punctaj pe baza **raportării acestora la o serie de criterii secundare** cum ar fi:
- Contribuția proiectului la atingerea obiectivelor strategice din SDT

b. Maturitatea proiectului

c. Relevanța proiectului în raport cu strategii la nivel european, național și regional.

CRITERIU SELECȚIE PROIECT	INDICATOR	DETALIERE PUNCTAJE POSIBILE	PUNCTAJ MAXIM POSIBIL
OBIECTIVE STRATEGICE (OS) SDT	Corelarea proiectului cu obiectivele strategice din SDT	5-6 obiective strategice (min.) = 1,5 puncte 3-4 obiective strategice = 1 punct 1-2 obiectiv strategic = 0,5 puncte 0 obiective = 0 puncte	1,5
MATURITATE PROIECT	Gradul de maturitate al proiectului	documentație tehnică existentă = 3 puncte proiect inițiat = 2 puncte idee de proiect = 1 punct	3
RELEVANȚĂ	Relevanța pentru strategiile regionale / naționale	proiect corelat cu obiectivele din strategia de dezvoltare națională/ europeană/regională = 0,5 puncte necorelat cu obiectivele strategiilor regionale / naționale proiect care nu contribuie la atingerea obiectivelor strategice de la nivel regional/ național = 0 puncte	0,5

Tabel 48: Punctaje acordate proiectelor în cadrul etapei 4 - Criterii secundare

Nr crt	Proiect	Corelarea proiectului cu obiectivele strategice din SDT	Gradul de maturitate al proiectului	Relevanța pentru strategiile regionale / naționale	Punctaj acordat
1.	Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate	1,0	1,0	0,5	2,5
2.	Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a hălelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău	1,0	1,0	0,5	2,5
3.	Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și logistic în orașul Hârlău	1,0	1,0	0,5	2,5
4.	Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia	1,0	1,0	0,5	2,5
5.	Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară	1,5	1,0	0,5	3
6.	Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă	1,0	1,0	0,5	2,5
7.	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	1,0	1,0	0,5	2,5
8.	Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	0,5	1,0	0,5	2
9.	Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate	0,5	1,0	0,5	2
10.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	1,0	1,0	0,5	2,5

11.	Îmbunătățirea sistemului de învățământ și creșterea calității serviciilor educaționale	1,0	1,0	0,5	2,5
12.	Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică	1,0	3,0	0,5	4,5
13.	Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	0,5	1,0	0,5	2
14.	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	1,5	3,0	0,5	5
15.	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice	0,5	3,0	0,5	4
16.	Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență	0,5	3,0	0,5	4
17.	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	1,5	1,0	0,5	3
18.	Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente	1,0	1,0	0,5	2,5
19.	Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber	1,0	1,0	0,5	2,5
20.	Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului	1,5	3,0	0,5	5
21.	Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță	1,5	1,0	0,5	3
22.	Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău	1,0	1,0	0,5	2,5

Ponderea punctajului obținut de către proiecte în cadrul etapei nr. 4 este de 20% în cadrul formulei aplicate pentru determinarea punctajului final.

Metodologia de evaluare este stabilă și nu va suferi modificări pe parcursul implementării strategiei, însă dat fiind faptul că nivelul de prioritate al proiectelor este unul dinamic, după caz, ordinea acestora poate suferi modificări dacă este necesar, în funcție de situațiile neprevăzute care apar, de fluctuațiile economice și de oportunitățile noi de finanțare ce vor apărea în viitor.

În etapa de elaborare a prezentei Strategii de dezvoltare teritorială s-a optat pentru o corelare a criteriilor și subcriteriilor de prioritizare a proiectelor propuse în cadrul strategiei cu o analiză cât mai relevantă a nevoilor unei așezări urbane precum Hârlău.

Astfel, s-a pornit de la premisa că SDT trebuie, practic, să răspundă nevoilor a trei mari grupuri de actori interesați în mod direct de cursul vieții comunității și problemele acesteia: cetățenii; mediul privat; turiștii. Pentru fiecare dintre aceste trei categorii de actori, a fost stabilit câte un model de ierarhizare a

nevoilor, pe principiul Piramidei Nevoilor Umane ale lui Maslow, astfel evidențiindu-se modul în care un obiectiv strategic sau un proiect răspunde nevoilor acestor trei grupe de actori.²¹

Piramida nevoilor cetățenilor

Locuri de muncă

Principalul punct de atracție al orașelor îl constituie oportunitățile pe care acestea le oferă. De obicei, oamenii se îndreaptă către orașe pentru ceea ce oferă acestea în materie de locuri de muncă, educație, sănătate, acces la piețe mai mari. Prin urmare, liderii locali trebuie să identifice modalități de a atrage și de a genera oportunități în orașele lor, pentru a le face mai atractive pentru oameni - atât oamenii din exteriorul, cât și cei din interiorul orașului.

Locuințe și infrastructura de bază

Multe cartiere sărace din lume sunt o mărturie a magnetismului pe care îl au orașele. Mulți oameni au ales să trăiască în condiții mizere doar ca să poată avea acces la oportunitățile pe care le oferă orașele. Cu toate acestea, conducătorii orașului sunt conștienți de faptul că o astfel de situație nu este nici de dorit, nici durabilă. Ca atare, una dintre funcțiile cheie ale autorităților locale este de a pune la dispoziția cetățenilor infrastructură de bază și de a permite piețelor imobiliare să funcționeze corespunzător.

Conectivitate

O bună conectivitate înseamnă că oamenii vor avea acces mai ușor la mai multe oportunități din zonă (de exemplu, va fi mai ușor pentru ei să își găsească un alt loc de muncă), în timp ce firmele vor avea acces mai ușor la o rezervă de forță de muncă mai mare și la piețe mai mari.

Buna guvernare

Odată ce un oraș oferă oportunități, infrastructură de bază și conectivitate, oamenii vor aștepta și vor cere o bună administrare. Ei vor dori să poată ajunge la locul de muncă fără bătaie de cap, să aibă străzile curate, să poată obține ușor autorizații și permise etc. Acest lucru presupune îmbunătățirea continuă a funcționării administrațiilor locale, precum și canale deschise de comunicare cu populația generală și implicarea comunităților locale.

²¹<https://documents1.worldbank.org/curated/en/427191468179668911/pdf/97813-WP-ROMANIAN-P151596-Box391484B-PUBLIC.pdf>

Calitatea vieții

În scopul de a-i atrage și a-i păstra pe oameni, orașele recurg tot mai mult la măsuri privind calitatea vieții. Acest lucru înseamnă, printre altele, o viață culturală înfloritoare, oportunități de divertisment, locuri pentru întâlniri și petreceri, o scenă activă de restaurante și baruri, acces la spații verzi și corpuri de apă, clădiri frumoase, o bună planificare urbană și un design urban bine ales. Un studiu recent a arătat că frumusețea estetică este unul dintre lucrurile pe care oamenii le apreciază cel mai mult la un oraș.²²

În plus față de aceste componente de bază ale piramidei nevoilor unui oraș, există două aspecte orizontale/transversale pe care autoritățile locale ar trebui să le utilizeze ca filtru pentru toate proiectele pe care le propun: **incluziunea socială**, reflectată în respectarea și implementarea principiilor privind egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen și **schimbările climatice**, cu un accent special în ce privește implementarea principiului dezvoltării durabile.

Incluziunea socială

Indiferent de gradul de dezvoltare al unui oraș, acesta se va confrunta întotdeauna cu probleme de incluziune socială - adică va exista mereu o parte a populației locale care va fi mai puțin norocoasă decât restul sau care va fi discriminată direct sau indirect.

Din acest motiv, în etapa de prioritizare a operațiunilor propuse spre finanțare în cadrul SDT Hârlău, fiecare proiect va fi evaluat și punctat inclusiv din perspectiva impactului asupra incluziunii sociale reflectată în respectarea și implementarea principiilor privind egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen;

Promovarea activă a incluziunii sociale nu numai că ajută la realizarea dezideratelor sociale, dar constituie și un instrument esențial pentru atingerea unor obiective economice. De exemplu, un studiu al Băncii Mondiale arată că în cazul în care populația romă estimată din România ar lucra la nivelul mediu de productivitate a țării, PIB-ul global s-ar mări cu 3%. *Prin urmare, ori de câte ori un nou proiect este elaborat, autoritățile locale ar trebui să se gândească cum ar putea contribui proiectul respectiv la rezolvarea problemelor de incluziune socială.*

Schimbările climatice

Cu cât orașele se dezvoltă mai mult, cu atât au tendința de a polua mai mult. De fapt, orașele sunt responsabile pentru aproximativ 70% din emisiile globale de gaze cu efect de seră. Din moment ce reprezintă o parte importantă a problemei, orașele ar trebui să fie și o parte importantă a soluției. Prin urmare, autoritățile locale ar trebui să își privească proiectele și din perspectiva schimbărilor climatice, pentru a vedea dacă ele contribuie la rezolvarea problemelor legate de schimbările climatice sau dacă le agravează. Din acest motiv, în etapa de prioritizare a operațiunilor propuse spre finanțare în cadrul SDT Hârlău, fiecare proiect va fi evaluat și

²²<https://citiesbeautiful.org/system/files/Beautiful%20Places%20-%20The%20Role%20of%20Aesthetic%20Beauty%20in%20Community%20Satisfaction%20BU.pdf>

punctat inclusiv din perspectiva impactului asupra Schimbările climatice cu un accent special în ce privește implementarea principiului **dezvoltării durabile**.

Piramida nevoilor sectorului privat

Forța de muncă calificată

Principala sursă a productivității unei companii o reprezintă oamenii săi. Astfel, când o companie decide unde să se localizeze sau când un antreprenor decide unde să-și înceapă o afacere, disponibilitatea forței de muncă calificate este unul dintre primele lucruri pe care le iau în considerare.

Teren echipat edilitar și servicii

Orice afacere are nevoie de un loc în care să funcționeze. Unele companii pur și simplu închiriază sau achiziționează un spațiu de birouri existent, altele au nevoie de noi terenuri unde să-și amenajeze dotările. Prin urmare, este important ca autoritățile locale să aibă o bună înțelegere a disponibilității spațiilor de birouri (adică rata de neocupare) și a parcelelor de teren din zonele pe care le administrează (de exemplu, terenuri industriale dezafectate sau terenuri neexploatate). O lipsă a spațiilor de birouri și a terenurilor construibile poate împiedica dezvoltarea sectorului privat.

Conectivitatea

Conectivitatea este extrem de importantă pentru sectorul privat. Pe de o parte, companiile private au nevoie de un acces fără probleme la o rezervă suficient de mare de forță muncă calificată. Pe de altă parte, acestea au nevoie și de un acces facil la piețele interne și externe. Accesul facil la o rezervă de forță de muncă calificată presupune o infrastructură locală și regională bine dezvoltată pentru a permite unui număr mare de persoane din regiune să facă naveta spre oraș cu ușurință. Accesul facil la piețe ar putea necesita o rețea de autostrăzi

modernizată, o infrastructură aeroportuară și feroviară în bună stare, precum și disponibilitatea unei infrastructuri TIC (informare și comunicare) bine dezvoltate.

Buna guvernare

Companiile private au nevoie ca atât politicile publice, cât și infrastructura publică să funcționeze corespunzător. Unele cer ca autorizațiile de construcție să fie eliberate în timp util, altele pot avea nevoie de un drum de legătură la infrastructura rutieră majoră din zonă, altele pot necesita politici fiscale adecvate.

Calitatea vieții

Oricât de neașteptat ar părea, companiile private au nevoie de alte companii din același sector pentru a fi eficiente. Există o literatură vastă pe această temă, pornind de la descrierea lui Alfred Marshall privind districtele industriale din Anglia secolului al 19-lea, care arată beneficiile amplasării în aceeași zonă. **Funcționarea mai multor companii similare în același spațiu permite un flux mai ușor de idei, un acces fără probleme deosebite la forța de muncă calificată și o productivitate mai ridicată, stimulată de concurența locală.**

În încercarea de a atrage companiile, autoritățile locale ar trebui să aibă în vedere și cele două aspecte orizontale, menționate și în cazul piramidei nevoilor cetățenilor: incluziunea socială și schimbările climatice. Atragerea oricărei afaceri doar pentru faptul că aceasta creează locuri de muncă la nivel local poate să nu fie cea mai bună strategie pe termen lung.

Incluziunea socială

Majoritatea autorităților locale știu ca nu pot susține creșterea economică dacă nu vor reuși să atragă decât întreprinderi care oferă salarii mici. În același timp, exemple cunoscute, cum ar fi Silicon Valley, arată că nici atragerea întreprinderilor care oferă doar salarii mari nu este sustenabilă. Un mediu de afaceri sănătos include atât companii cu standarde salariale înalte (care sunt, de obicei, sursa de creștere a unui oraș pe termen lung), cât și sectoare de activitate care permit accesul la locuri de muncă pentru persoane cu un nivel scăzut de calificare. În plus, autoritățile locale pot încuraja localizarea întreprinderilor în cartiere sărace și în zone marginalizate.

Schimbările climatice

Deoarece majoritatea companiilor au sediul în orașe, acestea din urmă reprezintă și locurile în care sunt generate cele mai mari cantități de gaze cu efect de seră. Ca atare, autoritățile locale au obligația morală de a aborda provocările legate de schimbările climatice. Printre altele, acest lucru ar putea presupune solicitarea respectării de către întreprinderi a unor standarde mai ridicate de mediu și de administrare.

Piramida nevoilor turiștilor

Obiectivele Turistice

Turiștii merg acolo unde este ceva de vizitat. Multe autorități locale încearcă să își transforme orașele în adevărate atracții, însă atunci când se uită la rezultate, văd că nu au reușit să genereze multe venituri din turism și

nici nu au reușit să atragă o mulțime de turiști. Chiar și orașele care au în mod constant hotelurile pline pot fi, de fapt, vizitate de oamenii de afaceri, iar nu de cei cu scopuri turistice. Ca atare, autoritățile locale trebuie să știe foarte clar ce atracții pot oferi turiștilor (de exemplu: situri istorice, elemente de patrimoniu cultural, de divertisment, de gastronomie, de cultură) și care sunt cele mai bune metode de a le promova.

Informațiile

Chiar și cele mai importante obiective ar rămâne nevizitate dacă nu ar exista informații despre ele. Dacă autoritățile locale ajung la concluzia că au obiective care merită vizitate, ele trebuie să găsească și modalitățile creative de a le promova pe **o piață-țintă bine definită**.

Conectivitatea

Cu cât este mai ușor de ajuns la un obiectiv turistic, cu atât este mai probabil ca acesta să fie vizitat de mai mulți turiști. În acest sens, este esențial accesul facil la aeroporturi, la infrastructura rutieră majoră, la punctele feroviare, deși nu stă întotdeauna în puterea unei singure autorități locale să ofere această conectivitate.

Cazarea

Autoritățile locale nu au legătură directă cu industria hotelieră (acest domeniu este acoperit aproape în exclusivitate de sectorul privat), dar pot găsi modalități creative de a încuraja dezvoltarea sectorului – de exemplu, concesiunea terenului / a clădirilor sau dezvoltarea de asociații de afaceri. În multe orașe din România, infrastructura hotelieră nu este încă dezvoltată corespunzător, astfel încât – chiar dacă au obiective turistice care merită vizitate – aceste orașe nu sunt suficient de pregătite pentru a primi turiști.

Serviciile de calitate

Pentru ca turismul să reprezinte o sursă durabilă de venituri, este important să fie oferite în mod constant servicii de calitate – aici sunt incluse nu numai serviciile oferite de sectorul privat, ci și serviciile oferite de sectorul public (de exemplu: infrastructură publică de calitate, un sistem de

transport public funcțional, un mediu înconjurător sănătos). Acest lucru asigură faptul că **turiștii care ajung acolo se vor gândi să revină sau vor recomanda locul și altor persoane.**

În încercarea de a satisface nevoile turiștilor, ar trebui să fie luate în considerare și aspectele legate de incluziunea socială și de schimbările climatice.

Incluziunea socială

Dacă dezvoltarea turismului aduce beneficii unui oraș, ar trebui să se identifice, de asemenea, modalități prin care acest sector poate crea avantaje și pentru cei mai puțin înstăriți și marginalizați, fără a se ignora minimizarea efectelor secundare negative. De exemplu, reabilitarea unui centru istoric poate impune strămutarea oamenilor săraci care trăiesc în zonă. **În mod similar, o hotărâre de a prezenta turiștilor doar părțile „bune” ale unui oraș poate duce la o izolare și mai mare a cartierelor sărace.**

Schimbările climatice

Hotărârile privind dezvoltarea turismului ar trebui să țină seama și de problemele legate de schimbările climatice. De exemplu, autoritățile locale pot dezvolta o rețea de transport public care permite turiștilor să circule nestingeriți de la un obiectiv turistic la altul și **fără a recurge la autoturisme personale** pentru a răspunde acestei nevoi.

2. Lista de proiecte prioritare

Folosind toate informațiile prezentate mai sus, a fost propusă o listă finală de proiecte prioritare. În mod similar, această listă de proiecte nu cuprinde neapărat toate prioritățile orașului. Așa cum se indică în Strategia de dezvoltare teritorială, localitatea are multe nevoi, iar în anii următori pot apărea altele noi.

Formula utilizată pentru calcularea scorului ponderat al fiecărui criteriu de priorizare este următoarea:

$$Pp = \left(\sum_{i=1}^4 \frac{p_i}{100} * n_i \right)$$

Pp= punctaj proiect

p_i= ponderea criteriului i

n= media notei pentru criteriul i

Ierarhia de priorizare a proiectelor din cadrul SDT în urma calculării punctajului final:

Tabel 49: Lista de priorizare a proiectelor din cadrul SDT, în ordine descrescătoare a punctajului obținut

		Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3	Etapa 4	
--	--	---------	---------	---------	---------	--

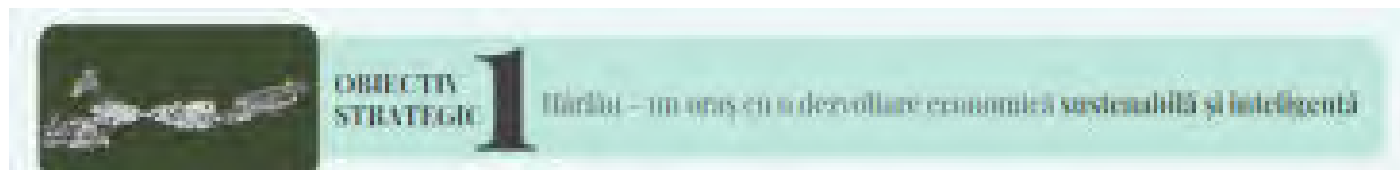
Strategia de Dezvoltare Teritorială HÂRLĂU 2023-2027

Nr crt	Proiect	Fișe individuale de prioritizare aparatul tehnic al UAT și experți elaborare SDT	Prioritățile selectate de către cetățeni	Disponibilitatea sursei de finanțare	Criterii secundare	Punctaj proiect (maxim 5)
	Pondere criteriu	30%	30%	20%	20%	
20.	Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului	4,4	3,7	5	5	4,43
14.	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	3,8	3,6	5	5	4,22
12.	Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică	4,0	3,6	5	4,5	4,18
15.	Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice	3,9	3,8	5	4	4,11
11.	Îmbunătățirea sistemului de învățământ și creșterea calității serviciilor educaționale	3,8	4,1	5	2,5	3,87
16.	Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență	3,3	3,6	5	4	3,87
17.	Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	3,6	3,9	5	3	3,85
7.	Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul orașului	3,5	4,3	5	2,5	3,84
13.	Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	3,9	4,1	5	2	3,80
10.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	3,7	3,9	5	2,5	3,78
5.	Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară	3,7	3,5	5	3	3,76
21.	Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Saatului de Vacanță	3,9	3,3	5	3	3,76

2.	Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a hănelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău	3,9	3,5	5	2,5	3,72
19.	Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber	3,7	3,6	5	2,5	3,69
4.	Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia	3,8	3,4	5	2,5	3,66
22.	Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău	3,5	3,5	5	2,5	3,60
18.	Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente	3,9	3,1	5	2,5	3,60
6.	Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă	3,7	3,2	5	2,5	3,57
1.	Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate	3,6	3,2	5	2,5	3,54
8.	Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	3,4	2,9	5	2	3,29
9.	Sporirea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate	3,3	2,6	5	2	3,17
3.	Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic în orașul Hârlău	4,1	3,4	0	2,5	2,75

În situația în care există două sau mai multe proiecte care au obținut același punctaj, ierarhizarea se va realiza în funcție de punctajul obținut conform următoarelor criterii, în această ordine:

1. Disponibilitatea sursei de finanțare
2. Prioritățile selectate de către cetățeni
3. Fișe individuale de prioritizare aparatul tehnic al UAT și experți elaborare SDT.

Domeniu de
intervenție

P1

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Atragerea de investiții în localitate și intensificarea capacității IMM-urilor

PROIECT 1 - 3,54 puncte

Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate

Sursa de finanțare: Bugetul local, POR NE 2021-2027, POEO, PNS

Justificarea	Unul dintre principalele motoare de dezvoltare regională sunt IMM-urile. Acestea dispun în general de resurse financiare limitate și un spațiu redus de manevră economică. Un incubator de afaceri ar încuraja aceste IMM-uri să își asigure cu costuri minime infrastructura de început în afacere prin punerea la dispoziție a unor spații de birouri, expertiză și consultanță în dezvoltarea afacerii și acces la servicii de formare profesională pentru nevoile actuale și viitoare ale pieței.
Intervențiile	1. Crearea unei structuri consultative locale public – privat formată din reprezentanții mediului de afaceri, ai administrației publice locale și ai mediului ONG, care să stimuleze dezvoltarea economică 2. Înființarea unui centru expozițional în cadrul centrului de resurse, în vederea facilitării susținerii de evenimente și ateliere de creație digitală 3. Susținerea și stimularea producătorilor locali prin campanii de marketing semestriale 4. Realizarea unei infrastructuri care să faciliteze susținerea de cursuri de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru specializare inteligentă și de instruire a tinerilor în meserii căutate pe piață 5. Implementarea unui sistem de dare în folosință la un cost redus, a spațiilor aflate în proprietate publică, către start-up-uri, în primul an de activitate 6. Reglementări asupra impozitării afacerilor de tip start-up care prevăd scutirea de impozite pentru o perioadă de minim un an 7. Digitizarea bazei de date cu privire la afacerile locale, prin postarea locației și serviciilor oferite de către acestea pe harta digitală a orașului 8. Crearea unei infrastructuri care să faciliteze susținerea de cursuri gratuite de perfecționare pentru populația adultă de tip „a doua șansa” care să propună programe de calificare/recalificare, programe de inițiere, perfecționare sau specializare, în colaborare cu diverse ONG-uri 9. Configurarea și regenerarea urbană a centrului cultural cu integrarea implicațiilor economice ce rezultă de aici: Străzile configurate inteligent pot genera venituri mai mari dotărilor (comerț, servicii, alimentație publică etc.) și valori mai ridicate pentru proprietățile rezidențiale.
Sustenabilitatea	Economistul Natalia Titica menționează că „incubatorul de afaceri este o instituție care urmărește crearea unui mediu favorabil, sustenabil, pentru firmele nou înființate și cele inovative, cu potențial de dezvoltare.” Orașul Hârlău ar dispune astfel de un instrument de dezvoltare economică locală, care să încurajeze în timp cetățenii să investească local pe termen mediu și lung.
Grupul țintă	Direct: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice Indirect: Administrația publică locală a Orașului Hârlău, agenții de dezvoltare regionale, mediul de cercetare
Indicatori	Indicatori de realizare imediată: Modificarea procentuală a numărului de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese (%) Gradul de creștere a întreprinderilor de tip start up până în anul 2027 (%) Numărul de ore de training furnizate Numărul orelor de consiliere furnizate Rata angajării (% din beneficiari care au reușit să se angajeze în domeniu) Indicatori de rezultat: Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare (nr) Evenimente și ateliere de creație digitală (nr) Bază de date digitală (nr) Beneficiari care au urmat cursuri de perfecționare și specializare profesională (nr) Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin (nr)
co mplementaritate	Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P2, P3, P6, P8, P9, P21.
Mat uritate	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC

1

Hârlău – un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă

PROIECT 2 -- 3,72 puncte

Domeniu de
intervenție

Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a halelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău

P2

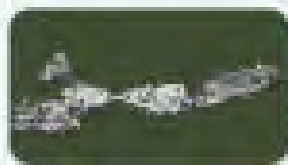
Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, Bugetul local, POEO, PNS, Alte surse

Justificarea	Legumele, fructele și produsele de origine animală sunt perisabile și necesită un sistem eficient de comercializare pentru a le ajunge în stare proaspătă la consumatori. În cadrul chestionarului de opinie al cetățenilor orașului Hârlău aceștia și-au exprimat necesitatea de a avea la dispoziție posibilitatea accesării unor servicii de calitate în cadrul Pieței din localitate. Principalele intervenții se cer asupra renovării, parcării accesibile și o infrastructură favorabilă pentru producătorii locali care vând aici. Piața Hârlău este un pol de dezvoltare important pentru oraș, cetățenii identificându-se în cadrul acesteia cu potențialul local de dezvoltare la care pot deveni contributory direcți. De asemenea, poziția centrală a pieței îi conferă accesibilitate și potențial de atragere a vizitatorilor.
Intervențiile	1. Renovarea pieței agro-alimentare, implicit delimitarea sectoarelor pieței agro-alimentare și echiparea corespunzătoare a acestora 2. Creșterea gradului de accesibilitate a pieței agro-alimentare prin crearea de rute a transportului public din cartiere în apropierea acesteia 3. Crearea unei baze de date electronice a producătorilor locali în vederea stimulării participării la evenimente tematice desfășurate în piața agro-alimentară, de tip târguri, pop-up store, expoziții 4. Dezvoltarea sau sprijinirea asociațiilor pentru creșterea de animale, producția și procesarea de lapte, cereale, carne, fructe și legume, arbuști 5. Realizarea de campanii de consultanță și specializare în rândul producătorilor locali în vederea stimulării acestora pentru deschiderea de centre de sacrificare în cadrul fermelor de animale (suine, bovine, caprine, ovine), procesare lână, procesare și conservare fructe și legume 6. Extinderea și modernizarea făcută în acord cu conceptul de regenerare urbană și noua identitate conferită orașului: planificarea făcută la scara deplasării pietonilor, cu elemente de design și utilitate corelate între centrul economic – piața și centrul cultural – Curtea Domnească
Sustenabilitatea	Ineficiența piețelor agricole interne este menționată ca fiind unul dintre factorii considerați responsabili pentru productivitatea redusă a fermierilor și pentru performanța slabă a sectorului agricol din țările în curs de dezvoltare. Prin urmare, coordonarea eficientă a pieței urbane din Hârlău este esențială pentru a crește oportunitățile de schimb și interdependență care stau la baza economiilor în creștere și în expansiune, nu doar de la nivel local, dar și de la nivel periurban.
Grupul țintă	Direct: fermieri locali din oraș și zona periurbană, cetățenii orașului Hârlău Indirect: Administrația publică locală a Orașului Hârlău, agenții de dezvoltare regionale
Indicatori	Indicatori de realizare imediată: Creșterea numărului de producători în zonă până în anul 2027 (%) Creșterea siguranței la reziliență a producătorilor locali Grad de siguranță pe piață (tranzacții sigure între producător și mari retaileri) Promovări ale pieței agro-alimentare în concordanță cu identitatea orașului (nr) Numărul orelor de consiliere furnizate Indicatori de rezultat: Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare Producători locali care vând în piață (nr) Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare), Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin (nr) Vizitatori anuali ai pieței agro-alimentare (nr)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P8, P21.</i>
Matrită	Faza de idee de proiect

Domeniu de intervenție

Dezvoltarea zonelor de producție și comercializare de pe raza localității

P3

OBIECTIV STRATEGIC

1

Hârlău - un oraș cu o dezvoltare economică sustenabilă și inteligentă

PROIECT 3 – 3,60 puncte

Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și Logistic în orașul Hârlău

Sursa de finanțare: Bugetul local, Alte surse

Justificarea	Zona de S-SV a orașului se remarcă printr-un peisaj industrial abandonat, cu afaceri care funcționează punctual în spațiu, fără o distribuire unitară și conectată. În același timp, zona prezintă un potențial important de dezvoltare fiind tranzitată atât de DE58, cât și de prezența gării Hârlău. Restaurarea proprietăților ar asigura un mediu sigur pentru ocupanții locali și o îmbunătățire a calității resurselor locale și regionale. În cadrul chestionarului de opinie cu privire la gradul de dezvoltare al orașului Hârlău, peste 10% dintre respondenți au specificat categoric că este necesară o regenerare și valorificare a acestei zone.
Intervențiile	1. Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și logistic, implicit dotarea cu spații de depozitare, livrare și comercializare a produselor, în parteneriat cu localitățile învecinate 2. Crearea unui parteneriat între: UAT Hârlău și UAT Comună(e) din componența Zonei Urbane Funcționale (ZUF)
Sustenabilitatea	O zonă tehnologică funcțională, care asigură flux de intrări și ieșiri pentru materii prime și resurse, generează un pol de dezvoltare economică în regiune. De asemenea, crearea unui parteneriat între: UAT Hârlău și UAT Comună(e) din componența Zonei Urbane Funcționale (ZUF) pe termen lung asigură o dezvoltare unitară, completarea resurselor într-un mod reciproc și constructiv între UAT-urile implicate.
Grupul țintă	Direct: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice Indirect: Administrația publică locală a Orașului Hârlău, agenții de dezvoltare regionale, mediul de cercetare; regiunea nord-est
Indicatori	Indicatori de realizare imediată: Creșterea gradului de parteneriat public-privat (nr de parteneriate) Gradul de creștere a afacerilor locale (%) Indicatori de rezultat: Spații de depozitare a mărfii amenajate (nr) Firme ce au sediul în cadrul parcului tehnologic (nr) Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare) (nr) Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin (nr) Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare (nr)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P2, P6, P8, P16, P17.</i>
Matrită	Faza de idee de proiect

OBIECTIV STRATEGIC 2

Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional

Domeniu de intervenție

PROIECT 4 -- 3,66 puncte

P4

Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Eficientizarea și digitalizarea serviciilor publice oferite de către Primărie

Sursa de finanțare: Bugetul local, POR NE 2021-2027, POCIDIF

Justificarea	Dezvoltarea rapidă a tehnologiei a produs modificări profunde în societate. Accesibilitatea largă a dispozitivelor inteligente, expansiunea sectorului IT și a conectivității au determinat schimbări în interacțiunea oamenilor cu diverși actori din societate (autoritățile publice, agenții economici, familia, unitățile de învățământ, unitățile medico-sanitare etc.). Viitorul societății este marcat de inovație și de continuarea revoluției digitale. Răspunsul autorității publice la aceste transformări constă în actualizarea viziunii și a angajamentului față de cetățeni, realizate pe baze sustenabile. Prioritățile strategice și cadrul de implementare sunt redefinite în acest context, iar principiile de guvernanță sunt adaptate cerințelor unei societăți mobile și implicate în viața comunității. Digitalizarea administrației publice constă în transpunerea în mediul online a activităților interne derulate de către autoritatea publică și a serviciilor oferite populației. De cele mai multe ori, o platformă informatică fiind creată și utilizată în acest scop.
Intervențiile	1. Lansarea unei platforme interactive de tip self-service care să permită cetățenilor să depună solicitări online și să acceseze un serviciu de consultare în mediul online în vederea verificării în prealabil a dosarelor, reducând etapele birocratice de eliberare/depuneri acte 2. Digitizarea documentelor din arhivele fizice ale instituției și realizare arhivă digitală 3. Realizarea unui Plan Urbanistic General (PUG) nou cu mărirea suprafeței de intravilan disponibil și online
Sustenabilitatea	Pe fondul dezvoltării urbane a localităților, digitalizarea permite ca autoritățile publice să țină pasul cu solicitările în creștere ale populației. Resursele umane și financiare consumate pentru prestarea serviciilor publice se pot reduce, iar practicile de operare ale compartimentelor administrației publice se pot unifica.
Grupul țintă	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Gradul de depunere al solicitărilor online (%/an) Consultarea documentelor online din cadrul APL (nr accesări) Indicatori de rezultat Accesări ale serviciului de consultare în mediul online (nr/lună) Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr) Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an) Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an) Documente digitizate în cadrul APL (nr)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P5, P6, P8, P16, P18.</i>
Matunitatea	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC 2

Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional

Domeniu de
intervenție

P5

PROIECT 5 -- 3,76 puncte

Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară

Sursa foto: [freepik.ro](https://www.freepik.ro)

Sursa de finanțare: Bugetul local, POEO

Justificarea	Supravegherea comunitară stimula un sentiment mai puternic de securitate prin încurajarea adoptării de bune practici comunitare. Cetățenii se îngrijesc mai mult unul de celălalt, raportează activități suspecte și contactează autoritățile. De asemenea, supravegherea comunitară ajută la îmbunătățiri asupra traficului rutier, organizării spațiului urban, combaterea discriminării sociale și de gen și planificării de evenimente, prin observarea tendințelor adoptate în comportamentul comunitar și prezicerea cu o mai mare siguranță a scenariilor de implementare pentru diferite proiecte de dezvoltare locală.
Intervențiile	1. Extindere sistem video de supraveghere în spațiile publice din oraș 2. Instalarea de internet gratuit în toate zonele publice (parcări, zona centrală, de agrement, comercială, de petrecere a timpului liber din oraș) 3. Monitorizarea video a evoluției și calității intervențiilor de regenerare urbană
Sustenabilitatea	Observarea comunității duce la o mai bună gestionare a resurselor financiare și spațiale de investiții, pe termen lung acest lucru aducând beneficii economice și de confort social zonei.
Grupul țintă	Direct: cetățenii orașului Hârlău Indirect: mediul de afaceri, autoritatea publică locală Hârlău
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Creșterea gradului de siguranță publică (nr de sesizări către organele competente cu privire la agresiuni) Creșterea gradului de responsabilizare cu privire la depozitarea de deșeuri (kg deșeu colectate din locuri neamenajate pentru depozitare) Indicatori de rezultat Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr) Utilizatori de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an) Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P4, P6, P9, P14, P15, P16, P18, P19, P20.</i>
Matunitatea	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC 2

Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional

PROIECT 6 -- 3,57 puncte

Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă

Domeniu de
intervenție

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

P6

Creșterea calității și transparenței actului decizional

Sursa foto: freepik.ro

Sursa de finanțare: Bugetul local, POEO

Justificarea	Cetățenii orașului Hârlău își doresc să fie parte activă în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea localității. Pe de o parte, această implicare reprezintă și o responsabilizare din partea lor, însoțită de un grad sporit de cunoaștere a mecanismelor de dezvoltare și implementare a măsurilor de dezvoltare locală, cunoaștere transmisă de către personalul primăriei și a instituțiilor subordonate, formate periodic în acest sens. Acest lucru permite cetățenilor să creeze împreună fața viitoare a localității, crește gradul de încredere al cetățenilor în politicieni și permite valorificarea potențialului creativ al locuitorilor.
Intervențiile	1. Implementare și derulare proces de bugetare participativă 2. Formarea continuă a personalului primăriei, precum și a personalului din instituțiile subordonate
Sustenabilitatea	Un grad sporit de colaborare și cooperare între administrația locală și cetățeni poate forma grupuri diferite de persoane, care în timpul discuțiilor vor afla, poate pentru prima dată, despre nevoile și viața altor persoane din aceeași localitate. O parte importantă cooperării este tocmai crearea unor relații mai bune în localitate. Dacă, în plus, oamenii vor cunoaște nevoile altora, vor învăța să decidă singuri care sunt prioritățile reale în cazul în care localitatea are resurse limitate.
Grupul țintă	Direct: cetățenii orașului Hârlău, Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: mediul de afaceri
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Zile participanți la instruire – utilizatori sisteme informatice (nr) Campanii organizate (nr) Indicatori de rezultat Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P4, P5, P7, P9, P21, P22.</i>
Maturationea	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC

3

Dezvoltarea inclusivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

PROIECT 7 -- 3,84 puncte

Domeniu de
intervenție

Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii medicale de la nivelul

P7

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, Bugetul local

Justificarea	Potrivit descrierilor OCDE (Organizația de Dezvoltare și Cooperare Economică) și OMS (Organizația Mondială a Sănătății), studiile privind satisfacția pacienților legată de calitatea și accesul la serviciile de sănătate reprezintă o parte importantă în cadrul evaluării generale a sistemului de îngrijiri medicale, precum și fundament pentru politicile naționale și locale de sănătate. Mulțumirea comunității locale față de calitatea serviciilor medicale este una foarte scăzută (doar 26% dintre cetățeni se declară mulțumiți și foarte mulțumiți de aceasta). Acest lucru cere o investiție complexă în îmbunătățirea serviciilor medicale de la nivel local.
Intervențiile	1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea Spitalului orașenesc Hârlău (clădire și echipamente), implicit înființarea unui centru de primiri în regim de urgență la nivelul orașului Hârlău, implicit sporirea numărului de medici din oraș 2. Înființarea unui cabinet medical pediatric modern 3. Înființarea unui cabinet medical având ca specializare diabet, nutriție și boli metabolice 4. Utilare și echipare a cabinetelor medicale școlare din oraș 5. Modernizarea, echiparea și anveloparea cabinetelor de medicină de familie
Sustenabilitatea	Dezvoltarea operaționalității la nivel local, conduce în acest caz și către o dezvoltare la nivel regional și național a ofertei serviciilor medicale de calitate, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate publică și îmbunătățind accesul la acestea, cât și o creștere cantitativă a numărului de persoane beneficiare de servicii medicale, îmbunătățind starea de sănătate publică pe termen mediu și lung.
Grupul țintă	Direct: cetățenii orașului Hârlău și comunelor învecinate, deservite de Spitalul Orașenesc Hârlău, elevi, cadre didactice Indirect: cetățeni ai regiunii nord-est (alții decât cei din categoriile menționate mai sus)
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Reducerea costurilor cu întreținerea și încălzirea spațiilor medicale (lei/an sau kWh/an) Numărul de beneficiari mulțumiți de calitatea serviciilor medicale Creșterea gradului de implicare a angajaților în reducerea costurilor cu întreținerea și încălzirea spațiilor medicale (nr de instruiți/an) Indicatori de rezultat Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a asigura un sistem de sănătate integrat în cadrul lor (nr) Numărul de specializări acoperite la nivel local Utilizatori de servicii medicale (utilizatori/an) Suprafață reabilitată (mp)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P8, P9, P11, P12, P21.</i>
Maturitatea	Faza de idee de proiect

Domeniu de
intervenție

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Facilitarea integrării și incluziunii sociale, prin modernizarea și extinderea infrastructurii
specifice și creșterea accesibilității la aceasta

PROIECT 8 – 3,29 puncte

*Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de
asistentă socială*

P8

Sursa foto: [freepik.ro](https://www.freepik.ro)

Sursa de finanțare: POEO, POIDS, Bugetul local, PNRR

Justificarea	Gradul de dezvoltare a întreprinderilor sociale este unul foarte mic la nivel local, 85% din populație fiind, de altfel, nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de acesta. Conform Studiului „Peisaje urbane. 7. Valoarea Infrastructurii sociale” efectuat de către Universitatea din Cambridge infrastructura socială este dată de acele spații fizice în care interacțiunile „nefizice” dintre oameni, regulate, sunt facilitate între și în cadrul diverselor secțiuni ale unei comunități și unde relații semnificative, noi forme de încredere și sentimente de reciprocitate se dezvoltă printre oamenii locului. Comunitatea orașului Hârlău are nevoie să își consolideze spiritul comunitar și încrederea în vecini.
Intervențiile	1. Amenajarea de cantine sociale pentru persoanele defavorizate, cu posibilitatea de oferire a unei mese calde pe zi 2. Construirea de locuințe ANL, implicit construirea unui cartier modern de locuințe, pentru tineri specialiști 3. Înființarea și dezvoltarea unui Centru de Asistență Socială Multifuncțional, care să asigure, pe de o parte, infrastructura pentru îngrijire (la domiciliu sau centralizat) a persoanelor vârstnice și pe de altă parte a copiilor ce provin din familii vulnerabile, inclusiv oferirea de suport după orele de curs, consiliere psihologică și logopedie 4. Construirea de locuințe sociale și locuințe de necesitate – locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate prevăzute de lege 5. Asigurarea posibilității manifestării comunităților locale în spații identitare ce pot contribui la întărirea sentimentului de apartenență – reabilitarea spațiului central Curtea Domnească – ca pol de pornire al dezvoltării comunității din Hârlău
Sustenabilit	O comunitate puternică din punct de vedere al relațiilor sociale și a incluziunii sociale, este o comunitate rezilientă, care își găsește resurse interne de a depăși perioade de criză și lipsuri economice.
Grupul țintă	Direct: cetățenii orașului Hârlău și comunelor învecinate, mediul de afaceri local, mediul cultural local Indirect: cetățenii ai regiunii nord-est (alții decât cei din categoriile menționate mai sus)
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Capacitatea din structurile sociale noi sau modernizate de îngrijire a copiilor și vârstnicilor Persoane care au accesat serviciile cantinei (nr) Evenimente organizate cu sprijinul și implicarea comunității locale (nr) Indicatori de rezultat Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an) Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an) Numărul beneficiarilor mulțumiți și foarte mulțumiți de training și % din totalul Beneficiarilor Construcții ANL înființate (nr) Locuințe sociale și locuințe de necesitate construite (nr și mp)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P9, P11.</i>
Matunitatea	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC 3

Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

Domeniu de
intervenție

PROIECT 9 – 3,17 puncte

Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate

P9

Sursa foto: [freepik.ro](https://www.freepik.ro)

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, Bugetul local, POEO, PNRR

Justificarea	Lupta împotriva excluziunii sociale și a sărăciei este o nouă modalitate de abordare care încurajează cooperarea în domeniu, combinând obiectivele comune ale Uniunii Europene cu ale țărilor membre, respectiv complementaritatea planurilor naționale de acțiune cu programul de acțiune al Comisiei Europene. Aproximativ 4,5 din populația orașului Hârlău este de etnie romă, situată majoritar în zonele marginalizate ale localității, formând un grup de risc. Pentru a reduce riscul de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai se impun măsuri de incluziune socială, inclusiv dezvoltarea unei ramuri a economiei sociale care, în comparație cu scopul economiei de piață, nu este obținerea de profit, ci constă în îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de noi oportunități pentru persoanele dezavantajate sau făcând parte din categorii vulnerabile.
Intervențiile	1. Derularea de proiecte de incluziune socială pentru populația marginalizată din cauza sărăciei 2. Realizarea unei campanii de advocacy și antidiscriminare a minorității rome din comunitate 3. Realizarea de investigații periodice pe teren de către departamentul de servicii sociale din cadrul administrației publice locale, pentru a reduce riscul de acordare eronată a ajutoarelor sociale
Sustenabilitatea	Comisia Europeană definește incluziunea socială ca fiind un proces prin care se asigură că persoanele confruntate cu riscul sărăciei și excluziunii dobândesc oportunitățile și resursele necesare pentru a participa pe deplin la viața economică, socială și culturală și că se bucură de un standard de viață și bunăstare considerat normal în societatea în care trăiesc. Asigură participarea sporită a acestor persoane la luarea deciziilor care le afectează viața, precum și accesul lor la drepturile fundamentale. ²³
Grupul țintă	Direct: populația romă din localitate, populației din zonele marginalizate ale orașului Indirect: populația orașului Hârlău în ansamblu, mediul de afaceri
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Numărul de asociații/fundații înființate cu scop social Numărul de persoane care ies din grupul vulnerabil Numărul de evenimente tematice organizate anual în cadrul comunității rome. Programe derulate pentru integrare socială (nr) Rata angajării (% din beneficiari care au reușit să se angajeze în domeniu) Creșterea ocupării forței de muncă (%) Indicatori de rezultat Capacitatea de reabilitare a persoanelor din categoriile vulnerabile (nr de persoane și %) Numărul beneficiarilor angajați în afaceri locale
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P8, P11.</i>
Matricea	Faza de idee de proiect

²³ POLITICI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ PENTRU GRUPURILE VULNERABILE Creșterea accesului pe piața muncii, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor publice și Locuințelor, publicație a fost realizată în cadrul proiectului „Transnational European Labour Market Integration Through Information Technologies” – TELMI finanțat prin programul INTERREG III B CADSES RO 2004/016-772.05.02.02.07

OBIECTIV
STRATEGIC 3

Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

Domeniu de
intervenție

PROIECT 10 – 3,78 puncte

P10 *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia*

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, Bugetul local, POEO, PNRR

Justificarea	Infrastructura sistemului educațional și de formare profesională reprezintă un factor esențial al procesului educațional, care are efect direct asupra elevilor. S-au realizat progrese în asigurarea accesului la educație, iar acum eforturile se concentrează către îmbunătățirea condițiilor de predare și de învățare, ceea ce înseamnă mai multe resurse educaționale de calitate, cadre didactice mai bine pregătite și o infrastructură îmbunătățită. ²⁴
Intervențiile	1. Implementarea catalogului electronic în instituțiile școlare 2. Implementarea unui sistem After school/Școala după școală pentru copiii din comunitate 3. Dotarea și echiparea unităților de învățământ în vederea creșterii calității actului educațional și realizării tranziției digitale (cabinete multimedia, sală de festivitate, centre de informare și biblioteci digitale, tehnică de calcul, conexiune la Internet, echipamente de laborator) 4. Crearea de spații recreative și de stimulare a activităților creative în aer liber, în curtea instituțiilor de învățământ
Sustenabilitatea	Educația reprezintă structura unei societăți prospere și dezvoltate. Deciziile privind investițiile în infrastructura educațională contribuie la asigurarea accesului la medii de învățare care sprijină dezvoltarea personală și coeziunea socială către o dezvoltare sustenabilă.
Grupul țintă	Direct: Elevi din orașul Hârlău, elevi din localitățile învecinate – navetiști în oraș, părinții elevilor din Hârlău și localități învecinate, mediul educațional Hârlău Indirect: Întreaga populație a orașului Hârlău și împrejurimi, mediul de afaceri
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Copii ce participă la activități after school (nr) Indicatori de rezultat Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (utilizatori/an) Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor Populația înrolată în proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (nr) Clase ce au catalog electronic (nr) Cabinete multimedia (nr) Număr de evenimente în sala de festivitate Laboratoare echipate (nr)
complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P8, P20, P22</i>
Maturitatea	Faza de idee de proiect

²⁴ Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023, Ministerul Educației Naționale, 2018

OBIECTIV
STRATEGIC

3

Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale

PROIECT 11 – 3,87 puncte

Domeniu de
intervenție

P11

Îmbunătățirea sistemului de formare continuă și creșterea calității serviciilor educaționale

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea profesională continuă

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, PNRR, Bugetul local, POEO, ERASMUS

Justificarea	Cele mai importante provocări din domeniul educației în mai multe țări din întreaga lume, inclusiv în România, sunt legate de calitatea, relevanța și eficiența educației și mai puțin de acces. ²⁵ Investițiile în îmbunătățirea serviciilor educaționale sunt mari și necesită o durată mai lungă de timp pentru acomodare și asimilare, dar o dată implementate, societatea este încurajată la antrenarea sa în cât mai multe activități stimulante educațional, cu o creștere a calității și a atracției pentru investire în comunitate.
Intervențiile	1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale și a infrastructurii pentru formare profesională continuă, inclusiv pentru populația cu vârsta de peste 50 de ani 2. Încurajarea voluntariatului în rândul tinerilor și a persoanelor vârstnice prin parteneriate de colaborare cu mediul ONG, implicând derularea de activități de cercetași 3. Asigurarea accesului gratuit pentru elevi în incinta terenurilor/sălii sportive a școlilor 4. Organizarea de schimburi de experiență cu școli din alte localități/regiuni/țări 5. Derularea de tabere educaționale anuale pe timpul verii, în satul Pârcovaci, cu posibilitatea de organizare la lacul de acumulare Pârcovaci 6. Integrarea și instalarea de dotări suplimentare pentru cultură și petrecerea timpului liber în cadrul unităților de învățământ, corelate funcțional cu spații din cadrul Parcului Tineretului și a Curții Domnești
Sustenabilitatea	Oferirea de servicii educaționale calitative are importanță pentru elevi și comunitate pe termen mediu și lung. O ofertă educațională neactualizată și concepută incomplet, fără adaptare la piața forței de muncă, se va reflecta în generațiile viitoare care nu vor reuși să se adapteze la cerințele pieței pentru a-și găsi un loc de muncă sau pentru a contribui la dezvoltarea locală. Prin urmare, sporirea serviciilor educaționale are în vedere tocmai diminuarea acestor efecte negative.
Grupul țintă	Direct: Elevi din orașul Hârlău, elevi din localitățile învecinate – navetiști în oraș, părinții elevilor din Hârlău și localități învecinate, mediul educațional Hârlău Indirect: întreaga populație a orașului Hârlău și împrejurimi, mediul de afaceri
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Gradul de implicare voluntară (%) Indicatori de rezultat Număr anual de utilizatori proiectelor implementate în comunitate Cursuri de formare profesională (ore) Beneficiari ai cursurilor (nr) Evenimente educaționale organizate majoritar cu voluntari (nr) Numărul de tabere educaționale derulate Locații revitalizate și amenajate, la nivel local, pentru desfășurarea de tabere educaționale (nr) Evenimente culturale cu tematică locală desfășurate (nr/an)
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P8, P20, P22</i>
Matrice	Faza de idee de proiect

²⁵ Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023, Ministerul Educației Naționale, 2018

OBIECTIV STRATEGIC 4

Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicând prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

Domeniu de intervenție

PROIECT 12 – 4,18 puncte

Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică

P12

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, PNRR, AFM, Bugetul local, AS, Fondul de modernizare

Justificarea	Majoritatea clădirilor publice ale orașului Hârlău sunt concentrate în zona centrală a acestuia. Acest spațiu suferă de lipsă de identitate, lipsuri ce pot fi contracarate vizând asigurarea unei ierarhii bazate pe calitățile spațiale pentru realizarea valorilor sociale de referință ale comunității. Totodată, sunt necesare intervenții asupra clădirilor publice care să asigure, integrat, și un confort termic mai sporit și încălzirea cu surse alternative de energie, locale și economice, alături de o renunțare treptată la combustibilii fosili. Combustibili fosili ce pot fi repartizați în cadrul locuințelor individuale, într-un sistem modernizat, fără pierderi de resurse și energie și cu posibilitatea de a fi adaptat pe termen lung la surse alternative de producție a energiei termice.
Intervențiile	1. Consolidarea seismică, modernizare și dotare a Școlii Gimnaziale Pârcovaci 2. Renovare și reabilitare termică clădire Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Hârlău 3. Renovare și reabilitare termică clădire Poliția Locală Hârlău 4. Reabilitare termică clădire Parchetul de pe lângă Judecătoria Hârlău 5. Reabilitare termică, modernizare și extindere clădire Dispensar Uman 6. Renovare și reabilitare termică Biblioteca Orașenească 7. Renovare și reabilitare termică clădire Primăria Orașului Hârlău 8. Renovare și reabilitare termică clădire Colegiul Național Ștefan cel Mare Hârlău 9. Renovare și reabilitare termică clădire Școala Gimnazială Petru Rareș Hârlău 10. Promovarea dezvoltării surselor alternative de energie atât în sectorul public, cât și privat, atât la nivel de gospodării individuale, cât și la nivelul agenților economici 11. Construire parc fotovoltaic 12. Eficientizarea și modernizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale
Sustenabilitate	Îmbunătățirea eficienței energetice în cadrul clădirilor este ideal a fi începută de la orice tip de construcție, dar cu atât mai mult, de la construcțiile aflate în domeniul public. Asta deoarece se stabilește un precedent în localitate și se aduc economisiri considerabile la bugetul local pe termen mediu și lung. Practic, autoritatea publică locală setează un exemplu de bune practici la nivel local, ce poate fi multiplicat și de către societatea civilă, crescând astfel și gradul de încredere al acesteia, de confort și de stabilitate.
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău; Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită (metri pătrați) Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Indicatori de rezultat Producția de energie electrică în cadrul parcului fotovoltaic (MWh/an); Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.) (MWh/an); Emisii de gaze cu efect de seră estimate (echivalent tone de CO₂/an) Număr de instituții publice beneficiare Prelungirea rețelei de gaze naturale (ml)
coordonator	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P2, P14, P16, P20, P21, P22</i>
Maturitatea	Proiect în faza de licitație și întocmire PT+EXECUȚIE pentru clădirile: Corp-C1 nr.cad 62089-Primăria Orașului Hârlău, Corp-C1 si Corp C2 nr.cad 62020 Colegiul Național Ștefan cel Mare Hârlău, Corp-C1 nr.cad 62022 Școala Gimnazială Petru Rareș Hârlău

OBIECTIV
STRATEGIC 4

Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități.

Domeniu de
intervenție

PROIECT 13 – 3,80 puncte

P13

Gestionarea sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră

Sursa foto: [freepik.ro](https://www.freepik.ro)

Sursa de finanțare: AS, PODD, Bugetul local, PNRR

Justificarea	Populația orașului Hârlău (inclusiv sat Pârcovaci) este deservită în proporție de aproximativ 37 % de servicii alimentare cu apă și 27% servicii de canalizare-epurare. Se impune creșterea gradului de conectare, pe de o parte și reducerea pierderilor de apă pe sistemele existente prin înlocuirea conductelor de apă cu durată de viață depășită și pe care se înregistrează în mod frecvent avarii, pe de altă parte.
Intervențiile	1. Modernizare și extindere rețele de utilități apă și canalizare în orașul Hârlău 2. Extindere rețea de utilități apă și canalizare în satul Pârcovaci
Sustenabilitatea	Apa potabilă este un element de bază în desfășurarea activităților de zi cu zi. Accesul la aceasta nu ar trebui să fie opțional. O infrastructură modernă și completă a distribuției de apă și canalizare sporește sănătatea locuitorilor, gardul de confort și securitate. De asemenea, gestionarea resursei de apă, o resursă indispensabilă pentru economie, reprezintă durabilitatea comunității pe termen mediu și lung.
Grupul țintă	Direct: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice Indirect:
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Clădiri publice & private cu acces la apă potabilă și canalizare (locuințe) Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Indicatori de rezultat Racorduri canalizare (nr) Branșamente apă (nr) Lungimea rețelei transport apă potabilă construită și reabilitată (ml) Lungimea rețelei transport apă menajeră și/sau pluvială construită și reabilitată (ml)
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P16, P17</i>
Matruri	Faza de idee de proiect

OBIECTIV
STRATEGIC 4

dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, impulsionată prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

Domeniu de
intervenție

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități

PROIECT 14 – 4,22 puncte

P14

Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public

Sursa de finanțare: PNRR, Bugetul local

Justificare	Gradul de acoperire a străzilor cu rețeaua de iluminare urbană este de aproximativ 75%. Prin urmare, este necesară extinderea sistemului de iluminat și modernizarea celui existent, pentru a crește confortul și siguranța cetățenilor pe timp de noapte, a-l face mai eficient energetic și a spori atractivitatea zonelor din localitate.
Intervențiile	1. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public, implicit prin dotarea cu rețele subterane pentru iluminat și linii de comunicație (internet, televiziune) 2. Luminarea interactivă a fântânilor arteziene din oraș pentru o îmbunătățire a aspectului și a ambiantului din spațiile publice
Sustenabilitatea	Iluminatul stradal inteligent este o soluție avantajoasă, datorită economisirii de energie, duratei de viață mai lungi, ușurinței de instalare, controlului iluminatului și caracterului ecologic și sustenabil. Acesta contribuie direct la rentabilitate și eficiența economică, dezvoltare socio-economică a localității, creșterea gradului de siguranță individuală și colectivă precum și a circulației rutiere.
Grupul țintă	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău, Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori Indirect: Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Extinderea rețelei de iluminat public (metri) Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Indicatori de rezultat Economia de energie electrică (MWh/an) Emisii de gaze cu efect de seră estimate (echivalent tone de CO ₂ /an)
Complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P5, P12, P17, P19, P20.</i>
Material	Contract semnat afm/proiect tehnic întocmit/contractat consultanță

PROIECTIA
STRATEGIC 4

dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicit prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități

PROIECT 15 – 4,11 puncte

Domeniu de
intervenție

P15

Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități

Sursa de finanțare: PNRR, Bugetul local, AFM

Justificarea	Orașul Hârlău are un sistem integrat de management al deșeurilor care permite colectarea selectivă de pe raza localității a acestora. Conform chestionării populației, reiese că în cadrul orașului sunt necesare îmbunătățiri ale sistemului care să asigure o colectare mai sigură și integrată. Aproximativ 10% dintre cetățeni propun ca acest lucru să se facă prin suplimentarea cu echipamente și utilaje de colectare și gestionare a deșeurilor, precum și menținerea curățeniei periodice și peste 65% se consideră nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de actuala modalitate de gestionare a deșeurilor. Prin urmare, pentru eficientizarea sistemului de management al deșeurilor, Orașul Hârlău intenționează să instaleze 15 insule supraterane încasate cu containere individuale, schimbarea sistemului de colectare și folosirea de noi tehnologii.
Intervențiile	1. Construirea de insule ecologice digitalizate 2. Înființarea unei platforme de compost la periferia orașului și echiparea cu utilaje specifice de prelucrare a deșeurilor verzi 3. Echiparea cu utilaje de deszăpezire și curățare străzi 4. Derularea de acțiuni de promovare și conștientizare în rândul cetățenilor privind colectarea selectivă a deșeurilor, implicit implementarea unui sistem de sancționare a practicilor neconforme de depozitare și eliminare a deșeurilor
Sustenabilitatea	În sistemele socio-economice (dominate de om), cea mai mare pondere a deșeurilor au fost și continuă să fie considerata neutilizabila, principala preocupare legată de gestionarea acestora fiind identificarea soluțiilor de eliminare. ²⁶ Până acolo, pașii prioritari sunt aceia de reducere și reutilizare. Un sistem extins și îmbunătățit de management al deșeurilor ar putea asigura parcurgerea acestor pași pe termen lung, prin sprijinirea de activități/acțiuni specifice pentru înființarea și dotarea de insule ecologice digitalizate (ansamblu de containere) preponderent în zonele de blocuri de apartamente.
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău, Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori Indirect: Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Numărul de echipamente de colectare instalate pe raza localității Creșterea gradului de responsabilitate civică (kg de deșeuri colectate din spații neconforme) Indicatori de rezultat Rata de recuperare a deșeurilor reciclabile (tone) Deșeuri organice compostate (tone) Utilaje achiziționate în vederea gestionării deșeurilor (nr) Campanii de promovare și conștientizare derulate (nr)
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P13, P16</i>
Matritatea	Parte a intervențiilor din proiect depuse la MMAP: Managementul deșeurilor “ Construirea de insule ecologice digitalizate in Orașul Hârlău, județul Iași

²⁶ STRATEGIA NAȚIONALĂ DE GESTIONARE A DEȘEURILOR, MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE, ianuarie 2013

Domeniu de intervenție

Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități

PROIECT 16 – 3,87 puncte

Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență

P16

Sursa de finanțare: PNRR, Bugetul local, AFM, POR NE 2021-2027

Justificarea	Monitorizarea calității mediului este importantă pentru a semnaliza schimbările în cadrul acesteia, a determina cauzele care le produc și mai ales pentru a emite soluțiile de evitare a poluării. Orașul Hârlău la acest moment nu are stații de monitorizare a calității aerului, un plan de reducere a riscurilor și nici un sistem de menținere a apelor curate. Toate acestea sunt necesare a fi integrate într-un plan viitor cât mai bine structurat și aplicabil imediat în localitate.
Intervențiile	1. Înființarea unui sistem de curățare a albiei râului Bahlui și a barajului Pârcovaci 2. Instalarea unui sistem de măsurare a calității aerului care să cuprindă senzori implicit pentru măsurarea noxelor, oxizilor de carbon și a particulelor în suspensie 3. Echiparea serviciului voluntar pentru situații de urgență cu utilaje și echipamente noi și moderne 4. Stoparea fenomenului arderilor dirijate atât în mediul locativ cât și în perimetrul depozitărilor de deșeuri 5. Derulare campanii de promovare a plantării de arbori, cu precădere în mediul școlar 6. Combaterea dăunătorilor din spații publice și spații verzi, prin aplicarea de tratamente biologice periodice 7. Reducerea riscului la alunecări de teren 8. Construirea de adăpost pentru animalele fără stăpân
Sustenabilitate	Pentru a ne asigura durabilitatea pe termen lung, este necesar să percepem mediul, clima, economia și societatea ca părți inseparabile ale aceluiași întreg. Un mediu sănătos este indispensabil pentru o economie durabilă și o societate echitabilă. ²⁷
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Instalații de monitorizare a calității aerului și apei (nr) Cantități de deșeuri colectate de pe malul și interiorul cursurilor de apă și lacului Pârcovaci (kg) Indicatori de rezultat Utilaje și echipamente achiziționate pentru situații de urgență (nr) Tratamente aplicate în vederea combaterii dăunătorilor din spații publice (nr) Animale fără stăpân îngrijite în cadrul adăpostului (nr) Nr de incendii înregistrare în comparație cu ani anteriori (%)
Componente	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P5, P13, P15.</i>
Matrice	Proiect la faza de idee

²⁷ <https://www.eea.europa.eu/>

PROIECT 17 – 3,85 puncte

Domeniu de intervenție

Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului

P17

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Creșterea conectivității la nivel local și regional

Sursa de finanțare: PNRR, Bugetul de stat, Bugetul local

Justificarea	Proiectul asigură accesibilitatea unor zone cu potențial la nivel de regiune unde condițiile economice au împiedicat dezvoltarea zonei. Ca urmare a realizării proiectului se contează pe îmbunătățirea condițiilor de circulație și pe diversificarea serviciilor și stimularea inițiativei private în zonă. Infrastructura va contribui la creșterea atractivității zonei pentru noi investiții în zonă. În plus, odată cu lucrările de modernizare a obiectivelor, valoarea terenurilor din zona va crește, de asemenea și interesul investitorilor.
Intervențiile	1. Amenajarea și modernizarea trecerilor de pietoni inteligente, implicit echiparea acestora care să asigure o siguranță și vizibilitate sporite pentru participanți la trafic (pietoni, șoferi, bicicliști) 2. Reabilitare și modernizare a infrastructurii de transport pentru creșterea accesibilității și introducerea de soluții moderne de mobilitate, nepoluante 3. Amenajarea și reabilitarea parcărilor publice
Sustenabilitate	Realizarea proiectului va sprijini dezvoltarea economică prin atragerea de investitori și va contribui la protejarea mediului, care pe termen lung va conduce la creșterea calității vieții.
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Creșterea accesibilității la mobilitate (locuitori) Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Timpi în trafic ai participanților (minute) Indicatori de rezultat Kilometri de drum modernizat
Complementaritate	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P2, P3, P5, P13, P18, P19, P20.</i>
Matrice	Proiect în implementare

OBIECTIV STRATEGIC 5

Mobilitate urbană: implică extinderea infrastructurii sportive și de recreere

Domeniu de intervenție

PROIECT 18 – 3,6 puncte

Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente

P18

Creșterea conectivității la nivel local și regional

Sursa de finanțare: PNRR, Bugetul local, AFM

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Justificarea	Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente la nivelul orașului Hârlău este necesare deoarece momentan singura alternativă a transportului în comun sunt serviciile oferite de firmele de taximetrie. Pentru o acoperire cât mai uniformă a zonei centrale și a celei de tranzit prin satul Pârcovaci se propune localizarea a 7 stații de autobuz/microbuz care să asigure acoperirea în jurul lor a unui perimetru de parcurs într-un interval de 15 minute de către pietoni. De asemenea, punctele sugerate intersectează limitele de la est și vest ale localității, puncte mediane și pista de biciclete propusă. Se recomandă ca stațiile pentru transportul public să intersecteze stațiile de bike sharing, iar distribuirea spațială a traseelor să aibă în vedere aspectele tehnice ale tramei stradale și geomorfologia terenului din cadrul localității.
Intervențiile	1. Achiziția de microbuze școlare electrice și asigurarea unui transport sustenabil și gratuit pentru elevi 2. Înființarea unei rețele de transport public în comun și facilitarea utilizării acestuia în rândul cetățenilor, pentru traseele Pârcovaci - Hârlău și Hârlău-gară. 3. Amenajare piste de biciclete și stații de bikesharing 4. Promovarea transportului alternativ prin inițierea unei campanii care să susțină ideea de „O zi pe săptămână fără mașină!” 5. Platformă de ride sharing dedicată promovării soluțiilor de transport în comun
Sustenabilitate	Creșterea accesibilității la mobilitate economică și verde sporește confortul urban al cetățenilor, calitatea vieții și implicit a mediului înconjurător și contribuie la regenerarea urbană a orașului, pe termen mediu și lung.
Grupul țintă	Direct: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Numărul de pasageri ce aleg transportul în comun, comparativ cu anii anteriori (%) Indicatori de rezultat Numărul stațiilor inteligente înființate – de autobuz și bikesharing Numărul de autobuze/microbuze achiziționate
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P2, P3, P5, P17, P20.</i>
Matrice	Proiect la faza de idee

OBIECTIV
STRATEGIC

5

Mobilitate urbană. Implică extinderea infrastructurii sportive și de recreere

Domeniu de
intervenție

P19

PROIECT 19 – 3,69 puncte

Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber

Sursa de finanțare: PNRR, CNI, Bugetul local

Justificare	Conform Ordonanței de Urgență nr. 114 din 17 octombrie 2007, pentru modificarea și completarea Legii nr. 24 / 2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, publicată în Monitorul Oficial nr. 713 din 22 octombrie 2007, Articolul II, (1): “Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor, până la data de 31 decembrie 2013”²⁸ Conform Registrului local al spațiilor verzi din orașul Hârlău, județul Iași în anul 2016 suprafața verde pe cap de locuitor îndeplinea această condiție, fiind de 26,47 mp. Totuși, din răspunsurile cetățenilor, reiese faptul că aceștia sunt în proporție de 93% foarte nemulțumiți sau nemulțumiți de frecvența spațiilor verzi, de agrement și sport și 85% nemulțumiți de amenajarea celor existente, cu precădere de cele aflate în proximitatea cursurilor de apă.
Intervențiile	1. Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri și spații verzi, implicit dotarea cu aparate fitness în aer liber și crearea unui spațiu de joacă în parcul „La Ciupercă” 2. Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement, implicit facilitarea accesului la servicii sportive calitative 3. Înființare parc satul Pârcovaci, implicit construirea unui teren de sport cu posibilitatea de practicare a fotbalului și a tenisului
Sustenabilitatea	Parcurile, respectiv spațiile verzi urbane sunt elemente urbane esențiale care se constituie de cele mai multe ori, alături de piață și stradă ca puncte esențiale în dezvoltarea comunităților. Spațiile verzi publice oferă cadru pentru petrecere a timpului liber, relaxare și activități sportive, dar sunt, de asemenea, fundamentale pentru sănătatea și bunăstarea fizică și mentală, pentru coeziunea comunității și esențiale pentru aspecte ce țin de biodiversitate, atenuarea schimbărilor climatice și creșterea economică local
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (locuitori) Amenajarea instalației de colectare și scurgere a apelor pluviale Indicatori de rezultat Metri pătrați amenajați ca spațiu verde Instalații de practicare a sportului în aer liber instalate în spațiile verzi din oraș (nr și mp) Număr de locuri în tribune Evenimente sportive derulate (nr/an) Gradul de practicare a unui sport de performanță în rândul tinerilor din localitate (nr locuitori)
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P8, P10, P11, P20, P21, P22.</i>
Mat	Proiect la faza de idee

²⁸ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/86267>

Domeniu de intervenție

P20

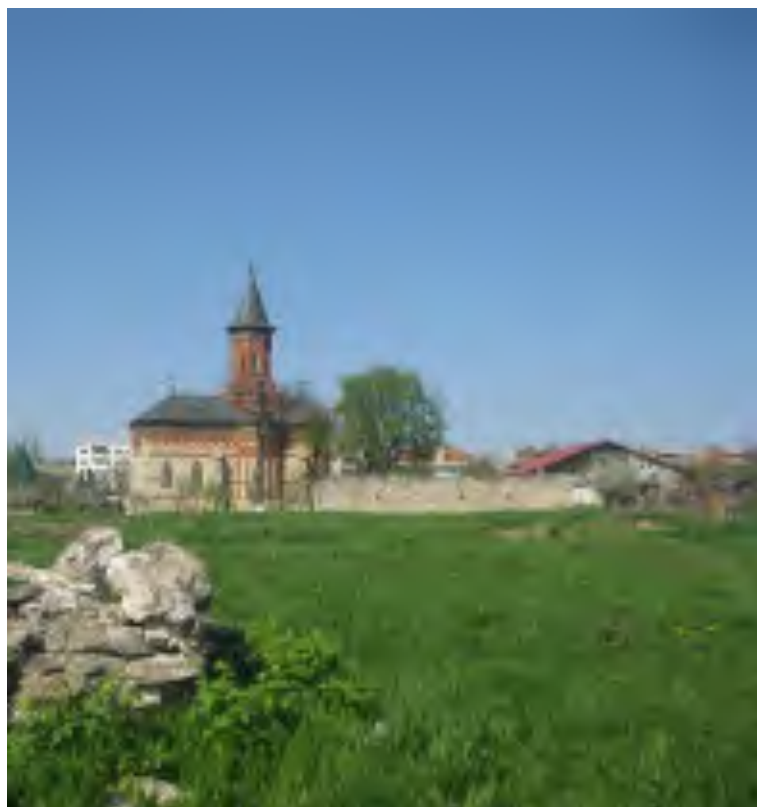
OBIECTIV STRATEGIC

6

Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural

PROIECT 20 – 4,43 puncte

Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului

Sursa de finanțare: POR NE 2021-2027, Prioritatea 7 - O regiune mai atractivă, Bugetul local

Justificarea	Zona studiata prezinta diferite nevoi, dar ceea ce devine cert este ca trebuie configurata o rețea de spații publice conectate la istoria locală – Curtea Domnească Hârlău. Zona centrală a Hârlăului renaște printr-o intervenție ținută, de modernizare a unui parc, în relație cu restaurarea unui monument istoric – biserica Sf. Gheorghe și Curtea Domnească. Orașul Hârlău are nevoie să își definească o nouă identitate, bazată pe specificul locului. În urma analizei urbane, rezultă că cea mai valoroasă informație care poate sta la baza unei strategii de regenerare urbană este Curtea Domnească, în relație cu Parcul Tineretului.
Intervențiile	1. Consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a Ansamblului Curții Domnești din Hârlău 2. Crearea unui concept de tip „Centrul Vechi” în zona parcului din fața Curții Domnești, inclusiv reabilitarea Parcului Tineretului din centrul orașului 3. Crearea identității axată pe istoria localității și pe tradiția inter-culturală a zonei – „Leagănul Mușatinilor” pentru orașul Hârlău
Sustenabilitatea	Zona centrala este caracterizata de mixitate funcțională. In centru, Orașul Hârlău are capacitatea de a dezvolta o serie de spatii publice care sa pună in valoare Biserica Sf. Gheorghe si Curtea Domneasca. Prin implementarea acestor proiecte se va asigura gospodărirea eficientă și folosirea spațiilor urbane într-un mod inteligent și creativ, prin conservarea caracterului și identității locului, revitalizarea durabilă a patrimoniului construit.
Grupul țintă	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr situri culturale și turistice) Spații deschise create sau reabiliate în zonele urbane (metri pătrați) Indicatori de rezultat Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an)
Integrat	<i>Proiectul este integrat din punct de vedere al intervențiilor vizate (minim doua tipuri de investiții: regenerare urbana si dezvoltarea turismului sustenabil si culturii) și abordează funcții multiple (economic, social, de mediu etc.).</i> <i>Limita de regenerare urbana vizează o parte din zona centrala a Orașului Hârlău. Aceasta delimitare nu preia întocmai conturul zonei centrale din PUG în vigoare, ci este ajustată în urma analizei urbane și a interpretării testului urban. Limita zonei de regenerare urbana urmărește limitele cadastrale și cuprinde o zonă omogenă din punct de vedere urbanistic.</i>
Complementar	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P2, P3, P6, P7, P11, P12, P17, P19, P21, P22</i>
Matrice	Proiect în faza DALI

OBIECTIV
STRATEGIC 6

Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural

Domeniu de
intervenție

PROIECT 21 – 3,76 puncte

P21

Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță

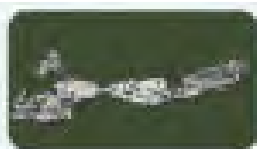

Sursa de finanțare: Bugetul local, POEO, CNI

Dezvoltarea infrastructurii turistice și culturale

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Justificarea	Regenerarea urbană este generatoare de oportunități în dezvoltarea sectorului economic. În cazul Orașului Hârlău regenerarea urbană presupune și un efort direcționat în stimularea dezvoltării turistice a zonei, dezvoltare care se face paralel cu înființarea unui centru de informare turistică care să prospecteze piața și de unde să plece direcții de dezvoltare. De asemenea, autoritatea publică locală a sesizat interesul populației, a comunelor învecinate și a instituțiilor culturale din oraș de a dezvolta conceptul unui Sat de Vacanță care să reprezinte atât un loc de recreere, cât mai ales un loc de transmitere și cultivare a patrimoniului cultural și a identității locale, interactiv, prin absorbirea noțiunilor de către turiști într-un mod firesc.
Intervențiile	1. Înființarea unui centru de informare turistică care să asigure analiza și managementul ofertei turistice-culturale a orașului, campanii de promovare a obiectivelor turistice din oraș, cât și promovarea acestuia pe plan extins 2. Derularea de campanii cu scopul de a veni în sprijinul și îndrumarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea firmelor ce activează în domeniul turismului și în domenii conexe 3. Realizarea unui parteneriat între Comuna Deleni, Orașul Hârlău și Palatul Copiilor Iași, prin Consiliul Județean Iași în vederea reabilitării, extinderii și amenajării Satului de Vacanță de pe teritoriul administrativ al comunei Deleni și orașului Hârlău
Sustenabilitatea	Turismul se află în primele trei industrii generatoare de venituri și dezvoltare locală. Dezvoltarea acestuia se face continuu și cu eforturi asumate din partea comunității locale. În cazul regenerării urbane a zonei istorice a orașului Hârlău, o continuare firească este aceea către creșterea antreprenoriatului turistic, care să și pună în valoare acest potențial și care să atragă în zonă vizitatori.
Grupul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice
Indicatori	Indicatori de realizare imediată Clădiri de interes care beneficiază de un ghid turistic (nr) Evenimente cu tematică locală și celebrarea identității de „Leagăn al Mușatinilor” (nr) Indicatori de rezultat Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an) Numărul afacerilor locale deschise în domeniul turismului (nr locuri de cazare)
complement	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P1, P5, P6, P8, P19, P20, P22</i>
Mat	Proiect la faza de idee

OBIECTIV
STRATEGIC

6

Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural

PROIECT 22 – 2,75 puncte

Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău

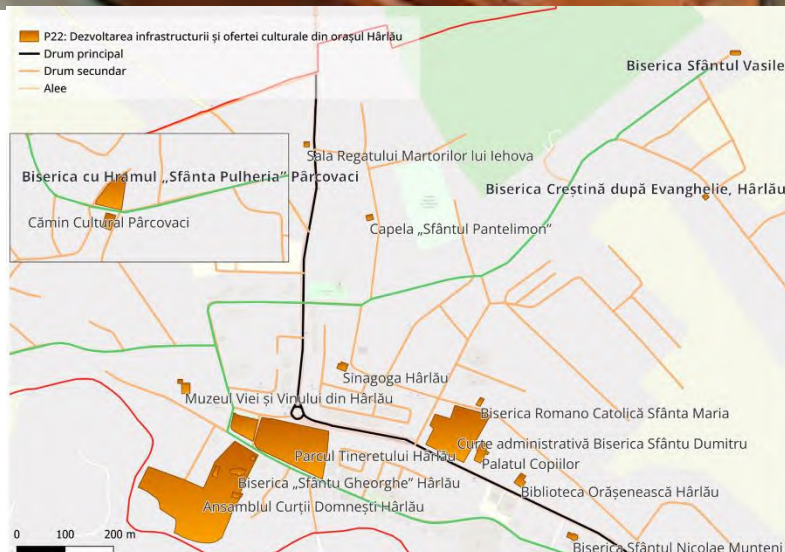
Domeniu de
intervenție

P22

Dezvoltarea infrastructurii turistice și culturale

Sursa foto: <https://palatulculturii.ro/muzeul-viei-si-vinului-din-harlau/>

Sursa de finanțare: Bugetul local, CNI, Alte surse

Proiectele prioritare pentru orașul Hârlău – perioada 2023-2027

Justificarea	Infrastructura este una din condițiile esențiale pentru multe acte de cultură și devine decisivă pentru sectoarele care produc bunuri culturale care se pot desfășura pe o piață liberă, ca industrii. Este important de reamintit că inexistența infrastructurii este principala barieră de consum cultural, fără de care, cetățenii nu vor cunoaște anumite forme de expresie culturală identitară semnificativă nici la nivel colectiv, nici individual.²⁹ Orașul Hârlău dispune de un patrimoniu cultural, atât material și imaterial, valoros. Motorul de a pune dezvoltarea și transmiterea acestuia mai departe sunt oamenii din comunitate, care necesită stimulente și structură fizică de a dezvolta identitatea culturală a orașului. La acest moment gradul de satisfacție este unul foarte scăzut: 82% se declară nemulțumiți și foarte nemulțumiți de frecvența și calitatea evenimentelor culturale din oraș și 77% se declară nemulțumiți și foarte nemulțumiți de desfășurarea meșteșugurilor tradiționale. Aceste nemulțumiri denotă două direcții: prima, că într-adevăr nu există o structură culturală dezvoltată la nivel local și a doua, că cetățenii nu sunt indiferenți la față de acest aspect. Ba, mai mult, aproximativ 10% dintre respondenții chestionarului cu privire la propunerea de proiecte de dezvoltare locală au descris oportunități de intervenție pentru dezvoltarea sectorului cultural. O altă înțelegere a infrastructurii culturale face diferența între partea concretă (hard) și cea abstractă (soft). Prima categorie implică în principiu clădiri și structuri precum teatrele, galeriile, studiourile, centrele de producție, muzeele sau arhivele. Cealaltă se referă la informație, rețele de cunoaștere, programe de promovare, educație și dezvoltare a audienței. Această diferențiere este utilizată în strategiile culturale de succes pe termen lung care au arătat că investițiile în infrastructura culturală „hard” depind de investițiile în infrastructura culturală „soft”.³⁰
Intervențiile	1. Sprijinirea identității culturale și promovarea ansamblurilor și a formațiilor culturale locale, implicit a elementelor identificate în portul și obiceiurile locale 2. Modernizare și extindere Casa de Cultură 3. Reabilitarea Unităților de Cult reprezentate prin bisericile din parohie: Biserica Pârcovaci „Sfânta Pulheria” și a Bisericii „Sfântul Nectarie” 4. Înființare Ansamblu de muzică și dansuri specifice culturii locale – dotare specifică cu echipamente și costume și organizarea unui festival anual prilejuit de sărbătorirea Zilei Internaționale a lei – 24 Iunie 5. Înființare Ansamblu de muzică și dansuri specifice etniei rome – dotare specifică cu echipamente și costume și organizarea unui festival anual prilejuit de sărbătorirea Zilei Internaționale a Romilor – 8 Aprilie 6. Organizarea periodică de evenimente publice culturale, religioase, sportive și implicit promovarea artiștilor locali și a obiectelor săvârșite de aceștia 7. Înființarea unui Muzeu al Satului 8. Reabilitare Monumentul Eroilor Pârcovaci
Sustenabilitate	Necesitățile în privința dotării și îmbunătățirii infrastructurii culturale reflectă deopotrivă o nevoie de elemente de bază – spații, renovări, mobilier – precum și o orientare consolidată către dotarea cu elemente de infrastructură digitală și tehnică, fără de care actul de cultură este impropriu în sec. XXI.³¹ Dezvoltarea la acest moment a infrastructurii culturale pentru orașul Hârlău i-ar reda acestuia prosperitate și încrederea locuitorilor pentru comunitate ar crește.
Gru pul	Direct: Administrația publică locală a Orașului Hârlău Indirect: Cetățenii Orașului Hârlău: 15 946 locuitori; Întreprinderi locale; Instituții publice

²⁹ Barometrul de Consum Cultural 2018

³⁰ John R. Bryson, „Arts, dance, cultural infrastructure, and city regeneration: Knowledge, audience development, networks, and conventions, and therelocation of a Royal Ballet company from London to Birmingham”, in Norwegian Journal of Geography Vol. 61, 2007, p.100

³¹ Infrastructură și echipamente culturale – Sinteză, Ministerul Culturii

Indicatori	Indicatori de realizare imediată Monumente care beneficiază de o documentare a importanței culturale (nr) Prezentări interconectate tematic a monumentelor din oraș și împrejurimi (nr) Evenimente cu tematică locală și celebrarea identității de „Leagăn al Mușatinilor” (nr) Indicatori de rezultat Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an) Numărul afacerilor locale deschise în domeniul turismului (nr locuri de cazare)
comple	<i>Proiectul este în complementaritate cu proiecte propuse spre implementare în cadrul strategiei teritoriale: P6, P8, P19, P20, P21</i>
Ma	Proiect la faza de idee

Bibliografie

<https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2015/10/Ghidul-de-indicatori-POR- RO-Final.pdf>

<https://www.apubb.ro/cep/wp-content/uploads/2013/10/Indicatori-Utiliza%C5%A3i-%C3%AEn-Evaluare-%C5%9Fi-Monitorizare-Indicatorii-Sociali.pdf>

<https://ctfs.utcluj.ro/files/Documente/Ghiduri%20programe/POCU/Anexa%202 Definitiiile%20indica torilor%20de%20rezultat%20si%20realizare.pdf>

<https://smarters.ro/grow/indicatori-de-performanta/>

https://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/AT/POAT_2014/Ghid_indicatori_POAT_2014-2020_august_2016.pdf

https://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/AT/POAT_2014/Ghid_indicatori_POAT_2014-2020_august_2016.pdf

PARTEA IV – IMPLEMENTAREA ȘI **MONITORIZAREA STRATEGIEI DE** **DEZVOLTARE TERITORIALĂ**

I. Implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială

1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială

Implementarea strategiei implică conversia resurselor disponibile - materiale, financiare și umane - în rezultate măsurabile, astfel încât să se îndeplinească obiectivele strategice stabilite pentru Hârlău, respectând viziunea și misiunea orașului.

Totodată, este important de subliniat faptul că procesul de implementare a SDT presupune schimbări, care pot crea variații destul de ridicate în parametrii de funcționare normală a dimensiunii economice, sociale și de mediu din plan local, ca urmare a efectelor generate de facilitățile operaționale rezultate. De aceea, un control și adaptare regulată a modului de implementare a SDT sunt esențiale, recalibrându-se în funcție de nevoile curente ale comunității.

În cadrul implementării efective a SDT, accentul se pune pe transpunerea în practică a Planului de acțiune din cadrul documentului strategic. Acest lucru presupune activarea proiectelor din portofoliul Strategiei, având în vedere regulamentele europene, naționale și locale.

Următoarele aspecte sunt fundamentale pentru implementarea cu succes a Planului de acțiune:

- Cooperarea transparentă cu instituțiile, organizațiile și companiile din Hârlău;
- Explorarea și utilizarea surselor alternative de finanțare, alături de fondurile structurale;
- Respectarea priorităților Autorității Urbane, aliniind proiectele cu necesitățile de dezvoltare și strategiile superioare;
- Asigurarea coeziunii socio-economice printr-o colaborare eficientă la nivel regional.

Pentru o implementare eficientă a Strategiei de Dezvoltare Teritorială 2023-2027 a Hârlău, s-au identificat următoarele etape:

- Pregătirea pentru implementare;
- Execuția efectivă a proiectelor;
- Monitorizarea evoluției strategiei;
- Intervenții corective pentru ajustarea strategiei la realitățile curente;
- Pregătirea pentru următoarea perioadă programatică.

2. Indicatorii de monitorizare și evaluare a implementării SDT

Pentru a monitoriza eficient implementarea SDT pe diferite orizonturi de timp - scurt, mediu și lung, în continuare sunt prezentate obiectivele strategice și specifice, acțiunile necesare, indicatorii de performanță și responsabilii desemnați pentru fiecare etapă. Deși entitățile responsabile sunt specificate în tabel, se sugerează ca, în faza de implementare a SDT, să se colaboreze cu diverse organizații pentru a beneficia de expertiza lor, cum ar fi: actori din sectorul privat, parteneri din alte localități, instituții din domeniile sănătății, educației, cercetării, precum și consultanți sau evaluatori.

ACȚIUNE	ENTITĂȚI RESPONSABILE
Pe termen scurt (2023)	
<i>Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Orașului Hârlău prin Hotărâre de Consiliu Local</i>	<i>Consiliul Local al Orașului Hârlău</i>
<i>Înființarea „Comisiei de monitorizare și actualizare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială a Orașului Hârlău, 2023 – 2027”, prin Dispoziție a Primarului Orașului Hârlău</i>	<i>Primarul Orașului Hârlău</i>
<i>Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Orașului Hârlău</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Finalizarea proiectelor în curs de implementare.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Actualizarea sau crearea documentelor de bază pentru fiecare domeniu prioritar din cadrul Strategiei de dezvoltare teritorială, conform nivelelor de prioritate stabilite.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Analiza rezultatelor și concluziilor SDT pentru fiecare din cele 10 domenii operaționale, în scopul actualizării/corecției gradului de prioritate al proiectelor din portofoliu</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Stabilirea necesarului de resurse (financiare, umane, logistică etc.) și stabilirea duratei estimative de implementare pentru fiecare proiect</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Identificarea și analizarea surselor de finanțare pentru proiectele propuse spre implementare prin strategia de dezvoltare, precum și a modului de accesare a surselor de finanțare respective</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Stabilirea de parteneriate cu entități publice și private pentru proiectele prioritare.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Încheierea de acorduri de parteneriat în scopul implementării proiectelor din portofoliu</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>

<i>Planificarea multianuală a bugetului în funcție de nevoile identificate și consultările cu Comisia de monitorizare și actualizare SDT.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Stabilirea unui calendar de implementare a proiectelor bazat pe priorități și buget.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Pregătirea structurilor organizatorice și a personalului pentru gestionarea proiectelor prioritare.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Evaluarea periodică a strategiei, cel puțin o dată pe an.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
Pe termen mediu și lung (2024-2027)	
<i>Finalizarea activităților pe termen scurt rămase neterminate.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Stabilirea de parteneriate pentru dezvoltarea proiectelor de anvergură, care necesită aceste parteneriate.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Implementarea proiectelor prioritare.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Diseminarea rezultatelor proiectelor la diferite niveluri: municipal, județean, regional, național și internațional.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Supervizarea implementării proiectelor și elaborarea rapoartelor de progres.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Reevaluarea și ajustarea portofoliului de proiecte în funcție de evoluțiile actuale și feedback-ul din rapoartele de progres.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Evaluarea anuală a strategiei.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Revizuirea și actualizarea strategiei la fiecare doi ani, bazându-se pe evaluarea intermediară, și aplicarea măsurilor corective dacă este necesar.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>
<i>Pregătirea planului strategic pentru următoarele etape de dezvoltare a Orașului Hârlău.</i>	<i>Comisia de monitorizare și implementarea SDT</i>

Din perspectivă strategică, deciziile legate de implementarea SDT sunt luate de organele deliberative ale Unității Administrativ Teritoriale (UAT) Orașul Hârlău. Este responsabilitatea UAT să creeze cadrul instituțional și să implice reprezentanții autorităților publice locale în derularea acestei strategii. Coordonarea și gestionarea activităților asociate Planului de Acțiune SDT revin structurii de implementare stabilită la nivelul UAT Orașul Hârlău..

Așa cum s-a precizat anterior, se recomandă înființarea unei „Comisii de monitorizare și actualizare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială a Orașului Hârlău 2023-2027 Această comisie, având un rol esențial în supervizarea și ajustarea strategiei, ar trebui să includă primarul, viceprimarul și specialiștii din Primăria Hârlău. O implicare deosebită ar trebui să o aibă *Compartimentul Programe, Dezvoltare locală și Achiziții publice*, în scopul realizării unei evaluări corecte și stabilirea priorităților proiectelor.

Responsabilitățile Comisiei de monitorizare și actualizare a SDT includ:

1. Supravegherea și evaluarea implementării SDT.
2. Coordonarea și urmărirea activităților echipelor de proiect.
3. Menținerea comunicării cu autoritățile contractante, intermediată de ADR Nord-Est.
4. Identificarea surselor de finanțare pentru proiecte în strategie.
5. Verificarea respectării termenelor stabilite în planul SDT.
6. Asigurarea implementării Planului de acțiune și supervizarea proiectelor prioritare.

Comisia de monitorizare și implementarea SDT va avea obligația să redacteze următoarele documente de planificare: Planul anual al acțiunilor de implementare, Planul anual financiar și Situația anuală privind gradul de implementare a SDT.

După aprobarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială și a proiectelor propuse în cadrul acesteia, vor fi create echipe dedicate pentru punerea în aplicare a fiecărui proiect, adaptate nevoilor specifice ale acestora. Fiecare proiect va fi gestionat de o echipă formată special pentru a se potrivi cu cerințele acestuia. Primarul Orașului Hârlău va desemna aceste echipe printr-o dispoziție oficială. În mod tipic, o echipă va fi compusă dintr-un manager de proiect, un manager financiar și un responsabil cu achizițiile publice, dar structura poate varia în funcție de complexitatea proiectelor.

Atribuțiile echipelor de proiect sunt:

1. Elaborarea fișelor de post pentru membrii echipei.
2. Coordonarea și realizarea activităților specifice de implementare a proiectului.
3. Supravegherea aspectelor financiare și tehnice ale proiectului.
4. Pregătirea rapoartelor intermediare și finale solicitate de finanțator.
5. Prezentarea evoluției proiectului către Structura de Implementare a SDT, la cerere.
6. Asigurarea respectării bugetului, parametrilor și cronogramului stabilit pentru proiect și SDT.

Este important a se evidenția faptul că finalizarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială nu reprezintă un final în ceea ce privește planificarea tehnică sau ca un simplu document cu o listă de proiecte realizabile la nivel local. SDT Hârlău 2023-2027 ar trebui să servească ca un instrument dinamic pentru administrația locală, adaptabil la eventuale schimbări, având ca obiectiv principal îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și diminuarea inegalităților de pe raza orașului.

Se va menține o monitorizare constantă a progreselor realizate în cadrul implementării Strategiei, acesta fiind un demers continuu și absolut necesar pentru atingerea rezultatelor urmărite la nivelul documentului strategic. Aspectele principale monitorizate includ planurile anuale de derulare a proiectelor, distribuirea fondurilor și respectarea parametrilor financiari stabiliți.

Comisia însărcinată cu această supraveghere va dispune de un set clar de indicatori și criterii de evaluare. Deoarece aceste criterii pot avea un caracter fluid, anumite aspecte pot fi revizuite sau înlocuite pe parcurs, dacă devin mai puțin relevante.

Criteriile de evaluare inițiale sunt:

1. Procentajul fondurilor obținute din surse nerambursabile comparativ cu suma estimată inițial a fi primită din astfel de surse;
2. Procentajul fondurilor nerambursabile în raport cu costul total al proiectelor;

3. Compararea bugetului real cu bugetul inițial planificat pentru proiectele în curs sau finalizate;
4. Analiza impactului real al proiectelor comparativ cu rezultatele așteptate.

Evaluările vor fi efectuate cel puțin o dată pe an, permițând adoptarea unor măsuri de ajustare prompte în cazul rezultatelor nesatisfăcătoare și identificarea de măsuri preventive.

Indicatorii folosiți pentru a monitoriza progresul Strategiei și proiectelor asociate trebuie să corespundă cu cei stabiliți pentru accesarea fondurilor structurale. Având în vedere că ghidurile solicitantului pentru multe dintre apelurile de proiecte de interes pentru orașul Hârlău nu sunt finalizate la momentul actual, se anticipează posibile ajustări ale acestora în viitor.

Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei de Dezvoltare Teritorială

OBIECTIV STRATEGIC 1 - Asigurarea unei creșteri economice sustenabilă și inteligentă				
Domeniu de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori rezultate/ monitorizare	Valori de bază (an de referință)	An 2027 – Valori țintă
1.1. Atragerea de investiții în localitate și intensificarea capacității IMM-urilor	Proiect 1.1.1. Crearea și dezvoltarea unui incubator de afaceri și tehnologie în orașul Hârlău, de tip centru de resurse și instruire în dezvoltarea mediului de afaceri, care să stimuleze investițiile în localitate	• Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) • Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare (nr) • Evenimente și ateliere de creație digitală (nr) • Bază de date digitală (nr) • Beneficiari care au urmat cursuri de perfecționare și specializare profesională (nr) • Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin (nr)	a. 0(2023)	a. 2
			b. 0(2023)	b. 1
			c. 0(2023)	c. 1
			d. 0(2023)	d. 3
			e. 0(2023)	e. 10
			f. 0(2023)	f. 1
Domeniu de intervenție 1.2. Dezvoltarea zonelor de producție și comercializare de pe raza localității	Proiect 1.2.1. Extinderea, modernizarea și operarea eficientă a halelor și piețelor agro-alimentare din orașul Hârlău	a. Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) b. Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare c. Producători locali care vând în piață (nr)	a. 0(2023)	a. 2
			b. 0(2023)	b. 2
			c. 0(2023)	c.120
			d.0(2023)	d.5

		d. Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare), e. Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin (nr) f. Vizitatori anuali ai pieței agro-alimentare (nr)	e. 85(2023) f. 50000(2023)	e.140 f.65000
	Proiect 1.2.2. Înființare și echipare a unui Parc Tehnologic și Logistic în orașul Hârlău	a. Spații de depozitare a mărfii amenajate (nr) b. Firme ce au sediul în cadrul parcului tehnologic (nr) c. Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare) (nr) Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin (nr) d. Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: mici, medii, mari) prin granturi, instrumente (nr) Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare (nr)	a. 0(2023) b. 0(2023) c. 0(2023) d. 0(2023)	a. 4 b. 4 c. 2 d. 4
Obiectiv Strategic 2 - Creșterea capacității administrative și a transparenței procesului decizional				
Domeniu de intervenție 2.1. Eficientizarea și digitalizarea serviciilor publice oferite de către Primărie	Proiect 2.1.1. Consolidarea capacității administrative și digitalizarea serviciilor oferite în cadrul acesteia	a. Accesări ale serviciului de consultare în mediul online (nr/lună) b. Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) c. Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) d. Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr) e. Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an)	a. 50(2023) b. 1(2023) c. 3(2023) d. 0(2023) e. 500(2023) f. 0 (2023) g. 1 (2023)	a. 200 b. 4 c. 6 d. 4 e. 4000 f. 3 g. 10

		f. Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an) g. Documente digitizate în cadrul APL (nr)		
	Proiect 2.1.2. Implementarea unui sistem inteligent de monitorizare și supraveghere comunitară	a. Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) b. Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) c. Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr) d. Utilizatori de servicii, produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an) e. Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an)	a. 0(2023) b. 0(2023) c. 0(2023) d. 0 (2023) e. 0(2023)	a.3 b.3 c.5 d.4000 e.6
Domeniu de intervenție 2.2. Creșterea calității și transparenței actului decizional	Proiect 2.2.1. Implementarea unor măsuri de creștere a gradului de colaborare și cooperare cu societatea civilă	a. Soluții „smart” implementate la nivelul administrației publice (nr.) b. Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (nr)	a. 0(2023) b. 0(2023)	a.1 b.1
OS3 Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea incluzivă și interconectată a serviciilor de sănătate, sociale și educaționale				
Domeniu de intervenție 3.1. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Proiect 3.1.1. Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor medicale și a utilităților oferite, prin extinderea și modernizarea infrastructurii	a. Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a asigura un sistem de sănătate integrat în cadrul lor (nr) b. Numărul de specializări acoperite la nivel local c. Utilizatori de servicii medicale (utilizatori/an) d. Suprafață reabilitată (mp)	a. 1(2023) b. 13 c. 4000/an d.0(2023)	a. 1 b.15 c.7000/an d.5000

	medicale de la nivelul orașului			
Domeniu de intervenție 3.2. Facilitarea integrării și incluziunii sociale, prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	Proiect 3.2.1. Extinderea infrastructurii sociale și creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	a. Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate (utilizatori/an) b. Schimburi de experiență între departamente și alte administrații la nivel național (activități/an) c. Numărul beneficiarilor mulțumiți și foarte mulțumiți de training și % din totalul beneficiarilor d. Construcții ANL înființate (nr) e. Locuințe sociale și locuințe de necesitate construite (nr și mp)	a. 10(2023) - b.0 - c.0(2023) - d.84(2023) - e.0(2023)	a. 50 - b.6 - c.5-50% - d.48+ 84 - e.20
	Proiect 3.2.2. Facilitarea integrării și incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din localitate	a. Numărul de asociații/fundații înființate cu scop social b. Numărul de persoane care ies din grupul vulnerabil c. Numărul de evenimente tematice organizate anual în cadrul comunității române. d. Programe derulate pentru integrare socială (nr) e. Rata angajării (% din beneficiari care au reușit să se angajeze în domeniu) f. Creșterea ocupării forței de muncă (%)	a. 1 (2023) b. 10 c. 2(2023) - d.0 (2023) - e.3 f. 1%	- a.2 b. 60 c. 4 - d.5 e. 15 f. 10%
Domeniu de intervenție 3.3. Îmbunătățirea calității și eficienței sistemului educațional, inclusiv formarea	Proiect 3.3.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ, inclusiv digitalizarea sistemului de notare și a învățării multimedia	a. Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (utilizatori/an) b. Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor c. Populația înrolată în proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (nr)	a. 0(2023) b. 0(2023) c. 0(2023) - d.0(2023) - e.0(2023) f. 10 g. 2	a. 50 - b.40 - c.400 - d.40 - e.3 f. 50 g. 15

profesională continuă		d. Clase ce au catalog electronic (nr) e. Cabinete multimedia (nr) f. Număr de evenimente în sala de festivitate g. Laboratoare echipate (nr)		
	Proiect 3.3.2. Îmbunătățirea sistemului de formare continuă și creșterea calității serviciilor educaționale	a. Număr anual de utilizatori proiectelor implementate în comunitate b. Cursuri de formare profesională (ore) c. Beneficiari ai cursurilor (nr) d. Evenimente educaționale organizate majoritar cu voluntari (nr) e. Numărul de tabere educaționale derulate f. Locații revitalizate și amenajate, la nivel local, pentru desfășurarea de tabere educaționale (nr) g. Evenimente culturale cu tematică locală desfășurate (nr/an)	a. 0 b. 50 c. 0 d. 0 e. 0 f. 0 g. 5	a. 50 b. 150 c. 50 d. 50 e. 3 f. 3 g. 10
OS4 Obiectiv strategic 4: Dezvoltarea unei comunități sustenabile și atractive, implicat prin promovarea eficienței energetice și modernizarea infrastructurii de utilități				
Domeniu de intervenție 4.1. Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin utilizarea surselor regenerabile	Proiect 4.1.1. Reabilitare vizuală și termică a clădirilor publice din oraș pentru creșterea atractivității vizuale a orașului, concomitent cu eficientizarea energetică	a. Producția de energie electrică în cadrul parcului fotovoltaic (MWh/an); b. Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.) (MWh/an); c. Emisii de gaze cu efect de seră estimate (echivalent tone de CO2/an) d. Număr de instituții publice beneficiare e. Prolungirea rețelei de gaze naturale (ml)	a.0(2023) b.1.722 c.1120 tCO2/an (2023) d. 0(2023) e. 0(2023)	a. 430 b.1.400 c. 800 t CO2/an d. 5 e. 500
Domeniu de intervenție	Proiect 4.2.1. Gestionarea	a. Racorduri canalizare (nr) b. Branșamente apă (nr)	a.578(2022) b.1302	a. 700 b.1500

4.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități	sustenabilă a resursei de apă, implicit extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă, pluvială și menajeră	c. Lungimea rețelei transport apă potabilă construită și reabilitată (ml) d. Lungimea rețelei transport apă menajeră și/sau pluvială construită și reabilitată (ml)	c.39.689(2022) d.23.785 (2022)	c.45.000 d.25.000
	Proiect 4.2.2. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	a. Extinderea rețelei de iluminat public (metri) b. Economia de energie electrică (MWh/an) c. Emisii de gaze cu efect de seră estimate (echivalent tone de CO2/an)	a.34.430(2022) b.276(2022) c.280	a. 34.430 b.98.84(177.1 6 ec) c. 131
	Proiect 4.2.3. Extinderea și îmbunătățirea managementului infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri în orașul Hârlău, implicit dotarea cu utilaje specifice și construirea de insule ecologice	a. Rata de recuperare a deșeurilor reciclabile (tone) b. Deșeuri organice compostate (tone) c. Utilaje achiziționate în vederea gestionării deșeurilor (nr) d. Campanii de promovare și conștientizare derulate (nr)	a.79(2023) b.1167(2023) c.0(2023) d.4	a.200 b.900 c.0 d.10
	Proiect 4.2.4. Monitorizarea și îngrijirea calității mediului înconjurător, reducerea riscurilor, inclusiv gestionarea situațiilor de urgență	a. Utilaje și echipamente achiziționate pentru situații de urgență (nr) b. Tratamente aplicate în vederea combaterii dăunătorilor din spații publice (nr) c. Animale fără stăpân îngrijite în cadrul adăpostului (nr) d. Nr de incendii înregistrare în comparație cu anii anteriori (%)	a. 0(2023) b. 1(2023) c. 0(2023) d. 100%	a. 0 b. 2 c. .0 d. 80%
OS5 Mobilitate urbană, implicit extinderea infrastructurii sportive și de recreere				

Domeniu de intervenție 5.1. Creșterea conectivității la nivel local și regional	Proiect 5.1.1. Reabilitarea, modernizarea și amenajarea infrastructurii rutiere de pe raza orașului	a. Kilometri de drum modernizat	a. 0(2023)	a. 6.3km
	Proiect 5.1.2. Înființarea unei rețele de transport în comun sustenabile și inteligente	a. Numărul stațiilor inteligente înființate – de autobuz și bikesharing b. Numărul de autobuze/microbuze achiziționate	a. 0(2023) b. 0(2023)	a. 1 b. 1
Domeniu de intervenție 5.2. Extinderea infrastructurii sportive și de recreere	Proiect 5.2.1. Reorganizarea, modernizarea și înființarea de noi parcuri, spații verzi și zone de practicare a sportului în aer liber	a. Metri pătrați amenajați ca spațiu verde b. Instalații de practicare a sportului în aer liber instalate în spațiile verzi din oraș (nr și mp) c. Număr de locuri în tribune d. Evenimente sportive derulate (nr/an) e. Gradul de practicare a unui sport de performanță în rândul tinerilor din localitate (nr locuitori)	a. 500 b.5/250 c.500(2023) d. 50(2023) e. 250 copii	a. 10.000 b.6/300 c.500 d.75 e.350 copii
Obiectiv strategic 6: Dezvoltarea patrimoniului turistic și cultural				
Domeniu de intervenție 6.1. Dezvoltarea patrimoniului istoric	Proiect 6.1.1. Regenerarea urbană a zonei istorice a orașului Hârlău, prin restaurarea, conservarea și punerea în valoare a Ansamblului Curtea Domnească și reabilitarea Parcului Tineretului	a. Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr situri culturale și turistice) b. Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane (metri pătrați) c. Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an)	a. 0(2023) b.0(2023) c.500(2023)	a. 1 b .10.000 c.3000/an

Domeniu de intervenție	Proiect 6.2.1. Dezvoltarea antreprenoriatului turistic din orașul Hârlău prin înființarea unui centru de informare turistică și Reabilitarea Satului de Vacanță	a. Clădiri de interes care beneficiază de un ghid turistic (nr) b. Evenimente cu tematică locală și celebrarea identității de „Leagăn al Mușatinilor” (nr) c. Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an) d. Numărul afacerilor locale deschise în domeniul turismului (nr locuri de cazare)	a. 1(2023) b.1(2023) c.500(2023) d. 5 unitati 60locuri cazare/zi (2023)	a. 3 b. 3 c. 3000 d. 8 Unitati (100locuri cazare/zi)
	6.2. Dezvoltarea infrastructurii turistice și culturale	Proiect 6.2.2. Dezvoltarea infrastructurii și ofertei culturale din orașul Hârlău	a. Monumente care beneficiază de o documentare a importanței culturale (nr) b. Prezentări interconectate tematic a monumentelor din oraș și împrejurimi (nr) c. Evenimente cu tematică locală și celebrarea identității de „Leagăn al Mușatinilor” (nr) d. Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (nr vizitatori/an) e. Numărul afacerilor locale deschise în domeniul turismului (nr locuri de cazare)	a. 1(2023) b. 0(2023) c. 1(2023) d.500(2023) e.5 unitati 60locuri cazare/zi (2023)

Monitorizarea implementării și atingerii obiectivelor SDT

Controlul asupra progreselor făcute în cadrul implementării SDT va avea loc permanent în toate structurile organizatorice menționate, respectând atribuțiile fiecărei entități. Astfel, se vor monitoriza următoarele aspecte: Planul anual de acțiuni pentru implementarea proiectelor de prioritate, Bugetul anual și Stadiul de realizare a SDT. Analiza acestor rezultate constituie o prioritate pentru echipele de proiect și pentru Entitatea de Implementare a SDT.

În timpul evaluării, se va măsura gradul de realizare a obiectivelor și direcțiilor stabilite în Strategia de dezvoltare, analizând impactul politicilor și programelor asupra mediului de afaceri, economiei, infrastructurii, culturii locale și calității vieții locuitorilor Hârlău.

Supervizarea îndeplinirii scopurilor proiectelor:

Responsabilul principal pentru supravegherea activităților proiectului este Managerul de proiect. Alături de echipa sa, acesta va redacta toate rapoartele legate de stadiul proiectului, raportul final, solicitările de rambursare, și va planifica fluxurile financiare pentru fiecare proiect.

Rapoartele de progres și cererile de rambursare și vor fi întocmite de echipa de proiect, cu sprijinul consultantului de management.

Se va efectua o monitorizare continuă, desfășurând întâlniri săptămânale ale echipei de proiect pentru a evalua detaliat prestația fiecărui membru, gradul lor de implicare și dacă responsabilitățile au fost respectate. Această monitorizare cuprinde și supervizarea resurselor folosite și a costurilor înregistrate.

Supravegherea periodică se va efectua la încheierea fiecărei etape, analizând dacă activitățile au fost realizate eficient. Dacă apar rezultate neconforme, se vor aplica măsuri corective pentru a asigura succesul proiectelor.

Evaluarea finală are loc la terminarea proiectului, concentrându-se pe succesul implementării: dacă obiectivele au fost atinse, dacă s-au realizat rezultatele așteptate și dacă activitățile au fost efectuate eficace și eficient, evaluând și satisfacția beneficiarilor.

3. Riscuri în implementarea SDT. Măsuri de atenuare

Proiectele se pot confrunta cu mai multe riscuri pe parcursul implementării lor, printre care: riscuri legate de planificare, management, resurse umane și aspecte tehnice.

Riscuri asociate cu planificarea:

- Personalul supraîncărcat sau insuficient poate diminua calitatea rezultatelor sau poate cauza întârzieri în proiect.
- Estimările optimiste pot conduce la nerealizarea obiectivelor și chiar la retragerea finanțării.
- Alocarea inadecvată a timpului pentru diverse activități poate genera extinderea duratei de implementare.

Măsuri de atenuare:

- Realizarea unei replanificări atunci când este necesar.
- Alocarea unor perioade tampon în etapele inițiale.
- Verificarea constantă a agendei de activități și menținerea unor termene realiste.
- Organizarea întâlnirilor periodice pentru monitorizare și anticiparea problemelor.

Riscuri de personal:

- Indisponibilitatea resurselor umane în momentele esențiale.
- Subcontractanții care nu îndeplinesc cerințele conform așteptărilor.

Măsuri de atenuare:

- Disponibilitatea unor alternative pentru personal.

- Actualizarea constantă a agendei pentru a integra orice modificare survenită din cauza factorilor interni sau externi.

Riscuri de management:

- Nerespectarea termenelor stabilite pentru implementare.
- Bugetul planificat este depășit sau cheltuielile nu sunt eligibile.
- Alocarea incorectă a resurselor.

Măsuri de atenuare:

- Revizuirea periodică a contractului de finanțare.
- Definirea clară a responsabilităților pentru fiecare membru al echipei.

Riscuri tehnice:

- Întârzieri în execuția lucrărilor și nerespectarea termenelor stabilite.
- Divergențe între implementarea efectivă și documentația tehnică.
- Materiale de calitate inferioară folosite în comparație cu specificațiile.

Măsuri de atenuare:

- Încheierea contractelor cu condiții stricte, inclusiv garanții și penalități.
- Certificarea calității materialelor achiziționate.
- Examinarea riguroasă a lucrărilor înainte de efectuarea plăților.
- Cooperarea eficientă cu experți și consultanți pentru a reduce riscurile tehnice.

4. Cadrul partenerial pentru elaborarea și implementarea SDT

Strategia de Dezvoltare Teritorială (SDT) a fost concepută având în vedere principalele criterii de evaluare a documentelor strategice la nivel european, cum ar fi: relevanța, eficacitatea, eficiența, consecvența, durabilitatea, pragmatismul, coerența și managementul și monitorizarea.

Crearea SDT a implicat trei faze esențiale:

1. Analiza stării actuale și identificarea problemelor principale ale comunității;
2. Consultarea publică;
3. Redactarea propriu-zisă a Strategiei de Dezvoltare Teritorială.

Pentru orașul Hârlău, SDT a fost modelată printr-un proces participativ extins, implicând diferite părți interesate: instituții publice, autorități locale, organizații non-guvernamentale, agenți economici și alți actori semnificativi. Această colaborare vizează crearea unui instrument eficient pentru atragerea finanțărilor nerambursabile în următoarea perioadă programatică. Strategia a beneficiat de o interacțiune constantă cu actorii locali prin:

- Sesiuni de lucru cu diferite grupuri interesate;
- Promovare la nivel comunitar;
- Difuzare pe rețele sociale;

- Informări pe site-ul Primăriei Hârlău;
- Chestionare aplicate pentru a înțelege nevoile și provocările comunității.

În timpul sesiunilor de lucru, au fost evidențiate principalele probleme și oportunități specifice orașului, precum și potențialul accesării fondurilor europene pentru perioada 2023-2027.

În etapa de implementare a SDT, partenerii relevanți ai UAT Orașul Hârlău, în special cei care au participat cu propuneri de proiecte sau observații la elaborarea strategiei, (ex: reprezentanți ai instituțiilor publice, reprezentanți ai sectorului privat, ONG-urilor, organizațiile comunitare, reprezentanți ai societății civile), vor fi consultați privind implementarea propunerilor de proiecte rezultate în cadrul Strategiei. În situația în care aceste proiecte se vor implementa în parteneriat, vor fi organizate apeluri publice de selecție de parteneri, conform legislației în vigoare. Proiectele propuse, în special acelea cu impact direct sau care vor presupune un grad ridicat de implicare din partea cetățenilor, vor fi supuse unei etape de consultare publică, astfel încât și entitățile neimplicate în pregătirea lor, agenții economici, reprezentanții societății civile, dar și un număr cât mai mare de locuitori ai orașului Hârlău să aibă ocazia să formuleze opinii, propuneri, de optimizare a intervențiilor propuse.

Lista proiectelor incluse în SDT reprezintă un rezultat al analizelor și consultărilor efectuate pe durata realizării acestui document strategic, iar implementarea acestora se dorește a fi un proces dinamic, colaborativ și incluziv, care se va armoniza pe deplin cu direcțiile stabilite în alte documente strategice recente ale orașului, ca de exemplu, Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a Orașului Hârlău pentru perioada 2021-2027.

Anexe:

Lista figurilor:

Figura 1: Evoluția numărului de locuitori pentru orașul Hârlău și Județul Iași, în perioada 2015-2022 (Sursa date: INSSE).....	30
Figura 2.....	31
Figura 3: Evoluția populației în perioada 2018-2022 pentru orașul Hârlău, jud. Iași (interogare bază de date: INSSE).....	31
Figura 4: Evoluția numărului de nașcuți-vii și decedați – oraș Hârlău, județul Iași între anii 1990-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	34
Figura 5: Evoluția numărului nașcuți vii 2011-2021 – oraș, regiune, județ (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	34
Figura 6: Evoluția ratei natalității (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	35
Figura 7: Evoluția ratei mortalității (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	36
Figura 8: Evoluția ratei sporului natural al populației– oraș, regiune, județ, țară.....	37
Figura 9: Evoluția ratei de divorțialitate, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	40
Figura 10: Evoluția nupțialității și a divorțialității – oraș Hârlău, județul Iași între anii 1990-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	40

Figura 11: Evoluția soldului migratoriu în funcție de schimbarea reședinței înregistrat la nivelul orașului Hârlău, în perioada 2011 – 2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date	42
Figura 12: Evoluția soldului migratoriu în funcție de schimbarea domiciliului înregistrat la nivelul orașului Hârlău, în perioada 2011 – 2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	44
Figura 13: Evoluția Produsului intern brut în perioada 2005-2021 – modificări față de anul precedent (%).....	45
Figura 14: Evoluția P.I.B. pe locuitor, 2010-2022, România, lei (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	46
Figura 15: P.I.B. pe locuitor, 2022, EU = 100 (Sursa date: Eurostat, date provizorii, prelucrare date)	47
Figura 16: Evoluția comerțului internațional, România, 2018-2022, milioane euro (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	48
Figura 17: Evoluția P.I.B., Regiunea Nord-Est și Județul Iași (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	50
Figura 18: Contribuția județelor la P.I.B. regional, 2020 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	51
Figura 19: PIB pe locuitor pe regiuni, 2020, lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	52
Figura 20: Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul Regiunii Nord-Est, 2005-2020 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	53
Figura 21: Evoluția VAB, județul Iași, 2017-2020 (Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul statistic al Județului Iași 2022 – prelucrare date).....	55
Figura 22: Ponderea întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale, județul Iași, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	57
Figura 23: Repartizarea numărului de angajați din orașul Hârlău, la finalul anului 2020, în funcție de domeniile de activitate ce descriu activitatea economică a localității (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	68
Figura 24: Distribuția numărului agenților economici la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020, pe domenii de activitate (sursă date: INS).....	72
Figura 25: Distribuția numărului agenților economici la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020, în funcție de cifra de afaceri (sursă date: INS)	72
Figura 26: Evoluția numărului mediu al salariaților 2017 – 2021, orașul Hârlău (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	76
Figura 27: Evoluția numărului de șomeri, pe sexe, în perioada 2018-2022, în orașul Hârlău (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online).....	76
Figura 28: Evoluția ponderii șomerilor, în perioada 2018-2022 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	77
Figura 29: : Rata angajării, la nivel european, în anul 2014 (Sursa: Eurostat).....	78
Figura 30: Evoluția populației active, în comparație cu populația „în vârstă de muncă”, din orașul Hârlău, pentru perioada 2018-2021	79
Figura 31: Harta localizării Unității Administrativ Teritoriale a Orașului Hârlău și satului Pârcovaci și încadrare la nivel local, regional și județean, împreună cu principalele căi de comunicație rutieră	82
Figura 32: Localități vecine orașului Hârlău, din care o proporție mai mare 15% dintre elevi face naveta către Hârlău	86
Figura 33: Zonele funcționale ale orașului	87
Figura 34: Reprezentarea grafică a localizării instituțiilor publice din orașul Hârlău și satul Pârcovaci, precum și gruparea acestora într-un hotspot ce corespunde zonei centrale a orașului.....	89
Figura 35: Reprezentarea cartografică a conectării orașului Hârlău la coridoarele majore de transport existente (rutier, feroviar și aerian) și propuse (transport public în comun cu autobuzul și transport nemotorizat – cu bicicleta).....	91

Figura 36: Deplasarea cu bicicleta din fața Curții Domnești, în funcție de viteză, într-un timp de 5 minute, respective deplasarea pe jos, într-un timp de 15 minute.....	94
Figura 37: Harta accesibilității pentru stațiile de autobuz propuse, în funcție de deplasarea pietonilor pe o rază în jurul stației de parcurs în 15 minute, cu o viteză medie de 4,4 km/h.....	95
Figura 38: Stația de transfer și sortare Hârlău (sursa: BEI, Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Iași (2019-2025)).....	99
Figura 39: Unde ar putea să fie amplasate turbinele eoliene (sursa: apix.ro).....	100
Figura 40: Raza de acoperire a doi dintre operatorii de servicii de internet și telefonie (Digi și Orange) cu privire la servicii 3G, 4G și 5G (sursa: digi.ro și orange.ro).....	102
Figura 41: Structura gospodăriilor după accesul la internet și nivelul de educație (sursa date: https://insse.ro/ - Accesul populației la Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor)	103
Figura 42: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani și a celor înscriși la grădiniță, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant).....	106
Figura 43: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 10 ani și a celor înscriși la învățământul primar, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant).....	106
Figura 44: Evoluția numărului de copii cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani și a celor înscriși la învățământul primar, în orașul Hârlău, județul Iași, în perioada 2018-2021 (sursă date: INS, prelucrare consultant).....	107
Figura 45: Evoluția numărului de cadre didactice, pe niveluri de educație, orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online).....	108
Figura 46: Infrastructura de învățământ din orașul Hârlău, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	109
Figura 47: Evoluția numărului de PC – uri, în perioada 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	110
Figura 48: Speranța de viață la naștere în România, comparație (Sursa: Profilul de țară din 2021 în ceea ce privește sănătatea).....	112
Figura 49: Fotografii din planul apropiat și cel îndepărtat al Spitalului Orășenesc din Hârlău	112
Figura 50: Reprezentarea grafică a zonelor deservite și potențial a fi deservite de către Spitalul Orășenesc Hârlău, în funcție de izocronele cuprinse între 20 și 60 minute.....	114
Figura 51: Evoluția numărului de medici din sistemul public de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online).....	115
Figura 52: Evoluția numărului de medici din sistemul privat de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online).....	116
Figura 53: Evoluția numărului de medici din sistemul privat de sănătate în orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online).....	116
Figura 54: Reprezentarea zonelor în teritoriu, pe tipul marginalizării și tipul comunităților marginalizate, (Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate, pag. 69).....	123
Figura 55: Biserica „Sf. Dumitru” din orașul Hârlău, jud. Iași	132
Figura 56: Fragment al unei construcții păstrare în cadrul Curții Domnești din Hârlău.....	134
Figura 57: Fotografie îndepărtată a Bisericii „Sf. Gheorghe” din orașul Hârlău.....	135
Figura 58: Fotografie în plan apropiat cu Biserica „Sf. Dumitru” din orașul Hârlău	137
Figura 59: Fotografie a Bisericii „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” din orașul Hârlău.....	138
Figura 60: Fotografie în plan apropiat a Sinagogii Mare din orașul Hârlău	140
Figura 61: Fotografie din curtea casei Tăutu din Hârlău	141
Figura 62: Fotografie cu drona a Conacului familiei Polizu Micșunești (Maxut) din Hârlău (sursă foto: https://www.conacpolizu.ro/)	142
Figura 63: Reprezentarea cartografică a axei spirituale propusă pentru amenajarea unui traseu tematic ciclopietonal (sursă: Studiul de regenerare urbană pentru Orașul Hârlău, 2023, YOUPLAN DEVELOPMENT)	144
Figura 64: Imagine cu drona a Lacului de acumulare – barajul Pârcovaci (sursa foto: https://www.facebook.com/Parcovaci)	151
Figura 65: Fotografie din cadrul Rezervației Humosu (sursă foto: https://harlau625.wordpress.com/).....	152

Figura 66: Evoluția componentei veniturilor locale, 2017-2022 (Sursa date: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	167
Figura 67 : Structura cheltuielilor pe părți și capitole de cheltuieli, 2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	171
Figura 68: Structura principalelor categorii pe titluri de cheltuieli, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfbldrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	172
Figura 69: Cheltuieli totale vs Venituri totale, 2017-2022.....	172
Figura 70: Ierarhia proiectelor din perspectiva preferinței cetățenilor	187
Figura 71: Ierarhia proiectelor din perspectiva preferinței cetățenilor	242

Lista tabelelor:

Tabel 1: Portofoliul de proiecte prioritare aferente Strategiei de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027 pentru orașul Hârlău (Sursa: Strategia de dezvoltare a județului Iași 2021 – 2027)	25
Tabel 2: Ierarhia orașelor din județul Iași după numărul total de locuitori (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	29
Tabel 3: Numărul de locuitori pentru orașul Hârlău și Județul Iași, în perioada 2015-2022 (Sursa date: INSSE)	30
Tabel 4: Structura etnică a populației orașului Hârlău.....	32
Tabel 5: Structura confesională a populației orașului Hârlău.....	32
Tabel 6: Evoluția numărului deceselor 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	35
Tabel 7: Evoluția sporului natural, 2011-2021 – oraș, regiune, județ, țară (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	37
Tabel 8: Evoluția numărului căsătoriilor, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	38
Tabel 9: Evoluția ratei de nupțialitate, 2011-2021 (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	38
Tabel 10: Dinamica numărului de divorțuri, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean, regional și național (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	39
Tabel 11: Dinamica numărului schimbărilor de reședință, în perioada 2011-2021, la nivel local, județean și regional (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	41
Tabel 12: Evoluția schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională) (Sursa date: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	43
Tabel 13: Primii 10 parteneri de export și import din România, 2022 Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date	48
Tabel 14: Evoluția PIB pe locuitor, 2016-2020, lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	52
Tabel 15: Evoluția VAB 2017-2020, milioane lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	54
Tabel 16: Evoluția numărului întreprinderilor active pe activități, jud. Iași, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	56
Tabel 17: Evoluția cifrei de afaceri din unitățile locale active, pe activități, jud. Iași, 2017-2021, milioane lei (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date)	58
Tabel 18: Evidența societăților comerciale în anul 2020, în orașul Hârlău În total, erau înmatriculate (2020) un număr de 530 de societăți comerciale, cu diverse forme juridice.....	59
Tabel 19: Primele 47 de firme existente la nivelul UAT-ului Hârlău selectate în funcție de cifra de afaceri în top 100 la nivelul orașului și a numărului de angajați – minim 2 (sursa datelor: topfirme.ro; prelucrare proprie).....	59

Tabel 20: Activitate antreprenorială, 2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online – prelucrare date).....	66
Tabel 21: Indice de competitivitate și de atractivitate (Sursa: https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/)	66
Tabel 22: Indicele de atractivitate sectorială (Sursa: https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/)	67
Tabel 23: Cifra de afaceri (CA) și numărul de angajați, repartizate pe domenii de activitate ale activității economice, la nivelul orașului Hârlău, la sfârșitul anului 2020 (sursă date: INS)	69
Tabel 24: Situația șomerilor înregistrați și angajați (Sursa date: Raportul primarului privind starea economico-socială și de mediu a orașului Hârlău, pentru anul 2021).....	77
Tabel 25: Evoluția numărului unităților de învățământ în orașul Hârlău, 2010-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	105
Tabel 26: oferta educațională pentru clasa a IX-a, pe specializări, în orașul Hârlău, 2021, număr locuri Sursa: admitere.edu.ro	109
Tabel 27: Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru educație, 2018 (Sursa: Politica Urbană a României) ...	110
Tabel 28: Unități sanitare pe categorii și după forme de proprietate, orașul Hârlău, 2017-2021 (Sursa: Institutul Național de Statistică, interogare Baza de date TEMPO – Online)	114
Tabel 29: Situația serviciilor sociale, la nivelul județului Iași, 2023 (Sursa: MMSS, https://portalgis.servicii-sociale.gov.ro/webapps/servicii_sociale/).....	117
Tabel 30: Evoluția numărului de persoane din grupurile vulnerabile, înregistrare la nivelul orașului Hârlău, județul Iași, în perioada 2017-2020 (sursa date: Raport primar privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău – anii 2017, 2018 și 2021).....	118
Tabel 31: Categoriile de beneficii sociale acordate și evoluția acestora numerică, în funcție de numărul de solicitări aprobate, pentru perioada 2017-2020 (sursa date: Raport primar privind starea economică, socială și de mediu a orașului Hârlău – anii 2017, 2018 și 2021)	119
Tabel 32: Distribuția populației urbane în funcție de regiune și situarea în zone urbane dezavantajate (Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate, pag. 8)	121
Tabel 33: Lista Monumentelor istorice din orașul Hârlău	126
Tabel 34: Ponderea persoanelor care adoptă cel puțin lunar practici de timp liber pe categorii socio-demografice (sursa: Barometru De Consum Cultural 2019, Sondaj BCC 2019)	129
Tabel 35: Structura veniturilor la nivelul orașului Hârlău, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	166
Tabel 36: Componența veniturilor din surse proprii, la nivelul orașului Hârlău, 2022 (Sursa: Primăria orașului Hârlău)	167
Tabel 37: Evoluția cotei defalcate din impozitul pe venit, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	168
Tabel 38: Structura cheltuielilor pe titluri de cheltuieli, 2017-2022 Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html	169
Tabel 39: Structura cheltuielilor pe părți și capitole de cheltuieli, 2017-2022 (Sursa: http://www.dpfb.mdrap.ro/sit_ven_si_chelt_uat.html).....	170
Tabel 40: Index de calitate a paginii web a primăriei orașului Hârlău (Sursa: Baza de date urbane – Citadini) .	179
Tabel 41: Participarea și implicarea cetățenilor la platforma web a orașului Hârlău	179
Tabel 42: Top 5 proiecte care au obținut cel mai mare punctaj acordat de către cetățeni în cadrul procesului de consultare publică.....	186
Tabel 43: Corespondența între obiectivele strategice și Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 .	219
Tabel 44: Top 5 proiecte prioritare	241
Tabel 45: Model de fișă de evaluare și punctaj completată de fiecare din cei 4 experți în etapa II a procesului de prioritizare a proiectelor de dezvoltare teritorială	244
Tabel 46: Etapa 2 - Tabel centralizator punctaje acordate conform fișelor de prioritizare elaborate de către cei 4 experți	244

Tabel 47: Punctaje acordate proiectelor în cadrul etapei 3 - Disponibilitatea sursei de finanțare	246
Tabel 48: Punctaje acordate proiectelor în cadrul etapei 4 - Criterii secundare.....	247
Tabel 50: Lista de prioritizare a proiectelor din cadrul SDT, în ordine descrescătoare a punctajului obținut	254